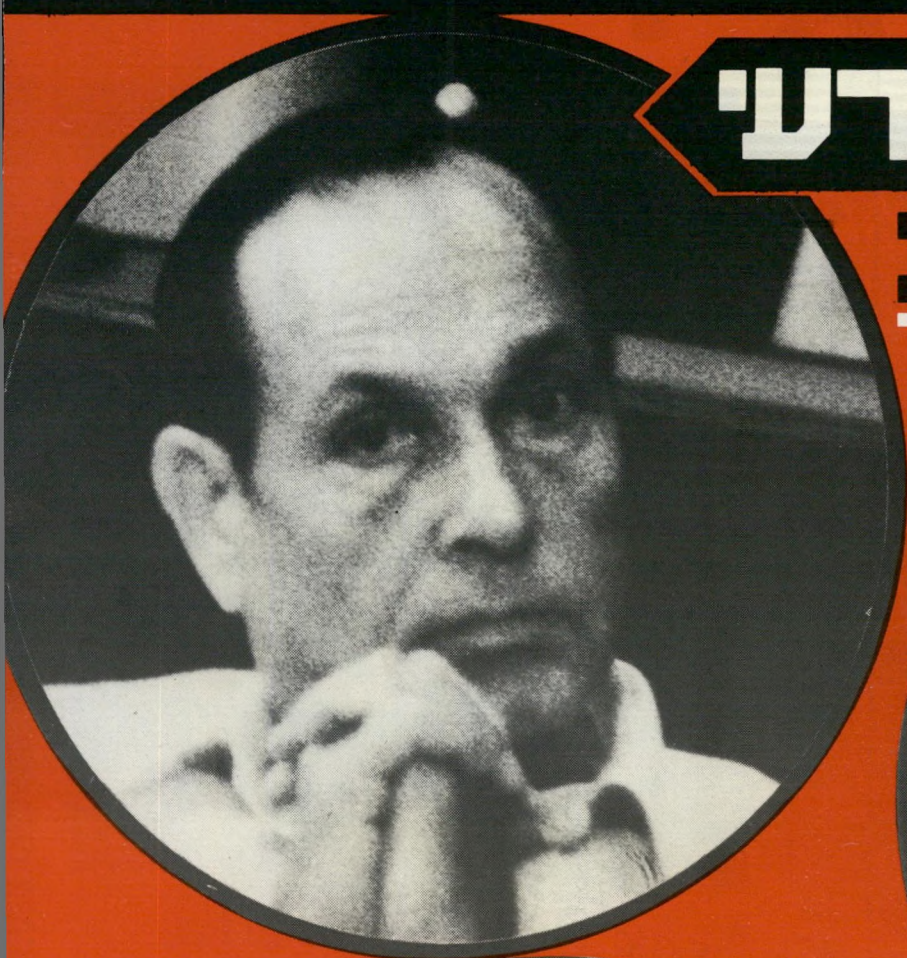

העולם הזה

כל מחלות המחשלה

יצחק מודעי

בעיות לב

מוטה גור

גידול

בלוטה

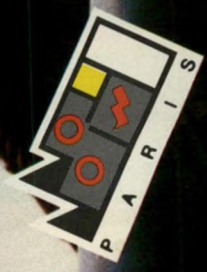
יוסקה שפירא

מחלה

מיסתורית

גברים
MEN

TON SUR TON

משינה מדברים טון-סור-טון

משינה

לודז'ה רומה

פרנקו & ד

הצעותיה המקוריות של קוראת מגרמניה. בנושא אישה-שנה, הגיעו להעולם הזה. בזכות דואר הצב. רק לאחר מעשה.

בקוצר רוח, בסקרנות ובמתח אני מצפה לגיליון ראש השנה של העולם הזה.

ואלה הן הצעותי:

● אישה-שנה — אין מנוס, איש הכן ולא שמעון פרס.

● אישה-מישפט — יצחק זמיר (גם הגיונות וגם קסם).

● פרשת השנה — פרשת השב"כ.

● סקנדליט-השנה — יצחק מודעי.

● תגלית-השנה — ריטה שחרטום.

● צלמת-השנה — ענת סרגוסטי (כזכור אוטובוס קו 300).

● ציסי גלנשניג (אלאס), מינכן, גרמניה

התדמית של המקצוע

מה באמת קרה בחדר-המיון של בית-החולים באשקלון (בגידת הרופאים, העולם הזה 24.9.86).

כתובתה לכתבתו של הר"ר גולדמן, אשר סקר את אכזריותם של רופאי חדר-המיון בבית החולים באשקלון כלפי פצוע בתאונת-דרכים (פינחס שימשי), שהביאה, בסופו של דבר, למאסרו. כרצוני לתקן במעט את המעוות.

ככתבת דיווח הר"ר גולדמן על מיספר רופאים אשר זומנו להעיד בבית-המשפט ולא הופיעו לדיון. כסטאוד' כרפואה נכחתי בזמן התפרעויות של שימשי, והערתי מפני חוקר מישטרתי. בניגוד לדיווח של הר"ר גולדמן, לא זומנתי להעיד, ואני מוכן לעמוד מאחורי אמירות עדותי בפני כל ערכאה מישפטית שתדרוש זאת.

דיווח זה העמיד אותי — רופא עם נסיון ועם של עשרה חורשים כרפואה מעשית — כשורה אחת עם גדולים וחכמים ממני, שאינם מגיבים על התקפותיו של הר"ר גולדמן, המנסות בצורה כזאת לשפר את תדמיתו של המיקצוע ומתוך הימנעות מהתעמקות בשאלה האם התקפת רופאים היא זו אשר תשפר את האמון ההדדי בין הציבור למי מונים על בריאות.

ר"ר גיל לוי, תל-אביב

פעם ביום: כפית

על כתב החרטומים של רישומי הרופאים (קישקושים רפואיים, העולם הזה 8.10.86).

הרשנא לי להתייחס לכתבתו של הר"ר גולדמן על אפשרויות הפיענוח של רישומים רפואיים: לפני שנים עברתי במכוניות רפואית ושאלתי רופא בכיר כיצד מצליחים הרוקחים לקרוא את כיתבייהי של הרופאים?

הוא השיב לי בכדיחה הבאה.

למערכת-לילה של עיתון הגיעה ידיעה בכתבי יד משובש. העורך ייחס לידיעה חשיבות רבה, אך לא הצליח לפענח אותה. אז צץ אצלו רעיון. הוא פנה לנערה-השליח וביקש ממנו לגשת לרוקח השכונתי, בהסבירו כי "הרוקחים מצליחים לקרוא אפילו כיתבייה של רופאים. והם בוודאי יכולים להושיע".

הנערה-השליח יצא לביתו של הרוקח וחזר למערכת עם שני בקבוקים, כאשר על אחד מהם רשום "לקחת פעם ביום כפית" ועל השני "פעמיים ביום כפית".

אליעזר בוכני, גבעתיים

הבשורה מאיסלנד

מה אפשר ללמוד מנוהלי הטלוויזיה האיסלנדית?

בהודמנות של מיפגשי-הצמרת באיסלנד, בין רגן לגורבצ'ב, גיליתי (בעיתונות הורה) עובדה מעניינת: הטלוויזיה האיסלנדית הממלכתית איננה משדרת, דרך קבע, ביום אחד בשבוע. היום המשי.

והמטרה היא, כפי שהסביר פוליטיקאי מקומי, לתת לצופים לנוח פעם בשבוע מהטלוויזיה, ולעודד בכך פעילויות חשובות לא פחות מה צפייה בטלוויזיה — כמו מיפגשים מישפחתיים, קריאת ספרים, ואפילו עריכת מישחקי שחמט.

אבל מה, מכיוון שרגן הגיע לקפלאוויק (נמל-העופה של רייקיאויק הבריאה) ביום הח' משי, שברו את העיקרון ושידרו חי ביום החמישי. אבל זה, כאמור, היה מיקרה יוצא-דופן באמת.

(המשך בעמוד 4)

מחלות בצמרת

השר הנכנס יצחק מודעי כועס על השמועות הנוראות על מצב-בריאותו. שמסיעים חבריו במיפגה הליברלית; השר היוצא מוטה גור, העדיף לעבור ניתוח להסרת גידול דווקא ביום שבו הישבטה הממשלה; והשר יוסקה שפירא הופיע לראשונה בציבור, אחרי מחלה מיסתורית ממושכת. ממשלה חדשה, מחלות מיניסטריאליות.

8

כתבת השער האחורי:

הבתולה הרה

ריקה אנסי קלציוסקי (בתצלום) הכריזה באוזני האומה: "עד שהכרתי את בעלי, הייתי בתולה" החבר הקודם שלה נעלב מהכרזתה עד עיסקי נשמתו. מה יחשבו עליי החברים עלי? ולמה הייתי צריך לשלם תמורת ההפלה?

39

פנים חדשות

האם אפשר להנהיג שיטת בחירות אזורית, מבלי לפגוע בעיקרון הייצוג היחסי לכל הגוונים הפוליטיים? אפשר: בעזרת שני פתקים. וגם כדאי: כדי לצרף לכנסת עוד פנים חדשות, כמו משה קצב, אורי עמית, מאיר שיטרית.

11

מישפטי תשנ"ו

המערך ותחנות האוטובוס השרופות. חני נות השב"כ וקרקעות גנובות בגדה הנקני קים הדולאריים של בדש רוצח נשים בידי בעליהן — ב' 12 המישפטים הגדולים ביו"ר תר אשר נערכו בשנת תשמ"ו.

24

אפשר גם בלי צ'יץ'

יצחק ברמן על ה"מיפגה שיום: לא קווייתי שזאת תהיה אנדית-ילדים, אבל גם לא חשבתי שזה יידרדר כל-כך מהר. בכל זאת, אפשר להמשיך גם בלי צ'יץ'. ברמן על חיי רווקותו: "החלטתי שחיי-נישואין לא מתאימים לי!"

12

האשכרדים

מה הם אוהבים לאכול, איזו מוסיקה הם מעדיפים. מה דעתם על נישואי תערובת?

כתבת שלישית בסדרה על העדה השלישית — בין אורז וממולאים לבין גפילטע פיש.

16

כמו ביד

חליפת-הסריג של חורף תשמ"ז הן מגוונות, מרושתות ואווריריות. ממש כפי שהיו בימי הסבתא. לא, היום לא צריך לעשות ביד — יש בשביל זה מכונות שעושות את העבודה.

28

כותל הדם והדמעות

האם הפיגוע בחיילי גיבעתי, סמוך לכותל, מבשר תפנית בקו של אש"ף? אורי אבנרי, ממקימי חטיבת גיבעתי והמפיר באופן אינטימי את צמרת אש"ף משיב: כן, ייתכן שצמיו עידן חדש ב"מילחמת ישראל-פלסטין."

7

יס מיניסטר

דויד (ד"ר) קימחי, בעל המסורת הבריטית, נפרד בעצב, עקב אילו צים קואליציוניים, משרות-המדינה, במיוחד ממנכ"לות משרד-החוק. סר האמפרי הישראלי, שניווט ב"עדינות את השר שלו? לא, הוא היה יותר מ"זה: שרי-החוק בפועל."

35

מיבחן נישואין

האם אתם מעצבנים האחד את השני איד אתם מבלים את שעות הפנאי? יש ביניכם התאמה? מיבחן נישואין בשיטת עשה/י זאת בעצמך.

40

אוזן במים

המלחין עמי מעייני: "כשאני שומע שירי להקות, לפעמים אני רוצה לדהוף את הראש במים, כדי ששום דבר לא יגיע לאוזניי" והרוח המוסיקלית הישראלי, לאן היא נושבת, לדעת אריק שפירא, יעקב גלעד ויוסי מרחיים?

30

עדיה היפה לעזרת הקשיש

עדיה מאירצ'ק (בתצ' לום) עוזרת לקשישים להשיג אמצעי-עזר, יוסי בנאי מאכיל את מאיר סוויסה ואת נעמי שמר, ורק ג'ק למון מתעייף מעודף ויטמינים.

22

המדורים הקבועים:

21	את הבעיות לילות ישראל — יפהיה למען	3	מכתבים — מכל מלמד הי השכלתי
22	קשישים	4	איגרת-העורך — העיתון הגנוב
28	חלון-ראווה — סריגים ממוחשבים	5	ביתר
	דף חדש — מוסיקה: אותנטית,	6	תשקיף — יצוא תנינים למולדתם
30	טיבעית וחיה	11	במדינה — מלכה ללא כתר
	יומן אישי — הדוקטור בא	12	הנרדן — שני פתקים בקלפי
33	הביתה	13	חשבוני-נפש — יצחק ברמן: לא
	גם זה וגם זה — יוס-הכיפורים	14	לוקח ללב
34	זה כיף	18	תמורות — האדריכל של
	ראיון — עם דייב קימחי, קורבן		בית-המיקדש
35	קואליציוני		אנשים — לגופו של ברגוריון
38	שידור — קהל דר-לאומי ודורמיני		הסבתא. לא, היום לא צריך
39	רחל המרחלת — מי שמע דבר כזה?		מה הם אומרים — האיש שלא
	תשבצות — צייר המטאטא		התחיל לציבור
42	(3 אותיות)		הורסקום — דצמבר יפתור

הבקבוק הלא-יצלח

(המשך מעמוד 3)

האם מישו ברשות-השדור ובוועד המנהל מכיר את המושג מכל מלמדי השכלת אפילו אם המלמדים הם איסלנדים?

גרעון סלע, חיפה

עורו, הספרדים!

על דיוקנה של מלכת קסטיליה (יומן אישי, העולם הזה 24.9.86). קטלחם את סידרת הטלוויזיה על קולומבוס. צדקתם: הוקעתם את איזבלה, מלכת קסטיליה, כמיפלטת נתעבת. צדקתם: אבל מדוע הכאתם ציור מטושטש של רמותה? מפני שהיא היתה ספרדייה? יוסף טולדנו, תל-אביב

ק/יא י/י.

פרדיננד ואיזבלה
ס"ט וס"ט

וכיצד הפכה פיסקו לכישלון? אולי מכיוון שבניכס גרמניים מסויימים המילה פלאשר (בקבוק) שימשה במובן של לא-יצלח, טיפש וכזאת התגלגלה, כנראה, לאיטלקית. ירון אוסטרובסקי, תל-אביב

מיכתבים למערכת

העולם הזה שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסיבות לשוניות. מישפטיים או טכניים.

רחמים על יתומים

הקורא המתעמק בדמי העולם הזה יכול לנלות בו עולם ומלואו. אמילו כאשר מדובר באימרת שיגרה מסוג זאת. בה הרוצח את אביו מבקש רחמים מאת השופט טים מכיוון שעל-ידי מעשה זה רצח הוא הפך ליתום. מוצאים בהעולם הזה נוסח עוד יותר מקורי של בקשת רחמים בהקשר דומה. וכך דיווח העולם הזה בגיליון שהופיע השבוע לפני 25 שנה:

● היועץ המישפטי לממשלה, גדעון האונו (לימים שר-המישפטים וכיום ירר יד ושם בירושלים), סיפר השבוע, כי בעת סיור שערך לאחרונה בבתי-הסוהר בארץ, ביקש ממנו אחד האסירים, שגרון למוות על רצח אשתו, להעניק לו חנינה. "צריך להתחשב בכך שהשארתי בבית שלושה יתומים" נימק האסיר את בקשתו.

● ציור יותר ברור של איזבלה, ובן זוגה, הס"ט פרדיננד, ראה גלופה.

רגלים לשמח ילדים

עוד על דיגלי אפריקה (מיכתבים). העולם הזה 3.9.86 ואילך.

אני בטוחה שלכולם כבר נמאס מנושא הרגלים, אבל מכיוון שאנו עומדים לפני שימחת-תורה, היום בו הילדים כל-כך שמחים ברגלים, הרשו לי להרים עוד תרומה אחת לנושא. האם שמתם לב שרגל אתיופיה, שצבעו הם הרוגמה לרבים כל-כך מדיגלי אפריקה, וזה לחלוטין לדיגלה של בוליביה הדרום-אמריקאית, אבל בהבדל קטן:

שעה שרגל אתיופיה הוא בעל שלושה פסים מקבילים — ירוק-צהוב-אדום, בסדר זה מלמעלה למטה — הרי דגל בוליביה, שהוא גם כן בעל שלושה פסים מקבילים, באותם צבעים, מאורגן בדיוק להפך — אדום-צהוב-ירוק, בסדר זה, מלמעלה למטה.

מירי שפר, תל-אביב

עברי, דבר עברית!

על כותרות-מישנה בעולם הזה (פינצי — מס' 2 העולמית). העולם הזה 1.10.86.

לפני כמה חודשים הופיעה בחורה מהממת ב"יפיה ובהיקף החזה שלה במדור לילות ישראל, וכותרת-המישנה לתמונתה תיארה אותה כ"מ שופעת בצפורניים". והנה, בגיליון ראש-השבוע, הופיעה פינצי מור, שבהחלט תענוג לשתוף בה את העיניים, ומה אומרת כותרת-המישנה?

"יש לה הכל — וגם רגליים!" רבותי, המילה היא שרדים! שרדים! חגי בן-צבי, חיפה

בעיתונים אחרים כעבור חודשיים-שלושה, כגילוי מרעיש. כך קרה לסיפור שלנו על ריבוי מחלות-הלב בקרב השופטים (העולם הזה 3.9.84). זאת היתה ידיעה בלבדית, כעבור כמה שבועות היא הופיעה בעיתונים אחרים. כסופ של ממש.

יש עיתון שקרא לעצמו "העיתון הגדול ביותר במדינה", ויש "העיתון של המדינה". נרמה לי שמותר לנו לקרוא לעצמנו "העיתון שמעתיקים ממנו הכי הרבה".

יש למטבע זה צד שני. רוקא העיתונאים המנצלים אותנו כמקור-מידע בחנים, והנהגים (אם להשתמש במילים גסות) לגנוב את המידע שלנו מדי שבוע, הם גם העיתונאים השונאים אותנו ביותר. לא יעלה על דעתם להזכיר את שם העולם הזה ועורכיו אלא בהקשר משמיץ ומכפיש.

פסיכולוג לא יתקשה להסביר תופעה זו.

תגובה

ממרחקים

השבוע התלונן באוזני איש-עסקים ידוע על ידיעה קצרה מסויימת, שפורסמה עליו במדור כלכלי של העולם הזה לפני כמה חודשים. "אינך משער לעצמך מה עוללתם לי", אמר. "קראתי את הידיעה ביום הרביעי בבוקר, ביום הופעת העיתון. ביום החמישי אחרי-הצהריים קיבלתי שיחת-טלפון מפלורידה. בנקאי אמר: קאי מסויים, שגישתו חשובה מאוד לעסקים שלי, שאל כרגע אם נכון מה שנאמר בידיעה (שאיש-העסקים רב עם שותפו). הדבר עלול היה להשפיע על האשראי שהוא מעניק לי."

בימים שלאחר מכן קיבלתי שאלות כאלה ממסודות רבים בארץ, ומכמה מוסדות בחו"ל. הופתעתי להיווכח מה יכולה לעולל ידיעה קטנה כזאת בעולם הזה.

הדבר שימש לי מוון למחשבה. לפעמים אין אנוהו, אנשי העולם הזה, מודעים בעצמנו לעוצמת הכלי המופקר בידינו. אנוהו ממלאים את תפקידנו במיטב הרצינות והאחריות שאנחנו מסוגלים להן, אך כדאי לזכור מפעם לפעם שגם בכך לא די, ודרושה הקפדה על כל מילה.

צה"ל

ואנחנו

ערב ראש-השבוע פירסם על המישמר ידיעה על מיטמך פנימי של צה"ל, שהגיע לידיו. זוהי פקודת-עבודה לרוב צה"ל (תת-אלוף אפרים לפיד) לשנת-עבודה הקרובה, לקראת דיון המטכ"ל על יחסי צבא-תיקשורת. אחת הנקודות העיקריות במיטמך היא "הידוק הקשר עם השבועון העולם הזה".

אני שמח על כך. לא פעם שררו יחסים מתוחים בין המטכ"ל ובניגו, למרות העובדה שתמיד היו לנו יחסים מצויינים עם חיילי צה"ל וקציניה, אנחנו מתייחסים בחיוב רב לתפקידו של צה"ל, וביקורתנו מכוונת תמיד להגברת רמתו המוסרית והמיקצועית (ולפי תפיסתנו, הא בהא תליא).

ככל שהיחסים בין המטכ"ל ובניגו יהיו הדוקים יותר, כך נטיב למלא את תפקידנו. אני בטוח שזה טוב גם לצה"ל.

לפני כמה שבועות ביקשתי את רוגית אנטלר להתקשר עם ראש לישכת עורכיהדין, עורך-הדין מנחם ברגר, ולשאול אותו מה יש בכוונתו לעשות לגבי פרקליטי השב"כ, שהודו (בבקשת-החנינה שלהם) בביצוע עבירות של הטיית-דין והרחה לעדות-שקר. האם אנשים כאלה צריכים להוסיף ולכהן כעורכיהדין?

ברגר הודה על הצילצול, והודיע שהוא ניגש מייד לפעול כדי לפתוח בהליכים לשלילת רשיונותיהם של עורכיהדין אלה. רוגית אנטלר רשמה את הדברים מפיו, והגישה אותם לפירסום במדור מה הם אומרים.

אולם כעבור 24 שעות, עוד לפני שהופיע הגיליון שלנו, הודיע הרדיו כי עורך-הדין מנחם ברגר פנה אל היועץ המישפטי לממשלה בדרישה להמציא לו את החומר על שני פרקליטי-השב"כ, כדי לפתוח נגדם כהליכים.

שמחנו על שהצלחנו לתת לפרקליט המכובד רעיון טוב, וגננו את הראיון עימו. זה התיישן עוד לפני שראה אור.

העיתון

הגנוב ביותר

הקוראים הלהוטים ביותר של העולם הזה הם עיתונאים מסויימים, החוטפים את

דובר-צה"ל לפיד
קשרים הדוקים

הגליון ברגע שהוא מופיע ברחוב, ביום ג' לפנות ערב, ומפקיעים את תוכנו לצורכיהם. כך קרה לסקופ של העולם הזה (24.9.85) על נסיעתם של חברי-הכנסת אררי, שטרית ואבו-חזירא למאדריק. ידענו על כך כמה ימים מראש, הודענו זאת בגליון שהופיע ביום ג' אחרי הצהריים. מכיוון שזאת היתה ידיעה חשובה, מסינו על כך מראש גם לטלוויזיה, כדי שתוכל לשדר את הסקופ במהירות מבט ביום ג' בערב. הידיעה אכן שודרה — אבל בלי איזכור העולם הזה. פיתאום התגלה שכל הכתבים ידעו על הנסיעה הסודית — אלא שמשום-מה איש מהם לא פירסם אותה עד שהופיע גליון העולם הזה. גם כתב הטלוויזיה "ידע", ונוכר כמה שידע כששמע על הסקופ שלנו.

מזווה דרכי העולם, ועולמי-העיתונות לא כל לפעמים אנחנו מוצאים את הידיעות שלנו

מ.א.א.א.

זהו הח"כ השני בנושא שם זה המגיע למושב — הח"כ יצחק פרס מ"ש"ם, שרפהנים, הוא הרב הראשי של רעננה.

הקומוניסט האיטלקי

יבין

ג'ורג'יו נפוליטנו, יו"ר הסיעה הקומוניסטית הגדולה בפרלמנט האיטלקי, יבקר בשבוע הבא בארץ וישא הרצאה באוניברסיטה העברית בירושלים על הנושא: עמדת הקומוניסטים ביחס לסיכסוך הישראלי-ערבי. עמדותיו יביכו את אנשיו-דקח.

דממה בצפון

צרכני-התיקשורת כמעט שלא יקבלו בשבועות הקרובים סיקורים על המתרחש בצפון-הארץ, כי רוב כתבי-הצפון יהיו בחופש.

מוטי עדן, כתב הטלוויזיה, עומד לצאת לטיול בארצות-הברית, ביחד עם יאיר ברייכובא, צלם הטלוויזיה, ועם יוסי גבאי, צלם הרשת האמריקאית "אנ"בי-סי". בי אותו הזמן בדיוק ולאותה הארץ בדיוק ייצא מנחם הורוביץ, המדווח מהצפון לרוב אמצעי-התיקשורת בארץ. הורוביץ יוצא לירח-ירבש. חיים הכט, כתב "קול ישראל", יהיה גם הוא באותה תקופה בי ארצות-הברית.

החמישה מתכננים פגישה בניו-יורק או בפילדלפיה. פגישה שאלה יבוא גם יורם המיזרחי, שהיה במשך שנים הכתב הגלילי של הטלוויזיה ושל רוב העיתונים. המיזרחי הוא היום כתב עיתון "הארץ" בקנדה.

שלמה חדר, כתב "עית"ם בצפון, כבר נמצא בחופשה. אך הוא לא נסע לאמריקה.

אור ושימחה

במישטרה

מסיפי ישיבת אור שמת שמים באחרונה דגש מיוחד על הפעילות בקרב השוטרים, וקבוצות של אנשי-מישטרה מגיעות באופן מאורגן לדרשות בשיבה.

רוב ערבי

במועצת הזיתים

13 מתוך 20 נציגי הציבור ב-המועצה הזיתים ולשמן-זיתים, שמונתה לאחרונה על-ידי שר-החקלאות ושר-התעשייה-החמיסחר, הם מגדלים ויצרנים ערבים.

מלכה נציגי-הציבור, חברים במועצה שני נציגים של הממשלה. יצחק בן-חיים, ממישרד-החקלאות, הוא היו"ר שלה. המועצה קובעת את מיכסות-הייצור ותנאי-השיווק בענף.

יצוא תנינים

למולדתם

התפוצצות האוכלוסין בחוות-התנינים בחמת-גדר אילצה את מנהלי האתר לחפש פיתרון דחוף לבעיה, ולאחרונה התחילו לייצא את הצאצאים לארצות-הברית. בני הדור הראשון של תניני המקום הגיעו כעצמם מארצות-הברית. הזוחלים האמריקאיים התאקלמו במקום בצורה מצויינת, ובשבוע האחרון בלבד בקעו מביציהם 120 תנינים חרשים. פיתרון אחר לבעיה יכול להיות כי שחיטת התנינים לשם שימוש מוסחרי בעורותיהם ובבשרם. אולם לפני שנתקבל רישיון-היצוא מהשלטונות האמריקאיים נאלצו המגדלים הישראליים, ארבעה קיבוצים בדרום רמת-הגולן, להתחייב במי פורש שהגידול יהיה רק לצורכי תיירות, כדי שחמת-גדר לא תתחרה בחוות-תניני נים תעשייתיות בארצות-הברית. כעת הם ינסו לבטל את הסעיף המגביל הזה ברישיונם.

הבריאות יגרום לפריצת-דרך במשאיו-מתן עם האחריות.

ביום השני השבוע, עוד לפני הצבעת-האמון בממשלה החדשה, קיימה ארכלי שיחה ארוכה עם שרי-האוצר, משה ניסים, ובניין הכנסת. השניים המשיכו לשוחח על הצעות מעשיות לפתרון המשבר גם במישור-הנשיא. בעת שכל השרים הסתדרו לצילום המסורתי עם הנשיא וחיוכו לכניסתו של חיים הרצוג לאולם.

כהנא מלגלג על החוק

מאיר כהנא ממשיך בהסתה, ותוך כדי כך חושף את עליבותו של החוק נגד הסתה גזענית.

השבוע הוא הודיע שישלח מיכתבים בדואר לכל הערכים בארץ, ויציע להם את הבחירה בין הסתלקות לחתימה על "כתב-שיעבוד", ולא — הם יחשפו עצמם להתנכלות. הסטנט של הח"כ נגד החוק החדש הוא פשוט: החוק אינו חל על מעשה שדוא בגדר קיום הפולחן הדתי היהודי; כהנא מסביר כי מיכתבי-האיום שלו מסתמכים על מעשיה מן הגמרא. לפיה שלח יהושע בן-נחן איגרות דומות לתושבי הארץ. לפני כיבושה; לכן, מבצע זה מבוסס על הפולחן וההלכה היהודית. הוא מלגלג.

הקפות-הנגד

של "יש גבול"

תנועת "יש גבול" עומדת לסמן מחדש את הקו הירוק, סמוך לשערי-הגיא. הסימון ייעשה בשבת הקרובה.

אנשי התנועה יתפרסו, החל מהשעה 11 לפני הצהריים, על הגבעות הצופות לכביש ירושלים-תל-אביב, לאורכו של

ויזל הסכים להשכיח שואה

אלי ויזל, חתן פרס-נובל לשלום, נתן ידו לפני ארבע שנים לנסיון מחסיר להשכיח ולמחוק מן ההיסטוריה את שואת העם הארמני.

חוקרים שהיו מעורבים ב-1982 בהכנת כינוס מדעי בינלאומי בירושלים על שואת רוצח-עם זוכרים לו היטב כיצד שיתף פעולה עם מיישר-החוק, אשר ניסה לחבל בכינוס. מיישר-החוק דרש אז מהמארגנים למחוק מסדרי-היום שישה דיונים והרצאות על שואת העם הארמני, מחשש שדיונים כאלה, אם יתקיימו בירושלים, יעליבו את תורכיה, המתבכשת עד היום לאחריותה לטבח. כשהתברר כי המארגנים אינם נכנסים לחצים, פנו פקודי מיישר-החוק למשתתפים שונים וביקשו מהם להחרים את הכינוס. ויזל היה בין הראשונים שנענו לבקשה.

לשימעות ויזנטל מווינה, שגם שמו הוזכר כמועמד לפרס, יש עמדה הפוכה — מכובדת — ביחס לשואות שפקדו עמים אחרים. לפני חודשיים הוא הסכים לשמש כנשיא-מכבוד של אירגוני הצוענים, הדורשים שממשלת מערב-גרמניה תשלם פיצויים לצוענים ניצולי מחנות המוות, בדיוק כפי שהיא משלמת לניצולים יהודים.

ויזנטל, שלא כוויזל, לא הפעיל מערכת משומנת של יחסי-ציבור ושדולה בינלאומית להשגת הפרס.

תפקידו של ארנס:

לחסום את התחיה

הסדר מאחורי התעקשותו של שמיר להפקיד בירי משה ארנס את הטיפול בעליה מכרית-המועצות:

בליכוד מודאגים מהצלחתה של התחיה לגנים את אחרתם של רבים מבין עולי-הרומיה, והכוונה היא שארנס ינסה לעצור את הנהירה מהליכוד ימינה.

המיכשולים שהציבה העבודה על דרכו של ארנס קוממו כליכוד את עסקני הליכוד דווקא מפני שהמדובר במאבק כוחני בתוך הימין, ואין לו כל נגיעה, כביכול, ביחסים בין שני הגושים. בהעבודה, לעומת זאת, חוששים שהליכוד ישלוט כליל בורם הגירה יהודי גדול מכרית-המועצות, אם וכאשר יפתחו השערים שם.

כך יפייסו את רבין

מתח חריף שורר מאחורי הקלעים בין יצחק רבין לבין עוזי ברעם ורסי אדרי.

בשיאו של המשבר הקואליציוני, כשבוע שעבר, התפרץ רבין נגד השניים וטען כי הם מעלים ררישות קטנוניות, במטרה לפוצץ את ממשלת-האחדות.

כעת צפוי שהנהגת המיסלגה תצא מגידרה לפייס את רבין, ולכן יש סיכויים רבים שאחד מאנשי מחנהו — זק אמיר, אורה נמיר או אהרן נחמיאס — ימונה כסגן-שר.

משבר האחיות

לפני סיום

מינויה של שושנה ארבל-אלמוזלינו כשרת-

קטע בן קילומטר וחצי — מתחנת-הדלק של שער-הגיא לכיוון לטרון.

הפעולה, שתתקיים ביום שבו נהוג לחגוג את שימחת-התורה, תהיה מישקל-נגד של מתנגדי הכיבוש להקפות שיערכו המתנחלים ותומכיהם באותו יום בחברון.

רוקחים גם בנגב

בית-יגאל חדש לרוקחות, השני בארץ, ייסתח בקרוב באוניברסיטת "בן-גוריון".

הבטחה ברוח זו נתנה שושנה ארבל-אלמוזלינו לראש עיריית באר-שבע, משה זילברמן.

ישראלים בין

קורבנות להידוש?

אנשי האנ"בי-איי, החוקרים את הזנאת-כרטיסי-האשראי של אנשי לינדן להידוש בארצות-הברית, סבורים כי בין הקורבנות היו גם תיירים ישראלים.

אנשי של המנהיג הפאשיסטי האמריקאי נהגו לעוט על קורבנותיהם במקומות-ציבוריים, בעיקר בנמלית-עופה, ולבקש תרומות למטרות צדקה. התרומות ניתנו בדרך-כלל כאמצעות כרטיסי-אשראי. כעת נתגלה כי הנוכלים השתמשו בכרטיסי-כרטיסים, שסופקו על-ידי התורמים התמימים, להונאה בקנה-מידה אירי.

עוד פרץ ברעננה

הח"כ יצחק פרץ, שהיה בעבר ראש עיריית דימונה וח"כ מטעם הליכוד, לפני שערק למערך, עבר להתגורר ברעננה.

מה יותר חשוב — הפגיעות ליד הכותל או איש חצי מישורה של מנב"ל?

מכל הדיעות על ישראל, אף לא אחת הרשימה השבוע את העולם כמו הצלת הטייס הישראלי שנצח בשטח לבנון.

הסיפור ריתק את הציבור, חיזק מחדש את תרומתה של ישראל כמדינה בעלת לוחמים נועזים, הרואת לאנשיה, היוצרת לבצע מבצעים קומנדריים בלתי-שיגרתיים ומאולתרים. זוהי התרומה של אנטבה.

שרשרת האירועים של השבוע — הפגיעות ליד הכותל, הפצצת-הגמול בלבנון, נפילת המטוס, הצלת הטייס והעברת הנווט השביי בידי לוחמי-אמל לביירות — נראתה כמהדורה חדשה לישראל ולמיוזרה התיכון כולו. איש אינו מתרגש עוד, איש אינו מתפלא. עסקי המיוזרה התיכון כרגיל.

חצי מישורה. — כך זה נראה בעולם. גם בישראל זה לא נראה אחרת. בהש" וואה לעסקים חשובים ומעניינים יותר, כגון מינוי שרים ויועצים למיניהם (ראה להלן). נשמעו אירועי הכותל ולבנון כמעט כמוסיקת-רקע, הנשמעת ואינה נשמעת.

אולם המאבק האלים בין ישראל וה-

זה גבל בגניחך. אפשר היה לתמוה על כך שביילין עצמו, אדם שקט וכלי-תמיכת, היה מוכן לכך שהמנהיגו יבייש את עצמו למענו בצורה כזאת. **אין הברל.** אך גם מילחמת-האיתנים סביב תוארו של ביילין (מיש"נה) נהדלשה? תת-שר? מנכ"ל מדינה? מנהל מדינה? לא יכולה היתה להאפיל על העובדה הפשוטה כי מנהיג המערך היגדלי-כבוד בלי שום בעיות. חוץ מבי-עיות אישיות — ביילין, יצחק מורעי,

ברידתה מן הרוכן, עברה בין שורות של שרים וח"כים, שהתנפלו עליה ונישקו אותה גם הם. מותר היה לארכי-אלמוזלינו לש"מ. כניסתה לממשלה היתה מבחינתה גולת-הכותרת של פעילות רבת-שנים. מסורה ונאמנה, אך ההילולא שליוותה את המינוי היתה ביטוי לטעם רע מאוד. הרושם שהתקבל הוא כי מינויים בכירים במדינת-ישראל אינם בבחינת הטלת תפקיד קשה ואחראי על שליח-ציבור, וגם אינם מתיימרים להיות כ-

אובדן החיים הרמוקרטיים האמיתיים. שיתוק הוויכוח הציבורי, הורדת המדי-לוקת הציבורית הברירה לרמה של רכילות פוליטית וחלוקת טובות-הנאה לעסקנים.

העולם שמסביב לישראל אינו קופא על שמריו. הבעיות היסודיות של ישראל אינן פתורות. למדינה אורבות סכנות מכל עבר, מנפנים ומבחוץ. אולם האווירה של שביעות-רצון עצמית ושבת-אחים-גם-יחד מונעת כל המורדות והתעמלות עם הבעיות. מכל הבחינות האלה, הרוטציה שבוצעה השבוע מסמלת את המצב: יש ממשלה בישראל. אותה הגברת בלי שינוי האדרת.

אורחים

מלכה ללא כתר

התרומה המלכותית והתפריט המלכותי

"המלכה תהיה לבושה בבגדים נוצצים מאוד, מלאים בכפתורי-זהב. יהיה לה כתר על הראש והיא תגיע ברכי-סוסים שחורים-דגם 1987. הרבה חיילים ילוו אותה, ואולי גם ינגנו בחצוצרה." עשרות ילדים נרגשים המתונו למלכה יוליאנה כחצר בנייני-המקור-הקיימת בירושלים. ביניהם היה גיא, ילד רוה בחולצה כחולה, שכיפק את התיאור הציורי הנ"ל. יוליאנה שלו היתה גם "מושללת הארץ, חשנבה מאוד", כולה נוצצת ומוזהבת, אולי גם מתולתלת.

השר וייצמן ליד פרס בכנסת
מישרה בלתי-חשובה במישרד בלתי-חשוב

ארכי-אלמוזלינו — לא היו שום מיכשולים. משמע: לא נותר עוד הבדל משמעותי בין שני הגושים הגדולים. מדי-ניות ממשלת-ישראל מוסכמת על שניהם — לא בחריקת-שיניים, כגורל אכזרי שאין מנוס ממנו, אלא בשימחה ובשביעות-רצון.

מעבר לכל מסכרי-העשן והמריבות האישיות, זוהי עובדת-היסוד בישראל של 1986: הרוטציה אינה רק פועל-יוצא של תוצאות הבחירות, אלא גם ביטוי למישאלת-לב אמיתית של המי-סד הפוליטי והציבורי. בכל הנושאים החשובים — חברה וכלכלה, מילחמה ושלום, חימוש וכיבוש, דת ומדינה — לא נותרו בין המערך והליכוד אלא הבדלים מזערניים, הברלים של סיגנון וסיסמה.

רכילות במקום ירכות. מכנה משותף כזה — שעליו מנצח נשיא-המדינה, חיים הרצוג — נראה כביטוי נאה של בגרות ציבורית ואחרות לאומית. אך למעשה הוא ההיפך מזה:

אלה, זוהי חלוקת שלל בין פוליטי-קאים, העושים בצמרת המדינה ככתוך שלהם. אין כאן הטלת תפקיד, אלא הקצאת נחלאות ומתן פרסים. **עלי באריקות.** ההילולא סביב ארכי-אלמוזלינו היתה רק חלק מתור-פעה זו, שהשתוללה השבוע לאורכה ולרוחבה של הבימה הפוליטית.

עלה על הכל המאבק סביב מעמדו של הד"ר יוסי ביילין. ביילין אינו ידוע בציבור כאישיות עצמאית, אלא רק כעוזרו האישי הנאי-מן של שימעון פרס — אחד מסידרה גדולה של יועצים, שיש ביניהם דמיון מרהים בחיצוניות ובאופי.

אך לפתע הסתבר כי שימעון פרס מוכן להילחם על תפקידו של ביילין יותר מכפי שהיה מוכן להילחם בש-נתיים האחרונות על כל עיקרון שהוא. בכל עניין פוליטי יותר פרס לליכוד בלי קושי. אך למען ביילין היה מוכן לעלות על הבאריקות, לפוצץ את הממשלה, לריב עם עוזר וייצמן, לשנות את חוקי ישראל.

עולם הערבי (ראה עמוד 7) חשוב לאין שיעור יותר לעתיד ישראל מאשר איש תפקיד של חצי-מנכ"ל במישרד-החוץ — מישרה בלתי-חשוב בה במישרד בלתי-חשוב באחת מפנינות המינהל הישראלי. ואם זה נראה אחרת בכלי-התיקשות הישראליים, משמע שמשוה משובש מאוד במערכת הישראלית.

הממשלה

חלוקת השלל

אותה האדרת בשינוי הגברת — בין נישוקים וניבזורים קמה ממשלה שאין בה הבדל בין ליכוד ומערך

זה היה מראה מבחיל למדי. שרת-הדי-בראות החדשה, שושנה ארכי-אלמוזלינו, הצהירה אמונים מעל דוכן הכנסת. יו"ר הכנסת חייב ונישק אותה.

כמעט מושלמות. במשך שבוע ימים שהתה המלכה-האם ההולנדית בארץ. היא ביקרה בקרש-ברנע, נתי-קעה במעלית באילת, נטעה עצים בגליל, חייכה לקשישי בית-אבות בהרצליה, סיירה בבית-התפוצות בתל-אביב, וביום השישי היא טיילה בירושלים.

היא ירדה בצעדים כבדים ממכונית המרצדס של משרד-החוץ, כולה מנר-מרת בצבעי שחור-לבן: שימלה פירי-חזנית, נעליים שחורות מבריקות, תיק שחור, קטן, מחרוזת לבנה, חגורה שחור-רה. שיערה לבן, עיניה כחולות, מאר-פרות כבד-ראגב בפס כחול. היא הרי-כיבה מישקפיים.

"ואיפה הכתר שלה?" שאלה ילדה מאוכזבת את משה ריבלין, יו"ר הקרן-הקיימת, שאירח את המלכה. ריבלין חייר. "אצל הבת שלה, המלכה ביאטריקס", הוא ענה, ותירגם למלכה את השאלה והתשובה.

חיך מנומס קרע את קצוות פיה של המלכה. כמה ילדות חיפשו על ראשה את הכתר, ב-32 שנות מלכותה?

וכך, בלי כתר וכלי שימלה מנצצת, היא טיפסה אל הקומה השניה של בניין הקרן הקיימת.

יחד עימה גם טיפס רוב ליסט, צלם-עיתונות הולנדי, המסקר את בית-המ-לכה יוליאנה. היא שונאת עיתוני-אים. בדרך-כלל היא מבקשת שלא יתקברו אליה. וגם כשמתר לו לצלם אותה — היא מאוד לא-חביבה אליו. "מלבד זאת, היא אשה נחמדה ועמ-מית: כועסת כשמכנים אותה 'הוד-רוממוטה', מרבה לבקר אנשים פשו-טים, מתעניינת בבני-יארם ולא במו-סדות. היא אוהבת ילדים, יש לה 13 נכדים, והיא נשואה כבר 50 שנה לאותו הגבר. כמעט אשה מושלמת".

ארבע בנות. יוליאנה לואיזה אמה מריה וילהלמינה, או במילים אחרות — יוליאנה מלכת הולנד, נסיכת אורנגנסאא, הרוכסית ממקלני-בורג, נסיכת ליפה-ביאסטרפלד, נולדה באפריל 1909, בת בכורה למלכה ויל-הלמינה.

ביונאר 1937 נישאה לנסך ברנרד, גרמני, הצעיר ממנה בשנתיים, גם הוא בעל מיספר שמות לא מבוטל (ברנרד פרדריק אנהרד יוליוס קוארט קרל גודפריד פטר). נולדו להם ארבע בנות. במלחמת-העולם השניה, בעת הכיבוש הגרמני, גלתה עם בנותיה לקנדה. וב-1948 הפכה מנסיכה למלכת-הולנד. לפני שש שנים ויתרה על כסיהמלוכה למען בתה הבכורה, ביאטריקס.

בכוסות פשוטות. בלישכתו (המשך בעמוד 10)

פרס מנשק את השרה ארכי-אלמוזלינו
הטלת תפקיד או הקצאת-נחלאות!

אורי אבנרי מנתח את משמעות הפיגוע בחיילי גיבעתי ומישפחותיהם

כותל הדמעות

משמע: אין תשובה לנוער הפלסטיני, התובע להג' ביר את הסיגועים.

מצב זה מעמיד את ערפאת לפני הכרעה:
או לרדות את הדרשה הזאת, ולהסתכן בכך שהמוני הנוער הפלסטיני ינטשו את פת"ח ויעברו לאירגונים הקיצוניים, עד אבונידאל ועד ככלל.
או להורות לפת"ח להתחרות עם האירגונים הקיצוניים, עליידי הגברת פעולותיו.
(מבלי לעשות השוואות: מנהיגיהם עמדו בשעתו לפני דילמה דומה, כשאצ"ל ולח"י לחצו על אירגון ההגנה. הנוער תבע פעולות, וכך קמה תנועת המרי העברי, שבה שיתפו כל אירגוני המחתרת פעולה זה עם זה.)

א ינני יודע מה יחליט יאסר ערפאת. בימים האחרונים, שבהם שהיתי באירופה, שמעתי על כך הערכות שונות. יש הסבורים כי ערפאת יענה ללחץ ויפנה עתה דרמשמעת לכיוון "המאבק המזוין".
יש הסבורים כי ינסה גם להבא לאחוז כחל בשני הקצוות, ולשלב יחד פעולה צבאית ומדינית.
יש האומרים שעדיין ניתן להשפיע על המחנה הפלסטיני ול- עורר בו תיקוות לפיתרון מדיני, אם יקומו בישראל כוחות שיבינו כי זוהי משימה חשובה, וכי החלל בשעון אוול.
אך איפה יש כוחות כאלה?

ב ודאי לא בממשלת ישראל.
זו אינה מודעת נוכח האפשרות שהכוחות המתונים באש"ף יעקמו, וכי יקומו במקומם כוחות קיצוניים.
לחיפ: ממשלת ישראל תראה בכך ניצחון גדול של מדיניותה.
היעד הסודי של מדיניות זו היה תמיד לגרום לתוצאה זו בריוק, אש"ף מתון פירושו גורם שיכריח את ישראל לנהל משאומתן על החזרת הגדה המערבית ורצועת עזה.
לא הליכוד ולא המערך מעוניינים בכך.
אש"ף קיצוני אינו גורם לסכנה כזאת. כשאש"ף הוא קיצוני, טרוריסטי, עתיר-פיגועים, הרי ברור לכל כי "אין עם מי לדבר". אפשר להיפגש עימו, כדיברי יצחק רבין בשעתו, רק בשרה הקרב".
שדדיהקרב יהיה עתה בערינו וברחובותינו.
אפשרות זו אינה מפחידה את הממשלה. היא סומכת על זרועות הביטחון, שיכולו להתמודד עם הטרור. ואם ייהרגו אנשים משני הצדדים, לא נורא. השטחים הכבושים שווים את המחיר הזה.

מצב זה, משני הצדדים, מבטיח את הגברת הפיגועים והקוה גוברת והולכת של דם ישראלי ופלסטיני.
מידת ההסלמה תלויה ביעילות הכוחות משני הצדדים. אך המגמה ברורה.
מבחינה זו, יתכן כי הפיגוע באנשיגיבעתי ובי מישפחותיהם אכן היה אות לבאות.
הנפגע העיקרי של תהליך זה יהיה מחנה השלום הישראלי. כל פיגוע יוצר בישראל רגשות עמוקים, תגובה וועמת וקריאה לנקם. באווירה זו אין כוחות השלום יכולים לשגשג.
קשה לומר כי מחנה השלום חף מכל פשע. הוא נושא לפחות בחלק מן האשמה.
כאשר ניסתה הצמרת הפלסטינית לשכנע את עמה שיש סיכוי לפתרון מדיני, ושעל כן כדאי למתן את העמדות ולצמצם את המאבק המזוין, היה אחד הנימוקים שבפיה: "יש בישראל כוחות שלום, יכול להיות להם השפעה גדולה על מדיניות ממשלתם, הם יגדלו במהרה".
תיקוות אלה התבררו, חוץ מקבוצה קטנה, סירבו הפעילים של מחנה השלום להיפגש עם אנשיאש"ף, גם כשזה היה עדיין מותר עליפי החוק הישראלי. תנועת שלום עכשיו התקפלה וכמעט נעלמה ונאלמה. בבחירות לא גדל מחנה זה. בממשלת-פרס שאפה השפעתו לאפס. בממשלת-שמיר, שבה החליפו זכרון המר את יוסף בורג ושושנה ארבל-אלמולינו את מוטה גור, השפעתו תגיע לאפס ממש.

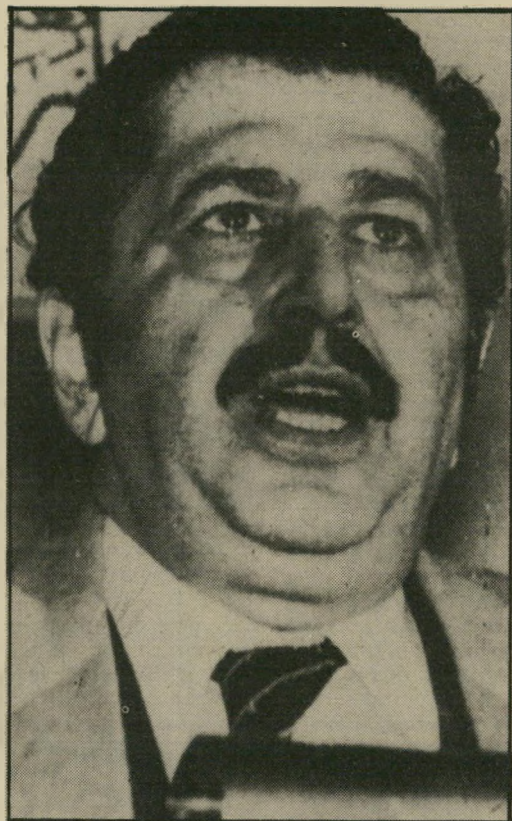
אין טעם לנתח כאן מדוע זה קרה, ולחלק את האשמה. העובדה היא שזוהי המצב.
במחנה הפלסטיני אין איש תולה ביום תיקווה כלשהי במחנה השלום הישראלי. משומיכך הולכת ופוחתת יכולתו של מחנה זה להשפיע על הפלסטינים ולמנוע את הגברת הפיגועים.

ה צריך מחנה השלום לעשות?
הוא יכול להתייאש. זה קל ונוח.
אך אם ברצונו למנוע את מרחיף-הדמים, עליו להתעורר בשעה מאוחרת זו ולעודד במעשים את הכוחות המתונים בצד הפלסטיני.
זה עדיין אפשרי.
כדי שהארץ כולה לא תהפוך לכותל של דמעות.

ה קיצוניות הפלסטינית החדשה מתפתחת בשני כיוונים. האחד הוא הכיוון הקלאסי של לאומנות מזוינת, שנציגה הקיצוני ביותר הוא אבונידאל, אויבו של ערפאת, שמנייתו בקרב הצעירים הפלסטיניים הן כסימן של עליה.
השני הוא דתיקנא, הכיוון של לוחמיהאיסלאם, השוללים את הלאומיות הפלסטינית והערבית, והחותרים להקמת מדינה איסלאמית גדולה.

אלה ואלה אוהזים בנשק.
מבחינה אידאולוגית, פעורה תהום בין שני מחנות אלה. בפועל הם משתפים לאפעם פעולה.
אין זה מיקרה שגם אירגון הגיהאד האיסלאמי, גם החזית-הדמוקרטית-לשחרור-פלסטין וגם אש"ף תבעו לעצמם את האחריות לפיגוע ליד הכותל.
(לאש"ף כשלעצמו אין ורוע צבאית. החזית הדמוקרטית השמאלנית שייכת להלכה לאש"ף, אך מסוכסכת עם ערפאת. הגיהאד האיסלאמי, שלא עסק עד כה בפיגועים בגדה, עשוי היה להיעזר בפת"ח, למרות התנגדותו הטוטאלית להשקפה של פת"ח וערפאת.)

זהות הפוליטית המדייקת של מבצעי-הפיגוע אינה חשובה. חשובה יותר העובדה שפיגוע זה הוא פופולארי בקרב הפלסטינים, ובמיוחד מפני שהיה מכוון נגד חיילי-צה"ל.

ח'אלד אל-חסן: אין מקום למתונים

לכל פיגוע כזה יש עתה אצל הפלסטינים תמיכה מקייראליקירי: החל בקנאים המוסלמים הקיצוניים וכלה במתונים שבמתונים.

ש תי המילים הקובעות בהודעתו של אל-חסן הן: "ערפאת לא "ערפאת רוצה". לא "ערפאת שואף". אף לא "ערפאת החליט".
אלא: ערפאת נאלץ להיענות לדרישה להגביר את הפיגועים.

אין הוא יכול להגיד לעמו: "הקו המדיני שלי הצליח, ועל כן יש להמשיך בו." אין הוא יכול להגיד: "עשיתי ויתורים, והם הניבו פירות. תוכנית-השלום של פאס, שאנחנו יומנו אותה, זכתה בהיענות חיובית מצד שימיעון פרס. ההסכם שלי עם חוסיין שינה את המצב לטובתנו. הסכמתי להכיר בהחלטה 242 תמורת הסכמה אמריקאית ו/או ישראלית בזכות הפלסטינים להגדרה עצמית — התקבלה".

קרה ההיפך. פרס רחה באיפראן את תוכנית פאס על הפך. המלך חוסיין ביטל את ההסכם עם ערפאת. האמריקאים רחו את כל הסניות הפלסטיניות. החוק הישראלי לאיסור המגעים התקבל עליידי הכנסת. יצחק שמיר חזר למישרד ראשיהממשלה. בשנתיים הקרובות צפוי קיסאון מוחלט.
וזהי המציאות.

א ישיגיבעתי אנוכי. אני מחזיק במניית-יסוד בחטיבה זו. שילמתי עבורה בכמה מנות של דם.
ההתקפה על חייליגיבעתי ומשפחותיהם בקירבת הכותל המערבי עוררה בי, על כן, רגשות עמוקים.
אך גם לולא כן הייתי שואל: האם פותחת התקפה זו עידן חדש במילחמת ישראל-פלסטין, המילחמה שבה קמה החטיבה לפני קרוב ל-29 שנים?

ה ש סימנים המצביעים בכיוון זה.
לפני כמה ימים הושמעה הצהרה אישית חשובה מאודו בפי ח'אלד אל-חסן.

ח'אלד אל-חסן, בן 58, נמנה עם מייסדי פת"ח. הוא תושב כוויית, וחי שם כסוחר עשיר, סוכן של חברת שארף היפאנית. הוא האיש שניסח את הנוסח הראשון של תוכנית-השלום הקרויה "תוכנית פאס", שאותה הגיש המלך חסן לשימיעון פרס, והוא גם מאדריכלי הסכם חוסיין-ערפאת.

ח'אלד, המכונה באירגונו "אבו סעיד", אינו חבר הוועדה-הפועל של אש"ף, אך הוא ממלא באירגון תפקיד מרכזי מאוד. הוא הדיפלומט הבכיר של יאסר ערפאת, מנהל מחלקת-ההסברה של אש"ף, האחראי מטעם אש"ף על היחסים עם הפרלמנטים בעולם. גם אחיו, האני, הוא יועץ בכיר של ערפאת.

מוצאו מחיפה, ובמשך דורות רבים היתה מישפחתו שומרת מערת-אליהו. הוא עצמו גבר גבהקומה, שופע הומור, חכם מאוד. האיש הוא יידי. נרמה לי שאני הישראלי היחיד שהוא נפגש עימו בגלוי. בספרי, שיצא זה עתה לאור, הקדשתי לו מקום נרחב.

כל זה בא להסביר את חשיבות הודעתו האחרונה.
ח'אלד אל-חסן התפטר מתפקידיו בצמרת אש"ף (אך לא מחברותו בפת"ח ובמועצה הלאומית הפלסטינית).

הוא נימק את ההתפטרות בכך שיאסר ערפאת נאלץ להיענות ללחץ המונים הפלסטיניים, התובעים את הגברת "המאבק המזוין" (זהו המונח הפלסטיני למה שנקרא בישראל "הטרור הפלסטיני").
באווירה זו, כך אמר, לא נותר מקום לאיש מתון כמוהו בצמרת אש"ף.

ה ש קשר ישיר בין הפיגוע ליד הכותל ובין הודעת אל-חסן. בקרב המוני העם הפלסטיני, בארץ ובפלסטין, הולך ואוזל הזמן לחיפוש פיתרון מדיני.

יש אצלנו אנשים המושלים את עצמם שניתן, "להקפיא" את המצב במרחב, שאפשר להוריד את הכעיה כולה מסדר-היום ולהשכיבה לישון.
אייאפשר להשכיב לישון ארבעה וחצי מיליון פלסטינים, וביניהם מאות אלפי צעירים וצעירות בעליהחברה.

אלה אומרים: "הקו המדיני של יאסר ערפאת נכשל. לערפאת יש כוונות טובות, הוא ניסה בכל כוחו להשיג פיתרון בדרכי שלום. הוא הסכים למדינה פלסטינית קטנה בגדה המערבית ובוצע-עזה. הוא חתם על ההסכם עם חוסיין, והסכים לקונפרציה. הוא הפסיק את המאבק המזוין בחוץ-לארץ. הוא נפגש עם אישייכבוד ישראליים ציוניים.
מה הסיי בתמורה?
"לא כלום!"

מה היו פירות המדיניות הזאת אחרי 14 שנים?
אפס מוחלט.

"לא הישראליים ולא האמריקאים וזו אף במילימטר אחד לקראת מימוש השאיפות הפלסטיניות.
מדיניות זו גרמה לפילוג באש"ף ובפת"ח. ישראל הקשיחה את עמדתה יותר ויותר. הרחיבה את ההתנחלויות, חורשת מיומות עם חוסיין וחוקקה חוק האוסר פגישות בין ישראלים ואנשי-אש"ף לדיון על השגת השלום.

אין עוד מה לעשות. צריכים לחזור אל המאבק המזוין, בכל מקום ובכל צורה.
ואם ערפאת אינו מסכים לכך, יש לפנות אל הקיצוניים יותר: אל ג'ורג' חבש, אל אבו-מוסא, אל אבונידאל."

ה שראלים רבים נדהמו כאשר קראו את תוצאות הסקר שנערך בגדה המערבית, ושליפו הרוב העצום של הציבור הפלסטיני מבין תמיכה נחרצת בהגברת "המאבק המזוין".
רוב זה כולל צעירים וחוקים, קיצוניים ומתונים — אותם מתונים התומכים, לפי אותו סקר עצמו, בפתרון-שלום.
איש מהם אינו מאמין שניתן להשיג שלום עם ישראל בדרכי-נועם, בהצטרפות ובמשאומתן. הם מאמינים ש"אין עם מי לדבר". (סיסמה זו שגורה משני עברי המיתרס). הם מאמינים שרק אלימות גוברת והולכת תשיג את המטרה.

שמיך שמע על מחלת מודעי!
ושלח אותו לפרס כדי לשכנעו

שמיך שמע על מחלת מודעי!
ושלח אותו לפרס כדי לשכנעו

חוגי מודעי: סקר סודי הראה שהוא
מאוד פופולארי, ועל כן הודח

הפיתרון המסתמן: קורבו 'בוא
למישפטים ומודעי יהיה שר-התחבורה

מודעי: בגלל מחלה?

מודעי הגיב על מה שאירע לו בצורה קשה, והסתובב מרוכז למדי. בתחילה יצא לחופשה בת שבועיים בחו"ל. אחר-כך חזר לשבת בחדרו בבניין-המפלגה, ברחוב איבן-גבירול בתל-אביב.

במשך כחודש חרש את הארץ לאורכה ולרוחבה. סייר הן בסניפי חרות והן בסניפים של המפלגה הליברלית. אישיותו הסגונית והבלתי-צפויה עזרה לעורר לחיים סניפים מיפלגתיים רדומים.

בסניפי הליכוד אין זוכרים עניין כה חסר-תקדים, כפי שהיה בהופעותיו של מודעי. הביקוש להופעותיו עלה אפילו על הביקוש להופעותיהם של דויד לוי ואריאל שרון.

אחרי כחודש הפסיק מודעי להופיע בסניפי הליכוד. ראשית: חשש מהתגובות של מנהיגי חירות, פן יאמרו עליו שהוא מגסה להתחרות בהם במיצריהם. ומעל לכל: חשש פן ייתפס בפליטת-פה נוספת. מודעי ידע כי רבים אורבים לו ומנסים להכשיל את שובו לממשלה, מבית ומחוץ, וחשש כי ניתן יהיה לפרש כל התבטות או של כשעוררה.

גם בהופעותיו כחודש הראשון לסיף ליקו מהממשלה נזהר מכל מישמר. פן יגררו אותו להתבטא בענייניו של שימ"ר עון פרס. מאותה הסיבה רחה הופעות לפני תלמידי בתי-ספר, סטודנטים וכ' מובן סירב להתראיין לעיתונות.

מודעי גזר על עצמו את הגזירה הקשה ביותר עבורו — שתקיה.

דיאטת יורם

ב חודשים הבאים, כשהתחיל לעשות דיאטה, החלה גם חרושת השמועות. הדממה הכל-כך בלתי-

מדוע הם מסתירים?

התימוס בבית-החזה. הרופאים התיירו לו לנסוע לחו"ל. הניתוח. אמרו. סובל דיחוי עד אחרי שישוב ארצה.

גור החליט לדחות את הנסיעה. נכנס לחדר-הניתוח דווקא ביום שבו הצביעו במליאת-הכנסת אמון בממשלה שבראשותו של יצחק שמיר. יש שהתלוצצו שהעיתוי המדויק הזה לא היה מיקרי. בשעת כתיבת השורות האלה עדיין לא נודעו פרטים נוספים על טיב הגידול של גור ומצבו הבריאותי.

בניגוד לנהוג בארצות-הברית, שם חושפים אנשי-ציבור לפרטי-פרטים את מצבם הבריאותי. בישראל אין נוהגים הפוליטיקאים להתוודות על תחלואיהם. אין הם סבורים שזהו מידע חיוני לציבור שבחר בהם. אלא מתייחסים לכך כאל חיסוט רכילותי בתחום הפרט. המושג "פרט" אצל אדם שבחר מרצונו החופשי להיות איש-ציבור הוא קצת צורם. מלבד הנושאים שאינם משפיעים כלל על כושרו, התנהגותו, הבנתו ושיקוליו.

כשיושב-ראש הקואליציה היוצא, חיים קופמן, נחשף לפניו בזמנו אודות מאבקו במחלת-הסרטן, עוררה הכתבה שפורסמה ב-העולם הזה "מהומה במסדרונות-הפוליטיים. התגובות נעו מהערצה על גילוי-הלב והאומץ שגילה, ועד לתגובות נוסח: למה הוא היה צריך את זה?

גם השר גד יעקובי וסגן-השר מיכאל דקל, שלא הסתירו מאומה על ניתוחי-הלב שעברו, הם חריגים אמיתיים בקרב אנשי-הציבור הישראליים. הדוגמה הבולטת להעלמת מידע חיוני מהציבור על מצב בריאותו של איש-ציבור היא, כמובן, המיסתורין סביב מצב בריאותו של מנחם בגין. באיזו מחלה הוא לקה, אם אכן הוא חולה, מתי לקה בה וכיצד השפיע מצב-בריאותו על תפקודו כראש-ממשלה? ואגב, בגין, מי יודע איזה אסונות היו נמנעים אילו אנשי-הציבור הישראליים לא היו מתייחסים אל מחלותיהם בכל-כך הרבה יראת-כבוד ומיסתורין?

השר-בליתיק יוסק'ה שפירא נכנס ביום השני לבניין-הכנסת, ומיד עטו עליו שרים וח"כים, לחצו את ידיו בהתרגשות ושאלו בדאגה לשלומם. סביבו עברו רחשים בקרב הקהל הרב שצבא על מיזנון-הכנסת. הרחשים וההתלחשויות גברו כשפסע במיזנון השר החדש-ישן יצחק מודעי. גם מילותיו החמות של ראש-הממשלה היוצא, שימעון פרס, על השר המורש מרדכי גור, שעבר ניתוח באותו יום, והיעדרו הבולט של הרב אברהם שפירא, היוו נושא חם במיזנון.

המשותף לכולם: חרושת שמועות ורכילות בדבר מצב-בריאותם. השר הנחבא אל הכלים, יוסק'ה שפירא, סובל מזה חודשים אחדים ממחלה כלשהי. ביום השני הופיע לראשונה בציבור, אחרי שבועות אחדים שבהם לא נראה.

אחד הפונים הנרגשים אליו היה חבר-הכנסת דב שילנסקי. שאף מסר לידיו מיכתב מודאג מאת אסירי-המחתרת. שפירא, שר בלי משימות מיוחדות, עשה עצמו כותל מערבי לאסירי-המחתרת ובני-מישפחותיהם ושגרים המיוחד בממשלה. אלה, ששמעו על מצב-בריאותו הלקוי, דרשו דרך שילנסקי, שביקר אותם בבית-הכלא, בשלומם. השמועות סביב מצב-בריאותו של מודעי, איש מרכזי הרבה יותר בפוליטיקה הישראלית, רוחשות זה מכבר. מודעי איבד קילוגרמים ניכרים ממיש-קלו. תחילה תלו זאת בדיאטת-רזון חריפה שגזר על עצמו מטעמי גיור. אחר-כך טענו שגזר על עצמו דיאטה מטעמי בריאות. אחר-כך פורסם שהושלל בגופו קוצב-לב.

מודעי חש כי הפירסומים האלה הם חדירה ל-תחום הפרט שלו, ומאשים את יריביו הפוליטיים בעידוד הפירסומים.

מרדכי גור, שפרס כה הפליג ביום השני במ-ליאת-הכנסת בשבחיו, על אף היחסים הקרירים השוררים ביניהם, התכוון לנסוע לחו"ל. טרם נסיעתו נבדק, ואז מצאו אצלו גידול בבלוטת-

כ"ו בינואר, בעוד כחודשיים. יופקר אחר מתיק-הממשלה כידיו של יצחק מודעי, והוא יחזור למעמדו הגבוה, טרם שתי פליטות-הפה המפורסמות. זוהי ההכנה שהושגה בין יצחק שמיר לבין מודעי. לשימעון פרס אין רווח שהושגה הכנה יותר ספציפית בין שמיר למודעי — שמודעי ישוב למשרד-המישפטים.

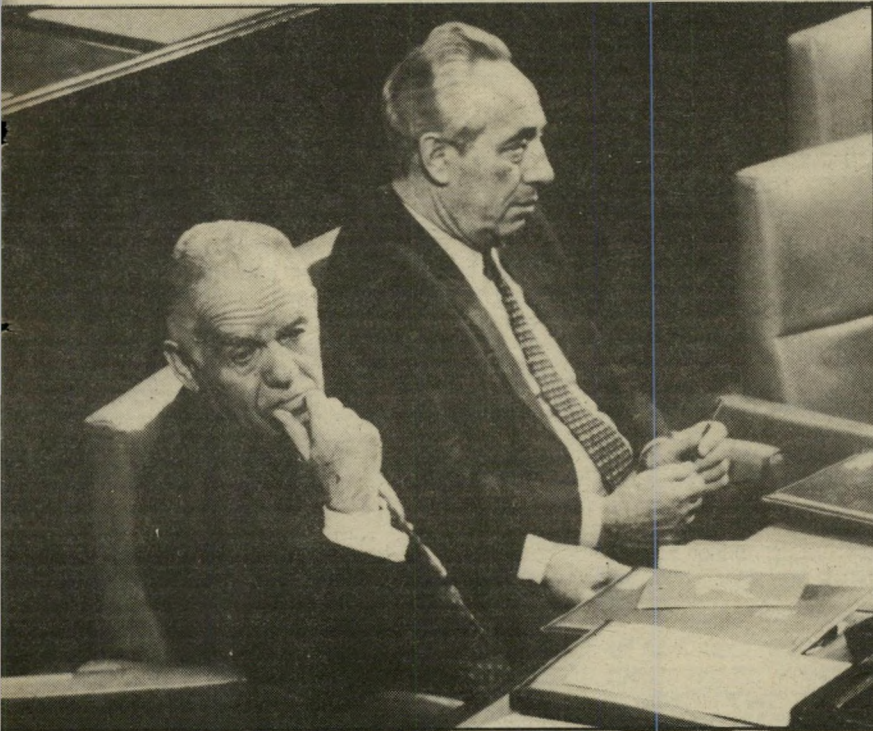
מכאן ההתעקשות המזוהה של שני הצדדים, הן המערך והן הליכוד, על תפקיד פחות ערך יחסית למודעי, תפקיד של שר-בליתיק.

ההכנה הזאת הושגה בין שמיר למודעי עוד בשעות בהן שקל להגיש את התפטרותו ממישרד-המישפטים, בשיחות טלפוניות שהתנהלו בין השניים. זה היה הדבר — בנוסף לשיקול שעדיף להתפטר מאשר להיות מפקיד פחות ערך יחסית למודעי, לטתו של מודעי להתפטר, ובכך לסיים את משרד-מודעי ב'.

שמיר גם הבטיח בזמנו למודעי להחזירו למשרד-האוצר, הבטחה שלא מולאה.

לכן הוויכוח בין העבודה לליכוד לא היה על מכונת הוולו, או המוכיחה דובר-נהג, המלווים את התואר "שר". אלא היתה זו הקרמה לוויכוח שיערך בעוד חודשיים. איזה תיק יופקר בידי מודעי?

במשך קצת פחות משלושה חודשים החזיק מודעי רק בשני תוארים הצ' נועים "חבר-כנסת" ו"יושב-ראש נשיא את המפלגה הליברלית", זאת אחרי שכינה תשע שנים בממשלה. המפלגה העמידה לרשותו מכונת תחת המכ"ר נית הממשלתית, ואילו שמוליק, נהגו, וסילבן שלום, דוברו המוכשר, ניצלו עד תומם את ימיהם-החופשה שצברו, ועברו בשרותו תמורת משכורת מיני-מאלית.

שימעון פרס ויצחק שמיר בכנסת לפני הצבעת הרומציה תמונה אחרונה כראש-ממשלה

שודמית שמיר וסוניה פרס בכנסת מה עושה שר-בליתיק?

השר מודעי — רגע אחרי הצהרת האמונים קוצב-לב

כשרה-מישפט, שריר יוזן למישרד התחבורה ואילו מודעי יירש אותו במישרד שכה האוב על שריר — משרד התעוררות.

מודעי חותר גם לשוב ולכהן בקבינט המצומצם. בינתיים יושב שם מודעי לפתוח את פיו ולסכן בכך את חזרתו לממשלה.

אך מודעי לא מתייחס בקלות. הוא נחוש בהחלטותיו. עובדה שאפילו הצהרתו של עוזי ברעם כנגדו לא גירו אותו לפתוח את פיו ולסכן בכך את חזרתו לממשלה.

השתיקה השתלמה לו. מייד אחרי הפירסום אודות סופו של "משבר האמצע הדרך" והפיתרון שאיפשר את שובו לממשלה, אמר לי: "עכשיו אני מרגיש כבר יותר טוב, הרבה יותר טוב..." סדרן שעמד בסמוך אליו במליאה אף ידע לספר, כי כשנשבע מודעי אמונים, ביום השני השבוע, ניתן היה להבחין כיצד הוא נאנח אנחת רוחה ממושכת.

מה עושה שר-בלייתיק? "אני עוד לא יודע. נראה מחר." ענה והיפנה אותי אל יגאל הורוביץ, שר-בלייתיק. מצב-רוחו אחרי שבועות היה כה משופר, עד כי הכריז שכדי לכנס את כל ידידיו ומקורביו, "צריך לשכור אינטריו-כדורגל!"

מליאת-הכנסת לאשר את חברותו של מודעי בממשלה, אלא אישרה אותו בעיסקת-חבילה עם שאר 24 שרי הממשלה.

למודעי, שצבר אויבים רבים במיסדרונות-הפוליטיים, היה פיתרון זה חשוב במיוחד. לכן הסכים לכהן

להיות בתיאום עם מודעי. התנגדותם של שרי-המערך מספקת לפרס מיטריה אוורית מספיק רחבה, כך שהוא יכול להרשות לעצמו להיות הליברלית לבין שמיר, בעניינו של מודעי. משהבדיר שמיר לנשיאות המוכבדת כי הוא תומך בחזרתו של מודעי לממשלה, נתן לו פת את ברכת-הדרך וחתם במילים: "כל מה שנתן לנו לעשות הוא רק לחכות לקפה..."

יצחק מודעי, אחרי השבעתו: "כדי לזכור את כל יידי ומקורב", צריך לשכור אינטריו-כדורגל!"

בינתיים בתפקיד הבלתי-מיוגרר, כך, בתחילת ינואר — מקורביו של מודעי הציעו לי להתייחס אף לתאריך קרוב יותר — יוכל מודעי לשוב ולהיות שר בעל תיק, באקט פשוט של הודעת ראש-הממשלה למליאת-הכנסת.

בינתיים מתנהלים מגעים בעניין התיקים הבאים בחשבון עבורו, וגשר קלים משחקי כיסאות מוסיקאליים סביב שולחן-הממשלה. אחת ההצעות היא שחיים קורפו, שהוא מישפטן בהשכלתו, יתמנה כשר-המישפט, ואילו מודעי יקבל על עצמו את תיק התחבורה.

הצעה אחרת היא שקורפו יתמנה

לפתע חזר בו. בלשכת שמיר טענו ברוגז, שבשוק הסוסים המיפלגתי שורר הכלל: אחד מודעי — אחד יוסי ביילין.

שמיר עירכן את מודעי על ההתפתחות בעניינו. השניים ניהלו שיחות טלפון רבות ביניהם לאחרונה, ולפני כל ישיבה של שרי-הליכוד היה מודעי נכנס לחדרו של שמיר ביחידות. מקורביו של שמיר מסבירים את היצמדותו של שמיר להבטחתו למודעי ב"עיקרון" — בכך ששרי-המערך לא יוכלו להכתוב לליכוד מי יהיו שריו, ובכך שמודעי היה שר טוב.

הסיבה האמיתית להתנהגותו של שמיר טמונה בכוחו בתוך מיפלגתו. אם יתגברו שלושת השרים הליברליים האחרים על כל המחלוקות ביניהם ויתאחדו כנגד מודעי — יוכל מודעי להפוך את הקערה על פיה במסדרות המיפלגה. הוא כבר עשה זאת בעבר, ואחרי שישב בחדרו במיפלגה לאח רונה — כוחו שם כבר עוד יותר.

בנוסף לכך, מודעי הוא נכס אלקי טורלי חשוב לליכוד. את הפופולאריות הגבוהה שלו בקרב הציבור לקח שמיר בחשבון.

כעת גם ניתן לגלות, כי ערב סילוקו של מודעי ממישרד-האוצר הזמין המערך סקר סודי. הסקר כלל שתי שאות:

● מי לדעתך מתאים יותר להיות שר-האוצר — פרס או מודעי?
79% ענו: מודעי. 8% בלבד ענו: פרס.

● עם מי אתה מזהה יותר את התוכנית הכלכלית — עם מודעי או עם פרס?
60% ענו: מודעי. 39% פרס.

כחוגי מודעי סבורים כי הסקר הסודי, בין היתר, היה אחד המאמצים להעברתו של מודעי ממישרד-האוצר. הכל מסכימים כי מעולם לא היה שר-אוצר כל-כך פופולארי כפי שהיה מודעי, ומכאן כוחו עד עצם היום הזה. גם פרס, שוחר הפופולאריות, הבין שלא יהיה זה פופולארי לנטור לאיש-ציבור כל-כך פופולארי.

כיסאות

מוסיקליים

כך נתפר פיתרון-הביניים — שר-בלייתיק, כך לא הצטרפה

למשל: ביקור המיסטורי של שר ליברלי בשבת, בביתו של משה שחל בחיפה. מטרת הביקור, על-פי הפירסומים, היתה לחזק את שחל בהתייחסותו לחזרתו של מודעי לממשלה. על פי השמועה, המבקר המיסטורי לא היה אלא גידעון פת.

"אני בכלל לא יודע איפה הבחור הזה (שחל) גר בחיפה..." מקורביו של מודעי הפיצו השמועה, כי פת לא היה צריך להתאמץ ולנסוע עד חיפה הצפונית, מכיוון שלישכתו התליאבית שוכנת במכון הנפט. קומה אחת מתחת לקומה שבה יושב שחל כימים שבהם הוא שוהה בתליאבית.

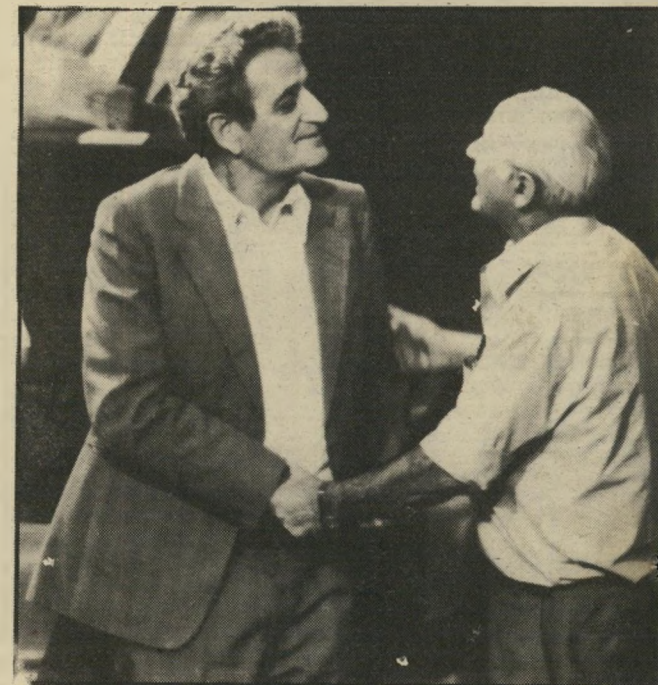
"לי יש לישכה במכון-הנפט? נו, כואי ותראי לי איפה זה... הם השתגעו לגמרי!" הודיע לי פת.

פת גם הוזכר כי הוא האיש אשר יזם את הפגישה בין נשיאות המיפלגה הליברלית לבין שמיר, בעניינו של מודעי. משהבדיר שמיר לנשיאות המוכבדת כי הוא תומך בחזרתו של מודעי לממשלה, נתן לו פת את ברכת-הדרך וחתם במילים: "כל מה שנתן לנו לעשות הוא רק לחכות לקפה..."

סקר סודי

הקפה לא הגיע כל-כך בקלות. שמיר, אשר מצוי ב"חיסים מצוי" עם מודעי, כפי שמגדירים שני

הצדדים, עמד מאחורי הפגישה המפורסמת בארבע-עיניים שקיימו פרס ומודעי בביתו של פרס. בתיאום עם

שילנסקי מברך את יוסקה שפירא לרגל החלמתו דרישת שלום דואגת מהכלא

שמיר ובדיעתו של פרס, טילפן מודעי לפרס וקבע את הפגישה, שהיתה חשובה לו כל-כך.

שמיר, אגב, עודכן על-ידי עוזריו בדבר חרושת-השמועות סביב מצב בריאותו של מודעי. כשפרס פגש בו בביתו, עוד לא ידע על כך. עוזריו של פרס עירכנו אותו בעניין הרגיש הזה רק מאוחר יותר. בניגוד לפירסומים מייד אחרי סיומה של הפגישה הממושכת — כאילו לא נידונה שם שאלה חזרתו של מודעי לממשלה — סוגיה זאת עלתה שם, ועוד איך. אין זה נכון שפרס חייב להתנגד לחזרתו של מודעי למישרד האוצר והמישפט. שאלת מישרדים שהעומד בראשם חייב לעבוד בתיאום מלא עם כל מישרדי-הממשלה, והם אינם חפצים

אופיינית מכיוונו של מודעי לוותה בספקולציות פרוצניות: הוא שריר ברי כאון חולה?

אבחנות רפואיות דימיניות הופרכו באופן חופשי. תרם לכך גם מיספר הקילוגרמים שהשיל מודעי ממישקלו. "זהו חלק מהמילחמה ומסע ההש" מצות נגדי. זהו דבר שלא יעשה!" הודיע לי מודעי והמשיך: "אני לא מתכוון לתקוף בחזרה בעתיד הקרוב. בנושא הזה — בטח שלא. זה דבר פרטי שלי!"

פניתי אל עמית-ידידיו של מודעי במיפלגה, אליהם כיוון את חיציו. "אני?" התפלל יורשו במישרד-המיש"טים, אברהם שריר, "כשהוא היה ב'בית-חולים' — אני בכלל לא הייתי בארץ!"

"מה, הוא חולה?" שאל אותי גידעון פת. "חשבת שהוא עשה ריאטה. תמיד כשאנחנו נפגשים — אגב, הוא תמיד מאוד נחמד אליי כשהוא פוגש אותי — אנחנו מחליפים רצפטים של ריאטות. גם אני עשיתי ריאטה. רק שהעליתי, לצערי, במישקל בחזרה. לא מומן נתתי לו אפילו את הרצפט — ריאטת-פירות של יורם ארידור. דווקא טוב מאוד שהוא הוריד במישקל. מה, הוא חולה?"

יריביו של מודעי, אחיו למיפלגה, מזימים את יתר ההאשמות שהטחו בהם לאחרונה מקורביו. חוגי מודעי ידעו לספר השבוע אודות פתק שכתב שר בכיר במערך לשר ליברלי. "מה בעניין מודעי?" שאל איש המערך. "זה בסדר, המשיכו להתנגד..." הרגיעו עמיתו הליברלי.

השר הליברלי בו מדובר, כביכול, הכחיש באוזניי מכל וכל את הסיפור. "השתגעתי?", שאל, "שאני איש דבר כזה בכתב?"

סיפור אחר, שנמכר השבוע היטב בשוק סיפורי-מודעי, הוא אודות אחת ממזכירותיו של שריר, בלישכתו שבימישרד-המישפט. המזכירה, שמקור ייבי מודעי ידעו לנקוב בשמה, טילפנה,

הסיפורים שלא פורסמו

רבים הם סיפורי מודעי. הם חלק אינטגרלי מאישיותו. שעליה נשפכו נהרות של דיו. גם אם סיפורים אחדים מועברים מפה לאוזן מבלי שנבדקו, הם כבר הפכו למלקור. עיקר מטרתם לחשוף את המבריק שבו. המיוחד, עם התוספת החיונית של מצבי-הרוח. הנה שני סיפורים יפים שטרם פורסמו והמעידים, מלבד על גיבורם, גם על מערכת-היחסים המורכבת שנוצרה בין פרס למודעי, במהלך תקופת עבודתם המשותפת.

סיפור א': בעידן היותו של מודעי שר-האוצר, כשרבו סיכוכי העבודה והעימותים התנהלו בווליום גבוה, נהג מודעי להתבטא: "ראש הממשלה מכופף את ידיו של שר-האוצר!"

אחרי כמה התבטאויות כאלה, באחד ממשרדי-המורים, החליט פרס שלא להתערב. הצדדים התבצרו בעמדותיהם הרעשניות ונזר צר קיפאון. מודעי נחפו לבקש את התערבותו של פרס. אך נתקל בסירוב מוחלט מצידו. "הפעם, אמר פרס, ראש-הממשלה לא מכופף את ידיו של שר-האוצר!"

סיפור ב': אחרי פירסום התבטאותו של מרדכי גור כי "מודעי הוא מאניאק", ניסה מודעי להחריף את האווירה ולדחוף למשבר. במקביל הופצה שמועה כאילו פרס מודעי עומדים להיוועד בארבע-עיניים. השמועה הוסיפה נופך דרמאטי לאירועים. ותיקני תה להם חשיבות לאומית של ממש. מקורביו של מודעי לא טרחו להכחיש את השמועה, אם לנקוט בלשון המעטה.

בלישכתו של פרס לא ידעו עליה מאומה. ביום השבת גברו השמועות בנוגע ל"פיסגה". נמסר, כאילו עומדים השניים להיפגש במוצאי-שבת. בלוח-הזמנים של ראש-הממשלה לא הופיעה פגישה כזאת. לבסוף נשבר אחד מעוזריו של פרס ושאל אותו האם צפויה פגישה כזאת. "לא", נענה.

במהלך הערב הסתבר כי השניים אכן נפגשו בביתו של אלי הורוביץ: נכון, לא בארבע-עיניים, אלא ב"160 עיניים. פשוט היתה קבלת-פנים בביתו של הורוביץ, ושני האנשים נכללו בין 80 המוזמנים.

מלישכתו של פרס מסרו הודעה ברוח דומה למחלקת-החדשות של הרדיו. הידיעה שודרה, ועורך-החדשות של המהדורות לאותו הערב ידע לספר לעוזריו של פרס על שיחת-טלפון זועמת, לה זכה ממודעי. "תתחיל לארוז!" נאמר לו.

במדרינה

הסוכות, נפגשים יוצאי יוגוסלביה ב' יער כן-שמן. משעות הבוקר הם מתחילים להגיע, מירושלים ומתל-אביב, מחיפה, מקיבוצים שונים וממושבים. פעם בשנה הם באים לראות האחד את השני, לבדוק איך נראית ברטה אחרי הניתוח, מה קרה לשלמה אחרי ששכל את בנו, אם לקלריסה ולאטו כבר יש נכדים ואם הבת היחידה של ורה ונתן התחתנה סוף-סוף.

כשהתחילה מסורת הפגישות ה' שנתיות, היו הרבה קשישים. במשך השנים הלך מיספרם ופחת, אבל גרל מיספרם של הצעירים — הבנים והבנות של יוצאי יוגוסלביה — שכבר התערבבו עם חתנים וכלות תוצרת הארץ.

בכל שנה מדברים קצת פחות סר בית וקצת יותר עברית. אבל האווירה נשמרת.

כל אחד מביא איתו מהבית את האוכל שבישל וקצת סליבוביץ. אחרי כך הם עוברים בין הוללות וטועמים האחד אצל השני. כולם מכירים את כולם, ונרמה שכולם גם אוהבים את כולם.

שני רמטב'לים. לפני מלחמת העולם השנייה היו ביוגוסלביה 80 אלף יהודים. חלקם הגדול נספה בשואה. ב' 1948 התחילו הנותרים לעלות ארצה, עד שהתרוקנה המולדת הישנה כמעט לגמרי.

היו אלה אנשים פשוטים, חרוצים, המסתפקים במה שיש. פקיד גבוה מאד בסרבייה הפך לנוטע שתילי-טבק בברי ירושלים, מהגרס-רכבות הפך ל' כריסין, נשים כבודות הפכו למטפלות ואף לעזרות-בית, ואיש לא התלונן. לא התפרסמו פושעים מיוצאי יו' גוסלוביה, אבל שני רמטב'לים רווקא היו להם: דוד אלעזר וחיים בר-לב; וגם יו"ר רשות השידור אחד, יוסף (טומי) לפיד.

אקורדיונים ובלאלייקות. בש' בת האחרונה הם נפגשו שוב ב'ער כן-שמן. היו חיבוקים והיו נשיקות, והיה ריח של צ'פצ'יצי (קבאב) וריח של זאכר טורטה. אורח-הכבוד הפעם היה המאמן היוגוסלובי של נבחרת הברד

(המשך מעמוד 6)
של טדי קולק, אתר-ביקור חובה נוסף של יוליאנה באותו יום, בלט הנסיך ברנרד, שהטיס את המטוס שהביא את הווג המלכותי ארצה, ברוחו העליונה. בחיך שרמאנטי רמו לאחת מפקידות לישכתו של קולק כי עליו לבלוע כדור. היא מיהרה והגישה לו כוס מים. הנסיך הביט בכוס, בפקידה ושוב בכוס. מה זה מים? הוא שאל בתדהמה. לא, לא מים. זה ממש עלבון. תני לי מיץ עגבניות, או לפחות וורקה.

מיץ עגבניות אי-אפשר היה להשיג בלישכתו של ראש עיריית ירושלים, אבל וורקה היתה. גם אחתי שותה וורקה, הודיע הנסיך לקולק. וזאת היתה התמונה האחרונה בלישכת ראש-העיר, לפני שקציני הביטחון ההולנדיים סגרו את הדלתות: נסיך ומלכה מתרווחים בכוסות-עזר ושחורות, לוגמים וורקה שקופה מתוך כוסות זכוכית פשוטות.

אולי הוורקה, אולי העייפות ואפשר שניהם יחד — הפכו את המלכה יוליאנה לרגועה, כמעט מנומנמת. לארוחת-צהריים במיסעדה משכנות שאננים, שמול הרציון, היא הגיעה באיטיות, שעונה על כתפיה של תמר קולק, אשתו של טדי.

ארוחה צנועה. כבר הכנתי ארוחות מפוארות יותר, גילה סימון פאר, בעל המיסעדה. הארוחה הכי גדולה שהכנו אי-פעם היתה כשז'יסי קארד'סטאן (נשיא צרפת לשעבר) ביקר בארץ, והזמין אישים ישראליים לארוחת-צהריים. הארוחות שטדי קר לק מזמין הן צנועות.

וכך נראתה הארוחה הצנועה לכ' בודה של יוליאנה: מנה ראשונה: אבוקדו ממולא בפ' רות בנוסח השף. מנה עיקרית: מרלינד-עגל בנוסח מיסכנות שאננים.

תוספות: שורש-לפת, תרד ברוטב קירש, אגס תפוח-אדמה מצופה בא' גוזים, סלט לב-חסה באוכמניות. מנה אחרונה: רפרפת-מנגו בגרנד מארניה, ספילון קפה, חטיפי שוקולד.

דירות

נוף

במרכז

לונדון

ריהוט מלא,
כל השרותים,
גדלים שונים,
לתקופות
קצרות וארוכות

מ-11 £

מה-1.11.86 עד ה-27.3.87
לאדם, לזוג, לזוג
מינימום 2 אנשים
בדירה,
מינימום 7 לילות

הזמנות אצל סוכני הנסיעות
או

DUKE APARTMENTS

14 Elm Court/11
Harrowby st.
London W.I.
Tel 00441-723-7964
00441-723-7077
Telex: 24141 DUKEAP

דרכי-אדם

מיפגש ביער

חיים בר-לב
לא היה שם

כבר 15 שנה, ביום הראשון של חג

MACCAO • מקאו
המסעדה הכי טיפה בעיר
ארוחות צהריים עסקיות
(5 מנות) החל מ-15 ש"ח
בערב רצוי להזמין מקום
טל' 03-455720 03-5464273
ירמיהו 7 ת"א

מודעות בטלפון
לכל העיתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת
DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD.
שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום
פרסום אידיאל
אכן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף
03-227117/8

חג רוטציה שמח
מאחל
רדיו דוקטור בע"מ
שלום עליכם 18, ת"א,
טל' 286444
המומחה
למניעת ציתות
ומזכירות
אלקטרוניות

תן
טרמפ
לחייל

שולה
הדבקת ציפורניים - 20 ש"ח
באיכות מעולה על ידי מומחים
היחידי בארץ
מכירת ציפורניים בסיטונות
תל-אביב, רחוב המלך ג'ורג' 89
טל. 03-295318
03-284919

לא רק לדוגמניות ולמלכות-יופי
מיועד אולפן לאה פלטשר
בליבו של הכרך הסואן תל-אביב, ברחוב אבן-גבירול 50, מצוייה פינת חמד מטופחת להפליא ושקטה שבה שוכן **האולפן של גב' לאה פלטשר**, לטיפוח החן, נימוסים ויחסי אנוש. דוגמנות מקצועית ותרבות הגוף.
למרות הדימוי של בית-הספר כאילו הוא נועד רק לדוגמניות ולמלכות יופי, הרי ש-80% מתלמידותיה הן חתך ישראלי רגיל. כמו: מורות, פקידות, נשות חברה וכל אשה ונערה השואפת לשיפור עצמי מכף רגל ועד ראש. אולם לא די בטיפוח החן החיצוני, כי על האשה ללמוד נימוסים, גינוני חברה ויחסי אנוש ומתוך כל אלה היא רוכשת בטחון עצמי המקנה לה הצלחה והערכה. בעבודה בחברה ובמשפחה.
נוסף לכך מתקיימים במסגרת האולפן שיעורי התעמלות שמטרתם לעצב גמישות לגוף, חיזוק שרירים והרזיה במקומות הרצויים. תרגילים אלה מיועדים לבנות ולנשים בכל גיל.
הגב' לאה פלטשר הינה המורה המוסמכת היחידה בארץ ללמד את מקצועות טיפוח החן ודוגמנות מקצועית. אין לגב' פלטשר סניפים.
לקביעת ראיון: טלפון 267682

המלכה יוליאנה, הנסיך ברנרד ומדי קולק
מים זה עלבון

רגל שלנו, מיחץ, שבא לראות אנשים המדברים בשפתו.
הקשישים שוב הסבירו לדור הצעיר איך האיש הוא בחולצה הכחולה היה מפקד גדול בפרטיוזאנים, ואיך הגברת השמנה ההיא ניצלה מאושוויץ. טומי לפיד בא ולחץ ידיים לכולם. אשתו, שולמית, לא באה, כי במיקרה היא נמצאה בבגדר, בירת יוגוסלוביה.
אחרי האוכל נשלפו האקורדיונים והבלאלייקות והתחילו השירים והרי קודים, מתוצרת המולדת הישנה. בשעה 4 ארוז את המטלטלים והלכו הביתה. היער נשאר נקי לגמרי. יוגר סלווים לא ילכלכו יער השייך לכולם. לא יורקו אפילו מפית-נייר על הריצפה. ככה לא עושים.
חיים בר-לב לא הגיע. אולי בשנה הבאה.

הודעה חגיגית: שינתי את דעתי על שיטת הבחירות

פנים חדשנות בחדרה

אני עומד לעשות כאן דבר ששום איש פוליטי ושום עיתונאי אינו אוהב לעשות. אני עומד להודיע כי שינתי את דעתי בעניין חשוב.
הנושא: שיטת הבחירות.

מאז קום המדינה ועד היום תמכתי ללא הסתייגות בשיטת הבחירות היחסית המוחלטת.

שיטה האומרת: אתה מצביע בעד רשימה ארצית אחת. 120 המקומות בכנסת מתחלקים בין הרשימות לפי היחס המדויק (עד כמה שאפשר) שבין הקולות.

אני מודיע בזה שחדלתי לתמוך בשיטה הזאת. אני מעביר בזה את תמיכתי לשיטה שתאפשר לבחורים לבחור חלק מן הנבחרים בדרך אישית וישירה, תוך שמירה רת ההרכב היחסי של הכנסת.

שיטה כזאת קיימת בגרמניה המערבית. אני מציע להתאים אותה למציאות ולצרכים המיוחדים של ישראל.

אני מציע את השיטה הבאה:
הכנסת תוסיף לכלול 120 חברים שווים זכויות.

60 חבריכנסת יבחרו אישית ב־60 מחוזות בחירה. 60 המנדטים הנותרים יחולקו לפי הרשימות הארציות.

כל בוחר ישים בקלפי שני פתקים.
בפתק הראשון יצביע בעד מועמד מקרובו. בפתק השני יצביע בעד רשימה ארצית.

60 המקומות הראשונים בכנסת ייתפסו על ידי המנצחים בבחירות האזוריות. לאחר מכן יחולקו 60 המנדטים הנותרים כך, שבסופו של דבר תקבל כל מפלגה את הייצוג המגיע לה לפי הבחירה הארצית.

למשל: נניח שלפי הבחירה הארצית מגיעים לליכוד 35 מנדטים. נניח ש־17 מאנשי הליכוד כבר נכנסו לכנסת באמצעות הבחירה במחוזותיהם. כדי להשלים את המיספר המגיע לליכוד, ייכנסו 18 אנשי־ליכוד נוספים — כלומר, 18 המועמדים הראשונים ברשימה הארצית.

נניח שלרשימת ר"ץ מגיעים 3 מנדטים, אך איש מחבריה לא נבחר במחוז כלשהו. יימסרו לה שלושה מנדטים מן המאגר הארצי.

בצורה הזאת תשקף הכנסת בסופו של דבר את רצון הבוחרים מבחינת חלוקתה בין המפלגות. אך מחצית חברי־הכנסת ייצגו מחוזות מסוימים, ויהיו קשורים במישרין עם הבוחרים.

כלומר: לא ההרכב המיספלי של הכנסת ישתנה, אלא ההרכב האיש.

רבים מן החברים הנוכחיים, שזכו במקרבותיהם רק בשל קנאות מופלגת, לא ייכנסו לכנסת. במקומם ייכנסו חברים שנבחרו אישית על־ידי הבוחרים במחוזות.

אני שינתי את דעתי בעיקבות הערכה חדשה של המעלות והמיגרעות של השיטות עצמן.

אני מאמין כי השיטה היחסית היא השיטה הדמוקרטית והצודקת. מפני שהיא נותנת ביטוי לכל גוני הקשת הפוליטית.

לכן התנגדתי, ואני ממשיך להתנגד, לכל חסימה שהיא מעבר למנימום של אחוז אחד.

אני סבור כי טובת המדינה מחייבת שהכנסת תהיה פתוחה לכל כוח חדש ולכל רעיון חריג, שיש להם מנימום של תמיכה ציבורית.

קצרת הכנסת לפני זרמים חדשים ובלתי־סופסולאריים כאלה היא הרת אסון — הרת שני אסונות.

ראשית, היא מרוששת את הכנסת ומונעת התחדשות אינטלקטואלית של המיסר הפוליטי. שנית, היא דוחקת כוחות חדשים ותוססים אל מחוץ למערכת הפוליטית הלגיטימית. כוחות כאלה נחלקים לעמדה אנטי־ממסדית קיצונית ו/או יורדים למחתרת, כפי שקרה בגרמניה, שבה

יש חסימה של 5%. כך נולדו שם קבוצות־הטרור מסוג באר־מינהוף.

הצורך לתת ביטוי לקבוצות חדשות ולרעיונות חדשים נראה לי כבעל חשיבות כה מכרעת במציאות של ישראל, עד כי גבר בעיניי על כל צורך אחר. ישראל סובלת מהסתיידות של העורקים המפלגתיים. שולט בה קארטל של עסקני־מפלגות מיקצועיים, המנסים לחנוק כל מחשבה חדשה וכל כוח חדש.

משום־כך התנגדתי תמיד לשיטת הבחירות האישית — ולא חשוב אם תחולק הארץ ל־120 אזורי־בחירה, שבכל אחד מהם נבחר אדם אחד, או ל־40 מחוזות־בחירה, שבכל אחד מהם נבחרים שלושה אנשים.

כל שיטה כזאת יוצרת למעשה חסימה של 35 או 25 אחוזים.

התוצאה העיקרית שלה היא סגירת הכנסת לפני כל כוח חדש ורעיון חדש. שהרי שום רעיון חדש לא יוכל לקבל בראשית דרכו 25% של הקולות בכל מקום שהוא.

אני עצמי נבחרתי לכנסת שלוש פעמים ברשימות שקיבלו בין 1% ל־2%. אני מרשה

המקומי לעניין מישני, והאיש המושלשל את הספק שלו לקלפי מתכוון לבחור בראש־הרשונה את ראש־הממשלה ומפלגתו.

אם כן, מדוע שינתי את דעתי?
לא שינתי את דעתי לגבי המעלות והמיגרעות של כל אחת משתי השיטות. שינתי את דעתי לגבי החשיבות היחסית של השיקולים בעד ונגד, לאור המציאות המשתנית.

אני סבור עתה, במציאות של 1986 והלאה, כי אחד השיקולים העיקריים צריך להיות מתן האפשרות לשכונות ולערי־הפיתוח לבחור בנציגים אותנטיים משלהן.

אני סבור כי השתלבותה של ישראל השנייה במערך הפוליטי של ישראל היא מטרה לאומית ממדרגה ראשונה.
עד כה נעשה הדבר בהצלחה רבה על־ידי הבחירה האישית של ראשי־הערים — רפורמה שהצבעתי בעדה בשעתו בכנסת. דור חדש של מנהיגים מקומיים אמיתיים, אנשים כמו מאיר שיטריט, רפי טויסה, משה קצב, אלי הללי, דויד

הללי, קצב, עמית ושיטריט: בבחירה אישית

מגן, אורי עמית ואלי דיין צמחו על רקע זה. זה היה טוב למדינה וטוב לחברה הישראלית כולה. **אם תונהג השיטה שהצעתי, ייכנסו לכנסת עשרות אנשים מסוג זה — יהודים מערביים, יהודים מזרחיים וערבים — וממילא תתחולל רפורמה יסודית של המערכת כולה.**

נרמה לי שזהו כרע ציוני עליון. ומכאן השינוי בעמדת.

אני מישוהו לטעון כי הדבר יכול להתבצע גם בדרך אחרת, מבלי לשנות את שיטת־הבחירות. למשל: על־ידי הרכבת רשימת־המועמדים של כל מפלגה בבחירות ישירות וחשאיות במרכזי־המפלגות.

וזהי אשליה גמורה. העברת התפקיד מוועדת־המינויים למרכזי־המפלגות אינה רפורמה אמיתית. ייתכן שזהו שינוי לרעה.

המשמעות היחידה של שינוי זה היא שוועדת־מינויים של תריסר חברים, הכפופה לקומץ השולט במפלגה, תתחלף בשוועדת־מינויים של אלף עסקני־מפלגות, הכפופים לקומץ השולט במפלגה.

הנסיון בחרות ובמפרל כבר הוכיחו כי שיטה זו אינה מולידה סוסים, אלא גמלים. העסקנים מתפלגים ל־מחנות — שכל אחד מהם אינו אלא הפמליה האישית של מנהיג אחד. הקנאות חוגגת מאחורי־הקלעים.

כתוצאה מכך לא עלתה רמת הנבחרים, אלא להיפך. היא ירדה עוד יותר.

אני ממחר לצרף להצעתי כמה הסתייגויות חשובות.

ראשית, אסור להניח לשום גוף ממשלתי או פוליטי לקבוע את אזורי־הבחירה, כי מי שתוחם את המחוזות, יכול לקבוע את התוצאות.

למשל: אפשר לשלול מן הציבור הערבי כל ייצוג, על־ידי צירוף כל אזור ערבי לאזור יהודי גרול יותר. אפשר לשלול בדרך זו את הייצוג מן הרתיים (למשל: לחלק את בני־ברק לארבעה חלקים, ולצרף כל אחד מן הארבעה לאזור חרי לוני גרול). אפשר לשלול חלק מן הייצוג גם מן הציבור המזרחי.

(שיטה זו ידועה בעולם. בארצות־הברית קוראים לה „גרימאנדר“, על שמו של פוליטיקאי בשם ג'רי, ששירטט מחוזי־בחירה בצורת סאי לאמאנדר, כדי להבטיח ניצחון לבן־חסותו.)

לכן יש למסור תפקיד זה כולו בידי גוף המורכב ממועמדים בלבד, שיפעל על פי העיקרון שיש לתת לכל מיגזר של הציבור את מירב האפשרות לבטא את עצמו.

שנית, אני סבור — והייתי תמיד סבור — שיש להפריד בין בחירת הרשות המבצעת ובין בחירת ראש הרשות המבצעת. אני רוגל בבחירתו האישית של ראש־הממשלה בבחירות כלליות וישירות, תוך הגבלת תקופת־כהונתו לשתי קדנציות, לכל היותר.

הדבר ררוש כדי שהבוחר לכנסת יוכל להתרכז באמת בבחירת הכנסת, תחת לחשוב כאותה עת על בחירת הממשלה.

יתר על כן, כנסת הנבחרת בנפרד מן הממשלה תהיה בהכרח עצמאית יותר מאשר כנסת שכל הצבעה בה קובעת את גורל הממשלה.

לישית: יש לתת לציבור השפעה גם על מינוי המועמדים של המפלגות הגדולות בכל מחוז.

בבריטניה טען אחד המומחים כי תהליך קביעת המועמדים חשוב יותר מבחירת חברי הפרלמנט. אם כל המועמדים גרועים, אין לבחור במי לבחור.

דרוש הליך דמוקרטי כלשהו — אם בדרך של בחירות מוקדמות, כמו ברוב מדינות ארצות־הברית, אם בהליך דמוקרטי אחר הכפוף לסיקור.

לבסוף: הסתייגות כללית. אני מאמין כי לשיטת־בחירות — כל שיטת בחירות — יש השפעה מכרעת על החיים המדיניים.

מי שסבור כי שיטת־בחירות כלשהי היא תרופת־הסלא לכל חולי המדינה או המערכת הפוליטית, חי בעולם אחר.

וזהי אמונה נאיבית, האופיינית לסוג מסויים של אנשי־תאוריה במידל־השן.

בכל מדינה יש מוקדי־עוצמה פוליטיים. כדי לשנות אותם, ררושה מהפכה. בהעדר מהפכה, יתאימו מוקדים אלה את עצמם לכל שיטת הבחירות. גם הליכוד והמערך יתאימו את עצמם כמות שהם לכל שיטה, כל עוד לא יחול שינוי מהותי בתוכם עצמם.

אולם גם אם זה כך, יש לשיטת־הבחירות השפעה חיובית או שלילית מסויימת על המערך כולו.

נרמה לי שהרפורמה שאני מציע תשפיע לטובה.

אני מפרסם דברים אלה מפני ששמעתי כי באוניברסיטת תל־אביב שוקרת ועדת־מיש־פטנים על חיבור חוקה למדינה, כתרגיל חינוכי.

אני מחשיב עבודה זו מאור. היעדר חוקה הוא שערווריה לאומית מתמשכת, אולי הגדולה בשע־רויות במדינה עתידית־שערווריות זו.

וזהי תרומתי האישית הצנועה לעבודתה של ועדת־המישפטנים.

מסוגלות למכור אף חברה ממשלתית אחת!
לא התכוונתי להקים רשימה לכנסת. לא זאת היתה מטרה. לא שאני לא רוצה זאת בשום פנים ואופן, אלא שהמטרה היתה להקים גוף שלישי, שלא יהיו בו אותם הרברים החולניים הקיימים בשני הגופים.
רשמתי את הגוף החדש ב-1983. איך מקימים מיפלגה? כבר לפני ש'יצאתי מהמשלה, דיברתי עם אנשים — פוליטיקאים, עיתונאים, סתם אני

חשבו ופע
עם
דבנה ברה

צריך לפקוח עין. ניסו להכניס כל מיני סעיפים ילדותיים לתקנון. אני לא רוצה לפרט שמות. אני היחיד שקמתי נגדם.
אני רוצה להדגיש שהצהרתי מהתחלה שאיני רוצה מקום בכנסת הבאה. לא בשביל זה הקמתי מיפלגה. לא בשביל זה עזבתי את הליכוד. מה היה לי רע בליכוד? ישבתי בכנסת שבע שנים, והציעו לי מכל טוב: תפקידים כמו יושב־ראש הכנסת — כיהנתי בתפקיד זה שנה וחצי —

נמשיך בלי צ'יץ'

שים. לא רבים קפצו על הרעיון. אני חייב להודות. פניתי בעיקר אל אנשי הליברלים, ואל אנשים המזוהים עם המרכז. הליברלים לא התלהבו. אין לי מושג אם רוחה של ר"ש נשפה בעורפי. אני גם לא יודע בדיוק מה זה, אם כי נכון שלמושג הזה יש אסוציאציות מאוד מאור מסיימות.
רק בשלב הרבה יותר מאוחר הצ'טרפולי שלמה (צ'יץ') להט ואריה דולצין. יחזקאל הרמלך המפורסם

במיפלגות שמסכיבי והבנתי שצריך לקום גוף חדש. שתי המפלגות הגדולות עלו מזמן על מסלול רומה. הגה, לא מכבר ישב הממונה על החברות הממשלתיות, ואב רפואה, ודיבר על מכירת כמה מהחברות הממשלתיות. ישב שם גם יעקב גריש, מי שהיה ממונה על התקציבים במשרד האוצר, ופרץ כצחוק גדול. במצב הימים, הסביר, של מינויים מיפלגתיים וכיבודים, שתי המפלגות הגדולות לא

מקום בממשלה — כיהנתי כשר כשנה וחצי. יש לי רקורד טוב אצל שרי חרות, למרות העובדה שהייתי ליברלי. הייתי באצ"ל, הצלחתי שלא להסתכסך עם אף אחד. אפילו מנחם בגין אמר עליי: "משלנו הוא".
היתה למייסדים של המרכז הליברלי מין נאיביות כזאת. אני לא מבין, הם באמת חשבו שאפשר להעביר אנשים בסניפים ימים ולילות, שעות על גבי שעות, ואחריהם לא לתת להם שום ייצוג? ממש כך? הם ניסו לקבוע שכל הזכויות יוגדרו בתקנון רק עלי ידי 15 העליונים — הם עצמם.

נח היה מאוד לטעון שאנשי יצחק יצחקי התפרעו, כי רבים מהם — לא נעים להציג את זה כך — יוצאי עריות המזרח. נכון שמדובר כבר בדור שיצא מהשכונות והתפתח, אבל היה כאן תרגיל מבריק מצידם של המייסדים. אין לשכוח שהימים של הוועידה שלנו היו הימים שאחרי ועידת־חרות, תחת רישומו הכבד של גסטון מלכה. התפרעויות, עדות־מיוח — זה נשמע טוב, בפרט על הרקע הזה. ואכן, כך זה הוצג בחלק מהמאמרים בעיתונות: התפרעויות בוועידת המרכז הליברלי בעידן גסטון מלכה מחרות.

הגולם קם על יוצריו אבל הוא לא קם עליי! הרי מדובר במיעוט קטן! אני יודע. אני הרי נפגש עם אנשים, מבקר בסניפים. הרוב במפלגה — כן, זאת מיפלגה לכל דבר! אני לא רואה כמה שקרה סוף־סוף? כמה חברים יש במפלגת שנינו? הרוב אינו מסכים לגישה הנאיבית של כמה מהמייסדים. אני לא מתרגש. נראה שאני בכלל לא אדם רגשני.

אני צופה עוד הרבה משברים למפלגה. זו מיפלגה צעירה, בתחילת דרכה, שלא יכולה להציע עדיין כל מיני כיבודים ותפקידים. אני יודע שרבים מהמצטרפים הצעירים לפוליטיקה מעוניינים בכיבודים האלה. לי אלה אני אומר: "סבלנות, חכו ארבע חמש שנים. כרגע אין לנו מה להציע לכם".

אסוסיאציות מסוימות

לא רציתי להקים מיפלגה חדשה, אלא הבנתי שחייבת לקום אחת כזאת, שיש צורך במיפלגה החדשה. זה היה אחרי שפרשתי מהממשלה, בעיקבות אירועי צברה ושאתילא. זה היה העיתוי, אבל לא פרשתי רק בגלל זה, אלא גם מפני שלא הייתי מרוצה מהמצב הכלכלי, למשל.
לא רציתי לעשות רעש. העדפתי לצאת מהמישחק. אין לי עניין להיות במישחק הזה. לא היה לי שווה, כשר, גם לא הייתי שלם עם עצמי וגם סבלתי מהפסדים כספיים, כי הייתי מנוע מלהמשיך ולפתח את משרד עורכי־הדין שלי.

אז החלטתי שטעמתי וניסיתי איך זה להיות שר. הספיק לי. הבטתי

אני גם לא חושב שבמערך ובליכוד יושבים אנשים כל־כך שליליים.

מה שקרה למפלגה שהקמתי, בניתוח לאחור, הוא שבניגוד לציפיות, הצטרפו ממש מעט אנשים מהמיפלגה הליברלית, ואילו רוב המצטרפים באו ממפלגות אחרות, או שהיו בלתי מיפלגתיים.

15 המייסדים חששו שיקחו מהם את השליטה במפלגה החדשה. הם המציאו לשם כך טיעונים שונים. למשל: שהם לא יודעים את זהותם הפוליטית של המצטרפים החדשים למפלגה ולכן

לא חשבתי שהעניינים במפלגה שהקמתי יתנהלו כמו באגרת ילדים, אבל גם לא חשבתי — אני חייב להודות — שהם יידרדו כל־כך מהר. קשה לי לחשוב על טעות גדולה שעשיתי, ושאויל לא הייתי חוזר עליה, אני לא רואה שיכולתי להימנע ממ' שהו. לא רואה שאפשר היה אחרת. אולי צירפתי מישור לא־מתאים למפלגה? נו, לא היתה ברירה: בהתחלה לא היו לי אנשים! לא היה לי שום חלום שבמרכז הליברלי יהיו אנשים טובים יותר מהאנשים הנמצאים במפלגות אחרות.

חוזה המיפלגה

פיתאום קם אדם בבוקר ומחליט שהוא מיפלגה. תחילה מגייסים אנשים, מארגנים פירסומים בעיתונות, מצר' פים. "שמות" שיקנו מישנה־תקף למיפלגה ולפתע־פיתאום, מבלי להבין כיצד, מתרחק והולך החלום.

כך קרה לשר־לשעבר יצחק ברמן. שפרש מהממשלה אחרי שנה וחצי בלבד של כהונה בה. וניסה להגשים חלום. כבר היו שחלמו על גוש פוליטי, או מיפלגה קצת אחרת. כבר היו דברים מעולם. ברמן גייס לעזרתו עסקנים פוליטיים מובהקים. כגון יחזקאל פלומין, יחזקאל הרמלך, אריה דולצין, שלמה להט ואחרים.

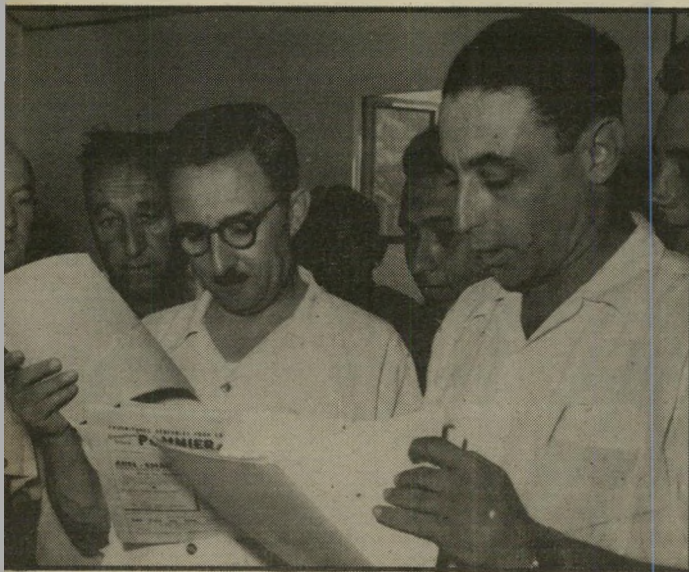
כאן — הוא אומר כיום, במבט לאחור — החל שורש הבעיה. ברמן, גבר שמור־היטב לגילו המתקדם, לבוש בקפידה, אינו נראה נרגש ממה שקרה. אין הוא מתחרט או מקונן על מר גורלה של מיפלגתו. הוא מנתח בחומרה את אשר קרה. אבל בטון מונוטוני. לדעתו עוד לא אבד הכל על החלום שלו. עתידה של מיפלגתו אינו מאחוריה.

גם על־כך שנטש תפקידים יוקרתיים, כגון יושב־ראש הכנסת או שר בממשלה, אין הוא מצר. "כנראה שאני בן־אדם לא רגשני", הוא מעיד. "לפחות בשטח הזה. בזמן שאני עוסק בתפקיד כלשהו — לא קיים שום דבר אחר לגביי. אבל ברגע שגמרתי את התפקיד — אני מתנתק ממנו כליל. 24 שעות אחר־כך אני בקושי זוכר שהייתי שם..."

ברמן ממחר להבהיר, למראה הבעת א־האמון שעל פניו, כי הוא נהנה גם נהנה מהזיקרה והפירסום שהיו כרוכים בתפקידיו אלה. ועד כמה זה מחמיא לו כשמכוונים מצלמות לעברו וצלמים נשכבים במוזות בלתי־נוחות, רק כדי להנציחו.

אפילו את ריגוע־הזהרה האלה. חי' ברמן מחדש בהבעה ובטון די מונוטוניים. אין הוא מצליח לשכנע שהתככים הרבים שהוא מפרט לציטוט, והתככים הרבים עוד יותר שהוא מספר. שלא לציטוט! "עברו. לידו". גם אם קילקלו לו חלום, פרי־אמצעים רבים. הוא מצליח להעביר, לעומת זאת, את ההרגשה שהוא חצי־בפנים חצי־בחוץ במישחק הזה. ולכן הוא משקיף ברגיעה על הנעשה.

מנתח, בודק, צופה, לא מתרגש. לא לוקח ללב. הוא איש חזק, כך התרשמתי. קשה לשבור אותו. על כל פנים, לא ישבור אותו הנעשה במרכז הליברלי, שאותו הגה ושעליו עמל.

ברמן עם משה שרת (1951)
פעם למעלה, פעם למטה

ברמן עם פת ושריר (1975)
מה היה לי רע בליכוד?

תמרורים

השניה של פיקאסו, שנפטר בגיל 92 והשאיר לה, כירושה, רבע מרכוש המיליונים שלו, בו זכתה רק אחר מאי בק מישפטי ממושך עם חמשת היורשים האחרים.

מותו של חבר הפרלמנט הסורי

נפטר ♦ במג'דל שמש, בגיל 67, השייח' סולימאן קאנג' אבר' סאלח, נכבד מנהיגי הדרוזים ברמת הגולן. קאנג', שהיה עד 1967 חבר הפרלמנט הסורי, קרא, בראשית הכיבוש, לסיפוח הרמה לישראל, אך היה, עם החלת החוק הישראלי על רמת הגולן, לראש המתנגדים לסיפוח וגם עמד בראש השביתה הכללית לפני שנתיים.

הכתב שעלה מחו"הים

נפטר ♦ בקיבוץ חצור, בגיל 71, יעקב (ג'וקו) פרחי, מראשוני כתבי הספרות בארץ. פרחי, שערך את מדור הספרות הראשון ביומן מישמר (היום: על המישמר) לפני 43 שנים, היה

ניצול השואה והפרס הגדול

הוענק ♦ באוסלו, בירת נורווגיה, פרס נובל לשלום (270 אלף דולר) ללאלי ויזל, 58, ניצול שואה ושואן, על "התנגדותו לדיכוי אנשו", כפי שהיא מתבטאת בכתביו ובהרפתאותיו. ויזל, יליד טרנסילבניה (איזור הספר בין צפון-מערב רומניה לדרום מזרח הונגריה), שולח, עליידי הנאצים, עם כל מישפחתו לאושוויץ (שבה נספו אמו ואחותו) ומשם לבוכנוולד (שבה נספה אביו וממנה שוחרר, על-ידי האמריקאים, בגיל 17). אחרי שנים אחדות בפאריס, שבה החל את עבודתו העיתונאית ככתב ידיעות אחרונות, עבר ויזל, שחיבר כינתיים גם ספרים אחדים על השואה ועל יהודי מיוחד אירופה, לארצות-הברית, בה נטש את העיתונות לטובת האקדמיה (פרופסור לספרות בניו-יורק, ולפילוסופיה ב"בוסטון) ולטובת קריירה של רובר ניצולי מחנות-המוות.

המחזאי שהתפרץ לתחנת השידור

הוענק ♦ בשטוקהולם, בירת שוודיה, פרס נובל לספרות לאקי נורדרה אולובולח, סווינקה, 52, מחזאי ניגרי (מטורפים ומומחים). ריקוד היערות). שהוא האפריקאי הראשון שזכה אי-פעם בפרס. סווינקה, מתברר של 20 מחזות ומי שהיה משך שנים רבות פרופסור לספרות באוניברסיטה ניגרית, התפרסם בשנת 1968, עת התפרץ לתחנת-השידור, נטל קלטת מוכנה לשידור, שהכילה נאום של ראשיה-ממשלה, והחליפה בקלטת אחרת, בה דרש מראשיה-ממשלה להתפטר. היה זה מעשה שעלה לסווינקה בחודשיים מאסר.

הקונסול הכותב סיפרי-מתח

נחוג ♦ יוסהולדו 55 של דויד קונול, הידוע יותר בשם-העט שלו, ג'ון להקארה, מחברם של 11 סיפרי-מתח שגיבוריהם, בדרך כלל, מרגלים-קרקרים או מרגלים-סוכנים כפולים. קונול-להקארה היה, לפני הצלחתו כסופר (מהמרגל ששב מן הכפור עד המתופפת הקטנה, שגיי בורי עלילתה הם ישראלים ופולטינינים) איש מודיעין בריטי, מורה ואיש שירות-החשף (קונסול בריטניה באמריקה הגרמנית).

מותה של מלכת הבר הצביעוני והרר

נפטר ♦ מסרטן-הריאות, בגיל 36, ציפי חן, מעצבת-אופנה שנודעה בסגנונה הספורטיבי-הורוק ובכדיה הציבעוניים, הרכים והוזהרים, שמשכו אליה לקוחות מעולם המישחק והמורה (שימי תבורי, אילנה אביטל). מחלתה של חן, ילידת חיפה, שהחלה את דרכה כמורה, התגלתה בחורף האחרון, עת החלה סובלת מהתקררויות תכופות ומשיעולים אי-קרקק, וגם הוצאת ריאה אחת לא הליחה לעצור את המחלה.

הרומנית שירשה את המיליונים

התאבדה ♦ במז'ן, שעל חוף הרייניירה הצרפתית, בביתה הכפרי בן 35 הדרים, ביריית-אקדח בראשה, בגיל 60, זקלין פיקאסו, אלמנתו וה 13 שנים של גדול ציירי המאה, הס' פריז פאבלו (גוארניקה) פיקאסו, שנשא אותה לאשה כשהוא היה בת 79 והיא בת 35. זקלין רוק היתה מורה לריקוד ורומנית לפני שהיתה לאשתו

המייסדים: פלומין, הרמלך, ציין, לפיד, דולצין, ברמן שירת הברבור

של צ"ץ, אבל הוא כעצמו הסביר את פרישתו בכך שהוא לא תפקד. כשיושבראש-ההנהלה של מפלגה מודיע ברעש גדול "אני מתפטר" זה מתפרש בציבור כנישולן וסוף-הדרך של מפלגה.

אני לא ממחר להסיק מסקנות. ביום שרשמתי את הרשימה, אמרתי שאיני חושב שיש מקום לרשימה נוספת לכנסת. יש מקום לגוף שלנו פלוס ל"ע, שינוי ואולי גופים נוספים. אני בהחלט חושב שאם הבחירות לא תוקדמנה, טומי עשוי להגיע לכנסת. אגב, לפני שהצטרפו אליי כל האנשים האלה, ב-1984, ערכה מינה צמח סקר, שהראה שרוב-הנשיות ואני יכולים להביא ביחד שיש אנשים לכנסת!

קילקלו לי לא דווקא לי. אני בכלל לא רוצה להגיע לשם. אני גם לא מתרגש. בפוליטיקה, כמו בעסקים — פעם למעלה, פעם למטה. הפירסומים לא משפיעים עליי עד כדי כך. זה לא שאני מנוק.

כשאני מנסה לגייס בימים אלה אנשים, יש מי שמרמים גבה. אבל עובדה: אני יכול להראות, מהימים האחרונים, 50 חתימות חדשות! נכון, לא באים המונים, אבל גם לא חשבתי שיבואו. אני משער שחלק מאלה שבאו מהמפלגה הליברלית — יחזרו לשם בקרוב, כי הם הגיעו אלינו במיקרה. האם אצטרע על כך? זה לא תלוי בצער שלי.

המתיחות בינינו וראי שנשארה. אז מה יש? איפה אין מתיחות? מה פיתאום שזה ישפיע עליי? אחרי הודעתו הרומתית של צ"ץ, אותם האנשים שהיו בהיסטוריה לפני הוועידה ובאור פוריה בתחילתה — נעשו עצובים. אני תמיד רגוע.

בינתיים האטתי את קצביהחיים שלי. צימצמתי את עבודתי כעורך-דין, אני יותר נישוח. יש לי זמן לקרוא — החל בסיפורת היסטורית, סיפורת יפה, ועד לסיפורת בלשית.

אני רואה גם הצגות, בעיקר כשאני בלונדון.

קולנוע? פחות. תחביבים? הפוליטיקה היא התחביב שלי. אילו היו לי תחביבים אחרים, אולי לא הייתי עוסק בפוליטיקה.

ככה אני מעביר את זמני הפנוי. אני רוק, עמרתי להתחתן כמה פעמים, ולא יצא. אחר-כך, בגיל ארבעים-חמישים, החלטתי שזה לא מתאים לי. אני אינדיבידואליסט.

אני מתחרט על כך. לא ילדים? אולי רק על זה. גם כן, לא אוכל לומר שזה עד כדי חרטה. אני גם מנחם את עצמי שיש כל-כך הרבה סיכונים בגידול ילדים, כמו סמים. אולי רק הרווחתי.

המשכיות? איני מאותם הסבורים שהמין האנושי כל-כך מעולה עד שצריך...

ובאשר לי — איני מתכוון לחיות אחרי שאמות, כך שאין לי צורך לדאוג לשמי אחרי מותי. אני לבד ומרגיש את עצמי לגמרי לא רע.

המפלגה מגוף המונה 27 חברים בלבד — לגוף המונה 33 חברים. זה היה כל העניין: לתת קצת ייצוג לאנשים החדשים. הם לא דרשו אפילו ייצוג הולם, רק מינימום. אחרת היה נוצר מצב, שמי שבאו מהמפלגה הליברלית — זורם בעורקיהם דם כחול, ואילו האחרים — חוטבי-עצים ושואבי-מים.

חתימות חדשות

הפעילות במפלגה המשיכה להתנהל. טומי לפיד המזכ"ל — אני המלצתי עליו לתפקיד, וגם כאן היה סיפור שאיני מוכן לפרט. הם חששו ממנו, ניסו לעשות כל מיני תרגילים — והוא איש יעיל. הוא עבד קשה, ביקר בסניפים. היתה הצטרפות סבירה למפלגה.

ברור שהתפרעות בוועידה פגעה — קשות אפילו — בתיקויות. אבל התחלנו להתאושש. לא התכוונתי להקים גוף חרפעני, שאליו ינהרו המונים, אלא גוף

בכלל התנגד לרעיון. רק משהתברר עתיד האיחוד עם חרות, הוא הצטרף. לא בהתלהבות יתירה. אני יודע שהוא מצטייר אחרת בציבור. בעצם, המרכז הליברלי שרשמתי ב-1983 הוא התשתית של המפלגה. רק ב-1986 הצטרפו האחרים.

מתי הרגשתי שהברכים מידרדרים, נשמטים משליטתי? בוועידה זאת היתה כבר תחושה חריפה, שהברכים מידרדרים לכיוון הלא-נכון, לא נכח נסתי לפאניקה. כזה אני. מצד שני גם לא נכנסתי לפאניקה לפני הוועידה, כשכמה מהמייסדים — אני לא מוכן לנקוב בשמות — חששו שאיש לא יגיע לוועידה. אני הראיתי להם בקור רוח רשימות מדוייקות של האנשים שיגיעו, והם לא האמינו. ממש היו בהיסטוריה.

אחר-כך הסתבר שכמעט רייקתי. כשאנשים צבאו על דלתות הבימה, נכנסו כמה מהמייסדים לאופוריה. אני שמרתי כל הזמן על שלווח. כזה אני. נוצרה מתיחות ביני לכינם, שאר המייסדים. הוויכוח היה על כך שהם

ברמן עם בגין (1980) * משלנו הוא"

רצו לשלוט לחלוטין בכל, ואילו אני טענתי שזה מגוחך. אם רוצים לקבוע מניית-יסוד, צריך לקבוע אותו לפני שיוצאים לבורסה, ולא אחרי זה. לא התכוונתי ליצור מפלגה של בורים. לא ניתן היה לרמות את הקהל. המתיחות היתה סמויה. היא פרצה אחרי הוועידה, כשהם ראו שאני תומך בחברים החדשים.

היו גם חילופי-דברים קשים, בטח. היו עם יחזקאל פלומין, יחזקאל הרמלך. צ"ץ אפילו הזמין אותי לביתו והציע לי לקחת את השם — כי אני שרשמתי את המפלגה — ולבנות לי מפלגה פרטית. אז התערב אריה דולצין וניסה לעשות שלום-בית. בסופו של דבר הגדילו את הנהלת

רצו לשלוט לחלוטין בכל, ואילו אני טענתי שזה מגוחך. אם רוצים לקבוע מניית-יסוד, צריך לקבוע אותו לפני שיוצאים לבורסה, ולא אחרי זה. לא התכוונתי ליצור מפלגה של בורים. לא ניתן היה לרמות את הקהל. המתיחות היתה סמויה. היא פרצה אחרי הוועידה, כשהם ראו שאני תומך בחברים החדשים.

היו גם חילופי-דברים קשים, בטח. היו עם יחזקאל פלומין, יחזקאל הרמלך. צ"ץ אפילו הזמין אותי לביתו והציע לי לקחת את השם — כי אני שרשמתי את המפלגה — ולבנות לי מפלגה פרטית. אז התערב אריה דולצין וניסה לעשות שלום-בית. בסופו של דבר הגדילו את הנהלת

הפרקליט משיקאגו פגש את המיפלצת מרנוור ברחוב תל-אביבי והכפיל של טרוולטה כממלא-מקום ג'ק למון

חגיגות ה-85 של מנחמיה המושבה הגלילית שהוא עומד בראש המועצה שלה. אורח-הכבוד בחגיגה יהיה שריהמישפי טיסות-יירות אברהם שריר.

■ **מרק אוקונור**, פרקליט של ג'ון דמיאניוק, החשוד בפישעי-מילחמה במחנות-המיתות הנאציים, אומנם נבהל מהר איומים שקיבלה מישפחתו כי ארצות-הברית, אך הוא לא עזב את הארץ לפני שבוע, כפי שפורסם בעיתונות. אוקונור עזב את הארץ רק בערב חגיגות-הסוכות ורק לכמה ימים, מאחר שהחליט שממילא לא תהיה פעילות בעניינו בימי החג.

■ **כעת** שהותו האחרונה בארץ עבר אוקונור חוויה בלתי נעימה. "חוויה שאני לא רוצה אפילו להזכיר בה", כפי שהעיד. כשהתקרב למכוניתו סמוך לשעת חצות בתל-אביב, מצא על אחר מגלגליה קישוט צהוב מזור. לא שזה הפריע לו להיכנס למכונית ולנסות להתניעה, ורק אז תפס כי אין הוא יכול להזיז ממקומה. היתה זו פגישתו הראשונה עם סגן-הרנוור. עברו כמה שעות מתישות עד שאוקונור הצליח לשחרר את מכוניתו.

יצחק פרץ רבה של עיר ואס בישראל (רעננה) וכיום שריהמישפי, נתפס בעדשתו של צלם עיתונות חיפאי נדהם כשהוא מסב (משמאל) בשימרה מישפחתית. כשעל השולחן ניצב בקבוק ויסקי ג'יי-אנד-בי מוכן ללגימה. לתדהמתו של הצלם לא היה יסוד. לפי ההלכה היהודית, הוויסקי איננו נחשב יין-נסך (יין שנגעה בו ידו של לא-יהודי, ועל כן הוא אסור על יהודים שומרי-מצוות).

■ **קשה, קשה** היה למצוא יום לכינוסה החגיגי של מליאת הכנסת, לשם הבעת אמון בממללה החדשה. חברי-הכנסת לשעבר יוסף רום (ליכוד), למשל, שלח מיכתב ליצחק שמיר, שבו מחה על הכוונה לכנס את הכנסת ביום השלישי שעבר, יום שבו נערכו אזכרות לחללי מילחמת יום-הכיפורים. בסופו של דבר, בגלל "משבר אמצע הדרך", ממילא לא כונסה הכנסת. חברי-הכנסת הערבי עבר אליוהאב דראושה, לעומת זאת, כעס על האפשרות שהכנסת תכונס ביום הראשון, שהוא אחד משלושת הימים הקדושים לשלוש הדתות המרכזיות. בסופם של משברים כונסה הכנסת, כידוע, ביום השני.

■ **חה"כ פינחס גולדי** שטיין חזר לא מכבר מן ארצות-הברית, כשפיו שירי-הלל לשגריר ישראל באו"ם, **בנימין (ביבי) נתניהו**. גולדשטיין סיפר, לכל מי שאהב לשמוע, כי נתקל באחת ממסיבות-הקוקטייל, שאותן פקד, באמריקאי מכובד ונודע שאמר לו: "רגע, אבל אינכם יכולים להחזיר את ביבי לישראל. מה כל הריבונות האלה? הרי הוא שגרירנו באו"ם!"

■ **ובאשר ליוסי ביילין**, המועמד למישרת שגריר בארצות-הברית — או, יותר נכון, שמועמדו נפסלה על-ידי הליכוד — כבר פורסם כי שריהמישפי טחון יצחק רבין טען, שלתפקיד המסויים הזה יש מועמדים לא

■ **כיצד נודע לישראל** ("רוליק") פלג, מנהל לישכת העיתונות הממשלתית, כי הוא נשאר בינתיים בתפקידו? לפלג נודע הדבר מייד אחרי ראש השנה, אחרי פגישה בארבע עיניים בין שריהמישפי פלג

■ **אריה דולצין**, מהמרכז הליברלי החדש, נראה השבוע רגוע למדי בנוגע למתרחש לאחר רונה במפלגתו. דולצין סיפר בנינוחות, במסכת-קוקטייל, כי 33 חברי המועצה של המפלגה יתכנסו השבוע, "ואז נראה" מידע יותר מדויק הוא לא ידע לספק.

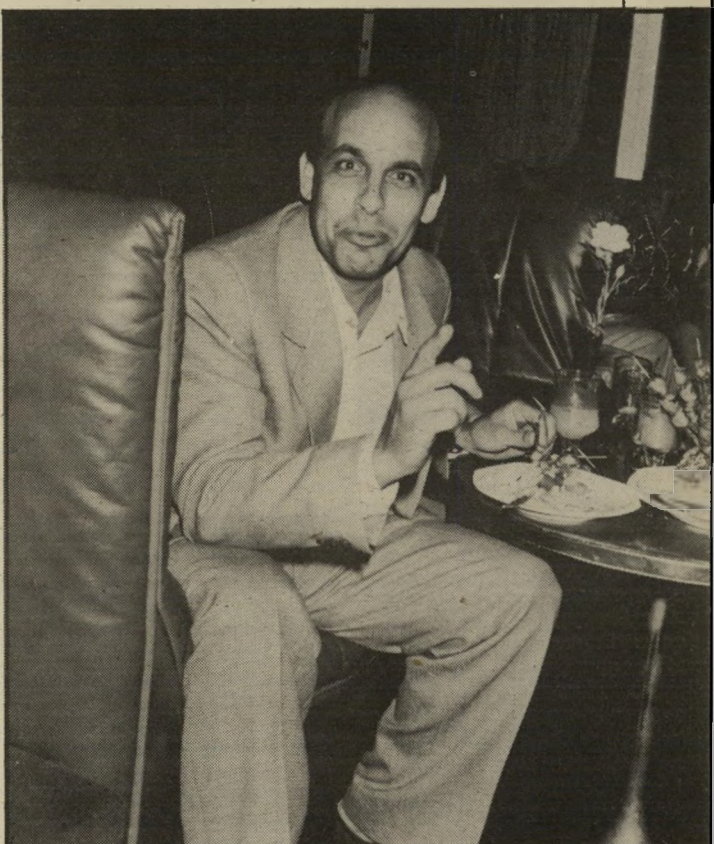
■ **לעומת זאת**, ידע דולצין לספר כי רעיתו התוססת אנט, ששמחה על כך שעזב את הליכוד, אינה מאושרת ממה שקרה לאחרונה במפלגתו החדשה.

■ **יהיה אשר יהיה** גורלו של המרכז הליברלי החדש, ברור לכולם כי דולצין לא יעמוד בראש הרשימה בבחירות הבאות לכנסת, בעוד שנתיים. זאת תהיה בדיחה, אמר אחד מחבריו, אם החידוש שאנחנו נציע לקהל הבוחרים יהיה מנהיג בן 75.

■ **חברי-הכנסת בני שלי** טרור בימים אלה באירגון

אבי קורן הידוע בחיבתו לנוסטלגיה, אינו מסתיר את פניו מעין-המצלמה, אלא נתפס כשהוא מוחה זיעה ממצחו. קורן, שבין עיסוקיו ניתן למנות כתיבת פיזמונים, תרגום מחזות וניהול חנות בקניון בילה בחברת אשתו, הזמרת שולה חן, במסיבה לכבוד בכורה של אחת מידידותיו, שולה, הזוכה למחמאות על הופעותיה בתוכנית הטלוויזיה חפץ תפיפס, שוקדת כעת על תוכנית משותפת לה ולבעלה, שתועלה בעתיד הקרוב.

אילון ירדן עורך-דין במיקצועו, רגיל להפתיע אנשים שלא פורסם הוא, שלפני שרביץ אמר את דברו פומבית, הוא הבהיר לביילין אישית עד כמה הוא מעריך את כישוריו, ורק הביע ספק אם אלה מכשירים אותו דווקא לתפקיד שגריר ישראל בארצות-הברית.

ליצחק שמיר. נאמר לו אז, כי עניינו מסור, "לפי שעה" פלג, חשוב לציין, פיור כבר לפני חודשים רמזים כי בכוונתו "להתבצר" בתפקידו — כלומר: אין הוא מתכוון להתפטר, ואם ראשיהממשלה ירצה להחליפו, יהיה עליו לפטר.

פחות מתאימים מביילין. מה שלא פורסם הוא, שלפני שרביץ אמר את דברו פומבית, הוא הבהיר לביילין אישית עד כמה הוא מעריך את כישוריו, ורק הביע ספק אם אלה מכשירים אותו דווקא לתפקיד שגריר ישראל בארצות-הברית.

מאשה שרביאקובה היא עולה מבירת-המועצות. שישבה ביום השישי האחרון בחוג חבריה בקפה כסית התל-אביבי. המסובים שתו בירה — וכעבור שתיים עמדו על השולחן כחמישים בקבוקים ריקים. השולחן עמוס-הבקבוקים משך את תשומת ליבם של העוברים והשבים. לבסוף ניגשו שני תל-אביבים קשישים ושאלו בתמיהה: "אתם יהודים?"

רחל דיין נכחה בערב-התרומה מפואר שערכה תנועת עם יפה עם אחד במלון דן בתל-אביב. דיין הסבה לשולחנה של נעמי שדמי (משמאל), יושבת ראש התנועה, מי שהיתה קצינת-חן ראשית וקצינה בכירה במישטרה. הנוכחים שמו לב כי בתיסרוקתה החדשה של דיין קיים דימיון בינה לבין בעלה המנוח ובתו, יעל. כל הכנסות הערב הופנו לרכישתם של אמצעי-הגנה לקשישים.

לתמיר לא קרה דבר, אבל חנה נחבלה ברגליה. אלמלא הג'ינס העבים שהיא לבשה, היא אומרת. הפציעה היתה קשה הרבה יותר. ■ בגלי-צהל נזהגים לערוך לשמיניסטים לפני גיוס בחינת קבלה. הבחינה נערכת במשך יומיים, כשנבחנים נחלקים לשלש קבוצות, על-פי האות הראשונה של שם-המשפחה. השנה

■ בהיעדרו המפתיע של ג'ק למון מקבלת-הפנים שנערכה לכבודו (ראה: לילות ישראל) כיכב בה מי שמגלם בהפקה את בנו הצעיר, סילבר גלגלר. השחקן יפה-התואר, המוכר בבידורו כמי שגילם את תפקידו של ג'ון טרוולטה בגירסה הבימתית לגריי, ואף מוזכר במעט את טרוולטה, מיקד אליו את רוב

אלי לוי הפנטומימאי הישראלי החי בהמבורג הגרמנית, ושבא לארץ כדי להופיע בפסטיבל עכו. מתכוון לכמה אירועים מסעירים יותר. הוא הוזמן בגרמניה לתוכנית טלוויזיה בשם דון זואן, בה מתארים נערי-שעשועים את מעלליהם עם נשים. לא ברור אם לוי גם ידגים את המעללים. ברור שלאחר תוכנית-הטלוויזיה הוא ירואיין על-ידי ירחון-העם פנטאזאז.

גילה אב של נבחנת שהבחינה היא זהה בשלוש הפעמים, כך שנבחנים בקבוצה הראשונה יכיר לים להעביר את השאלות לידי-דים — אם יש להם — בקבוצה אחרת. האב פנה במכתב על כך למפקד-התחנה, נחמן שיי, וקיבל תשובה שהנושא יטופל — בשנה הבאה יוכנו שלוש בחינות שונות, או שכל הנבחנים ייבחנו ביחד.

הזרקורים וההבזקים, ואף בידך את המוזמנים במקומו של למון. ■ מלכת-המים חנה שטיי יינר יצאה כנס מתאונת-אופנוע. היא נסעה עם החבר שלה, הדוגמן תמיר הקן, כשלפתע עצרה לפנייה במפתיע מכוננית, הנהוגה על-ידי תלמיד-נהיגה. האופנוע התנגש במכוננית, ותמיר חנה עפו לרחוב ונחבלו. למזלם הם חבשו קסדות. כל הלילה הם בילו בחדר-המיון.

דפנה ברק

לגופו של בן-גוריון

שר-לשעבר צדוק כעס מישפחתי

■ המריבה שמרצה בין בני-מישפחתו של דוד בן-גוריון המנוח לבין שר-המישפטים לשעבר חיים צדוק כבר ידועה: צדוק הוזמן להרצות ביום הראשון בבית בן-גוריון בתל-אביב, ונאלץ לבטל את השתתפותו בגלל התנגדותם החריפה של

בני-המשפחה. צדוק, שלא ויתר עד הסוף, והתכוון לשלוח מכתב לאירוע, מחה כי הוא נפסל מפני שהתנגד לדעותיו של בן-גוריון. כלומר: הרקע לפסילתו הוא אידיאולוגי. במישפחת בן-גוריון זעמו בסוף-השבוע על הפירסומים שזמו של צדוק. מסתבר שהכעס הרב של המישפחה על צדוק הוא על כך, שבויכוחים עם בן-גוריון, לא התווכח צדוק לגופו של עניין, אלא לגופו של בן-גוריון. כפי שהתבטא אחד מבני-המשפחה, המדובר כמוכר על התקופה הסוערת של "הפרשה", שבמהלכה — כך מאשימים בני המשפחה — האשים צדוק את בן-גוריון בסגירות ופגע בו באופן אישי ומעליב ביותר. בני-המשפחה תכננו גם תגובה חולמת, אם אכן ייקרא במקום מכתבו של צדוק.

יוסי בנאי בתצלום מישפחתי, עם אשתו אילנה, אחיו השחקן יעקב (עומד), ואחיו הצעיר גברי, מהגשש. יוסי, שביים את מופע היחיד של חנה לסלאו בחיך ישר, היה אחד מחתני המסיבה שנערכה לכבוד לסלאו בקפה הבימה. לשולחנם של הבנאים הצטרפה גם נעמי שמר, ואילו יוסי בנאי התרוצץ הלך ושוב בין שולחנות המזון, כשהוא משרת את אחיו ומאכילם.

גוונים וצורות. את החירוש הזה הביא עימו הספר מצאי ראובני מלונדון.

להסתובב. מדי יום, כשלארשיהן תיסרוקות באורך שונה: הגימיק הוא בתוספות שיער, בשלל

■ האמן יעקב אגם אינו מפסיק מלהפתיע: הפעם הוא מציג 14,400 מצבים משתנים והתהוויות ציבעוניות המתרחשות בעת ובעונה אחת במוסיאון תל-אביב. כרגיל, יצירותיו הגרנדיוזיות של אגם דורשות מימון, והפעם הנריב אינו אלא המיליון משולם ריקלים.

■ קשה להיות כוכב-טל-וויזיה, זאת גילה על בשרו מפיק ומגיש תוכנית הטלוויזיה כול-בוטק רפי גינת. אישה-טל-וויזיה גדלה-ממדים הגיע יחד עם שאר משתתפי מרתון התיאטרון בחיפה לסעוד במיט עדה השמורה שבשכונת רוממה החיפאית. תושבי השכונה, שהפגינה נגד פתיחתה של מיסעדה בשכונת השלווה, וזה מייד את גינת, וכיוונו לעברו את מחדותיהם: "רפי גינת", וזקן, בזמן שאתה אוכל שם בשקט — אנחנו לא יכולים לאכול בשקט בדיירתנו!"

■ נועם סמל, מארגן המרתון, שהתרוצץ במהלכו ככספית, התאושש מייד עם סימו והוריע: "בשנה הבאה יתמשך המרתון לא יומיים, אלא שלושה!"

■ לתשומת-ליבו של מי שר הבחין בכך שכל היפות והמרי פורסמות של תל-אביב החלו

רחלי חיים הזמרת בעלת העיניים המלוכסנות, וחברה מזה עשרה חודשים, המתופף המצליח אלון הילל, נראו השבוע במסיבה תל-אביבית. לאחר אחת מגיחותיו האחרונות לחו"ל, הופתע אלון על-ידי רחלי, ששיפצה את דירתו.

מה הם אוהבים לאכול? איזו מוסיקה הם מעדיפים? עם מי התחתנו? רונית אנטלר משיכה לדוח על "העדה העליונית"

אורז או געפילטע פיש?

בספר הזה ינסו האשכנזים לענות על שאלות הקשורות בסגנון חיים. איזו מוסיקה שמעו בבית ההורים? איזו מוסיקה הם מעדיפים? הם גם יספרו על טעמים בענייני אוכל: המזרחי או האשכנזי? האשכנזים יציעו פיתרון לבעיה העדתית. האם האדם הוא תבנית נוף מולדת? האם נישואייהתערובת יפתרו את הבעיה העדתית, שהיא סירי לחץ חברתי?

אוכל

● **יואל מרקוס:** אני אוהב את כל סוגי האוכל, ואין לי העדפה. אך בעיקרון אני אוהב יותר את האוכל המזרחי הלא-כבד. המאכל האהוב עליי מבית-אמא הוא במייה. עד היום זה הדבר שאני הכי אוהב בעולם. אני גם יודע איך לבחור את הבמייה, שתהיה קטנה, בעונה המסוימת, ובעיקר אני אוהב במייה במידעגבניות. יש מיסעדה אחת בדרום-תל-אביב שבעליה יודע את אהבתי לבמייה. הוא נהוג להתקשר איתי בבית או במערכת, כדי להודיע לי שיש במייה טריה כמו שאני אוהב.

גם אשתי יודע את אהבתי לבמייה. הוא הולכת לשוק לקנות את הבמייה, המוכרים מסתכלים בה כספקנות. איך האשכנזיה יודעת כיצד לבחור את הבמייה, ומה היא בכלל יודעת לעשות איתו? היא מבשלת את הבמייה הכי טוב בעולם!

● **חיים ברעם:** האוכל - הערב לחיכי הוא על טהרת המזרחיות. אוכל המבוסס כולו על אורז. אמא עושה ממולאים נהדרים, ומאכל שנקרא מדיאס. גם העוגות שלה הן מזרחיות בנוסחה החלבית. כעיקר מעמול.

אמא שלי עושה מדי פעם ויתורים לאבי האשכנזי, ומכנה לו מין חמיצה נוראית מסלק.

אני מחמא לאוכל המזרחי של אמא וגם אוהב אותה. מצד שני הוא נוסע לפעמים לאחותו ואוכל שם עוף מכובס, ואומר שארוחה כזו לא אכל בכל ימי חיי.

כבתי אבי, אמא מכינה קפה שחור חזק כל שעה עגולה. אצלנו בבית תה תמיד בא עם נענע. עד היום אבא לא

שותה עם נענע. הוא עושה כל פעם פרצוף ואומר: "תה עם עשב אני לא שותה!" הוא שותה רק תה חזק, בלי לימון ובלי חלב. אמא שלי מכינה הרבה פעמים אוכל מזרחי, וקוראת לו בשמות אשכנזיים, כדי שאבי יאכל. בכל הקשור לאוכל, לאבא יש תמיד מישפט קבוע: "אני חי בגלות".

מוסיקה

● **אברהם בן-עוז:** אני כך כלאיים. אוכל את הכל. יש בעיה כאן בארץ. כולם חושבים שאוכל מזרחי זה סטייקים ושיפודים על האש. זה לא נכון. האוכל המזרחי הוא ממולאים ומאכלי-אורז. אמא בישלה אוכל מעורב. אבל אצל סבא וסבתא הספרדיים הייתי אוכל מזרחי: אורז, ממולאים, סלטים. סבא תמיד היה אומר שהאוכל האשכנזי הוא מוקצה. היה שואל תמיד למה האשכנזים לוקחים את הדבר הזה לביטור, את המעיים של הבהמה, ועושים ממנו מאכלים כמו קישקה. או מדוע הם טוחנים את הדג ועושים ממנו גפילטע פיש. דג, הוא היה אומר, לא טוחנים, לוקחים אותו כמו שהוא וצולים על האש!

● **דורית הוסמן:** האוכל בבית היה אשכנזי, אבל קצת יותר מתובל. התבלינים היו מבית סבתא התימנית, וגם צורת-הבישול היתה רומה. אכלנו הרבה סלטים תימניים, ותמיד היה החוואיג' בבית.

אני אוהבת יותר את האוכל התימני מאשר את האוכל האשכנזי. ● **חיים הנגבי:** מכיוון שאמא היתה מופקדת על האוכל בבית, אכלנו אוכל אשכנזי. אבל את החגים בילינו אצל הסבא והסבתא הספרדיים, ושם היה אוכל מזרחי.

התוצאה לגבי מאוד נוחה. אני נהנה מקוסא-מחשי ודומיו (קישואים ממולאים) באותה המידה שאני נהנה מג' פילטע-פיש. אני אוכל פסטליקס (מאפה-בצק) באותה הנאה שאני אוכל רגל קרושה.

● **מירון בנבנישתי:** אמא בישלה בבית אוכל ספרדי, כמו שאבא אוהב, ולכן התרגלנו. גם אבא היה מבשל. ספרדים לא אוכלים תפוחי-אדמה. אנחנו אכלנו אורז. כשהאחיות של אמא היו באות לבקר, אמא היתה מכינה להם באופן מיוחד צימס וכל מיני מאכלים מתוקים, ואנחנו לא היינו נוגעים באוכל הזה.

אמא, למשל, שותה רק תה. ואבא תמיד, אחרי הסייטה, שנית-הצהריים, היה מכין לעצמו קפה שחור חזק.

● **חווה ארליכמן:** אם האוכל ספרדי או אשכנזי, אצל אמא שלי הוא תמיד בעל גוון ספרדי. כשהיא מכינה דג חריף במיץ עגבניות, היא עושה את הסחוג לא חריף במיוחד. והגפילטע פיש שלה אף פעם אינו מתוק.

אצל סבתא שלי היינו אוכלים אוכל ספרדי, שכלל אורז עם גזר ומרק

יואל מרקוס ואשתו לאה

אצל הצעירים אי-אפשר לדעת מי אשכנזי ומי ספרדי!

● **אברהם בן-עוז:** אני מת על הרומנסה הלאדינית, ועל השירה הספרדית. השירה הערבית לא מציקה לאוונני. אני זוכר שבישוב הישן, כל מיש-

חיים ברעם, גרושתו שולה וילדיהם

מבחינות רבות, נישואי-התערובת הם הפיתרון!

המרואיינים

● **יואל מרקוס, 54.** עיתונאי, בן לאב אוסטרי ולאם תורכיה.

● **חיים ברעם, 45.** עיתונאי, בן לאם לבנונית ולאב אוקראיני.

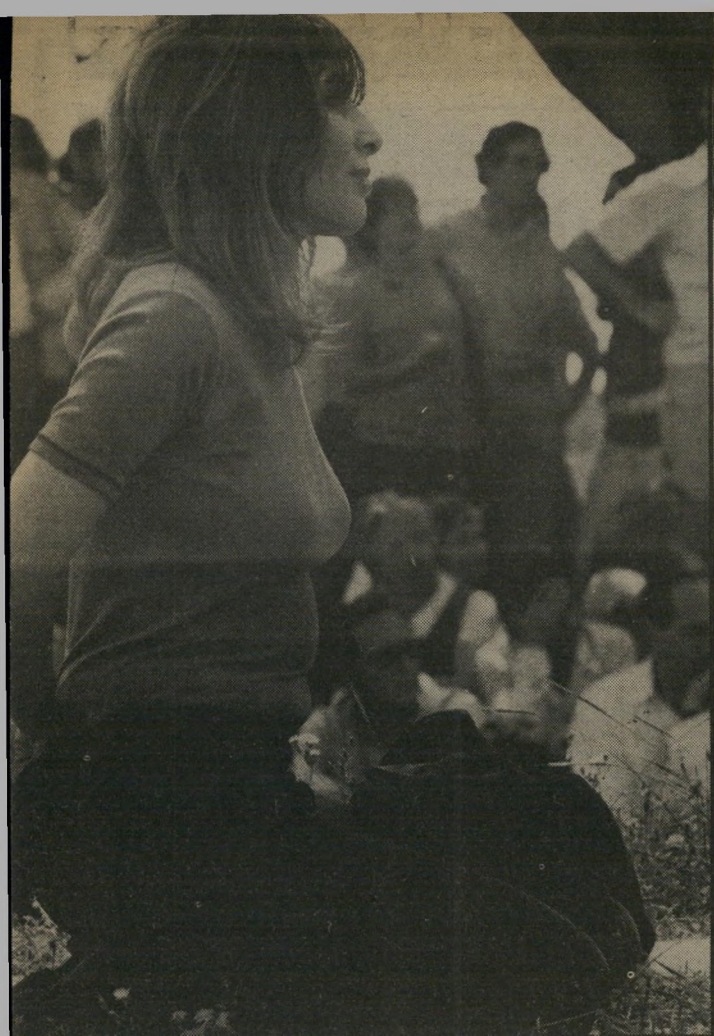
● **אברהם בן-עוז, 52.** סגן שר-החקלאות, בן ל-אם בולגרית-תורכית-עיר-ראקית ולאב רוסי.

● **דורית הוסמן, 32.** ארכיטקטית, בת לאב צ'כוסלובקי ולאם תימנית.

● **חיים הנגבי, 51.** מזכיר פרלמנטרי, בן לאב ספרדי מחברון ולאם אשכנזיה ממאה-שערים.

● **מירון בנבנישתי, 53.** היסטוריון, בן לאב יווני ולאם ליטאית.

● **חווה ארליכמן, 27.** סטודנטית, בת לאב סולני ולאם ירושלמית-ספרדית.

אילנה הנגבי

את מי רוצים להטמיע?

של הישראלים אפילו לא יידע על מה מדובר. המסורת הזו של האשכנזים והספרדים משתמרת רק אצל הוקנים. ככל שהחברה הופכת לחילונית ול-ישראלית, העניין הערתי פשוט ייעלם. אנחנו יוצרים פה ארץ ישראלית. אצלי במישפחה, ברור לי שאיתי ייגמר זה. עסק הזה שנקרא ספרדי אמיתי. זה הור' לך לאיבוד, במאמץ להיות ישראלים. **חווה ארליכמן:** באופן עקרוני נישואי תערובת הם הפיתרון האידיאלי לבעיית העדתיות בארץ. אבל אני חושבת שצריך לחכות עוד הרבה זמן עד שהבעיה תיפתר.

מירון בנבנישתי
איתי ייגמר העסק?

הוריי פתרו לי את הבעיה. מהזיווג בין שניהם, ומהשילוב הזה שבין אשכנזים וספרדים, יצאה תירכובת טובה מאוד, לדעתי. אצל אבא שלי, להתחתן עם אשכנזי היה עניין של עיקרון. לי אף פעם לא היה חבר ספרדי, כולם היו אשכנזים. לא יודעת אם זה מיקרה או מכוון. זו המציאות שלי.

חיים הנגבי מנגן בכינור

אהבו את שירי הישוב!

לכ. בחיים טובים ובשלום עם כולם, כמו בזמנים שאני גרתי, הופכים להיות לאקיצוניים ולאישונאים.

דורית הוסמן: לדעתי זהו הפיתרון לבעיה החברתית בישראל. נישואי תערובת — זהו המתכון המדויק לפיתרון. לומדים לחיות במישפחה מעורבת, להכיר את הטוב והרע, להעריך את שני הצדדים, ועם השנים זה הופך בעצם להיות חלק ממך. החצי הספרדי והחצי האשכנזי. אני רואה את עצמי כמי שנולדה למיסגרת כזו, ויצאתי ממנה ללא גיזענות עדתית.

חיים הנגבי: השאלה בנישואי תערובת כאלה היא את מי רוצים להטמיע. יש יותר מדי ערכים אנושיים, נורמות, מושגים שנורא חבל לי שהם ילכו לאיבוד בכור ההיתוך הישראלי הזה, שעדיין אני לא מוצא בו חן או ייחוד בעל-עור.

יכול להיות שנישואי תערובת יגברו, אבל הוליווד במיוחד, הכו לעולם הערבי ושנאת הפרענקים תישאר. אז מה הועילו חכמים בחתונתם?

דורית הוסמן

יצאתי ללא גיזענות עדתית!

דורית הוסמן: אני מתעסקת במוסיקה, מנגנת על פסנתר, וכשהייתי במשך תקופה מסוימת בקיבוץ. הקמ' תי שם תיזמורת.

מוסיקה תימנית אני אוהבת. מוסיקה מיוחדת בכלל לא. אני אוהבת את ניגוני התפילות של בית הכנסת התימני. זוכרת שהייתי הולכת לבית הכנסת עם סבא שלי במרמורק. בבית הוריי שמעו רק מוסיקה קלאסית, דווקא בגלל אמי התימנית, ולא בגלל אבא האשכנזי.

חיים הנגבי: הבית שגרתי בו לא היה מוסיקלי, אך כפו עליי לנגן בכינור. שני הוריי היו, במובן המוסיקלי, ציוניים למהדרין. אהבו את שירי הישוב.

יש לי זיכרון ילדותי שההורים שלחו לי פעמיים — באמצעות התוכנית כבקשתך ברדיו — שירים. פעם את השוק הפרסי ופעם את שיר הפרשים הרוסי.

המוסיקה אצלי משולבת ממש כמו האוכל. שירים ספרדיים כמו אלו ששר אברהם פרה ויהורם גאון, כל העיכור דים של יצחק לוי, שלא במיקרה כמעט ונשכח — מדברים אליי לא פחות מאשר העיירה הנוערית. בהבדל אחר: אני מסוגלת להעלות רמעות משירי הרלות והחלומות של האשכנזים, בידיש, בו בומן שעל הרומנסות אני יכול לכיף.

אני מקשיב לומרי הקסטות. הם לא מרגיזים את האוזן שלי, אבל אני חושב שבמוסיקה הזו יש הרבה פלסטיות. מוסיקה ספרדית אנדרלוזית וסוג מסויים של מוסיקה ערבית מרגדים

נישואי תערובת

יואל מרקוס: בארץ משחקים המון תסביכים שאינני מקבל אותם.

אברהם בנבנישתי

השירה הערבית לא מציקה לאוואיי?

מבחינת מיוזג-גלויות חלה בישראל מהפכה. הדורות החדשים, הצעירים, הנולדים בארץ, נעשים במשך הזמן דומים זה לזה. הם לא ספרדים ולא אשכנזים. על פי ההתנהגות, אי אפשר לדעת אצל הצעירים מי אשכנזי ומי ספרדי. זה כבר לטובה.

חיים ברעם: מבחינות רבות, נישואי תערובת הם הפיתרון. אבל, לדעתי, הפיתרון יהיה רק במדינה סוציאליסטית אמיתית.

אני לא מאמין שהנישואין הבין-עדתיים יהיו תופעה רומנטיקית, אם הפער הכלכלי והמעמדי לא יגושר. נישואין בין-עדתיים לא יפתרו את הבעיה של פער מעמדיים. כשמיד רחי בבית-שאן ממשיך להרגיש את עצמו נחות מול אשכנזי בהצלחה פיתוח, אז נישואי תערובת כלכל לא יביאו את הפיתרון.

אברהם בנבנישתי: תוך 20 שנה לא תהיה בעיה בעם היהודי, אם יהיו נישואי תערובת ולא תורגש המתחנות הבין-עדתיים. כשנולדים בארץ, בתרבות רחבת

אותי, כי הם דומים לתפילות הספרדיות.

לפני כמה שנים גיליתי במיקרה, וזה עשה לי טוב על הנשמה, שמנגינות של פיידו, אחת מגיבורות הזמר הפלסטיני, מקובלות אצל יהודים מיוזגים. בחלקן אף נטמעו בתפילות של יהודים סוריים, וכמה מהן מושרות עליידי להקות מארוקאיות.

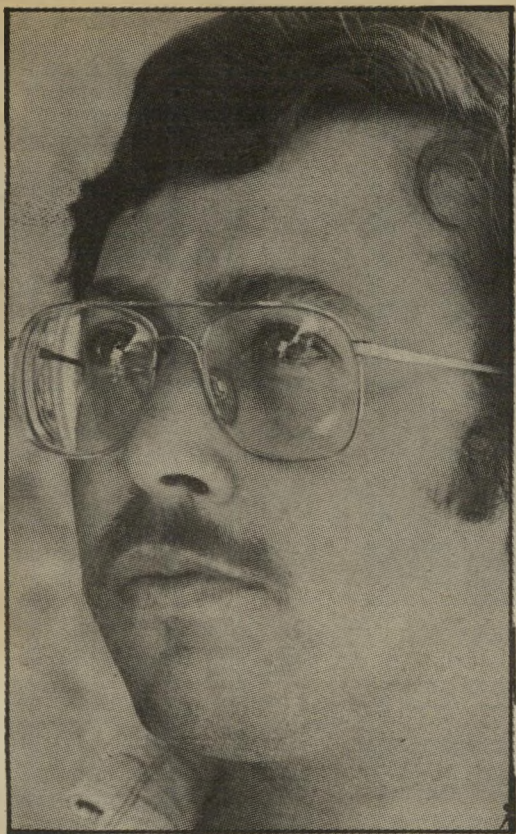
אני גם מאוד אוהב שירים יווניים. את יהודה פוליקר.

מירון בנבנישתי: אני ילד של תנועת העבודה. יש לי הרבה הודות עם השירה הרוסית. השירה הרוסית אינה זרה לי, אלא מרקלמת שירים של פושקין.

אני אוהב את הברירה הטיבעית ואת הרומנסות הספרדיות. בעצם יש לי מיגוון רחב של אוהבות למוסיקה.

חווה ארליכמן: אני אוהבת מוסיקה קלאסית. בבית, אבא שומע הרבה מוסיקה קלאסית, אבא פתוחה לשמוע את הכל.

אני יכולה ליהנות ממוסיקה קלאסית כמו מחיים משה, ואני סוגרת את הרדיו בשומע את זמרי הקסטות. אבי,

נועם סמל:

„לקחתי 150 אנשי תיקשורת – לטריפ!“

שבוע אחרי המרתון בתיאטרון-חיפה. שיעור סביבו גם סערות מקומיות – בירור אצל ממלא-מקום ראש-העירייה בנושא תיקצובו של המרתון והפגנה נגד מיסעדה שבה סעדו משתתפיו – שוחחתי עם מי שעמד מאחורי המיבצע, מנכ"ל תיאטרון-חיפה, נועם סמל.

● אתה יכול כבר לסכם את המרתון? כן, הוא הצליח מעל ומעבר לציפיות!

● אילו ציפיות היו לך, כשאירגנת את המיבצע? רציתי להשיג תמיכה של התיקשורת בארץ בתיאטרון. לכן הזמנתי את מעצבי דעת-הקהל בארץ לחזות בהצגות שפותחות את העונה אצלנו. ההצגות שהצגנו מרמות על מדיניות התיאטרון בעונה הבאה. זאת מעין הצהרת-כוונות. בנוסף לכך, זהו מיפגש של אנשי-מיקצוע מרחבי הארץ, שכלל החלפת-דעות ויצר תהודה. יש עוד נקודה חשובה: אל תשכחי שאנחנו תיאטרון באיזור חיפה. חלק מהעניין של המרתון הגיערר זו הפעם הרביעית הוא לשים את חיפה על המפה הארצית.

● כיצד גיבשת את רעיון המרתון?

גיבשתי את זה לאור אירוע דומה המתרחש בארצות-הברית. רק שאני הקפדתי להוסיף גם את העניין החברתי, וכמובן את ההיבט הפוליטי, שלא קיימים שם כלל וכלל. אני הוספתי למי

תיאטרון

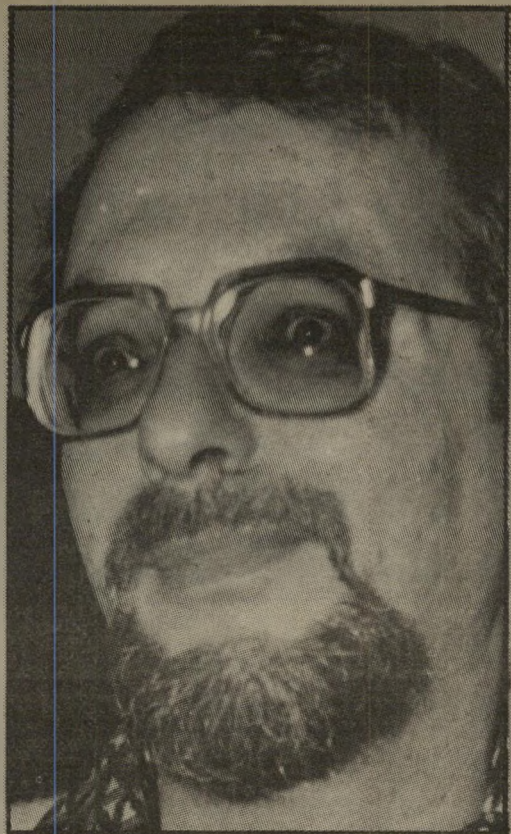
רתון בחיפה גם את הקצב האינטנסיבי, חמש הצגות פלוס מיפ" גשים ואירועים ב-43 שעות בלבד! בעצם, לקחתי 150 איש, שנמנים עם צמרת התיקשורת בארץ, בצירוף פוליטיקאים ואנשי תיאטרון, והובלתי אותם לטריפ אמנותי של 43 שעות.

● מה התגובות שקיבלת?

אומרים שהמרתון השנה דפק נהדר מבחינה אירגונית, וכן מציניים רבים את הרכיגונית שלו, משיחות משוררים ועד לאופסימיסט, שהוא הצהרה פוליטית.

● ניתן להגדיר את תיאטרון-חיפה כיום כתיאטרון בעל מסרים פוליטיים?

התיאטרון לקח באמת תנופה בנושא הזה, והוא היום על המפה הפוליטית העולמית. לא אגזים אם אומר שאנחנו בין עשרת התיאטרונים הבולטים בעולם. האופסימיסט, למשל, כבר הוזמן לפסטיבל בחו"ל. ובאשר לתיאטרון, אני יכול להודיע כבר עכשיו על כך שאנחנו מופיעים בברודוויי! (דפנה ברק)

יריב בן-אליעזר:

„בניגוד להיום, סבי לא החניף לציבור!“

לאחרונה, זכינו לחזות בביצוע עליו לשיר מאת ראש-הממשלה שימעון פרס. ביצוע עוד יותר עליו לשיר לכבוד נהלל עלידי „השר-השר“ אריה נחמקין. התופעה של אנשי-ציבור, המפזים לנגד עינינו בשידים ובשעשועונים למיניהם, הפכה לחלק מהמציאות. פניתי אל הד"ר יריב בן-אליעזר, מומחה לתיקשורת-המונים. ושאלתי אותו האם זהו אוסף מיקרים או מגמה.

אני רואה זאת כמגמה. המגמה הזאת, של חשיפת צדדים בלתי-מוכרים בחייהם של אנשי-ציבור, היא תוצאה ישירה של הצורך בחשיפה טלוויזיונית מירבית, כדי לחדור ולהישאר בתודעתו של הציבור. החשיפה הזאת היא תנאי הכרחי לקיומם הפוליטי של פוליטיקאים, כפרט אלה שלא נמנים עם הדרג הבכיר ביותר.

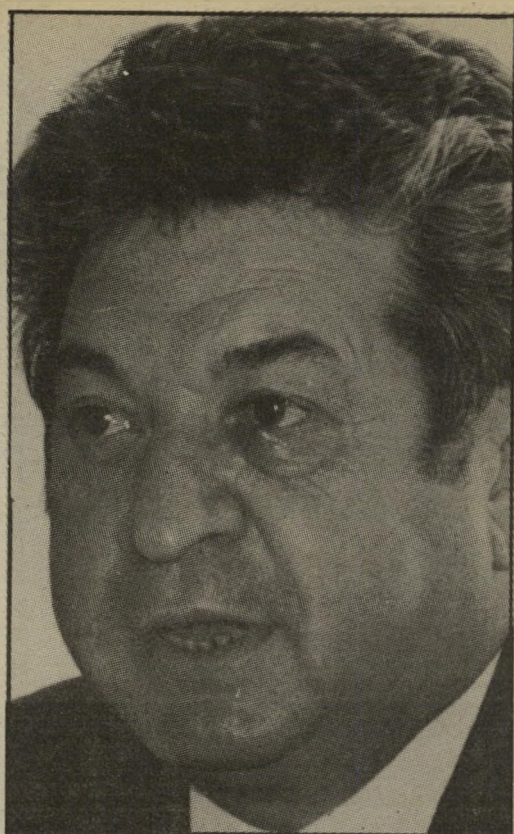
● כלומר: אם ברצוני למכור את מסריי הפוליטיים והחברתיים, עלי לדעת לשיר ולרקוד ולחבר שירים?

פוליטיקאים

בבדיקות שאני עושה, אני מוצא שאנשים בעלי רקורד ציבורי מרשים, למשל מאיר שיטריט, ששינה את פניה של יבנה, אינם מוכרים בזכות מעשים אלה. שאלו ברחוב אילו אסוציאציות מעורר השם שיטריט, ותראי שיענו לך: חידן נעים, קול יפה, פרצוף מתוק. המסקנה היא שכדי שתוכל לבצע את תכניתך, במיוחד ברמה הלאומית, אתה זקוק לתמיכה ציבורית. זאת יד אתה מקבל, בעידן הטלוויזיה, לא בזכות פעולותיך, אלא בזכות חזותך, אישיותך. זה מפני שהציבור מנסה ליצור מגע אישי עם מנהיגיו, והטלוויזיה יוצרת אשליה של מגע והיכרות אישיים.

● בעת חוגגים 100 שנים להולדתו של סבך, דוד בן-גוריון. אתה יכול לרמז לעצמך את סבא שלך משה ומכרכר בטלוויזיה, לפני האומה?

ההבדל בין סבי לבין פוליטיקאים רבים דהיום הוא, שסבא שלי מעולם לא החניף לציבור ולא רצה למצוא חן בעיניו. לכן אני מפקפק באפשרות שהוא היה נכנע ל„לרישת“ שמעמידו: כיום הטלוויזיה בפני הפוליטיקאים והיה מצטעצע ומתחנח לפני הציבור! (דפנה ברק)

גיאורא גזית:

„את רוצה שאגיב? זאת בדיחה טובה מאוד!“

רוטציה, מודעי, ביילין, ההתקפה על החיילים ומיש-פחותיהם ליד הכותל, גיתית איזראלוב שהחליפה את חווה יערי – הכל חדש והכל מעניין. אבל בשיחות-הסאלון של יום השישי מדברים על המשכורות של מנהלי הבנקים.

בנקאות

מה שקרוב לכיס – קרוב ללב. כמה הם קיבלו בדיוק, מה יעשו איתם, מי יחזיר ואיך ולמה. אלף מומחים ופרשנים קמו וכל אחד מספר לחברו את הפרט האחרון בקשר לתלוש של המנכ"ל ההוא.

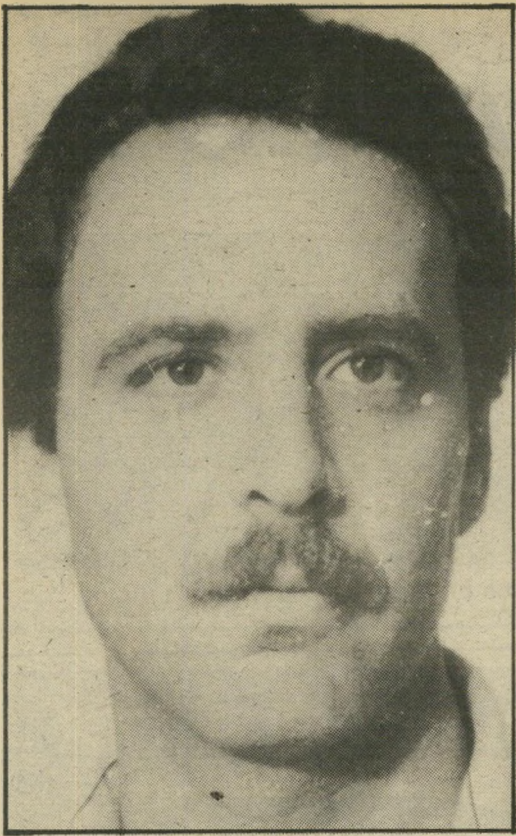
ביקשתי מהמנכ"ל לשעבר של בנק הפועלים, גיאורא גזית, שגיב על פשיטת-הקומאנדו שערכו עובדי בל"ל על ליש-כתו של הבוס שלהם לשעבר. מה יש לגזית לומר על העניין, מנקודת מבטו של איש בנק הפועלים. עם הדגש על „פועלים“?

את רוצה שאני אגיב על זה? בדיחה טובה מאוד. באמת בדיחה טובה.

● איך לך דיעה, או שאתה לא רוצה להגיב? יש לי דיעה, כמובן.

● אז למה שלא תגיב?

אפילו על השאלה הזאת אני לא מוכן להגיב. (דניאלה שמי)

משה נסיס:

„אם יש דעיון, לא צריך כסף!“

שלושה שבועות תמימים עקב אחריי אוטובוס אחד שעל צידו האחד היה כתוב „כן תהיה רוטציה“ ועל צידו השני היה כתוב „לא תהיה רוטציה“. לאן שהלכתי נסע האוטובוס בעקבותיי והטריד את מנוחתי. עכשיו מסתבר שכל העסק היה גימיק פירסומי של מישרד חדש לשיווק ותיקשורת. ביקשתי מאחד משני השותפים במשרד גלרי נסיס שיסביר לי מה בדיוק הם ביקשו לפרסם.

למעשה, ביקשנו לפרסם את המישרד שלנו. אבל תוך כדי פירסום המישרד ביקשנו גם להוכיח כמה דברים בפירסום.

● כלומר?

נהוג לחשוב שפירסום על אוטובוסים לא עומד בפני עצמו, אלא משמש כפירסום משלים. רצינו להפריך זאת. דבר שני שביקשנו להוכיח הוא שלא צריך הרבה כסף לפירסום, אם יש רעיון טוב.

● כמה אוטובוסים עם „כן רוטציה“, „לא רוטציה“ הסתובבו בעיר?

נרמזה לי שכ-300 אוטובוסים. עכשיו את מבינה שלא האוטובוס דרך אחרייך, אלא את רדת אחרי האוטובוסים.

● כמה עלה לכם הפירסום?

זה בדיוק העניין: אף אחד לא יודע עד היום שכל העסק לא עלה לנו פרוטה.

פירסום

● איך זה יכול להיות?

הצלחנו לשכנע את גלגלי זהב. החברה בעלת הזיכיון על פירסום באוטובוסים, שאם הפירסום שלנו יצלח, זה יהיה גם הפירסום שלהם. הם הבינו, הסכימו — והתברר שצדקנו.

● עכשיו תכלס. נכון שכולם ראו את האוטובוסים, אבל הקהל הרחב אינו יודע את שם המישרד רד שלכם. כי הוא לא היה כתוב על האוטובוסים עצמם.

זה נכון. קהליהיעד שלנו לא היה הקהל הרחב, כי הוא לא הלך לקוח שלנו. אנחנו היינו מעוניינים שהענף יידע עלינו — ועכשיו כולם יודעים.

● כמה לקוחות חדשים קיבלתם בעקבות הפירסום הזה, אם בכלל?

בפירסום, עד שנוכל לקוח חדש, יש הריון ארוך מאוד, ועכשיו עוד מוקדם מאוד להגיד. (דניאלה שמי)

שלמה אלקלעי:

„ציפיתי שאנשים יתרמו יותר לנפגעי הרעש!“

כששידרה הטלוויזיה את התמונות של האסון בסאן סלבדור, ביקשה הקריינית להודיע לעם ישראל שאפשר לשלוח תרומות לנפגעי האסון באמצעות חשבון מיוחד בבנק הבינלאומי הראשון. בסניף הל"ה בירושלים.

עבר שבוע, חדשות יותר חדשות שודרו במבט ואנשים כנראה שכחו את ההרוגים, הפצועים וחסידיה הבית בסאן סלבדור. ביקשתי ממנהל סניף הבנק הבינלאומי הראשון ברחוב הל"ה בקסטמון, ירושלים, שלמה אלקלעי, שיספר לי כמה אנשים תרמו וכמה כסף נאסף.

עד היום נאספו רק כמה מאות שקלים.

● כמה תורמים ומי הם?

קשה לדעת, כי רוב התרומות הגיעו בעילום-שם. היו תרומות החל מעשרה שקלים ועד ל-250 שקל.

● למה דווקא הסניף שלכם התנדב לעשות את עבודת האיסוף?

שגרירות סאן סלבדור נמצאת בסמוך לסניף שלנו, והשגריר

תרומות

אגריקו גוטפריד, המכיר את עובדי הסניף, ביקש את זה מאיתנו. כמובן, נענינו ברצון.

● אם אתה מכיר אישית את השגריר, בדודאי לא נעים לך שנאסף כספים קמץ כזה.

כן, אני ציפיתי שיתרמו יותר, אבל אני מניח שצריך היה לעשות לזה פירסום יותר גדול, ואז אנשים היו תורמים יותר. זאת, אגב, הסיבה שהסכמתי להיחשף בעיתון שלכם. אני שונא חשיפה, ואני לא אוהב שתמונתי תופיע בעיתונים. אבל אם זה יכניס עוד כסף לנפגעי האסון, אעשה זאת בשימחה.

● אז תאמר שוב לאן צריך להעביר את הכסף.

לבנק הבינלאומי הראשון. סניף הל"ה, ירושלים, לחשבון מספר 105*093440. כמובן אפשר לעשות את זה דרך כל אחד מסניפינו בארץ.

● מתי תעבירו את הכסף ולאן בדיוק?

אני מבין שהוקם ועד ציבורי לנפגעי הרעש הזה. כשיאסף הכסף, נדבר עם השגריר ונעביר לאן שצריך. (דניאלה שמי)

אנט דולצין:

„הצעירים כתוחים גם לדברים חדשים באוזן!“

גונב לאוזניי שבביתם של אנט ואריה דולצין נערכו לאחרונה כמה פגישות-עבודה, ולאו דווקא בעניינים פוליטיים, אלא בענייני אופרה. נודע לי כי אנט דולצין משמשת כיו"ר אגודת אוהבי האופרה בישראל, והפגישות בביתה נועדו לקדם את הנושא. כאוהבת אופרה טילפנתי אל הגברת דולצין ושאלתי אותה: תהיה או לא תהיה אופרה בישראל?

זה תהליך שיקח זמן. אני מאמינה שבסוף תהיה אופרה. ● ממש אופרה — עם בית משלה ועם זמרים טובים ותזמורת וקהל שיבוא לבוש חגיגי?

לאט-לאט. לא כראי לרוץ. בארץ נהוג כאמת שקודם בונים בית ואחרי כך חושבים מה לעשות הלאה. הפעם זה הפוך. קודם עושים אופרה.

אורי עופר, שהוא היו"ר האמיתי של העניין, לוקח את כל הגורמים הקיימים כבר ומחבר אותם ביחד, כדי שנוכל לראות ולשמוע אופרה. אז יש כבר אולם של הקאמרי. ויש תזמורת, ויש בארץ זמרים מצויינים — וכבר אפשר לראות ולשמוע את נישואי פיגארו.

אופרה

● ואז, כשיום אחד תקום אופרה של ממש, מי יבוא לראות אותה? את חושבת שהנוער של היום אוהב אופרה?

הנוער לא יכול לאהוב משהו שמעולם לא ראה. צריך לתת להם הזדמנות להחליט אם הם אוהבים את זה, ואני דווקא מאמינה שהם יאהבו. לקחתי את בני בן ה-20 לראות את כרמן בקולנוע, והוא התלהב ממש. נכון שהיום זה נשמע לצעירים כמו משהו מיושן, אבל נרמזה לי שהצעירים של היום הם מוסיקאליים מאוד, והם פתוחים גם לדברים חדשים באוזן.

● ומה בדיוק התפקיד שלך — את אוספת את התרומות?

בינתיים אין לי תפקיד גדול. אני לא טובה באיסוף כסף. בינתיים אני נותנת את הבית שלי לפגישות וגם מגישה תה וקפה ועוגיות. ואם יבקשו ממני עוד משהו שאוכל לעשות, לא אסרב. זה הכל מפני שאני בעצמי מאוד אוהבת אופרה ומאוד מעוניינת שתהיה לנו אחת כזאת בארץ. (דניאלה שמי)

דרר יפה לסילוק פגעי עור

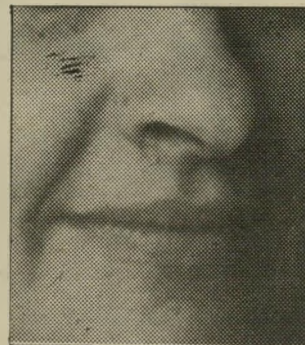
מהם מבקשים להיפטר. הרופא קובע האם הטיפול בסולקודרם יפתור את בעיית הנכד. אם כן, הוא מאשר את הטיפול. הטיפול מבוצע במקום, בהשגחתו, עליידי אחות מוסמכת. הטיפול עצמו: מדובר, בדרך כלל, בטיפול חד-פעמי, ללא כאבים וללא הרדמה. התכשיר בא במגע עם האיזור המטופל באמצעות טיפול עדין. הסולק ודרם חונט את הרקמה איתה הוא בא במגע. מתחתיה מתהווה מיד שכבת אפידרמיס חדשה. הגלד שנוצר, נושר לאחר תקופה של עד כ-3 שבועות. לאחר הטיפול, ימצא המטופל בהשגחה קבועה של הרופא והאחות. הוא יוזמן לבדיקה ויתודרך בדקדקנות על כל הנוגע ב"תחזוקת" האיזור המטופל. המעקב נמשך עד גמר הטיפול על הצד הטוב והמושלם. גם גברים מחפשים פתרונות קלים לעניינים שכאלה. פרטים ותיאום מועד לפגישה: "אלי 7", טלפון: 03-249415. הכתובת: "אלי 7 יופייך ביידיך", פרנקפורט 7 תל-אביב. הכניסה מז'בוניסקי 20.

■ דבורה קלוש

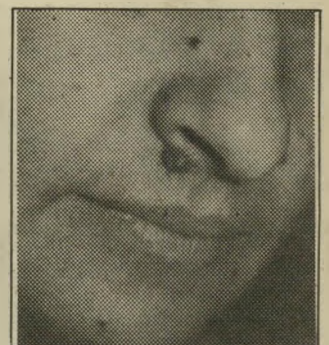
הן מפתיעות שוב, אלישבע חיימובס-קי וויקי אברמוביץ. אחרי שמרכז היופי שהן מנהלות, "אלי 7", החדיר אצלנו בהצלחה את שיטת ה-FACE BUILDING (התעמלות פנים), וקבע עובדות חדשות בשטח היופי בארץ, הן מציגות עתה חידוש נוסף: פתרון קל, מהיר, ללא כאבים וסיכונים, לכל מי שמבקש להיפטר משומות, גידולי עור שונים וכתמי עור.

הפתרון: סולקודרם. תמיסה זו שהומצאה ופותחה עליידי פרופסור מרדי, הפכה סיפור הצלחה בקנה מידה בינלאומי, שהתחיל בארץ בתחילת שנות השבעים. פרופסור מרדי הציג אז בפני הקהילה הרפואית בארץ את התמיסה המסלקת מעל העור שומות, גידולי וכתמי עור. עשרים אלף פגעי עור שונים טופלו וסולקו בהצלחה כמספר גרתי הניסויים שנערכו לבדיקת היעילות של התכשיר. התמיסה גם נבדקה ואושרה עליידי מוסדות הרפואה בארץ ובח"ל.

הבדיקה נעשית עליידי רופא מומחה, המאבחן, ללא תשלום, את פגעי העור

אחרי הטיפול ("אלי-7")

לפני הטיפול ב"סולקודרם"

זיוה תלם

דוד המלך 10, הרצליה פיתוח

אביב - קיץ 1986

הנך מוזמנת
לראות ולקנות

את אופנת העור של זיוה תלם

"זיוה תלם"

בפית' אבניו... ובהרצליה פיתוח

מחירים סבירים כל השנה
ניתן להזמין, לפי מידה ובכל גוון

זיוה תלם מארחת את:

האופנאי ג'רי מליץ - בגדים ליום ולערב

זואלה - בגדי-ערב

M/N - בגדי בד אופנתיים

חגורות * תיקים * אביזרים שונים מותאמים לכל הדגמים
בחדר-התצוגה.

המכירה תתקיים ביום שישי 24.10.86 וביום שבת 25.10.86

דוד המלך 10, הרצליה פיתוח

קוסמטיקה לנעלים?

אפשרי בהחלט!

עם התכשירים המקוריים תוצרת אנגליה וגרמניה לצביעה, צחצוח, חידוש וניקוי נעלי עור וזמש ואביזרי שמירה לנעל.

שיווק: איריסקה בע"מ רח' החשמל 19 ת"א טל 624865

זקוק דחוף למודעה?

מודפון

לשרותך 24 שעות ביממה

38 38 38

03-

לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

היבואן י.ל. עסקים - טל. 03-826167 03-830784

הרים
בניחני

מזל החודש:

עקרב

תחזית שנתית לתשס"ז

פניקס. שכאשר היתה מגיעה שעתה. היתה עולה בלהבות-אש, ושבו נולדת מחדש. מתוך עפרה. פלוטו מסמל כוח לטוב ולרוע. אותו כוח. המאפשר לו להרוס. לאפשר לפנות לכיוון חיובי ולהיבנות באמצעותו. מתוך הדרך המובילה לשערי-המוות לומדים מהי הדרך המובילה לחיים. החוויות הסראגיות מביאות את האדם לידי הכרת האמת והבנת עצמו. כשכלו כל הקיצים. כשכבר אין דרך נסיעה ושערי האבדון עומדים בבלוע את

את יום הולדתם חוגגים בני עקרב השנה כשמצב הכוכבים מאוד לא רגיל. מלבד מיקומם של הכוכבים הגדולים - שהשפעתם היא ארוכת טווח ומביאה לשינויים קיצוניים - השנה משתתף גם כוכב קטן וקרוב יותר: כוכב נוס. ונוס נמצא בימים אלה במזל עקרב במצב נסיגה (הנסיגה היא יחסית לכדור-הארץ, ולא כלפי השמש). לכוכב נוס לרוב אין מייחסים מישקל כל-כך, אלא כאשר מדובר בחיי הרגש. ביחסים שבינו לביןנו: אז יותר מכל דבר אחר הוא יכול להצביע על היכולת או חוסר-היכולת להגיע לאושר. מלבד זאת, אסור לשכוח את הכוכב הרחוק ביותר מכולם: כוכב פלוטו, שליט מזל עקרב. שמאז 1983 שוה במזל עקרב. מהלכו של כוכב זה הוא איטי מאוד והשפעתו משמעותית. חיוני של אותו אדם, שכוכב פלוטו יעבור מעל למקום שבו השמש היתה בעת לידתו, ששתנו בצורה דראסטית. פלוטו אינו מביא זאת בקלות. כוכב פלוטו

האדם, אז הוא מגייס את כל כוחותיו כדי לשקם את עצמו ולעלות על דרך-האמת. לכן פלוטו מסמל התחדשות. את השפעתו של הכוכב יחושו בעיקר אותם שנולדו בין ה-29 באוקטובר ל-4 בנובמבר. אלה יעברו לא מעט זעזועים השנה וזה מתייחס לכל שיטחי החיים. מה שיאלץ אותם לשנות דרך ולהתחיל בצורת חיים שונה לחלוטין. מה שנראה קודם בלתי-אפשרי, יהפך להיות מובן מאליי.

ומה לגבי שאר העקרבים? אותם שנולדו לפני ה-29, כבר עברו או עוברים את השינוי

תמיד איפשרו להם לבטא את מה שהתעורר בקרבם. שנת 87 תביא לפיריון רב ול- תוצאות מעשיות. ההספק יהיה רב וה- הישגים מפתיעים. לכל העקרבים זו אינה השנה שבה קל להגיע לפירסום ומעמד, אלא באמת לשפר את תנאי העבודה ולהיות מעצם העשיה. מהמעמיתים, מהסביבה ומה- עיסוק עצמו.

כספים

ושוב, כבשנה שעברה, גם השנה זהו הנושא היותר קשה. כוכב סטורן, השוהה

כמו ציפור הפניקס, הנשרפת באש וקמה לתחיה מתוך עפרה

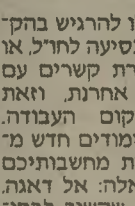
בבית השני (בית הכספים והרכוש). מקשה על העקרבים בכל מה שקשור לכספים. גם מי שרווחיו מתקבלים על הדעת או אף יותר מזה. הוצאותיו גדולות וחשבון הבנק שלו מצטמצם. אין אפשרות ליהנות מהרווחים. כבר בשנה שעברה חשו העקרבים על בשרם את כל הקשיים. לא מדובר על מצב שבו בכלל אין כסף, אלא ששום דבר לא באי בקלות. העקרבים יאלצו לעבוד קשה כדי להגיע להישגים כספיים, שקודם לכן באו ביתר קלות. והתקבלו כמעט כמובנים מאליהם. גם השנה, לפני כל הוצאה גדולה, יצטרכו לחשוב היטב. מהיכן לקחת ואם הם יכולים להרשות לעצמם. בקיצור, השנה עצמה אינה נחשבת שנה קשה כשמדובר בכל שטח אחר. אך בכל הקשור לפינאנסים זה לא יהיה קל.

בריאות

בדרך כלל, מצב הבריאות יהיה טוב מבשנים עברו. רוב העקרבים יהיו חזקים יותר, ואפילו אם יחלו - יבראו ויתאוששו במהירות. למרות העובדה שהשנה תהיה טובה בכל הקשור למצב הרוחני, קיימות כמה נקודות רגישות. מי שנוטה לסבול (המשך בעמוד 32)

בימים אלה. האחרים, שנולדו אחרי ה-4 בנובמבר, אליהם נתייחס ביום-ההולדת הבא, שיחול בסוף 1987. ואיך תראה השנה עבור כל בני מזל עקרב? **עבודה** שנת 1987 מביאה עימה הזדמנויות חדשות. הדגש הוא על התפתחות והרחבת הסמכויות. למי שעובד כשכיר תהיה אפי שרות להתקדם. ללמוד, להשתלם ולהגיע לתפקיד מעניין יותר. אם אין אפשרות לשנות תפקיד, למחות ינתן הרבה יותר חופש-פעולה ואמון מצד הממונים, העבודה תהיה מעניינת, ומה שחשוב יותר, היא לא תתן הרגשה של לחץ, חנק או שיעמום. בשנה זו, כל מי שמגלה יוזמה ורעיונות חדשים יזכה לשיתוף-פעולה ולעזרה. המחשבות וההשאיפות בעבודה לא ישארו בגדר חלום. לעצמאים ולאנשי-העסקים זו השנה שבה יוכלו להרחיב ולהגדיל את העסק, אולי לפתוח סניף נוסף או לעבור למקום גדול יותר. לקחת סיכונים ולנסות משהו אחר. השנה שבה הנסיון עשוי להצליח. האמנים והיוצרים נהנו כבר השנה מהשראה רבה ושפע רעיונות. הקשיים האובייקטיביים לא

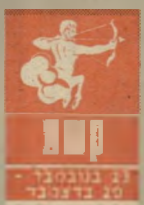
השבוע אתם מתחילים לצאת מהקשיים ש- איפיינו את החודש האחרון. פגישות מחוד- שות עם ידידים ובני אג יעודדו אתכם ויוסיפו כוח. בריאותית מצבכם משתפר, אם כי עדיין אינכם יכולים להרשות לעצמכם להתאמץ. בע- בודה יאפשרו לכם יותר חופש פעולה, ותוכלו ל- מצוא מקור הכנסה נר- סף לתקופה קצרה. תוכ- לו לזכות בהערכה רבה מצד בן הזוג, אם תגלו עצמאות ואדישות. ב-23 עד ה-25 בחודש צפויה פגישה מפתיעה.

ענייני כספים יעסיקו אתכם רבות בשבוע הקרוב. בתקופה זו תוכלו לקדם בצורה משי- מעותית את ענייניכם הכספיים. עם קצת יו- תר העזה ואפילו נטילת סיכונים תוכלו ליהנות מהישגים מרשימים וא- פילו מפתיעים. בעבודה כדאי שתמצאו זמן ב- 23 או ב-24 לשוחח עם הבוס או עם כל מי שיש לו השפעה על עתידכם. עכשיו תוכלו לקבל הס- כמה פגישות עם בני מזל קשת עשויות להוביל אתכם אל אופטימיות מחודשת.

אלה שנולדו בתחילת המזל יתחילו להרגיש בהקלה כבר השבוע. האחרים ממשיכים לס- בול ממצב רוח כבד ומ- מועקה. שקשה להבין ממקו היא נובעת. בעבר דה אתם חשים בחוסר מרץ ומגיעים לעיתים קרובות מדי לעיימות עם הבוס. כדאי שתמתנו קצת את התגובות. בש- רה משמחת. שתגיע בין ה-23 לחודש. קשר רה ללימודים - יתברר לכם שיש באפשרותכם לבצע את התוכנית שעד כה נראו לכם כבלתי ניתנות לביצוע.

החודש הקרוב לא יהיה קל. נכון שכל השנה מאיימים עליכם ומהירים אתכם מהקשי- יים. אך כשהשמש נכנסת למזל עקרב - לקשי- תים עוד יותר קשה. עכשיו תרגישו צורך ל- היות יותר עם עצמכם. לעשות חשבון נפש ול- החליט מהו רצונכם. ב- יחסים עם בני הזוג א- תם כאילו במילכוד. מי- הצד האחד קשורים ולא רוצים ללוות על הקשר, ומהצד השני - קשה לכם לשחות במחיצתו. זוהי סיבה נוספת לפסק זמן.

החודש הקרוב יהיה קל יותר ונעים. בימים אלה תוכלו לזכות בכמה הצלחות. בענייני כספים צפויה בשורה משמחת. אתם עומדים לזכות בסכום כסף גדול מזה של ציפיתם. מי ש- הגיש תביעה מישפטית בענייני כספים או שכן עשו לזכות. אנשי עס- קים יהנו גם הם מ- בשורה משמחת שתגיע לפתע. יתכן שזה קשור לרכוש שעמד כאבן ש- אין לה הופכין. והפעם מישוהו מגלה עניין ומעוניין לרכשו. בשטח הרומאנטי - הצלחה.

ענייני מגורים מעסיקים אתכם רבות בימים אלה. עליכם לארגן מחדש את הדירה, או אנלי לחפש מקום מגו- רים חדש. אין ספק ש- זמן רב יוקדש למציאת תנאים נוחים יותר למ- גורים. ה-23 עד ה-25 יהיו מאוד מעייפים, ו- רצוי שתנוחו. לאחר מכן תוכלו להתחיל בהתרו- צציות ובחיפוש בעלי מלאכה שיעזרו לכם ל- שפץ ולארגן מחדש את מקום המגורים. ה-28 וה-29 - מועדים לביזבז כספים - רצוי שתדחו קניות.

בימים אלה תרגישו בהקלה מסוימת בהש- וואה לזמן האחרון. תוכלו להרשות לעצמכם לצאת לנסיעות, ביקר רים ולפגישות עם ידי- דים, שעיימם לא התר- איתם זמן רב. מצב ה- בריאות עומד להשתפר ועליכם להכריח את עצמכם לצאת מהמצב הקשה שבו הייתם נתר- גים. ה-26 עד ה-28 הם הימים היותר קשים ה- שבוע, ויתכן שתסבלו שוב מבעיה בריאותית. שינויים שיתרחשו במקום העבודה - יהיו כעת לטובתכם.

מצב-הרוח לא יהיה קל בשבוע הקרוב. בני מישפחה מכבידים ובאים בתביעות ודרי- שות שאותם אינכם י- כולים למלא. המצב ה- כספי גורם לכם דאגה. לפתע מתברר שמוט- לות עליכם יותר מדי התחייבויות, ואינכם ב- טוחים שתצליחו לעמוד בהן. שני מקורות יבואו לעזרתכם. הראשון אלה הורים או קרובים קשי- שים שיציעו עזרה כס- פית ויאפשרו לכם לעבור את הקשיים. חיי החברה יהיו מאוד מהנים, לכן צאו ותינו.

מצב-הרוח עומד להשתפר. הכבדות וההתר- חקות מאנשים. שכל-כך איפיינו את הזמן האחרון מתחילים לה- לוף. פגישות מחודשות או חדשות ישנו את ה- הרגשה, ותקבלו כעין זריקת מרץ שתעזור ל- כם לצאת מהמצב שבו הייתם שקועים. במקום העבודה לא קל, מוטלת עליכם הרבה עבודה. אך הפעם תוכלו להיעזר בידידים שיביעו נכונות לעזור. ב-28 וב-29 - יש להתייחס שוב לבריאות, ולא להתעלם ממה שדורש טיפול.

בשבוע הקרוב תמצאו את עצמכם עסוקים מאוד - לא רק בעבודה, גם לאחר שעות העבודה קשה יהיה למ- צוא זמן למנוחה. עומס העבודה שיוטל עליכם יכול להשפיע על מצב הבריאות, לכן כדאי ל- הרבות בשינה ולא לה- גיע להתמוטטות בגלל ההרגשה שאותם יכולים להסיק הכל. בשורה משמחת בענייני לימ- דים תגורם למצב רוח טוב. בעיקר בין ה-26 וה-27 בחודש. בשטח הרומאנטי - הנאה ממיכתבים ומשיחות.

הכוכב מזריק ויטמינים – ולכן הוא עייף ★ היורש היפאני של קליידרמן ★ היפהפיה למען הקשישים

כולם רזים וזוללים

עם הצלחה אין טעם להתווכח. עדיף לפרגן. וזה בריוק מה שעשו השבוע לחנה לסלאו עשרות רבות של חברים ואמנים, במסיבה לכבוד בכורת מופע היחיד שלה בחינוך ישר. המצחיקנית המוכשרת סוגרת קופות, וזאת סיבה מצויינת לחגוג עם כל הבראנז'ה. אחרי הפרמיירה בבית החייל הגיעו

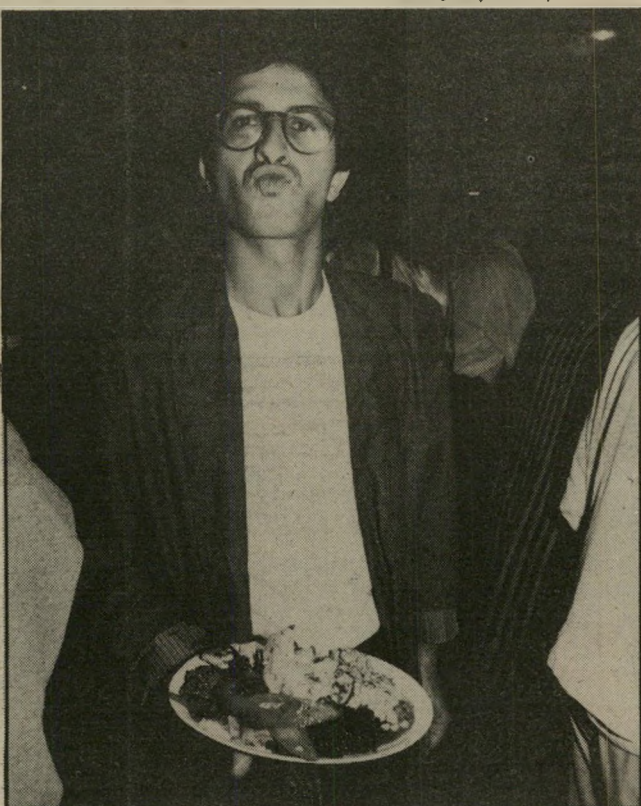

יזהר כהן וידידתו, הזמרת רחלי חיים, שבאה למסיבה עם המתופף אלון הילל.

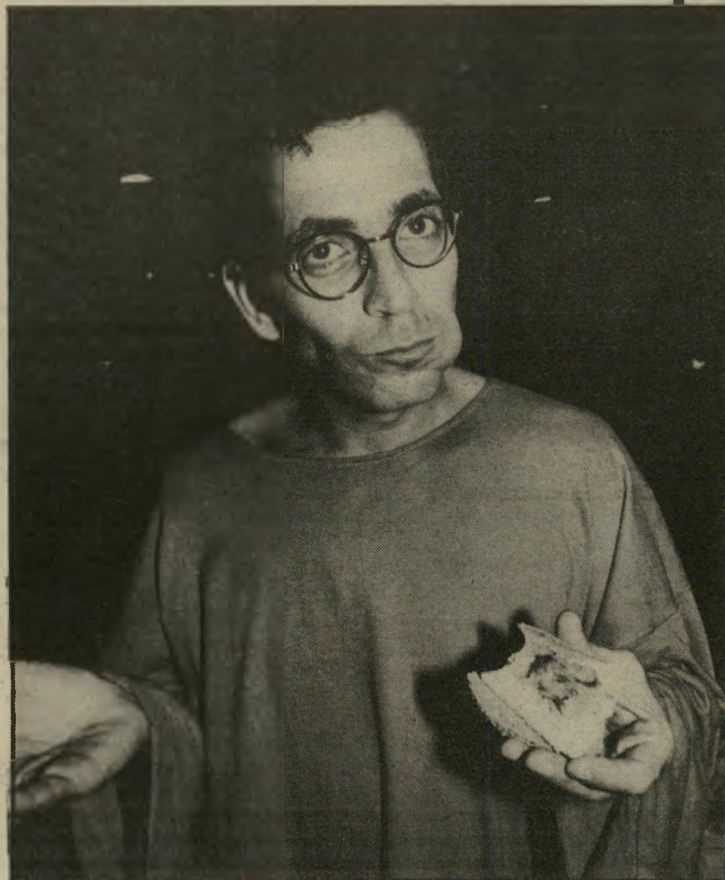
כל החברים לקפה הבימה והרביצו ארוחת-ערב משובחת. כמו שהם רזים ויפים. כולם יודעים לאכול. לסלאו, שהצמידה לשיערה צמה שחורה ואי רוכה, קיבלה את אורחיה הרבים בני שיקות וכבדיות. יוסי בנאי, בימאי ההצגה, בא למסיבה עם אחיו גברי ויעקב, הושיבם לשולחן, אף למיטבח וחזר עמוס כל טוב לשולחן, שאליו הצטרפו נעמי שמר ובעלה, מרדכי הורוביץ. הזמר גקי מקייטן הישווה את אורד תלתליו לאלו של יזהר כהן, ואילו זאב (שמון) הלפ"רין, בעל חברת אירגוניות, פרס את עוגת הקצפת הענקית וחילק לכולם, שאכלו בתיאבון אופייני לרזים.

זאב, "שמון" הלפרין בעל חברת אירגוניות, היה אחד מחתני המסיבה. הבנאדם שמשה לתפוס אותו במצב-רוח רע, היה מאושר לעלות לבימה ולחתוך את העוגה הענקית, שהכין קפה הבימה לכבוד חנה לסלאו. כשהזר לשולחן, לא פסק מלחייך מעל הצלחת.

מאיר סויסה וחבריו השחקנים מנחם עיני (בתצלום מימין), אילי גורליצקי ואשתו הרקדנית רותי לרמן (משמאל). מצאו זמן – בין לעיסה לנגיסה – לברך את חנה לסלאו.

עבד אל'זהאב דראושה חברי הכנסת הידוע כי חובב תיאטרון, שוחח ארוכות עם השחקנית ג'ודי ליין-מקלינטוק - שותפתו של ג'ק למון.

שהגיעה, עמדה ושוחחה עם יתר להפליא, ונהנו מתשומת-הלב שהופי שחקני-ההצגה, שנראו רעננים ויפים נתה אליהם, בלית ברירה.

...וג'ק למון לא בא

התפאורה היתה מושלמת. המקום: מידשאות חווילתו של נספח התרבות האמריקאי, בכפר-שמריהו. הקהל: שמי נה וסלטה, עורכיה העיתונים **עידו דיי סנצ'יק** ממעריב, **דב יודקובסקי** מי ידיעות, ח"כ **עבד אל'זהאב דר' ארשה**, אנשי שגרירות ארצות-הברית, מנהלי תיאטרונים ועוד הרבה חשובים וחשובות, כולם מחוייטים למופת. המזון: גבינות משוכחות ויינות מעולים. המוסיקה: נגנים ניגנו מוסיקת רקע נעימה. כולם היו מוכנים וציפו בדריכות, ורק האחד שלכבודו נערכה המסיבה לא בא. ג'ק למון הגדול. נראה שלמרות הוויטמנים שהוא מזריק לעצמו, הוא מתעייף בקלות. הכוכב העריץ להישאר בחדרו שבמלון מיגדל דניאל, כך שכל הכבודה

האופנה עודד גרא (לידה, מימין), גרא, שהוא בוגר הפקולטה לחקלאות ברחובות, החל בנוסף לעיצוב אופנה, לעצב סדינים ותכשיטים לחברות שונות.

מארגנת תצוגות ה- אופנה ואשורו של עורך מעריב, המתניה לג'ק למון בחברתו של מעצב

ילד טוב מהקריות

הוא מקריית ביאליק ורוצה לכבוש את העולם. אם קליידרמן יכול, אז גם הוא. שמו **תומר מזמור**, הוא בן 25, מנגן על פסנתר 20 שנה, ממוסיקה קלאסית ועד רוק (בלהקת ילד). לפי ני ארבע שנים שמע אותו מפיק יפאני

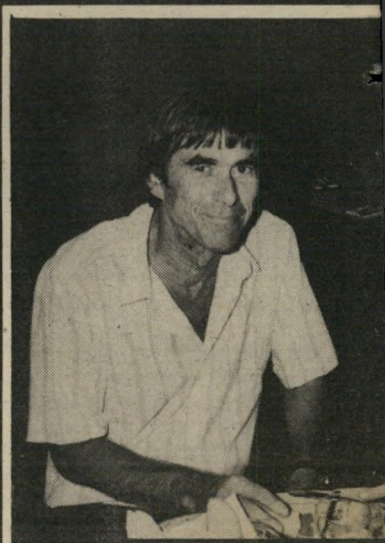
עמוס ברזל, מבעלי אולפני סינרטרון, שהפיק והלי- חין את התקליט, לועס בהנאה. גדול והתלהב, והשבע יצא לאור תקליטו הראשון, הנושא את שמו: תומר.

במסיבה שנערכה עבורו במיסערה הסינית מקאו ניגן תומר לאורחים כמה קטעים מהתקליט, וסיפר כי הוא סטודנט באוניברסיטה, ועומד להינשא בשנה הקרובה. גם קליידרמן נשוי.

עדיה והעם היפה

עדיה מאירצ'ק, בתצלום למע' לה, היתה רק אחת הדוגמניות היפה פיות שהשתתפו בערבי-התרמה שערכה אגודת עם יפה. עם אחד לשם קניית אמצעי-עזר לקשישים, במלון דן בתל- אביב. **נעמי שדמי**, לשעבר קצינת ח"ן ראשית וכיום יושבת-ראש האגודה, פתחה את הערב בעודדה את קהל המאות שנכח באירוע לתרום בלב רחב. את תצוגת האופנה המפוארת שנערכה במקום פתח **קארין דרנסקי**, שחגגה לאחרונה את יום הולדתה ה-45, וכתה לתשואות נלהבות מהקהל. לשולחנה של היו"ר שדמי הצטרפה רחל דייין, אלמנתו של משה דייין ותורמת ותיקה, ויחדיו צפו בתצוגה המרשימה.

תומר והדוגמנית שירלי קופמן, בת ה-18 מגבעתיים. שירלי גבוהה-הקומה לא הצליחה לה- סיח את דעתו של תומר מזמור, שהמשיך לנגן כל העת לאורחי-המסיבה.

מישפטה של חווה יערי. בג"ץ העב"כ. הסגרתו של דמיאניוק. הקצנת היחסים בין דתיים לחילוניים כפי שהתבטאו בשריפת תחנות, ריסוס מודעות והפגנות ליד קולנוע „היכל“. רצח נשים על-ידי בעליהן. דקירות בנינוער במהלך קטטות שיכורים. הסתבכויות אנשי עסקים – בלאס, גינדי, פרוסמן ובדש. ענייני הקרקעות בשטחים הכבושים – שוחר, מירמות ופרשיות פוליטיות

12 המשישפטים הגדולים

הרבה מישפטים היו השנה בבתי-המשפט. אבל עבור הציבור בישראל היה רק מישפט אחד – מישפטה של חווה יערי. אפילו אנשים שאינם קוראים את מדורי-הפלילים נתפסו למישפטה של היפהמיה דקת-הגיונה. בעלת השיער והעור הבהיר. שוב ושוב דשו העיתונים ברצח התיירת מלה מלבסקי, וכל מילה שאמרו הנאשמות ברצח פורסמה בהרחבה.

גון דמיאניוק, החשוד כמושע הנאצי „איוון האיום“, הוסגר לישראל מארצות-הברית, אולם כתב-האישום נגדו הוגש רק עם תום השנה.

פרשת אוטובוס 300 חזרה לכותרות השנה. הוגשו עתירות לבג"ץ נגד חנינת אנשי-השב"כ, שהיו מעורבים ברצח שני החוטפים שנתפסו באוטובוס, ובשיבוש החקירה שנערכה בעיקבות אירוע זה.

בשנה שעברה התאבד מיקי אלבין במעצר, השנה ניסה אברהם גינדי להתאבד בבית-המישפט. בעת מעצרו, ואחר כך הצליח בכך, כאשר היה כבר משוחרר בערובה. משה בדש, מפיקנטי, נשלח למאסר באשמת זיוף דולארים, אברהם פרוסמן נעצר בחשד רמאויות במיסים ובמכס, ודויד בלאס נתון עדיין במעצר עד תום ההליכים באשמות מעשי מירמה שונים בשוק האמור.

בעלים רצחו את נשותיהם בהתקפי-זעם – יותר מאשר בשנים קודמות. בנינוער שתויים הסתבכו בתיגרות ושלפו סכינים. אנסים המשיכו להטיל חתיתים על רמת-אביב ורמת-גן, ובדרום נאספו ונרצחו נשים צעירות והאשם טרם נתפס.

היחסים בין חילוניים ודתיים הגיעו השנה למשבר חדש. שריפת תחנות-אוטובוס בירושלים וריסוס מודעות בצבע בכל חלקי-הארץ הצטרפו להפגנות ליד קולנוע היכל בפתח-תיקווה, ולנסיונות להוציא שוב את גופתה של תרזה אנגלוביץ מקיברה. כל הדברים הללו נידונו לפני בתי-המשפט השנה והעסיקו את המדינה.

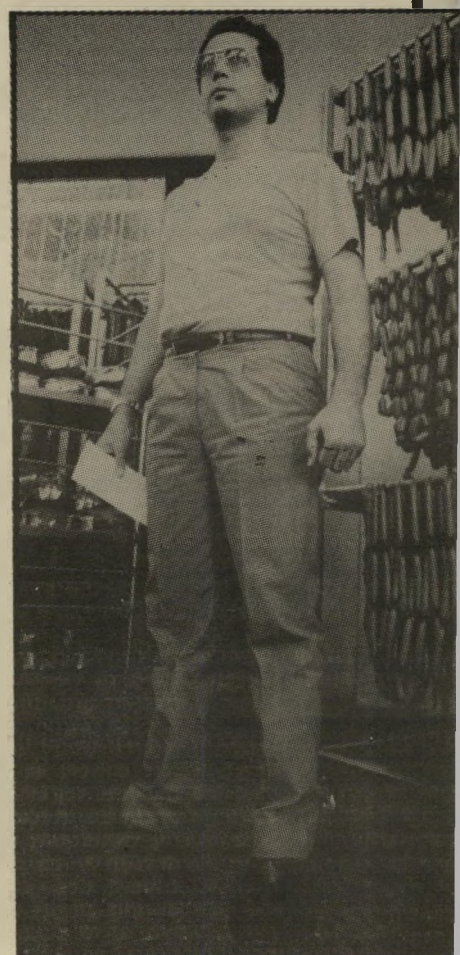
תשרי: הסתבכויות אנשי עסקים

בהמשך להתמוטטות מיפעלים גדולים בשנה שעברה, כמו אתא, חברת קלרין וקופל, היו השנה אנשי-עסקים רבים שהסתבכו בעבירות פליליות שונות. כולם הסתבכו בעבירות צווארון לבן, הקשורות לעיסקהם. **דויד בלאס** וכמה עובדי-בנקים הגיעו לבית-המשפט בעיקבות השוק האמור בכספים, שהיה קיים כמדינה בתקופת האינפלציה המואצת. **אברהם גרינר, דני ויינמן, שמואל עינב** ואחרים הגיעו לבית-המשפט עקב עסקים מפוקפקים בקרקעות הגדה מערבית. עורכי-הדין **יצחק מוריץ** ואשתו **יעל** הגיעו לבית-המשפט בעיקבות רצח הברוקר **יעקב אלמרוביץ**, שעבר בחברת מר ריץ את טוכלר, שנבעלותם. חקירת הרצח גילתה כי היו שיבושים בפעולת החברה. הם יצאו זכאים, בעוד שכמה מעובדי-החברה הורשעו.

אישה-עסקים היחיד שהסתבך בעבירה שאינה קשורה ישירות לעסקיו הוא **משה ברש**, בעל בית-החרושת לנזקיק, פיקנטי. היתה זו הסתבכות מיוחדת במינה: הוא נאשם בזיוף דולארים, ואף הורשע באשמה זו ונידון ל-40 חודשי-מאסר בפועל.

ברש הורשע בשל דויד-הקשר: שותפותו של ברש עם גרפיקאי ובעל בית-דפוס התבטאה בכך שמימן את רכישת מכונת-הציילום לבית-הדפוס, ואת רכישת הנייר המיוחד לצורך הזיוף. סניגוריו של ברש, עורכי-הדין **יהודה ויינשטיין** ו**יעקב ויינרוב**, הגישו עירעור על הרשעתו זו, וטענו דברים המורים ביותר נגד השופט המחוזי **אריה אבן-ארי**, שישב בדיון.

אם כי ברש הוא יוצא-דופן בין אנשי-העסקים שהסתבכו בפלילים, הרי שבכל זאת יש קו משותף אחד לכולם. בתי-המשפט עוצרים את אנשי-העסקים הללו עד תום-ההליכים כמעט כדבר שבשיגרה. מעצר עד תום-ההליכים במחוז תל-אביב פירושו כיום ישיבה בכלא במשך שנה תמימה לפחות, עד שיתברר אם הנאשם הוא חף מפשע או אשם. מעצר כזה נחזק לגבי נאשמים העלולים לסכן את הציבור או להזיק למהלך הדין. אצל כמעט מרבית אנשי-העסקים, שאש-

משה ברש: הנקניקן זיפן הדולארים

פי כמה מאשר על עברייני רגיל. נסיונות ההתאבדות של גינדי במעצר וסופו המר מעידים על ההשפעה הזו. אנשי-עסקים נפגעים גם מבחינה כלכלית קשה יותר משכירים. אחרי שבנו מיפעל חיים, הם גידונים לשבת בכלא ולראות כיצד הוא מתמוטט ואין בידם להושיע.

מתם היא אשמה של צווארון לבן, לא היה נהוג עד כה לבקש את מעצרו עד תום-ההליכים. אולם השנה נעצרו כולם, מלבד בני-הזוג מוריץ. השפעתו של מעצר כזה על אנשי-עסקים היא הרסנית בשתי דרכים. ההשפעה הפיסיית והנפשית על אורח שאינו מורגל בכתב-כלא גדולה

חשוון: עיסקי הקרקעות בגדה

יחליט לפתוח את פיו, יש אפשרות כי יערב בניין גם את מעסיקיו, שמיר ודקל. מלבד צור, נאשמים בפלילים גם סוחר-הקרקעות **שמואל עינב**, אישה-עסקים **דני ויינמן** ו"מלך-הגדה" **אחמד עודה**. האחים **משה ויגאל גינדי** ברחו מהארץ בגלל חשש מאיום פלילי והסתבכויות כלכליות שמקורן בהתנחלויות בגדה המערבית. אחיהם, **אברהם**

הסניגור דן שינמן ביקש להזמין את ממלא מקום ראש-הממשלה, **יצחק שמיר**, ואת מי שהיה סגן-שר-החקלאות, **מיכאל דקל**, להעיד במישפטי הקרקעות. השופט **אליהו מצא** אישר בקשה זו, והשניים יעלו בקרוב להעיד. בינתיים התברר כי כמעט כל מי ששלח ידו בעיסקי קרקעות בגדה סופו שנכווה. הבכיר מכולם העומד כרגע לדין הוא **אבי צור**, מי

אברהם גינדי: נסיון ההתאבדות הראשון קפיצה מחלון בית-המישפט

גינדי, שנותר כארץ, היה עצור זמן רב, וניסה להתאבד עוד בבית-המישפט. הוא לא הצליח בפעם הראשונה, ואז ניסה שוב ושוב, עד שלבסוף התאבד בכריכת-השחיה הפרטית שלו. גם הוא הסתבך בעניינים פליליים וכלכליים שמקורם בקרקעות בשטחים הכבושים. "מלך-הגדה" **אחמד עודה**, האיש שידו היתה ככל עיסקה של מכירת וקניית קרקעות בגדה, היה אמור לשמש ערמרינה בתיקי-הקרקעות.

שהיה עוזרו של דקל בשטחים הכבושים. התובע **רחל שיבר** ודורית **שפירא** טוענות כי צור עסק בהתרמות של יומים וסוחר-קרקעות לליכוד, תוך ניצול מעמדו, וכי שמר חלק מהכספים לעצמו. בתחילה שמר צור על סולידאריות עם מעסיקיו ומיפלגתו, אולם נראה כי מאז התאבד. הוא עובד כרגע בעיריית הרצליה, כעוזרו של ראש העיריה **אלי לגראו**, ומחכה להמשך מישפטו. אם

ד"ר אמנון חלצל: גלאי השקר הציל אותו מהסתבכות

דברים בגו: חלצל חזר וצלל אל האלמוניות שמתוכה יצא ער היום לא נמצאו רוצחיה של הדס קרמי. למשך רגעים ספורים השנה.

שבט: מישפט המאה

בימים אלה התחדש מישפטן של חווה יערי ואביבה גרנות. שתי הנאשמות עלו על דוכן העדים והביאו את המישפט לשיאו. הרבה מישפטים היו השנה בבתי-המשפט, אולם אף אחד מהם לא תפס מקום כה נכבד בתודעת הציבור וככותרות העיתונים כמו מישפט יערי-גרנות.

חווה יערי, בלונדית שברירית, בעלת מצח גבוה ועור-בהיר, הפכה בין יום לכוכבת בתיק

אביבה גרנות: הקלטות וצילומים

שורת הישראלית. אשתו של אהוד יערי, כתב-הטלוויזיה הנודע, נאשמה ברצח תיירת קיששה, מולה מלבסקי, בחוף תל-ברוך, במרס 85. כמעט שנה נחקר המוות כתאונת-דרכים רגילה, אף שהיה ידוע למישרה כי הפגישת האחרונה שנועדה לתיירת לפני שנעלמה הייתה עם חווה יערי. בחקירה ראשונה במישרה סיפרה יערי שהתיירת לא הגיעה לפגישה, וכי היא לא ראתה אותה עוד. רק בינואר 1986 נעצרה יערי והוחשדה ברצח התיירת. התברר כי כאשר עברה

דווקא במישפטי הקרקעות הללו. הרבה פוליטיקה, כסף ושחיתות עוד ייצאו בוודאי לאור מעסקים שחורים ופוליטיים שטרם התגלו. אישים חשובים, בעלי מעמד פוליטי, עלולים להיות מעורבים בהם.

כסלו: סופו של הזוג המלכותי

מיוחדת, עוב את הארץ בתנאי שלא יחזור. הוא חזר והסתבך שוב. במועדון לילה פגש את שרה, סטורנטית יפת-תואר, שנמשכה לזוהר של העולם התחתון. השניים התחתנו ושמיעה גרר את אשתו לעולם הפשע והסמים. לאחר שנמצאו גופותיהם של שולמית שלי ומישל כחמאס, נעצרו בני-הזוג אנג'ל באשי

אולם לאחרונה הוגש גם נגדו כתבי-אישום. הפרקליטות טוענת כי עודה הפך את ההסכם שעשה עם הפרקליטות והמשיך לעבור עבירות גם לאחר חתימת ההסכם. יתכן שהסנסציות של שנה הבאה יתעוררו

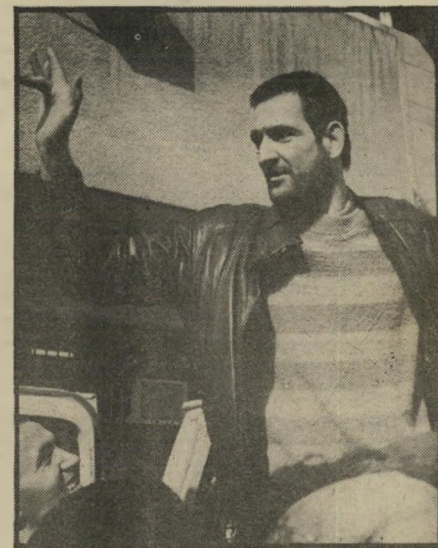

שרה ושמיעה אנג'ל: בימי האהבה והאושר

מת הרצח. התברר כי הרצח בוצע על רקע של מכירת סמים והכחמת ארצה. לאחר מישפט ארוך ומלא הפתעות, הורשע שמיעה ונידון למאסר-עולם. אשתו, שרה, זוכתה מחמת הספק. כאשר יצאה שרה מהכלא, טמנה פתק בכותל המערבי והחלה כותבת עבור העיתון חדשות. אולם פרקליטות-המדינה הגישה עירעור על זיכיה של שרה, ועורר-הדין דויד יפתח הגיש עירעור על הרשעתו של שמיעה. בבית-הכלא הצליח שמיעה להסתבך ברצח נוסף, רצח חיים שושן, שהיה נאשם יחד איתו בתיק הרצח-הכפול. הפרקליטות הגישה כתב-אישום נגדו ונגד שניים מחבריו, וטוענת כי שושן נרצח כדי שלא יוכל להעיד נגד שמיעה ואשתו. מישפט זה עומד להתחיל השנה.

לפני ימים ספורים פסק בית-המשפט העליון בערעור על הרצח הכפול, והשאיר את המצב על כנו. בית-המשפט דחה גם את ערעורו של שמיעה וגם את ערעורה של המדינה על זיכיה של שרה. בינתיים הורשעה שרה בתיק-סמים נוסף, ונידונה לשלוש שנות-מאסר והיא עומדת לסיים את ריצוי עונשה בקרוב. גם הערעור על הרשעה זו עומד להישמע השנה.

השמועות אומרות כי בכלא נווה-הצדקה, שם היתה שרה אנג'ל המלכה המוכתרת עד בואה של חווה יערי, יש עימותים בין השתיים.

שמיעה אנג'ל: לאחר הגירושין

ואת בתי-המישפט. שמיעה החל מעלליו עוד כנער קטין. אחרי ששוחרר מהכלא, בעיסקה

טבת: לא כדאי לעזור למישטרה

ככוחות עצמו. חלצל חזר למישרה שוב ושוב, עד שהעלה את חשדם של החוקרים כי הוא עצמו מעורב ברצח. לאחר שהתבקש להעלות את מימצאיו על הכתב, נעצר לשיבוע ימים על-ידי השופט שלי מילמן, בפתחת-קוונה, בחשד של מעורבות ברצח.

כמשך ימי מעצרו התהלכו בארץ שמועות פנטסטיות על הפרשה. עורכדינו, יעקב עזריאל וגידעון שריוואר, אסרו עליו למסור פרטים נוספים למישרה ולשתף איתה פעולה. הוא עבר בדיקה בגלאי-שקר ונמצא דובר אמת, אך סירב לתת למישרה רגימה מרמו. לחלצל לא היה כל רקע פלילי. הוא יליד חיפה, למד בטכניון בהצטיינות, המשיך את לימודיו באנגליה, ועבד כפסיקאי ברפא"ל. שכניו הכירוהו כאדם בודד ותמהוני, שאיש לא בא לבקרו.

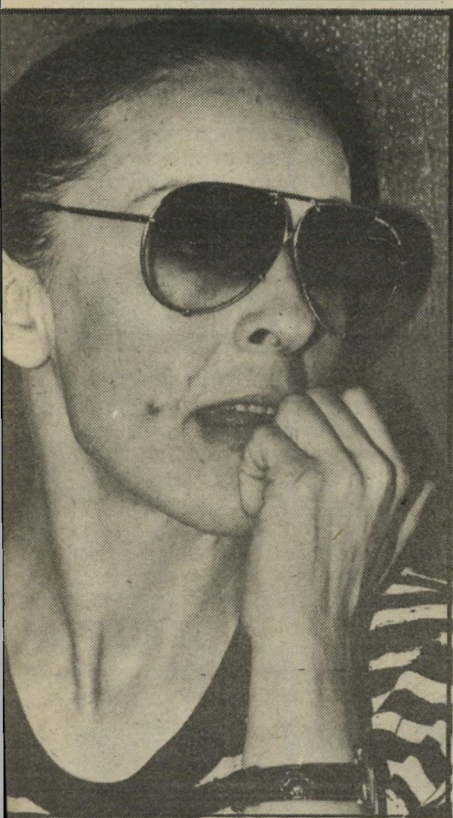
פרשת חלצל השאירה אחריה שובל של תמיהות. האם היה חלצל אורח טוב שרצה לעזור למישרה בדרכיו הפרטיות ונפל קרבן לכיור קרטיה ולחשדות של המימסד, או שמא היה

ה ד"ר אמנון חלצל לא הועמד לדין, הוא רק נעצר לשיבוע ימים בחשד מעורבות ברצח החיילת הדס קרמי. כמשך שיבוע ימים אלה עברו על חלצל כל ההשפלות והסבל הכרוכים במעצר.

אשמתו של חלצל היתה כי רצה לעזור למישרה לפתור מיקרה-הרצח שהעסיק אותה זמן רב. השאלה אם היה חלצל תימהוני שרצה לשחק את תפקיד הבלש, או אדם מעורב ברצח שמצפוננו הציק לו. העסיקה את הציבור השנה.

ב-29 בנובמבר 1984 נעלמה החיילת הדס קרמי. בדרך מיחירתה לקיבוץ שבו התגוררה, ליד חיפה. כאשר בוששה להגיע, החלו החיפושים אחריה, שהסתיימו כעבור שבועיים, עם מציאת גופתה ליד בית-אורן ככרמל. בגלל תאריך היעלמה, יום השנה ה-37 להכרות האו"ם עם הקמת מדינת-ישראל, היה חשד כי המניע לרצח החיילת היה פעולת-פיגוע.

זמן רב חקרה המישרה ללא כל תוצאה, עד שהגיע הד"ר חלצל, וסיפר שיש בידו לעזור ל-פענח את הרצח. הוא התגרב למסור מידע שגילה

חווה יערי: כלי מיטבח

יערי כפקידה בבנק, ניהלה את חשבונה של התיירת, ולקחה מתוכו 50 אלף דולר. לרבריה הי מישרה, גניבה זו, והנסיון להעלימה, היו המניע לרצח.

יחד עם חווה נעצרה גם חברתה הטובה, אביבה גרנות, ורקחת מתל-אביב, שנאשמה יחד איתה ברצח.

שיחזורי הרצח, שעשו הנאשמות כחולות תלי ברוך עם החוקר מישל חדר, היו להיטים. כל מילה שאמרו השתיים, כל תנועה שעשו וכל שינוי תיסרוקת שלהן עשה כותרת בעיתונות. כאשר ניסתה יערי להתאבד בכלא, דיווחו על כך בהרחבה. וכאשר ניסה אבי גרנות, בעלה של אביבה, להתאבד, הוסיף הדבר מתח לפרשה. נראה כי גם לאחר סיום המישפט המרתק ימשיכו עוד שנים לדרוש בו.

אדר: תיזכורת לשואה

שום נגדו יוגש תוך ימים ספורים. מאז התארכו הימים וכתבי-האישום הוגש רק לאחרונה. זאת,

כ אשר הוסגר ג'ון רמיאניוק לישראל ב-חודש אדר השנה, חשבו כולם כי כתבי-האיש

(המשך מעמוד 25)

רק לאחר ששופט המעצרים איים כי לא ימשיך להאריך את המעצר בלי כתבי אישום. דמיאניוק גדלהגוף, בן 67, הוסגר לישראל אחרי שנדון בתשע ערכאות בארצות הברית, והוחלט לגרשו ולהסגירו לישראל. הוא חשוד כי ביצע פשעים נוראים בעת השואה, וטבח רבבות יהודים במחנה טרבלינקה. רמיאניוק טען מההרגע הראשון כי אינו «איוון האיום», וכי חלה כאן טעות נוראה בזיהוי. כמונולוג בלעדי שנתן לכתבת העולם הזה, רפ-

מישפטיות בויהויו של דמיאניוק, נדחתה הגשת כתבי אישום זמן רב ביותר. ראש הממשלה אף ביקש מהמיליונר היהודי **ארמנד האמר**, בעל קשרים בברית המועצות, לסייע בהשגת ראיות נגד דמיאניוק. אולם בימים אלה נודע כי הפרקליטות התגברה כנראה על הקשיים, וכתבי אישום יוגשו החודש וכי המישפט יחל כנראה בדצמבר לפני השופט העליון **רב לוין** ושני השופטים המחר זיים **דליה דרנר** ו**צבי טל**. מהרגע שבו הוסגר דמיאניוק לישראל פרץ

ניזן דמיאניוק: תמונה ממשפחתית, נכד, בת, חתן ושאלות פתוחות

נה ברק, סיפר דמיאניוק את סיפור חייו וטען כי בעת מלחמת העולם השנייה היה בצבא העריקים של הגנרל אנדריי ולאסוב, ומעולם לא שירת במחנות דריכו. בשל סיבות בלתי ברורות, אולי בגלל בעיות

ויכוח בציבור אם יש צורך במישפט זה, או שמא מוצה העניין המישפטי של השואה במישפט של מארגנה השמדה אדולף אייכמן. אפילו יתנהל המישפט כראוי ודמיאניוק יורשע, תישאר כנראה שאלה זו ללא הכרעה.

ניסן: רצח נשים עלידי בעליהן

רצח נשים עלידי בעליהן הפך למכת מדינה השנה. העבירה העתיקה עשתה השנה שמות בקרב זוגות נשואים במדינה, מעצירות הפיתוח ועד שמורת הטבע בהרמירון. **דויד דוק, מאיר סרין, דויד קקין, ראובן מיזרחי ואורי דרור** הם רק כמה מהגברים שהרגו השנה את נשותיהם. מבין האחרים היו שהתאבדו לאחר המעשה, היו כאלה שניסו להתאבד. בדרך כלל לא יכלו הגברים להצביע על מניע מסוים לרצח. הבולט ביותר מבין הרציחות הללו היתה אולי זו של **נוגה דרור**. בעלה, אורי, גבר יפה תואר המייצג את ישראל היפה, נעצר מייד לאחר

הלוויית אשתו, ונאשם ברצח. נוגה נמצאה במכוניתה שהידרדרה לתהום, ובתחילה היה נראה כי נהרגה כתאונת דרכים. אפילו בני משפחתה של נוגה התקשו להאמין כי בעלה רצח אותה. אולם לאחר חקירה קצרה גילתה המישטרה כי התאונה לא היתה אלא ביום, והאשה נהרגה במכות חזקות בראשה. הבעל נשבר והודה כי הרג את אשתו במכות בצינור ברזל, לאחר מריבה קצרה בביתם. לדבריו, תקפה אותו אשתו בצינור והוא לקח אותו מידיה והלם בראשה. לאחר מכות אחרות נפלה האשה ואמרה לבעלה כי היא אוהבת אותו. בתחילה ניסה הבעל להנשימה ולהחיותה, ואחר כך החליט להעבירה לבית חולים. אולם בדרך, נפחד ומבולבל, חשב

נוגה ואורי דרור: רצח בישראל היפה

אורי דרור, משחזר הכנסת גופת אשתו למכונית. מול מצלמת הוידאו

ינסה להוכיח שלא היה זה רצח, אלא הריגה בלבד. רק אשה אחת בלבד נחשדה השנה ברצח בע" לה, **גיתית יזראלוב**. בית המישפט באנגליה היחליט על הסגרתה לישראל, ומישפטה יפתח כי נראה השנה.

לביים תאונת דרכים כדי לטשטש את מעשהו. בשיחזור שעשה עבור המישטרה נשבר דרור והחל בוכה ומתייפת, והיפנה את גבו למצלמה. הוא ביקש להראות את סרט השיחזור למישפחת אשתו, כדי שיבינו מה קרה. סניגורו, **דן שיינמן**,

אייד: כחד בעיד — האנס האתלטי

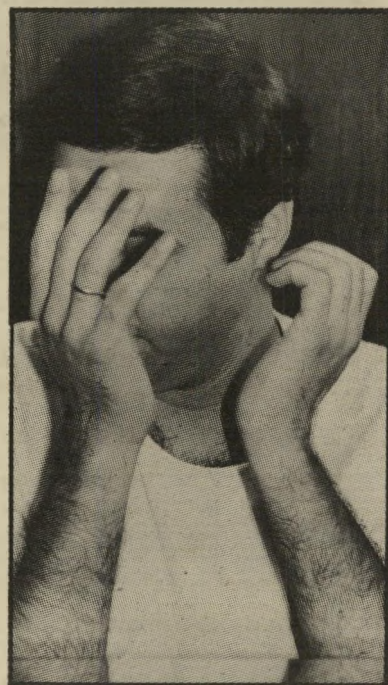
משה שבתאי. בכתבי אישום נגדו מפורטים מעשי אונס, מעשי סדום ומעשים מגונים, רובם בקטינות.

איור הפעולה של שבתאי היה רמת אייב. הוא נהג לחפש את קורבנותיו מבין הנערות שהציעו שרותי שמרטף ושיעורי עזר מעל לוחות המודעות ברמת אייב. הוא התקשר אליהן וקבע פגישות בשעות הערב ליד בית הספר. אף אחת מהנחקשות לא ראתה את פניו, אבל כולן התרשמו מכוחו האדיר ומגופו האתלטי. על כן כונה «האנס האתלטי».

לאחר שרמת אייב הפכה לשכונה נצורה, ונשים חששו לצאת בלילה לרחוב, החליטה המישטרה להציב לו מארב. שוטרת השאירה מודעה לשיעורי עזר ונענתה בצילצול מהאנס. השוטרת, מומחית לג'ורו, קבעה איתו פגישה בחצר בית הספר. 20 שוטרים נדרשו כדי להתגבר על שבתאי, שהשתולל בחמת זעם בעת שנעצר. הצופים בבית המישפט התקשו להאמין כי הגבר הצעיר, הנשוי זה זמן קצר לאשה נאה, הוא האנס המפחיד. התברר כי בעבר שיחק שבתאי בקבוצת הכדורסל של מכבי תל אביב וזכה בהצלחה גדולה אצל נשים. סניגורו, **אסנת ברטור**, כפרה בשמו בהאשמות. שלב ההוכחות במישפט יחל בחודש נובמבר.

שבתאי, אם יורשע, היה רק אחד מהאנסים שפעלו השנה במדינה. המפחיד מכולם הוא רוקא זה שטרם נעצר, שהיה אחראי לאונסן ורציחתן של תיירות בדרום הארץ — האיש שבסוף השנה שעברה אנס חיילת וירה בראשה. למרות חיפויים נמרצים ומארכים שהציבה המישטרה, הוא עדיין משוטט בדרכים ומאיים על טרמפיסטיות.

צעיר בשם **אפרים אפרים**, שנדון לפני שבועיים לשש שנות מאסר באר שבע, על אונס טרמפיסטיות בדרום, איננו האיש האחראי לאונסן ורציחתן של התיירות בנגב.

משה שבתאי: מעשי סדום בקטינות

סיון: שריפת תחנות האוטובוס

בה מטעם אחר: הם חששו שהיא תעורר את יצרם. בתחנת תיקווה נערכה המישטרה מרי שבוע להפגנה השבועית של הדתיים, נגד פתיחת קולנוע היכל בערב שבת. להפגנת נגד באו צעירים חילוניים, וידי המישטרה היו עמוסות עבודה. גם רבה של פתח תקווה, הרב **ברוך סלומון**, נעצר בעיקבות הפגנות אלה, אך שוחרר וזכה ליחס מיוחד.

כתבת קול ישראל **כרמלה מנשה** הותקפה בידי המון פרוץ של דתיים כאשר באה לכסות אירוע פילי בנני ברק, וחברה קדישא של ראשון לציון הגישה עתירה לבג"ץ כדי להוציא שוב את גופתה של **תרזה אנגלו ביין** מהקבר. נשיא בית המישפט העליון, השופט **מאיר שמגר**, דחה את העתירה, והביע מישאלה כי בכך יגמר העניין ויזכה להכנה וסובלנות.

יש חשש כי היחס המקל שמגלה המישטרה ובתי המשפט כלפי העבריינים החרדים יעודד

תחנות האוטובוס בירושלים עלו בעשן, כזו אחר זו, במשך השנה שעברה. היתה זו מחאתם של חוגים חרדיים קיצוניים נגד מודעות פירסומת שלא מצאו הן בעיניהם. לפני שבועות אחרים עזבו 25 אברכים, משורפי התחנות, את בית המישפט השלום בירושלים בשירה וצהלה. בית המישפט גזר עליהם עונשים סימליים כמעט. בעיקבות עסקת טיעון עם הפרקליטות נידונו המציתים לעונשים של קנס שבין 100 ל-200 שקל. רק אחד מהם נידון לעונש «כבד»: 500 שקל קנס ומאסר על-תנאי לארבעה חודשים. היה זה רק סימפטום אחד בהקצנה שחלה השנה בין דתיים לחילוניים. אחרי שריפת התחנות כאו ריסוס מודעות פירסומת בכל קצוות המדינה. בעיקר זכתה לכך מודעת פירסומת ל-גברים של **גרעין איברזון**, שבה נראתה נערה יפהפיה כורעת על ארבעותיה כשעכוזה מונף אל-על חילוניים חלקו על טובה טעם שבמודעה זו וטענו שהיא מבזה את גוף האשה. הדתיים לחמו

דויד בלס לוחץ ידו של שיממון פרס היושב במכונית

בין עדותו של שמיר ובין עדותו של ראש-השב"כ לשעבר, אברהם שלום. נראה כי יש עוד הרבה מה לברר בפרשה העגומה, והיא בוודאי תמשיך להעסיק את המדינה גם בשנה הבאה.

אנשי שב"כ נוספים פנו וביקשו חנינה, והנשיא נעתר להם, והמישטרה החלה לחקור את הפרשה. המיטרה חקרה גם את ממלא-מקום ראש-הממ"ש שלה, יצחק שמיר, ונמסר כי נמצאו סתירות

אלול: דקירות הנערים השיכורים

שונים, בעוד שהמישטרה מצאה רק סכין אחד במקום הרצח. כרגע לא ברור מי דקר את הדקירה הקטלנית.

שבוע לאחר הרצח בקולנוע-דן נפצע נער בשם מייק סויה בקריית-בירמיה. גם במקרה זה התברר כי הנערים היו שיכורים אחרי ששתו בקבוקי וודקה. נער בן 15 נעצר כחשד כי דקר את סויה. הנפצע בעצמו מסר למיטרה כי הפציעה נגרמה על-פי בקשתו, מכיון שרצה לראות לחברתו כמה היא חשובה לו.

המשותף לשני המקרים הללו הוא כי נערים בגיל 14-15 נושאים בכליהם סכינים ומשתמשים בהם נגד חבריהם. הרבר השני שהתגלה הוא כי בני-נוער החלו לשתות לשוכרה, וכי יש פאבים ובתי-קפה המוכרים להם משקאות אלכוהוליים.

עד היום לא ידע כמעט איש על קיומו של החוק האוסר מכירת משקאות אלכוהוליים ל-קטינים. בעיקבות המקרה בקריית-בירמיה נסגר פאב מסויים שמכר משקאות לנערים, אך נפתח לאחר זמן קצר כאשר הוזהר שלא לעשות זאת. קולנוע-דן בתל-אביב נסגר בצו מנהלי, אך נפתח גם הוא מחדש.

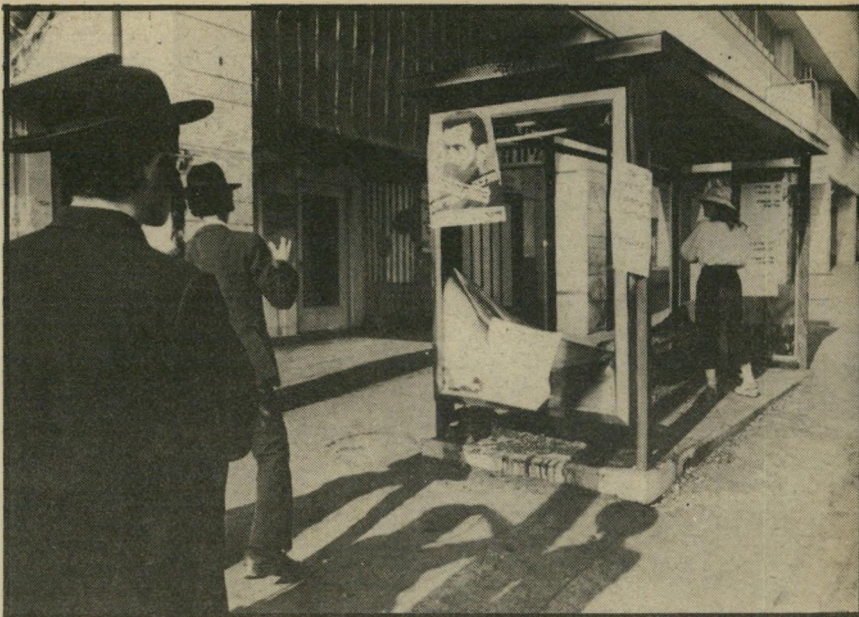
את החודשים האחרונים של השנה ייחדה תופעה חדשה: דקירות בני-נוער בטכניקה על רקע סיכסוכי-שיכורים. שיכרות מעולם לא היתה תכונה יהודית, והנוער בישראל נהג לשתות קוקה קולה ולא אלכוהול. אולם המאורעות האחרונים שהגיעו לבתי-המישפט מעידים כי חל שינוי בנוהג זה.

המיקרה הראשון התרחש ליד קולנוע-דן בתל-אביב, מקום המשמש כמועדון ריקודים לבני-נוער. לפני כחודש נרצח הנער גל אלעזרוב בדקירת-סכין ליד הקולנוע בערב שבת. הקטטה התחילה בין שתי חברות נוער, ונסעו כי הנערים היו שיכורים בעת הקטטה. נער בן 14 נעצר כחשד ברצח, וחשוד נוסף, אלי מלכה, בן 20, מכרס-היתמנים, נעצר גם הוא. מלכה הודה כי השתתף בקטטה, אך כפר באשמת הרצח. הוא סירב להבדק בגלאי-שקר. נער נוסף, עדי זיידנברג, שוחרר לאחר שנוקה מחשד ברצח. למרות העובדה שנציג-המישטרה טען כי הוא שיקר פעמיים בעת בדיקה בגלאי-שקר.

הבדיקה הפאתולוגית העלתה כי אלעזרוב נהרג מדקירות של שני סכינים, בידי אנשים

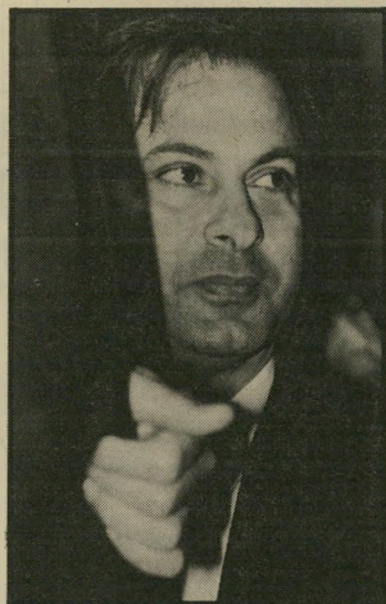
מהתפרעויות הרתיים ומהעונשים הקלים המור-סלים עליהם. בכמה פעולות-הגמול הפרטיות נפגעו כמה בתי-כנסת.

אותם למעשים דומים, והמילחמה בין רתיים לחילוניים תגבר ותגיע לפסגות חדשות בשנה הבאה. הציבור החילוני כבר הביע את מורת-רוחו

הקורבן: תחנת אוטובוס שרופה בירושלים

תמוז: מעלילות השוק האפור

דויד בלס: מישפט עקרוני

ולא ברור אם יגיע למישפט, או שמדינת-ישראל תצטרך לבקש את הסגרתו מארצות-הברית. בנושא השוק האפור החלו בתי-המישפט לשמוע גם תביעות אזרחיות נגד הבנקים. גופים שנתנו לבנקים הלוואות בשוק האפור, בהסתמך על ערכויות שהעניקו הבנקים לכאורה, תובעים היום מבנק המזרחי ומבנק-לאומי מיליוני דולרים.

תיכונת לתקופת האינפלציה מהווה מיישפטו של איש-העסקים המיסטורי דויד בלס. הגבר התמיר, שהיה אלמוני ובלתי מוכר, הפך לפתע לכוכב-תיקשורת, אחרי שהתברר כי קיבל הלוואות גדולות מהתק"ם ונשאר חייב לה כספים רבים.

למרות העובדה שהמפסידים הגדולים הם קיבוצי התק"ם, הם לא הגישו תלונה למיטרה נגד בלס. הפרשה התפוצצה דווקא כאשר קיבוצניק בשם נחום פז הגיש תלונה, למסודות הפנימיים של התק"ם, נגד לזי עינבל, אחד מראשי אש"ת כספים, הורוע הכלכלית של הקיבוצים, כי קיבל שוחד מבבלס.

וערה, בראשותו של חבר-הכנסת דויד לייבאלי, חקרה בפרשה, ורק אחרי יותר משנה של חקירות הגישה התובעת פנינה דבורין כתב-אישום נגד בלס. כתב-האישום, המפרט עניינים שיגרתיים של עבירות צווארון לבן, הפך למישפט עקרוני מלא שינאה, מריבות וקינטורים. לאחר מאבק ממושך החליט השופט אהרון ברק להשאיר את בלס במעצר עד תום-ההליכים. המיטרה החלה פותחת תיקים חדשים נגד בלס, תיקים על מתן-שוחד בבתי-המעצר כדי להשיג נתנים טובים יותר; תיק נגד נהגו של בלס, אייל קלאוס, על שהתחזה כעורך-דין ושיחד סוהרים ושוטרים. וכן תיק בדבר נסיון הברחות-מיכתבים מבית-הסוהר לשר-המישטרה. המישפט עומד להיפתח בחודש נובמבר, לפני השפוט שלושנה ברמק. אבל בנתיים עסוקים הסניגורים יהודה ויינשטיין ויעקב ויינר בפרשיות החדשות בתיק בלס, העולות וצצות כפטריות.

לאחרונה הגישה הפרקליטות כתב-אישום גם נגד לזי עינבל, איש התק"ם, בעבירות של קבלת שוחד מבבלס. עינבל נמצא כרגע בארצות-הברית

אב: אוטובוס 300 - אנשי השב"כ

למנוע את פיטוריהם מהשב"כ, ויחד עם זאת שוכנע נשיא-המדינה, חיים הרצוג, לפתור את הפרשה על-ידי מתן-חנינה לשלושה אנשי שב"כ אחרים, האשמים בשיבוש ההליכים.

הדבר גרם להתפתחות מיידית חדשה. בפעם הראשונה בישראל הגישו מיספר רב של עותרים בקשה לבג"ץ לבטל את החנינה שנתן הנשיא. ולקבוע כי ניתנה שלא בסמכות. שאלות מיש-פטיות מעניינות וחדשניות עלו כדי לברר אם יכול הנשיא לתת חנינה לאנשים שטרם הורשעו בדיון, ואפילו לא הוגש נגדם כתב-אישום.

ברוב-דיעות החליט בג"ץ לדחות את העתירות הללו, וקבע כי הנשיא פעל בתחום סמכותו. היועץ-המישפטי החדש, יוסף חריש, הכריז בבית-המישפט כי המיטרה תמשיך לחקור בפרשה, וכי אם יתגלו עבריינים נוספים הם יועמדו לדין. החלטת הבג"ץ הביאה לשתי התפתחויות.

קללה קדמונית, רודפת פרשת אוטובוס 300 את מערכת-המישפט הישראלי ואת כל מי שהיה מעורב בה. בשנה שעברה התייחס העולם-הזר במישפטי-השנה למישפט הצבאי שנערך ליצחק מרדכי, וגינה את הסדריות שבה התנהלו ההליכים המשפטיים בתיק זה.

השנה התברר כי טרם הסתיימה הפרשה, והיא תמשיך כנראה להעסיק את הציבור, המיטרה ובתי-המישפט שנה נוספת.

כאשר התברר כי כדי למנוע את הענשתם של רוצחי-החוטפים באוטובוס 300, עשה ראש הש"כ, אברהם שלום מעשים שונים, שהם כגדר שיבוש הליכי-המישפט, ושיתף בכך עוד כמה מפקדיו, התחילה הפרשה לתפוס תאוצה חדשה. היועץ המישפטי הקודם, יצחק זמיר, דרש להעניש את האשמים ולברר את הפרשה, העניין הסתכר וגרם להתערבותו של שיממון פרס ולהדחת היועץ המישפטי. שלושת אנשי השב"כ שפתחו את הפרשה הגישו עתירה לבג"ץ כדי

גיל אלעזרוב: חברים בהלוויה של קורבן חבורת-הנוער

בערב חגיגי אפשר להתהדר בחליפה הסרוגה המהממת אשר עוצבה עלידי מירי שפיר. החליפה היא בגווני שחור ובעיטורי זהב. החולצה גדולה ורחבה והולכת וצרה בירכיים.

וייצרו קולקציות יפהפיות, וייצאו את רובן לארצות אירופה, במיוחד לגרמניה, אנגליה ושווייץ. הדגמים של אותם ימים היו שמרניים: חצאיות קלוש סרוגות, חולצות צרות או רחבות וז'אקטים בסגנון מרובע. את הבגדים האלה רכשו נשים אלגנטיות, שביקשו בגרסולדי, נעים ונוח. הצעירות לא התקרבו אל הסריגים. בשנותיים האחרונות חלה תפנית. הסריג קיבל תשומת-לב מכל שכבות הגיל, במיוחד אחרי שהוא הפך למר-כיב דומיננטי ביצירות של גדולי אופי נאי העולם, בזכות העושר הרב-מימרי הגלום בו. עכשיו סריג זה יפה, סריג זה אופנתי, סריג זה חתיכי. סריג זה גם צמוד ומחמיא.

בציבעייגנה. מיבחר ה-חליפות והשמלות הסרוגות הוא רב-גווני, הן בעיצוב, הן במירקמי החושים, הן באיכות. בית-אופנה אחד, למשל, השתמש לסריגיו בכותנה מצרית, ויסקוזה ולר-רקס צבעוני בצבעייגנה מרהיבים — ירוק, צהוב, כתום, אדום וציבעייאדמה. בע-לת החברה סבורה כי חדירת הסריגים ל-מלתחה נובעת מה-קידמה הטכנולוגית. ממכונות-הייצור עלידי מחשב.

מיני מקורי זאת היא שימלת סריגת-יד הנלבשת מעל לחולצות תואמות וארוכות, בשילוב של צבעים — חום, כתום, אדום, צהוב — ואלמנטים גיאומטריים כמו פסים וריבועים.

סריגים ליום סגריר

ה סריגים תופסים עכשיו מקום טוב באמצע בעולם האופנה ובמלתחות הנשים. אם כי, כאשר החלו מעצבי-האופנה הישראליים לעצב סריגים, לא היה להם ביקוש רב בארץ. היו שחשבו שסריג זה זקן, סריג זה לא מחמיא, סריג אינו אופנתי. מעצבי-האופנה התעקשו, המשיכו לעצב סריגים, לא היה להם ביקוש רב בארץ. היו שחשבו שסריג זה זקן, סריג זה לא מחמיא, סריג אינו אופנתי. מעצבי-האופנה הישראליים לעצב סריגים, לא היה להם ביקוש רב בארץ. היו שחשבו שסריג זה זקן, סריג זה לא מחמיא, סריג אינו אופנתי. מעצבי-האופנה הישראליים לעצב סריגים, לא היה להם ביקוש רב בארץ.

מישחקי-פסים במערכת דו-חלקית בגווני כחול-לבן: חולצה גדולה ורחבה, בעלת שרוולי-עטלף בפסים.

כותנה מצרית היא חומר-הגלם של סריג זה, בשילוב ויסקוזה ולר-רקס ציבעוני. החליפה מתאימה לבעלות גוף חטוב.

חליפות הסריג הן מגוונות, ומיצרות כיום עלידי מכונות ממוחשבות. התוצאה היא סריגה דמויית עבודת יד

בעזרת המחשב ניתן לצייר כל רוגמה העולה על הרעת, והציור מיתרגם להוראות סריגה למכונות הייצור. מתקבל מראה ספורטיבי

יער וזהב-שן, חום חם וסגול. החליפות מרהיבות ביופיו, החולצה ארוכה ומגיעה לירכיים, חלקה העליון רחב ומודגש בכריות, והגזירה הולכת וצרה

מן המיכנסיים, אך תואם. ומי שיודעת לסרוג, יכולה להסתייע בחוברות הסריגה המצויות בשוק, מהן ניתן לקבל רעיונות שימושיים רבים.

מרושת ואוריד חליפה סרוגה עם צווארון הנראה כצווארון יד, אך הוא סרוג כולו בגוון בז' חום. החצאית בצבע השנהב מרושתת מתחתיה ומונעת בכך שקיפות.

שרול מיוחד סוודר סרוג במכונה, אך נראה כאילו נעשה בסריגת יד. הגוונים: לבן ואפור. השרול משי לוב קטעים סרוגים ברוחב משתנה. הצווארון - בגזירה מרובעת.

ואלגאנטי ואיכות הסריגה קרובה ל- סריגה בעבודת יד. בירוקי-ער. החצאיות העכשוויות הן בשלושה אורכים - ארוכות, עד מתחת לכרך ומעל הברך. הגזירה היא צרה או רחבה. החולצות הן ארוכות עד לפני הברך, מתחת למותן, כשהכתפיים מודגשות על-ידי כריות. ההדפסים מגוונים: פרחים, פסים, נקודות, צורות גיאומטריות. מעצבת האופנה מירי שפיר הגיעה, בעזרת המכונות החדשות, לייצור כרי תחרה ורשת עשויים סריג, וכן סריגים כרוגמת ו'קארד, סריגים באפקטים של תבליטים ומישחקי צמרים שונים. הקולקציה שלה בנויה מקווים נשיים ביותר: מוארכים, זורמים ומ' שוחררים בצבעים כהירים - אפורי פנינה, ירוק, תכלת, טורקז.

עד איזור הירכיים. החצאית צרה ומתרחבת קימעה מעל הקרסול. בשחור ובזהב. האוהבות את זה מראה הרחב בסריג או הנמצאות בהריון, יכולות למצוא שימלת-סריג גדולה ורחבה, בסיגנון קלוש, בעלת צווארון גולף ושרוולים צרים. למעריפות את המראה הקלאסי והשמרני קימעה, בכל זאת, כראי ללבוש חולצות-סריג בגוונים שחור וזהב ומע' ליהן ו'אקט יפהפה שצווארונן עגול, כתפיו מודגשות ואורכו מסתיים מתחת למותן וגזרונן תואמים גם כן, בשחור ובזהב.

רוב החליפות הסרוגות הן בשילוב חצאית, אם כי יש גם כאלה להן עיצובו במיוחד מיכנסיים ארוכים, יפים ומקוריים, שקווים גיאומטריים עוברים בתוכם. המיכנסיים מחניפים לבעלות גזירה דקה וארוכה, אבל אז גם כדאי ללבוש מעליהם חולצת גולף כפולה וגדולה, בהדפס גיאומטרי, הדפס שונה

החליפה, העשויה סוודר גדול ורחב, בעל שני צווארונים גולף, אחד גדול ואחד קטן. שרוולי עטלף ומטנט מיוחד: בסיום הסוודר סריגת גומי רחבה ומודגשת.

מיכנסיים גיאומטריים מוטיב ההדפס בחולצת המיכנסיים חוזר גם

לאן נושבת הרוח: מוסיקה

סידרת שיחות בשיתוף דף חדש ותוכנית הרדיו בימות ובדים.

אנו ממשיכים בתוכניתנו לאן נושבת הרוח סידרת שיחות עם יוצרים מכל תחומי האמנות, אשר מטרתה לבחון את השאלה: האם קיימת או מתפתחת אמנות ישראלית? — והפעם עם אנשי מוסיקה בארץ.

בריון הקודם, אף שנתגלעו בו חילוקי דעות מהותיים ואף שנסתים בנקודה בלתי מוסכמת, ואורו אספקטים שונים של התיאטרון הישראלי על מצוקותיו ויתרונותיו, הן האידאליסטים-נושא תיים והן הכלכליים, בניסיון להגדירו, לחושפו ולהצביע, במידת האפשר, על מאפיינים מהותיים, כקוים, הבאים לביטוי ביצירות תיאטרון הנכתי כות בארץ.

כן הודגשו תהליכי ההתפתחות בנושאים, כי מסר ובשפה, החל מהקלאסיקה היהודית בתקופת הבימה של ימי מוסקוה, דרך תקופת החלוציות בארץ, ומשם אל המחזאים בניימינו, נושא שהיווה את סלע המחלוקת העיקרי, כאשר משה שמיר האשימים בחיקוי, בהתבוללות ובשינאה עצמית, לא לפני שהביע את חששו מפני התפרקות קווי המורשת תרבותית, תוך יכוח פילוסופיות, מצבירוח ואפנות פוליטיות מארצות זרות, כפי שהדבר מתבטא, לדבריו, גם ביתר מיגזריהם החיים בארץ.

לעומתו טענה המחזאית, מרים קיני, כי אין זה מתפקידו של המחזאי להנך את העם או לכנות את המוראל שלו — מחובתו להיות ער למתרחש ולהצביע על פגמים. בניגוד לשמיר, היא אף ייחלה להמשך ביקוריהם של אנשי-תיאטרון ישראליים בחבריהם העולים, כדי שיוכלו לקלוט חידושים נוספים בתחום אמנות הבימה ולייבאם ארצה, שכן, לדבריה, חילוף חומרים זה הוא חיוני וחשוב, ואילו האינסולאציה, הכידור האכסולוטי, הוא הגרוע ביותר שיכול לקרות לכל תרבות: היא מתנוונת!

במרוצת חמשת הדיונים שהתקיימו עד כה (בשבוע שעבר שודרה ברדיו השיחה עם אנשי ציור: יסכול: יונה פישר, יחיאל שמי, גאל תומר-קין, רפי לביא, לארי אברמסון ומוטי מירזי) ובשבת הקרובה תשודר השיחה עם אנשי הקולנוע: ניסים קדלרון, רודי פרלוב, ישורון צפל ורם לוי. נחשפה איננוחות ואף מבוכה מסויימת בקרב היוצרים אשר נדרשו לסוגיה הנ"ל — לאחריהם נראתה מלאכותית, פרובוקטיבית, ולאחרים מעליבה ובחלי רלוואנטיות. אולם קיים הברר רב אם שאלו זה מוצגת ליוצרים החיים בחברה בנזיה, הומוגנית ומגובשת, כמו יפאן למשל, או ליוצרים החיים בחברה הטרוגנית, שסועה ומפולגת כשי לנו, חברת-מהגרים-יהודית התפרה ממאה תרי שנות, אשר נראית לעיתים קרובות תר-שעוניה מחוברת לאינפנציה בחדר טיפול נמרץ.

לכן התועלת המיידית שתצמח בתום סידרה זו — אם מותר לקוות — תהיה בכך שתתקבל תמונת-מצב של האמן בחברה הישראלית, חברה בת ארבעים, ויוצב מעין "גלובוס" מעורבן של כל תחומי היצירה האמנותית בארץ, כדי שאפשר יהיה, באמצעותו, לברר לאן נושבת הרוח, כיורו אשר יירום, כשלעצמו, חומר חדש למחשבה, ואר לי אף יגרום לשינויי-הערכה והסתדר-דגשים אצל מעצבי התרבות במדינה. **שמעון צמרת**

השיחה שודרה ביום שבת 27.9.86 ובה השתתפו אנשי המוסיקה: פרופ' עמי מעייני,

מעייני: האם יש יצירות מוסיקאליות המשקפות את היעודבה שאנחנו כאן בארץ מהווים בליל של תפוצות, בליל של עדות שונות?

קומפוזיטור וירר איגוד הקומפוזיטורים בישראל, אריק שפירא, קומפוזיטור, יעקב גלעד, תמלילן ומפיק מוסיקאלי, יוסי מר-חיים, מוסיקאי, ויובל מסקין, עורך בימות ובדים.

מסקין: השאלה שנשאלת במסגרת התוכנית לאן נושבת הרוח היא: האם יש והאם נוצרת מוסיקה ישראלית מקורית?

מר-חיים: קודם כל, בשבילי, כאדם בעל רדיה, השאלה קצת מעליבה, אני מוצא את הניסוח לשאלה: "האם יש אמנות ישראלית, האם יש מוסיקה ישראלית?" מאוד מעליב לגבי

אנשים החיים ויוצרים פה. זר יכול לפקפק בכך אם יש או אין מוסיקה ישראלית. עבורי השאלה עצמה היא מיותרת. כל מה שנעשה פה הוא ישראלי. ואם אומרים לי שאותה מוסיקה יכולה להיכתב בארץ אחרת, אני אומר שקביעה זו אינה רלוואנטית, מפני שהמוסיקה הזו נכתבה כאן. אבל אפשר לחדר את השאלה ולהסיטה לכיוון אחר. אפשר לדבר על הצורה, זאת אומרת לשאול מהי האמנות הישראלית ולא לשאול האם היא קיימת, מפני שכולנו פה עובדים מאוד קשה במיקצו שלנו.

מסקין: הבה נראה אם כולם מסכימים עם ההגדרה שלך.

מר-חיים: זוהי רעתי. הביוגראפיות שלנו מספקות את כל מה שקשור במוסיקה הישרא-

היעדר מסורת מוסיקאלית

מר-חיים: אתה יכול לפרט מה עושה את המוסיקה הזו יותר תל-אביבית?
שפירא: כפי שנראה לי, המוסיקה הישראלי חייבת להיות אינטנסיבית ואחות תזוית. ואם לא, הרי שאין זו מוסיקה ישראלית כפי שאני מבין.

גלעד: אותו דבר נכון גם לגבי ניריורק. זוהי גם עיר מלאת תזוית וגם שם יש מוסיקה שהיא מאוד אינטנסיבית. למרות זאת אתה שומע במוסיקה של ניריורק קודס-כל את האלמנטים הכושיים למיניהם, ואלמנטים אחרים המאפיינים את ניריורק. מה, אם כן, מאפיין את תל-אביב? **שפירא:** תלישות מסויימת, היעדר מסורת

אולפן "בימות ובדים": מסקין, מר-חיים, מעייני, גלעד ושפירא

מוסיקאלית בסיסית ותחושה של חוסר-שורשים. **מסקין:** ההגדרה מתחילה להיות משונה: מוסיקה ישראלית זאת אומרת בלי שורשים? **מר-חיים:** הבה נשמע את מעייני.

מעייני: אני לגמרי מבולבל. ראשית, אינני מבין מה זו מוסיקה תל-אביבית או, לעומתה, מוסיקה ירושלמית. אני בלתי יכול לא מבין זאת. נראה לי שאנחנו גולשים לכל מיני הגדרות שהן בעצם סטויות מהנושא שנשאלנו אודותיו: האם יש מוסיקה ישראלית. ואני חושב שהמסגרת שלי מנפה הרבה מאוד דברים, ודומה שהרבה מהיצירה המקומית, אם להשתמש במושגים שלך (שפירא), רחוקים מלהיות שייכים לדמות האדם שחי פה, למנטאליות שלו, למוצא הלאומי שלו, ובוודאי שאיננה עוקבת אחרי מה שאני רואה כדבר החשוב ביותר ביצירה האמנותית והיא רוח העם, רוח העם, או הניסיון למצות ביצירה את רוח העם, איננו דבר חדש. היא תולדה ברורה בעיקר של המאה ה-19, ואני חושב שאנחנו צריכים לברר לעצמנו אם דבר כזה אכן קיים במוסיקה הישראלית. אתה (מר-חיים) הוכחת את הקשר התאולוגי. במה הדברים מוצאים את ביטויים ואיך? האם יש יצירות המשקפות את העובדה שאנחנו כאן בארץ מהווים בליל של תפוצות, של עדות שונות עם הפולקלור הנהדר של כל אחת (ואשר) השתמשתי בו לא פעם מתוך יראת כבוד וחשיבות עצומה בתרומתו לרוח העם?

מסקין: והוא החלק העושה את המוסיקה שלך לישראלית?
מעייני: אינני יודע. על זה נדבר בהמשך. על המוסיקה הישראלית שלי אוכל לדבר רק אם אצדיק את המושג הזה (האם יש מוסיקה ישראלית) ואם יש לי אל מה להיות קשור. מכיוון שאם אין לי למה להתקשר, איך כמובן, לא תהיה גם לגבי מוסיקה ישראלית. לכן אני מציע שננסה להתמקד סביב המושג הזה ואני אשמח לשמוע ואחר כך להגיד.

מסקין: מה שאתה אומר זה, שבצמצם חלק מהיצירות המוסיקאליות שנוצרות פה הן לא בהכרח ישראליות.

מעייני: בהחלט! אני חושב שאם אאזין לסוג מסויים של מוסיקה אמנותית שנוצרת כאן בארץ, לא אוכל לשים עליה את האצבע ולומר: מוסיקה זו נוצרה במקום המסויים הזה ששמו הים התיכון או באזור כזה שבו אנו חיים.

לית. מה שכראי לתת עליו את הדעת הוא הייחוד: כמה באמת המוסיקה שנעשית פה יש לה את הייחוד שלה. אם נאמר למלחין בלגי שהולנד, שווייץ ובלגיה הן לדידנו אותו הדבר, הוא ייעלב מאוד משום שנחשף כמי שאינם יודעים מהו אופי בלגי. אני מוצא שכל מה שנעשה פה יש לו כמה קווי איפיון אתניים.

מסקין: מיהו מתנגד למה שנאמר עד כה?

מעייני: לא הבינתי בדיוק את התזה של מר-חיים. אבל אם נניח, שאנסה לראות במה דברים אמורים, אז נדמה לי שזה יותר מדי קונספטואליסטי להצדיר שכל מי שנמצא, חי ויוצר בארץ הוא אכן יוצר משהו ישראלי. אני את זה לא מקבל. כמו שאני מקבל את ההגדרה הקונספטואליסטית אולי, כאילו כל מה שנתלה במוסיואון הוא כבר יצירה אמנותית. אז אני חושב שבצמצם אפשר לדבר על אמנות ישראלית. אולי על ניסיון שנוצר בארץ לכיוון של אמנות ישראלית או לברר מהי משמעותה כיום, זאת אומרת, האם יש דרכים נוספות או ביטויים נוספים לניסיון החשוב הזה (של יצירה ישראלית מקורית) אבל את ההגדרה, או את הדרך כפי שאתה מציג בה את הדברים, איני מוכן לקבל.

מר-חיים: מה שניסיתי לומר הוא, שמה שקורה בארץ יש לו השלכות אתניות, סוציולריות וכלכליות וצירופם של הדברים. בנוסף לכישורים והכישורונות האישיים, הוא גורם בסך הכל למה שמכנים "אמנות ישראלית". עכשיו אני רוצה לפנות אל אריק שפירא שאף הוא, כמוני, כך נדמה, לא מפקפק בעובדה שיש מוסיקה ישראלית, ולשאול אותו: מה עושה את האמנות שלו לישראלית?

שפירא: לפי רעתי, כל אמנות ביסודה היא מקומית. אם אין לה ריח מקומי, ולא משנה אם היא מוסיקה רצינית או קלה, אז היא אמנות לא טובה. עכשיו לגבי הישראליות. אני מאמין במוסיקה מקומית. במוסיקה ישראלית. קשה לי לנתח ממה אני מושפע. הייתי לפני כשבועיים בכינוס מוסיקאים בהולנד ונשאלתי על-ידי עמיתי מרדע אני כותב מוסיקה כזו. תשובתי הייתה: תבואו לתל-אביב, או תבינו רצינית ולומר תבואו לגוש דן, אך לבטח לא היו מבינים זאת. ולעצם השאלה: יש מוסיקה ישראלית ואף יותר מזה, יש מוסיקה של תל-אביב.

מסקין: זאת אתה יכול לעשות לגבי יצירות תוצרת-חוץ?

מעייני: קודם כל הייתי רוצה שאנשים המאזינים למוסיקה זו — והם אף אינם יודעים על מציאותה של ישראל — יוכלו לומר בכיורר שאכן המוסיקה הזו באה ממקום מסויים שהוא אולי לא מוכר להם אבל הוא שונה ממה שהם רגילים. וזה בהחלט יכול להיות. פרט לכך יכול לשבת קומפוזיטור אמריקאי באירופה, וכאלה ישנם רבים, וליצור מוסיקה שהיא עדיין אמריקאית. אותו הדבר לגבי ישראלים.

מר-חיים: אני בשום פנים ואופן לא מוכן לקבל דווקא את האיוור הזה של הים התיכון, כמקור השראה, או כמשהו שיהיה קשור למוסיקה שלי. לא את המוסיקה הערבית לא את המוסיקה

מעייני: כשאני שומע, לפעמים שירי להקות, אני רוצה לדחוף את הראש במים, כדי ששום דבר לא יגיע לאוזניי.

הסורית לא את המוסיקה הלבנונית ולא את המצרית. הן לא מברכות אליי, ולא יעזרו שום דבר. שמעתי מוסיקה ממקורניה, שמעתי משהו מהבלקנים ופיתאח אני מרגיש שם איזו הרגשה של שורשים — ואני לא הונגרי. זאת-אומרת, קיימת נטיית-לב בכל מה שקשור בשורשים ובלגנולוגיה.

גלעד: אני תמיד חושב שאמן צריך לשקף את הזמן והמקום בו הוא נמצא. הזמן מבחינתי הוא זמן של רוקנרול, גיטרות חשמליות, סינטיסייזרים וזים וכל מה שהטכנולוגיה המודרנית הביאה ומביאה. והמקום בשבילי הוא איוור הים התיכון, כולל השפעותיו, ובשבילי ההשפעות כרגע באות מהמוסיקה היוונית.

מסקין: להקת בנזין עשתה רוקנרול שהוא ככל זאת ישראלי — במה?

גלעד: אני יכול לומר שהישראליות באה לביטוי בעיקר מצד הטכסטים ובצורה שיהיה פוליקר שר.

לא מתחוללות מהפכות

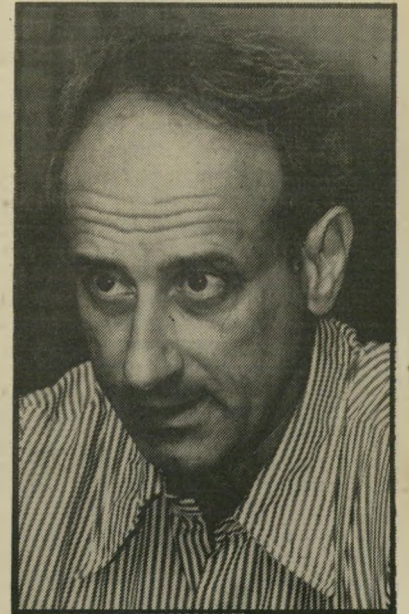
מסקין: לא העיבור ולא הנגינה? **גלעד:** העיבור והנגינה הושפעו לגמרי מכל מה שקורה באנגליה ובאמריקה. היה איזה שלב של רוחה מסויימת שלי: אריק עשיתי זאת, ומה הלאה? גם במוסיקה שאנחנו שומעים היום, ואשר מגיעה אלינו מאנגליה ומארצות-הברית, יש תחור שזה של דברים עומדים במקום, לא מתחוללות מהפכות, ואף לאמנים החיים שם יש נטיה לפנות למקורות חרשים לכיוונים אתניים אחרים כגון אפריקה, ג'מייקה, רוס-אמריקה ואפילו האיוור שלנו.

מעייני: אני לא מבין מה ההבדל בין אדם חש קירבה אל מוסיקה יוונית, סלאבית או אל מוסיקה מקורית אחרת השייכת לאיוור הזה. הרי בסופו של דבר הוא מרחיב את הקשת ובמקום לדבר על ישראל הוא מדבר על איוור הים התיכון. אבל בארץ נעשו הרבה מאוד ניסיונות מוסיקאליים בכל מיני תקופות, הן בשטח הקלאסי והן

גלעד: "מיום ליום אני קולט טקסטים חדשים. אולי זה נשמע זלזול לסופרים ולאנשי אקדמיה, אך לי זה נשמע אור-תנטי, טיבעי וחי".

בשטח המסורתי, כך שאינני רואה משמעות מיוחדת אם הקשר שלך אל המוסיקה היוונית גדול מהקשר אל המוסיקה הערבית. זה לא ארגו מנט. האמן איננו יוצר בתוך חלל ריק, ריבן אלא בסביבה שהוא מפתח אליה קשר, וזהו מרכיב חשוב ביצירתו. הסביבה שבה הוא חי יש לה אמצעי-ביטוי משלה, והחלק המוסיקאלי הוא המרכיב החשוב ביותר, פרט לשפה. לכן אני חושב שעל האמן ללקט מרכיבים מסויימים ולצרפם יחד. זו תהיה החדשנות שלו. אינני רואה כיצד, במאה שלנו, יכול אמן כל שהוא להיות כול-כלול חדשן ולכוא עש איחוש היצירה אמנותית והיא טוורה כולה משלו. לכן הצירוף היה והמורכבות הזו שאדם מדברים עליה יכולה להיווצר אך ורק פה. לי למשל קשה לבחון כיצד מתישבת המוסיקה היוונית עם הרוקנרול האמריקאי. באמנות שלי מינני יש משוה-הדור יותר מאשר אמנות צרופה והיא האופנה של האמנות. דברים שבאופנה יכולים לכוא מכל

מקום בעולם וכל אחד מאמץ לו אותם. אבל יש הכרל גדול בין אדם המאמץ לעצמו משהו לבין אדם שמוליד את הדברים מתוכו. האהבה לשניהם היא חזקה ואוטנטית, אם יכולה לאהוב את בנה המאומץ לא פחות מאשר את יוצא חלציה. לכן צריך לשים לב לנקודות האלה, שהן בעיניי חשובות מאוד. ואני שוב שואל: האם אתם רואים

מעייני: מחשבה אידיאליסטית והרגשה של שליחות

את עצמכם כשותפים לאיושה עשיה אמנותית מקורית?

מר'חיים: אני רוצה לפנות שוב למוסיקה של אריק שפירא. כמו שאני יודע מנסיוני, אתה ממוחשב והמכשירים שלך הם המכשירים האחרים נים שנוצרו בתחום זה, ובכל זאת לא מצאתי במוסיקה שלך רוקנ'רול או ג'ז או חוויות רחוב, אולי הן קיימות באיושהו מקום. אני חושב שה קריטריונים האמנותיים שלך הם אחרים לגמרי. **שפירא:** אני כותב את המוסיקה של הזמן בו אני חי. כך אני מבין את המקום שאני חי בו ובכל יצירה היוצאת מתחת ידי אני בעצם מציע פיתרון. כך צריכה להיכתב יצירה מוסיקאלית היום בישראל — אני חור: בתל-אביב — זה התחום שלי, פה אני חי, אני מבין את השפה, אני מבין את הרחוב.

מר'חיים: ואם היית נמצא בחדר ממוזג, בסטודיו פרטי?

שפירא: כשהייתי בהולנד הרגשתי מאוד רע. האמן מוזהב עם מקום ועם זמן, הוא מבטא אותם. אני יכול לעבוד רק פה, ורק באיוור הזה. **גלעד:** בישראל קשה לדבר על זה. הכל כל כך קטן. באמריקה, לעומת זאת, יש בפירוש מר סיקה מקומית כמו מוסיקה מלוס-אנג'לס, משי קאנו, מנידיווק, ממיאמי וכו'.

מר'חיים: נוצר פה מצב מוזר. מצד אחד המוסיקה מצטיירת כאמנות המתקשה להיות מאופיינת על-ידי סממנים מקומיים, וקשה לומר מה ישראלי בה. ומצד שני מדברים על מוסיקה עירונית ועל אידיכולת ליצור מוסיקה ישראלית מחוץ למדינה.

גלעד: כאשר צייר מצייר במקום אחר, מצביע עים על האור הגדול, הלכן וההצנב. זה ברור. במוסיקה זה לא כל-כך ברור, אבל התחושות לי הן ברורות.

מר'חיים: אנחנו יכולים בקלות לדבר על מוסיקה יהודית, מוסיקה יוונית, על מוסיקה מהאיים הבריטיים. האם אפשר לדבר על מוסיקה ישראלית?

גלעד: אני מרגיש שיש חיפושים שמתחילים עכשיו, בשנים האחרונות, לכיוון המוסיקה המקרית, שהיא גם מיוחית וגם עירונית. דברים שלא קרו קודם אולי מאז ימי ירדיה אדמון ודומיו. **מר'חיים:** אתה יכול לתת דוגמה?

אופנה וחוסר כיוון

גלעד: להקת משינה עושה רוקנ'רול עם המודרמון השפעות מיוחיות, להקת טנגו עושה זאת. יהודה פוליקר עושה זאת בנצנין ועושה זאת במוסיקה שהוא כותב עכשיו.

מר'חיים: אם אתה נכנס להיסטוריה, זה משהו אחר לגמרי. נעמי שמר ניסתה לכתוב בלזו בתקופה מסוימת — חמסינים במישלט —

בשלב אחר היא ניסתה להתקרב לצ'רלטון ואחר-כך לרוקנ'רול. לכן אני אומר שהמוסיקה הקלה לא תמיד משקפת.

מר'חיים: למרות העובדה שכולם יסכימו שהם מאוד ישראלים: חלק מנעמי שמר, חלק מהותר נגולים חלק מסשה ארגוב.

גלעד: היום אתה קורא לזה ישראלי, אבל אז זה היה או מאוד רוסי או מאוד פולני או מאוד צרפתי ורומני, ובשנות השיכעים — מאוד אמריקאי.

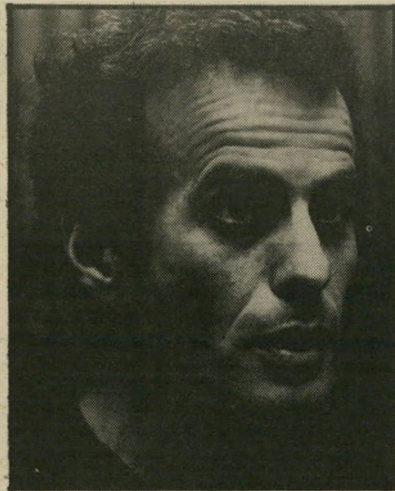
מר'חיים: ואתה אומר שהיום מתחילה היסתייגות?

גלעד: היום כן. לא אולי. אני מכיר את האנשים אני יודע מה הם עושים.

מר'חיים: שתי בעיות אני רואה במוסיקה הישראלית אחת מהן חריפה מאוד, בעיה של אופנה. והשניה חוסר כוח להצביע על כיוון.

מר'חיים: אני רוצה לחזור אל עמי מעייני. דובר פה על אופנה ודובר על הבליל.

מעייני: אני רוצה קודם כל להתייחס למה שנאמר קודם, בקשר לעבודת יצירתו של האמן רווקא במקום שהוא חי. העובדות ההיסטוריות אינן מוכיחות את הדברים שנאמרו כאן בקשר

שפירא: אמנות ישראלית אמנות תל-אביבית

לתהליך היצירה, אשר חייב כביכול להתקיים על-ידי היוצר דווקא בארץ מוצאו, ארץ מולדתו.

מר'חיים: שופן, למשל. **מעייני:** לא רק שופן. ואגנר, פרוקופייב, כלה ברטוק ואחרים. הרי את מיטב יצירותיהם הם כתבו לארדווקא בארץ מולדתם.

שפירא: הם היו גולים. **מעייני:** לא בהכרח גולים. אתה יכול לבחור לגור תקופה מסוימת בארץ אחרת, ולהמציא מבחינה פיסית רחוק מארצך, ובכל זאת ליצור יצירות שהן לא רחוקות ברוחן מרוח מולדתך. אני די מתפלל על הגישה הטוענת כי אמן יכול ליצור רק במקום שבו נולד ושבו הוא מזדהה עם הנוף, הרחוב וכו'.

ולגבי מה שנאמר בקשר עם השפה, אני מוצא, ואתם תסלחו לי על כך, שאני מוכרח להודות מראש שבקיאיתי בנושאים ובשמות הלהקות שאתם הזכרתם היא כל-כך קטנה, שאני ממש מרגיש בורש אישית שאינני מצוי עימם. יחד עם זאת אני רוצה לומר שאני מרגיש את עצמי במצב של בורש כשמדובר בטכסטים בשפה העברית כפי שמושמעים על-ידי להקות ועל-ידי זמרים. אני חושב שהשפה היא לא שפה, הביטוי הוא לא ביטוי והשורות הן לא שורות. הם פשוט ברמה נמוכה. אני אומר שאין דברים על רמה, אבל אני לא מרגיש שהשפה העברית, הנחשבת בדרך כלל לשפה עם משמעות ארכאית, עם קונטאציות למיניהן ושהיא מתפתחת בצורה מאוד חדשנית, על כן כן שאנחנו לא מספקים אפילו לעל אתה, ובכן אינני מרגיש שהשפה העברית הגשימה כל זאת. אני מרגיש קצת נבוך כשאתה מדבר על ההשפעה שצריכה כאילו לבוא מהדברים האלה, ואם היא אכן באה מהעליבות הזו, או יש לי סימן שאלה גדול לגבי הערכיות המוסיקאלית שלה, אבל אינני יכול לקבוע ריעה, כי אינני מצוי בסגנון הזה. אני חושב שהשפה העברית מצאה ביטוי בצורה יוצאת מהכלל הרוקא בשנות החמישים בזמם הישראלי. אני נוכר בשורות משריו של עימנאל זמיר עם החרשניות שלו המילים והמנגינות.

מר'חיים: ייתר נוח לדבר על או, כי את הוכל כבר ניפנו באופן טיביע עם השנים. **מעייני:** אני הייתי מתייחס מאוד בזהירות למילה זבל. קשה להצביע על הרבה זבל בתקופה ההיא, ואני אגיד לך למה. את היצירה האמנותית

בתקופה ההיא הקיפה איוו שהיא מחשבה אידיאליסטית, הרגשה של שליחות, הרגשה של יצירת יש מאין, הרגשה של אחריות ממדרגה ראשונה לגבי מה שנוצר פה — תהליך הקמת המדינה — ובעיקר כמה שקשור לחינוך הרוח הצעיר. אני מטיל ספק גדול אם מה שמתרחש היום בשטח האמנות הכללית, המוסיקאלית, מבוסס על שליחות באשר לחינוך-לטעם של הדור הצעיר. תסלחו לי, אך אינני רואה כמעט אפשרות שבדברים הנוצרים עכשיו בארץ יכולה להיות איוו שהיא שליחות מהסוג שאני מתכוון אליה.

מר'חיים: האם זה סוג של אופנה?

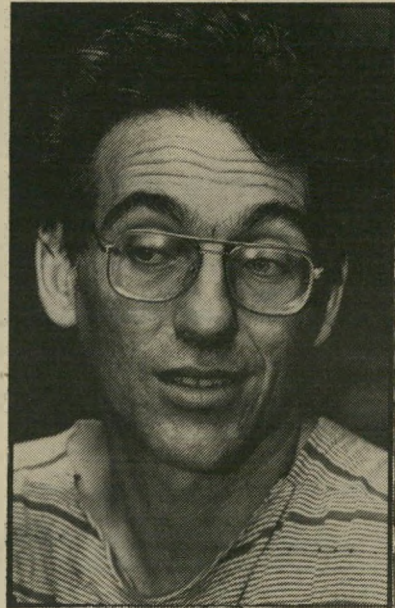
מעייני: אני סבור שבשטח האמנות האופנה היא קובעת, היא כל-כך משפיעה ורוחפת את האמן אל דרך ללא מוצא, עד שהוא מוכרח לכופף את עצמו לרצונותיה ולסבך את טעם הקהל. לדעתי, על היוצר להגיע בצורה מוכרת וסופר ראציונאלית להכרה בלתי ניתנת לעירעור במרכיבי יצירתו, ואין זה חשוב אם אתה משתמש במוסיקה מכל איוור אחר. כשאני שומע לפעמים שירי להקות אני לא יודע כיצד לנהוג, אני רוצה לרחוף את הראש במים כדי ששום דבר לא יגיע לאוזניי.

שפירא: אני חושב שהניסיונות בשנות החמישים או המוסיקה הרוסית, הלהקות הצבאיות, היו ניסיונות-נפל. אני מעדיף פיזומון אחד של שלום חנוך על כל אלה. זה הרבה יותר ישראלי, העברית בה יותר טובה היחס לשפה נכון יותר מאשר במוסיקה של עימנאל זמיר למשל. אם תשמע את שיריו של זמיר לנוער של היום, תעורר גלי צחוק, כי העברית לא אמינה והטכסט מגויס, ציוני ואנאכרוניסטי.

שפת רחוב

או עברית מתעשרת

מעייני: משום שהישראלי הממוצע של

מר'חיים: הפסדנו את הצ'אנס לתנך את הקהל

ימינו מדבר עברית עילגת. הוא איננו מסוגל לבטא את עצמו, מכיוון שאוצר המילים שלו כל-כך דל. על כן לא יפלא שכאשר הוא נתקל בשורה מעניינת שיש בה הרכב מילים מעט יותר מסובך, הוא קורא לזה עברית-שלי-בית-מירקת. **גלעד:** לדעתי, העברית של ימינו רק מתעשרת. מיום ליום אני קולט טכסטים חדשים, מילים חדשות, מישפטים בעלי מורכבויות חדשות, הבאים מהצבא, מהשכונות ומכל מיני מקומות אחרים הרחוקים מאוד ממקורות השפה העברית. אבל הם מקבלים את העסיסיות של כל מה שקורה עכשיו מכל הבחינות. אולי זה נשמע רלות לסופרים, ולאנשי האקדמיה, אך לי זה נשמע אותנטי, טיבעי וחי את מה שקורה פה עכשיו.

מעייני: אתה יכול להרשות לעצמך להשיג תמם בשפת הרחוב, אבל עליך לדעת שאהה משתמש בשפת רחוב ולא לקרוא לזה שפה עברית.

גלעד: זוהי עברית של עכשיו, מה זאת אומרת?

מעייני: אין עברית של עכשיו. יש עברית. **מר'חיים:** שכחנו את הנושא שלנו. אנחנו מדברים בעיקר על מוסיקה קלה, ואילו על המוסיקה הקונצרטנטית, הנמצאת בירידה כה

תלולה, איננו מדברים כלל. הייתי רוצה שנקריש מעט התייחסות למצבו של המלחין הישראלי: מה מעמדו בחברה הישראלית, מרוע אין שומעים ומשמיעים אותו?

מעייני: "את היצירה האמנונית בתקופה ההיא הקיפה מחשבה אידיאליסטית והרגשה של שליחות. אינני רואה כמעט אפשרות, שבדברים הנוצרים עכשיו בארץ, יכולה להיות שליחות כזו."

מר'חיים: אולי יש נתק בין המבצעים למלחין, בין הקהל למלחין?

מעייני: אני חושב שהבעיה שלנו בישראל היא חוסר תודעה כללית למה שמכונה מלאכת היצירה המקורית. אני לא חושב שאנחנו יכולים לומר בוודאות שהקהל שלנו ער לעובדה הזו: האם נוצרת כאן מוסיקה ישראלית מקורית או לא. אני בטוח שאם הקומפוזיטורים בישראל יערכו שביתה, איש לא יחשוב בכך, כי אין תודעה לאומית ביחס לרוח-העם. אם הציבור הישראלי היה מחליט שלא לבקר באולמות קונצרטים בהם אין מושמעת יצירה מקורית ישראלית, המצב היה שונה לחלוטין.

מר'חיים: בתיאטרון זה לא כך, מרוע במוסיקה לא הצלחנו להגיע למצב כזה?

מעייני: אני מסכים שבתיאטרון המצב שונה, אם כי אינני מתמצא בכך. אל תשכח, הפנומן המוסיקאלי ביהדות הוא דבר לא ישן, הוא די חדש יחסית, אם אנחנו מדברים על יצירה מוסיקאלית. אני לא מדבר על מוסיקה של טעמי המקרא או מוסיקה של התפילות והליטורגיקה, שהיתה מקובלת, אף היא בצורה של שירה בלבד, בתוך תחומי בית-הכנסת, ללא ליווי כלים. כתוצאה מכך היא קיבלה כיוון מאוד מיוחד בהיסטוריה היהודית. מקובל לחשוב את המילה העברית כנכס המאפיין את העם היהודי ולא רווקא את הצליל. זהו דבר הטעון בדיקה, אם אכן הדברים הם כך, אבל המילה היא בעלת הערך המשמעותי.

מר'חיים: אבל הפסלים והציירים שהיו בחרם מצד הדת היהודית — מבלי להיכנס לשאלה אם בצדק או לא — אף הם יאמרו שהם בצרות ובכל זאת, לדעתי יש יותר עניין באמנות הפלאסטית מאשר במוסיקה הישראלית החדשה.

גלעד: רוקנ'רול, גיטאות חשמליות, סינטיסייזרים

מעייני: יותר קל לתלות תמונה על הקיר מאשר דף של יצירה מוסיקאלית.

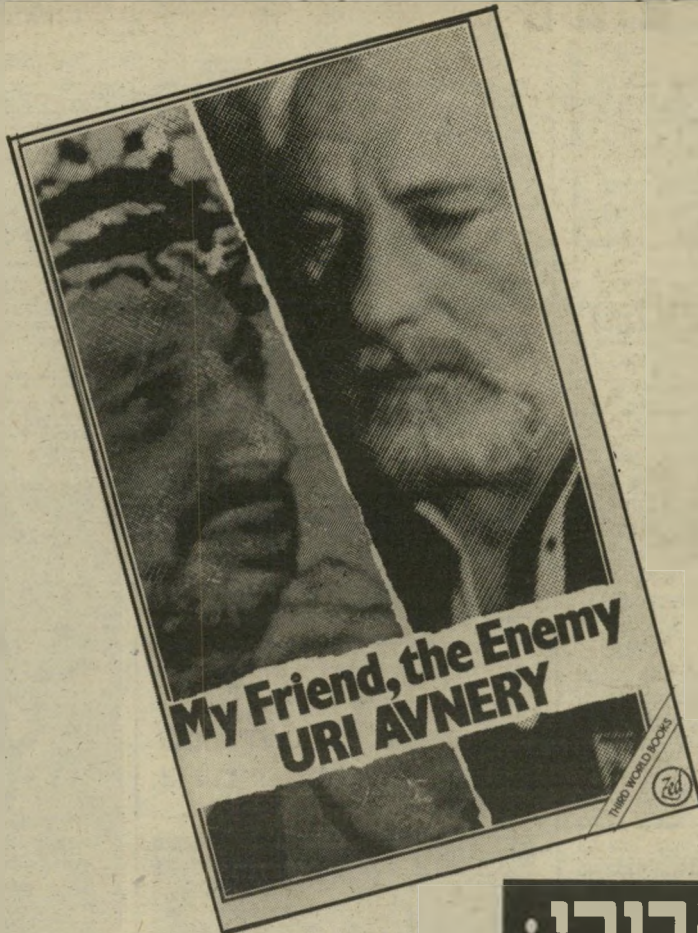
מר'חיים: ובכל זאת, במי לתלות את האשמה? האם זה הניהול של המוסדות הללו? יום אחד החליטו, בתיאטרון למשל, שהמחזה המקורי הוא בעל חשיבות עליונה, וכי אין להסתפק עוד בדיבורים בלבד, וכך נעשו הנסיונות להעלים הראשונים. והיום אפשר לומר שיותר מעשרים אחוז מהפרטואר המוצג על קרשי הבימה הישראלית הוא מקורי.

העדר תודעה ופער גדול

מעייני: אם תבדוק, תראה כי לתיאטרון הקאמרי יש מחזאי-בית קבוע, מה שאין כך (המשך בעמוד 32)

הופיע ומצוי בחנויות בארץ

המהדורה האנגלית והמהדורה הצרפתית של סיפרו החדש של

אורי אבנרי:

אויבי אחי

מתוך ההקדמה

של המו"ל הבריטי:

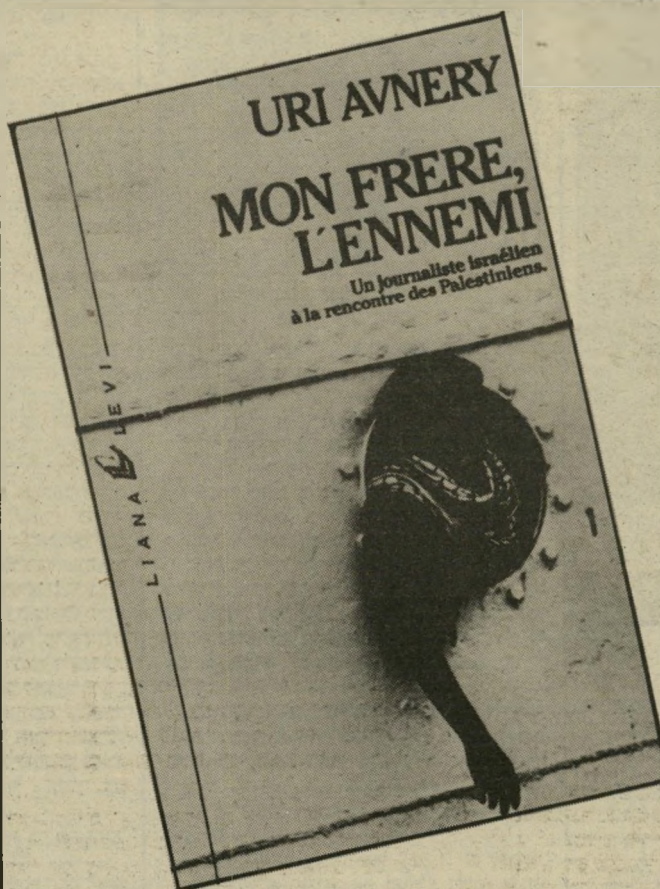
זהו הסיפור הסנסציוני של המגעים הסודיים בין קבוצה נוצרית של מטריוטים ישראלים ואש"ף - כמי שהוא מסופר על-ידי האיש שפתח בהם ב-1974, ושהיה לאחר מכן הישראלי הראשון שנגש עם יאסר ערפאת.

ביולי 1982, בעיצומה של מלחמת-הלבנון, חצה אורי אבנרי את הקווים בבירות למען מגישה סנסציונית עם מנהיג אש"ף. זה היה שיאו של מיבצע סודי, שהחל שמונה שנים לפני כן. כאשר המ-חבר נגש לראשונה בסוד-סודות עם מפקד-אש"ף בכיר בלונדון, מגעים אלה הובילו לפגישות סודיות בארצות שונות, שהיו מעורבים בהן מלכים, נשיאים ומדינאים מחצי תריסר ממשלות. הם כללו את יצחק רבין ומנחם בגין, חסן מלך מארדוק והנשיא בורגיבה, סעיד חמאמי המנוח ועיצאם סרטאווי המנוח מאש"ף, וכן מנהיגים סוציאליסטיים אי-רופיים כמו ראש-הממשלה-לש-עבר מייך מנדס-פראנס והקאנצלר-לשעבר ברונו קרייסקי. המדינאים האירופיים הראשונים שהתייחסו אל אש"ף ברצינות.

זהו גם סיפור אישי חם על אנשים משני הצדדים שסיכנו את חייהם, ושלמעמים הקריבו אותם, למען עניין השלום. יש בו הרבה גילויים אישיים ואמפוזיות מרגי-שות. זהו ניתוח מפי איש שיש לו התכונות הייחודיות לכתוב על כך - מי שהיה איש-מחתרת, חייל-קומנדו שנמצע בקרב, חבר הכנסת-הישראלית ועיתונאי בכיר. אורי אבנרי ראה מקרוב את כל ההת-

פתחויות החשובות בישראל. מאז הקמת המדינה היהודית, והיה מעורב מקרוב ברבות מהן. הספר שלו מספר סיפור שלא סופר מעולם. הוא שופך אור על הסיכסוך המזרח-תיכוני, על תפ-קיד מעצמות-העל ועל המחלוקות

הן בתוככי ישראל, הן בתוככי אש"ף כיום. חייבים לקרוא אותו כל מי שרוצים להבין את הנועית-השלום הישראלית והמאמנים כי התיקונו של שלום יציב במזרח התיכון טמונות בה ובגורמים ב-תוך אש"ף.

דרך חורבן

(המשך מעמוד 31)

במוסיקה. אחד הגורמים המקשים את ביטוייה של היצירה המוסיקלית היא היעדר תודעה מספקת בחשיבותה של היצירה המקורית. יש לי הרשם שהיא לא נמצאת אף בתודעתם של אלה הממונים על הבאת כשורתה של המוסיקה. בכלל, הקומי פוזיטור בישראל תלוי במכצע, וזה תמיד עניין שקשור בהרכב מאוד כסף.

מסקין: והממונים טוענים שהקהל אינו בא לאולמות הקונצרטים כאשר מושמעת יצירה ישראלית מקורית.

מעייני: וכך הדבר סובב בלא פיתרון. בנוסף לכך שאין דעת קהל בנושא של היצירה המקורית מה שחסר בתודעת המבצעים - הנגנים והתזמורת - הוא שבעצם הם לעולם לא יוכלו לבצע מוסיקה קלאסית וזה קודם שתהיה להם מוסיקה מקורית משלהם לביצוע. הצרפתים מבצעים בטהובן אחר לגמרי מאשר הגרמנים, ועדיין זהו בטהובן, ועדיין יש להם מוסיקה מקורית משלהם. וזהו תולדה של אחד מהשני. ברגע שאתה נמצא במנטאליות מהסוג הזה, שאתה מרגיש את החיסרון במכצע של יצירה מקורית משלך, וכי הביצוע שלך יהיה בהכרח לוקה בחסר - או אז יש לך את התודעה הזאת, לנסות להביא גם את היצירה המקורית.

מסקין: האם האמנות יוצרת תרבות או משקפת תרבות?
שפירא: במבט ראשון: היא משקפת. מבטא תרבות. אני חושב שהאמנות הטובה היא תוד החנית של התרבות, והיא חייבת לייצג את המקום ואת רוח התקופה. יש יצירה שנכתבת בשנת 86 ויש שניכתבה בשנת 72. תקור פות אחרות, מושגים אחרים ובעיות אחרות.

מסקין: האם אין זה מוקדם מדי לדבר על מוסיקה ישראלית כשאנחנו בסך הכל ארבעים שנה נמצאים פה? **גלעד:** מאוד מוקדם. אם אני מש"ו זה זאת המוסיקה המערבית, לפחות בתחום המוסיקה הקלה - ששם ארצות-הברית ואנגליה מכתבות בש"ל ושים השנים האחרונות את כל מה שקורה - הרי ששם מדובר במסורת של מאות שנים. ולהתנקות של כל ההתרחשויות, החברתיות, פוליטיות וכו', היה מספיק זמן כדי לקבל ביטוי במוסיקה. בארצות-הברית, למשל, זה כלל את בעיותיהם של המהגרים האנגליים, האיריים והבושנים. פה בארץ אנחנו בסך הכל מין כוריהותך של כל-כך הרבה דברים, שהביטוי שלהם בקושי נתן סימן ברור של משהו מגובש אחד. לדעת זה עוד לא קרה, זה יקרה אולי בעוד הרבה שנים. כאשר לשאלתך, האם האמנות יוצרת או משקפת תרבות: אני חושב שגם מש"קפת וגם יוצרת, ואני שוב מבאי כדוגמה את הגשש החיוור, אף שאין זו דוגמה מוסיקלית, הריהו דוגמה מובהקת של שפה אשר באה מאישהו מקום, ומשקפת תרבות מסוימת. וזה כשלעצמי ממשיך ויוצר תרבות.

מסקין: יוסי, היכן יש יותר סיכוי שכולנו נסכים ונאמר כי יש מוסיקה ישראלית: במוסיקה הקלה או במוסיקה הקונצרנטית?

מרי-חיים דאני: אישית מאוד עצוב. כשהייתי בן עשרים האמנתי שהאמנות אינה רק יוצרת תרבות, אלא שהיא התרבות עצמה. יתר על כן, חשבתי כי ליצירה המוסיקלית תהיה השפעה מוסרית על המאזינים לה. חשבתי שהאמן הוא דמות מחנכת וכי מיפגש עימו הוא בעל חשיבות גדולה. אך לצערי, מה שקורה עכשיו הוא, שהאמנות במיקרה הטוב משקפת תרבות ותו לא. הפער בין האמנים ובין קהל המאזינים הוא כה גדול, עד שלגבי המוסיקה הקלאסית המצב הוא חסר תיקון. הגמרי את הצאנס לחנך את הקהל. אנחנו המוסיקאים המשכנו ממקום מסויים, ואני חושב שכיוצרי מוסיקה רצינית אנו נתונים בפער כל-כך גדול מציבור המאזינים, עד שאני מאמין שאי-פעם נתקשר אליה.

הורוסקופ

(המשך מעמוד 21)

ממחלות כמו סוכרת או מבעיות בדרכי-השתן. יצטרך להיות זהיר יותר. להקפיד על הוראות הרופא. להיבדק ולהשגיח על עצמו. זו אינה שנה שבה נשקפת סכנה, אך מהנקודות הרגישות אסור להת-עלם.

והדבר החשוב מכל אינו מתייחס ישירות לבריאות, אך נכלל בתחום זה: מדובר על הנטיה להוסיף מישקל. כוכב יופיטר האור-הב שפע ושואף להרחיב ולהגדיל כל דבר, ישפיע השנה על בני עקרב ויקשה עליהם לשמור על דיאטת רזון. כאן יוכלו העקרבים להוכיח לעצמם שאפשר להתגבר על כל בעיה בעזרת רזון חזק. אין כמו העקרבים היודעים לדרוש מעצמם מישמעת. ואם יש צורך להיכנס למישטר והם יעשו זאת - למרות, ואולי דווקא מפני שזה כמעט בלתי-אפשרי בשנה זו.

זמנה שבינו לביתה

לכוכב ונוס, השוהה בעקרב בימים אלה, השפעה מאוד קובעת. עד סוף נובמבר יעמדו העקרבים בפני מצבים קשים ביותר. זה יכול להגיע עד משבר קשה ביחסים עם הבעל, האשה, החבר או החברה. תקופה זו היא תקופת מיבחן ליחסים, ויחסים מעורערים על-לים להסתיים. ההתלבטויות יהיו קשות מאוד. לא אחת קורה שה-

לחול'סוכרת נדאי

להיזהר, למשמנים

— לגלות רצון חזק,

ועם בעיות-לב —

לחכות עד דצמבר

תשוקה החזקה סוחפת את בן המזל למעשים, שבראש צלול ובשיקול-דעת קר הוא לא היה עושה. מאוד נדאי לחכות כל הח' לטה עד חודש דצמבר - מריבות, סיכסוכים ומילים קשות שיאמרו בתקופה הקרובה יכולים להביא להחלטה מזוה לשבירת המיסגרת, ולחרטה בתקופה מאוחרת יותר. זו אינה התקופה שבה אפשר לראות את התמונה בצורה בהירה ונכונה. מי שמתאהב ומתחיל בקשר חדש, עלול לסבול מאכזבה קשה. על קשרים שמסתיימים דווקא בימים אלה אין מה להתעקש. אלה בין כה וכה לא היו מחזיקים מעמד. וכדאי להשלים עם כך. בני עקרב אינם נוטים לוותר או לנתק קופית קשר שהיה חזק. הם מאוד רכו-שנים ביחס לבני הזוג, ואפילו אם הקשר הסתיים, הם אינם מוכנים להרפות. ועוד מחות מכל לאפשר לבן-הזוג להתחבר עם מישהו אחר. הקניאה והרכושנות החזקה יכולים להביא אותם להתנהגות קניאנית נקמנית ומסוכנת לאדם שאליו היו קשורים. ומי שמצליח להגיע לחו-דש דצמבר ללא משברים, יוכל להמשיך בחייו ללא דאגה. אם עבר את המיבחן - סימן שהיחסים בריאים מאוד ואין לחשוש לעתיד.

חודש דצמבר יאפשר לעקרבים הפנויים למצוא לעצמם בני זוג ול-התחיל בקשר חדש. בריא ומהנה. אותו הדבר לגבי העקרבים שעברו משבר: אלה יוכלו לשוץ ולהשתקם מחודש דצמבר ואילך. גם אם כרע לא נראה כל פיתרון באופק, אין ספק שהם יארגנו את חייהם מח-דש. למרות כל הקשיים שעברו, אין כמו בני עקרב המסוגלים להי-בנות דווקא על הריסות, שברים ומשברים.

ארבע כוסיט וודקה

זה היה צירוף-מיקרים מוזר, כי באותו הערב נקבע גורלו של סרטאוו. למחרת היום פירסם אברנידאל בלוגרונ את ההודעה, שבה גזר מוות על סרטאוו (וגם עליי). כעבור שישה שבועות הוא נרצח.

כאלה אינם מתנצלים

לפני חודש סיפרתי כאן על "הפרוטוקולים של זינקי אל-קודס" — סיפור שיקרי שהופיע בעמוד הראשון של ביטאון רק"ה, אל-איתיחאד. השווייטי את הסיפור למעשיו של שר התעמולה הנאצי, יוזף גבלס, שדגל בשיטת "השקר הגדול". לפי סיפור זה נפגשתי בחשכת-לילה בסודי-סודות, בבית ערכי בבית-חנינה, עם איש-מדינה ירדני בכיר, מהדי עבד-אל-האדי, עם פקיד ישראלי בכיר מאוד (אלמוני) ועם שליח של השגרירות האמריקאית, אחד דייוויד גוד. "הריון התרכז סביב תוכניות הפיתוח הירדניות-אמריקאיות-ישראליות בשטחים הכבושים. כמו כן נודע שאורי אבנרי הפציר ורחף בכולם להפיץ, וברעש גדול, תוכניות אלה, ואמר דברים שהשתמע מהם שכוח אש"ף והשפעתו בשטחים הכבושים מתקרבים לאפס. הוא הוסיף שעל שילטון המלך חוסיין לנצל הזדמנות זו ולהציף שטחים אלה בדינארים".

ובכן, יש המשך. זמן קצר אחרי פירסום זה פירסם אל-איתיחאד הכחשה. ההכחשה באה מפי מהדי עבד-אל-האדי, שהתפטר והמכבר ממשרתו בממשלה הירדנית, כמחאה על מדיניות המלך חוסיין כלפי אש"ף.

לפי דרישת עבד-אל-האדי, שאיים על המערכת במישפט ריבה, מיהר אל-איתיחאד להכחיש. ובכן, זה לא היה מישפט פוליטי, אלא מישפחתי. אבנרי ואשתו הוזמנו על-ידי מישפחה פלסטינית לארוחת-ערב. לא דובר שם על תוכניות פוליטיות. לא היה שם שום ישראלי אחר. לא היה שם שום אמריקאי. כמילים אחרות: הסיפור כולו היה שקר וכזב.

הכחשה כפויה זו לא כללה אף מילה אחת של הבעת צער וחרטה. מבין מאליו שלא היתה בה אף מילה אחת של התנצלות כלפיי, על השקר הגס שנטפל עליי.

זה בסדר. גם גבלס לא התנצל מעולם.

הדוקטור

בא הביתה

כבר סיפרתי על מחלת רחל אשתי, שכוכתה הגענו לחרר-המיון של הדסה בת-לאביב.

השאלה היא: איך הגענו בכלל לחדר-המיון?

היא שכבה במיטה, אחרי לילה של הקאות ושלשולים, מלווים בעוויתות. בכורך היה לה חום גבוה, ובמשך היום עלה החום ל-39.5 מעלות.

מה עושים במצב כזה? כמו שלמדנו משחר ילדותנו: מטלפנים לרופא. והדוקטור בא.

הדוקטור בא? ביי-הוא בא?

אנחנו חכמים בקופת-החולים מכבי, מזה הרבה-הרבה שנים.

שילמנו לה הרבה-הרבה כסף.

טילפנתי לרופא בקופת-החולים מכבי. סיפרתי לו.

הרופא היה מלא אהדה. הוא

הציץ שאשתי תבוא אליו.

אמרתי לו שהדבר אינו אפי

שרי, אין לה כוח לקום ולהת-

לבש. אז ביקש ממני שאבוא

אליו, כדי שירשום לה תרופות.

מבלי לבדוק אותה, כמובן. כך

עשיתי.

למחרת היום עלה החום ל-

39.8 מעלות. היא שכבה במיטה

תשושה וסחוסה. טילפנתי שוב.

"שתיקח מונית ותבוא אליי

מיידי", אמר בראגה.

ד"ר גרינבאום

נדהמנו.

רחל היא בתו של רופא. הד"ר ארנסט גרינבאום מרח' בן-יהודה

200 היה גם הוא רופא בקופת-החולים מכבי, אחרי שהיה רופא

ילדים על הרכנעו.

בכל יום, אחרי שעזת-הקבלה הרבות במירפאה שבביתו, היה

הד"ר ארנסט גרינבאום מדרק את שולי מיכנסי במלקות-כביסה.

עולה על אופניו ורוכב לחולים שהיה להם חום.

הוא לא ידע שאפשר להזמין חולים כאלה שיבואו אליו. אילו

סיפרו לו על כך, היה מודע. האפשרות הזאת כלל לא עלתה על

דעתו. איך מקימים אדם חולה, קורח מחום, ומושיבים אותו בחדר

המתנה בין אנשים חולים אחרים?

מא קרה משהו בארץ. קרה משהו ברפואה.

על כל פנים, לקחנו מונית. נסענו לדוקטור. הוא הכניס אותה

לחדר-המיון של בית-החולים לעיריית דחוף.

רחל הבריאה, אך הרפואה נשארה חולה.

הפסיכולוגיה של האירגון, את האנשים ואת הרעיונות, היה לי יותר קל לכתוב על חייו של שמיר. את החללים הריקים בספיר יכולתי למלא בעצמי.

טרוריסטי כל העולם, התאחדו

רצה המיקרה שבאותו הזמן שחקרתי את עברו של יצחק שמיר בלח"י, קראתי גם את סיפורו של יוסי מלמן על האירגון של אברנידאל.

לא יכולתי להימנע מלשים לב לעובדה שיש דמיון רב בין שיטות-האירגון, הפסיכולוגיה ואף הסיסמות של שני האירגונים. איני בא, חלילה, לטעון שיש דמיון בין האירגונים עצמם. אני מתעב את אברנידאל, שבאחד מפירסומיו הגדיר אותי כסוכן המוסר ורן אותי למוות, ובפירסום אחר תבע ממני לחזור לגרמניה. אברנידאל רצח כמה מטובי ידידי וחבריי, כמו סעיד חמאמי

אורי אבנרי

ועיצאם אל-סרטאוו, שעליהם כתבתם זה עתה ספר. לח"י, לעומת זאת, מיטע להרוג יהודים, ולא היה עולה על דעתו לשים פצצות בבתי-פילה ובבתי-ילדים, כפי שנוהג אברנידאל. אך גם אנשי אברנידאל בוודאי כטוחים שהם מקריבים את עצמם למען עמם.

רווקא ההבדלים מוכיחים עד כמה מגוחך לדבר על "טרור בינלאומי". אילו פעל לח"י כיום, היה בלי כל ספק נקרא "אירגון טרוריסטי", ואנשים שיטחיים במישרי-התעמולה ובאונכר-סיטות היו מצרפים אותו אוטומאטית לאותה מערכת מיסטיית של "הטרור הבינלאומי".

אין "טרור בינלאומי", וגם אינו יכול להיות. טרור (ולא חשוב איך נגדיר אותו) הוא שיטת-פעולה, שנועדה לשרת מטרה מסוימת. המטרה יכולה להיות טובה או רעה, שיחרור או ריכוז, פרימריה או פרימריה, וכדורל בין המטרות כן ההבדל בין האירגונים. מה בין הצבא האירי הרפובליקאי ובין ה"קונטרס" כגבול ניקראגואה? מה בין המוג'אהדין באפגניסטאן ובין קבוצת באר-מינהג?

א-אפשר לדבר על "תחתנות בינלאומית" או "חילה-אוור הבינלאומי". טייסי-הקרב של כל המדינות משתמשים באותם הכלים, ועוברים את אותם האימונים, אך אין מערכת משותפת לטייס המפציץ יעד צבאי במלחמת-הגנה, כענן של פגיו נ"מ, ובין טייס המפציץ מתנהג-פליטיס בלתי-מוגן.

הספר של מלמן מרתק מבחינת הפרטים על אירגונו של אברנידאל ושיטות-העבודה שלו. הוא מרתק כפליים לכל מי שהיה אי-פעם באירגון-מחתרת. (חבל שאינו מלווה בניתוח מדיני מעמיק יותר של החוויה הפלסטינית. בעיני מלמן, כך נדמה, זהו בלי של טרור, ותו לא. מכיוון שהטרור הוא נשק פוליטי, הניתוח הפוליטי האובייקטיבי הוא חיוני להבנת הטרור ומקורותיו, ותנאי מוקדם למאבק בו. משום כך חבל שגם מלמן חוזר על הקישקוש בעניין "הטרור הבינלאומי", וזרק את כל הפלסטינים לתוך סיר "טרוריסטי" אחד ומתאים את עצמו לשיטת-המוח הכללית. זה יעזור לספר להימכר בארצות-הברית. בכל זאת חבל.)

אגב, הייתי ער-ראייה לחיבור אחד הפרקים של הספר. זה היה בפברואר 1983. עמיתי להופיע עם סרטאוו באסיפה פומבית בלונדון. הגענו לשם תחת שמירה כבדה של סקוטלנדי-ארד, והיכינו מאחורי הקלעים עד שיאסף הקהל (שהיה מורכב, כפי שהסתבר לאחר מכן, במידה רבה מצעירי ביתר ומאנשי אברנידאל וג'ורג' חבש. גם ערב זה אני מתאר בספירי).

סרטאוו פרש לחדרון והתבודד, ואני חכיתי באפס-מעשה, כאשר ניגש אליי יוסי מלמן וביקש ממני לשכנע את סרטאוו להעניק לו ראיון במוקדם. סרטאוו היה מתוח, כי ידע שבהופיעו איתי באותו ערב הוא מתגה באויביו. בכל זאת העניק למלמן את הראיון החפז, המצוטט בספר.

שני דברים חשובים למרתי מר"ד יוחנן בדר, שחגג זה עתה את יום-הולדתו ה-85.

ביום הראשון שלי בכנסת, ב-1965, לקח אותי בדר לאולם-המליאה, שהיה עריין ריק, שילב את אצבעותיו באצבעותיי, כמינהגו, ונתן לי שיעור. "אל תלך לוועדות", אמר. "אין לך מה לעשות שם. כסיעתי-יחיד לא תוכל להעביר שם שום דבר. זה בינונו זמן. התרכז בפעילות במליאה. שם המקום שלך, ושם תוכל לעשות גדולות".

בדר

נהגתי לפי עצה זו, וכך נוצר סיגנון פרלמנטרי חדש. סיגנון זה הוליד מאז הרבה חיקויים, וגם הרבה הגזמות.

השיעור השני היה עוד יותר חשוב. ישכתי עם בדר במיונו, ושיחתנו התגלגלה לוודקה.

עד אז נהגתי לשתות ויסקי, כדרכם של רוב הישראלים. בדר הזמין אותי לביתו ברמת-גן כדי ללמד אותי לשתות את המשקה הלכרלכך הזה.

בשעה היעודה (לאורה לא היתה בבית) ישכנו ליד שולחן, ובדר לימד אותי לשתות וודקה בארבע צורות שונות: "גיש" (כמו שהוא), על קרח, עם פילפל ועם לימון.

כלומר: ארבע כוסיט, כזו אחר זו, כדי לעמוד על ההבדלים, ואחר-כך עוד פעם ארבע, כדי לעמוד על הדקויות, ואולי עוד פעם ארבע. לא ספרתי.

כנאה לגבר מאצ'ו, עליי להגיד כאן שבסוף הערב הייתי פיוח כמו בראשיתו. אני בטוח בזה, אף שאינני זוכר. האמת היא שאינני זוכר דבר, חוץ מן העובדה ששרתי לעצמי בקול רם ובהתלהבות, בשעה שנהגתי הביתה.

שיחת חולין

בכנסתי לחנות קטנה כדי לקנות משהו. בעלת-החנות, צברית בשנות ה-40 שוחחה עם לקוחה קשישה יותר, בשעה שפישפשתי בסחורה.

קלטתי פה ושם קטעים של שיחת-חולין ערה. "אני רוצה לטייל קצת בחגים". "מרדע שלא תבוא אלינו". "חשבתי לנסוע ל...". "תבואי לקצרין, אני גרה שם. את יודעת, בני נפל שם". האשה הקשישה, אולי בת 65, אמרה זאת אגב אורחא. מבלי לשנות את נימת-הקול הקלילה.

משום-מה היה נדמה לי שאמרה כי בנה נפל במלחמת-העצמאות. פניתי אליה ושאלתי: "קצריין? במלחמת-העצמאות?" "לא", אמרה האשה, כאילו ריברה על אירוע שאינו נוגע לה אישית. "זה היה במלחמת-יום-כיפור. זה היה היום לפני 13 שנים. העירו אותי בשש כבוקר ואמרו לי".

בעלת-החנות ואני הנמכנו את מבטינו כאשמים. הם הולכים בינינו. אלפים. ימים אלה, ימי אוקטובר, מוכירים להם את המאורע הנורא ביותר שקרה בחייהם. בשבילנו אלה הם סתם ימים, ימי חגים. לרבים הם ימים נוראים פרטיים.

אולי הערה זו בשיחת-חולין היתה הדרך היחידה שבה יכלה האשה לפרוק את המעמסה הנפשית הרובצת עליה, באוזני אנשים שאינם רוצים לזכור.

חצרות מפולשות

כאשר כתבתי את הכתבה על אישה-הנה יצחק שמיר, נתקלתי בפרט קטן ומעניין. נתן ילין-מור כתב עליו: "מיכאל (שמיר) ידע את מבוואותיה של תל-אביב ואת כל החצרות המפולשות. שאפשר לנצל בעת נסיגה מפעולה כדי להטעות את הרודפים ולהימלט מהם..."

מה מיוחד בזה?

אז ככה. כשהתגייסתי לאירגון הצבאי הלאומי, בסוף 1938, זמנמה אחרי שמלאו לי 15 שנה, היה אחד מתפקידי הראשונים לעשות סקר על חדריה-המדרגות בתל-אביב.

כלומר: הייתי עובר מבית לבית, עולה לגג, בודק אם הגג פתוח, ואם כן — בודק אם יש חדר-מדרגות שני לאותו הגג, או שהבית מחובר לבית שני שיש גישה לחדר-המדרגות שלו. המטרה היתה לסמן את כל הבתים אשר בורח מן המישטר כיול היה להשתמש בהם להימלטות: לעלות לגג ולרדת בחדר-מדרגות שני. וגם את החצרות המפולשות, כמובן.

עברתי כך את כל הבתים של רחוב אלנבי, ממס' 140 עד 1, ואת כל החצרות הניצנים והמקבילים.

למראה המול היתה תל-אביב אז עיר קטנה יחסית (תל-אביב הקטנה), אך עריין לא קראנו לה כך.

כתוצאה מזה הכרתי את כל ריכי המילוט וההיחלצות. זה עזר לי לא פעם, כאשר הייתי צריך להסתלק במהירות מאתר של הפצת כרוזים-מחתרת.

מכיוון ששמיר מבוגר ממני בשמונה שנים, לא היכרתי אותו. אני הייתי בפלוגת-הנוער (פלוגה ד') והוא היה בין המבוגרים שכבר עסקו בפעולות. עד כמה שאני יודע, לא הצטלבו דרכינו. הוא היה זורק את רימוני-היד לעבר רכבות וטומן פצצות בשוקים ערביים, ואני הייתי מפיץ את הכרוזים שבהם דיווח האירגון על כך.

מכיוון שהיכרתי אז לא רק את הבתים, אלא גם את

להרוג שני חגים במכה אחת

מכניסים שוב לתנור ל-5 דקות. הקטע שביסוגריים לא הכרחי. מגישים פושר בתוספת סלט ירקות. אוכלים בסוכה, אם רוצים.

הפליסטיק לעזרת הטבע

בשנים האחרונות, בחברת-השפע, כמובן, ה' בונ'טון הוא לחזור לטבע. לא, חס וחלילה, לגור במערות, לוותר על החשמל וללכת רק ברגל — כי זה מאוד לא נוח, אלא מה שיותר כותנה נקיה, אוכל נטורליסטים וצ'ביי-מאכל, ומה שפחות פלסטיקים למיניהם.

במיסגרת החזרה לטבע אנחנו שומעים על יותר ויותר נשים המניקות את ילדיהן, כי כך חשב אלוהים שזה הכי טיבעי. אבל אלוהים, שהוא, כפי הנראה, בכל זאת גבר ולא אשה, לא הרגיש מאוד מה זה פיטמה סדוקה ופצועה וכואבת. וכדי שלא לבייש את ההמצאות שלו, באו לעזרתו חברי קיבוץ דגניה והמציאו את פיטמת-הסיליקון, שהיא פיטמה שקופה, אותה מלבישים על הפיטמה בשרודם, ודרכה יונקים ילדיה-הפלסטיק את חלב אמותיהן. להשיג בכל בתי-המרחק תמורת 5.65 שקל לחבילה בת שתי פיטמות שקופות.

כבר שבועיים אני מתרוצצת בין החברות שלי ואוספת מאכלי-גבינה מיוחדים במינם, כדי לשמח אתכם בתחילת השבועות הבא עלינו לטובה. ועכשיו, פיתאום מסתבר לי שהחג הבא לטובה הוא דווקא סוכות ולא שבועות, ואני שוב התבלבלתי. אבל לא אשה כמוני תיתן לעובדות היבשות (שאגב, נקבעו לפני אלפי שנים) לקלקל לה את השימחה. כיררתי, והסתבר שגם בסוכות אפשר לאכול מאכלי-גבינה. אז הנה פשטירי-גבינה מהממת:

לבצק: 1 חבילה קמח תופח, 1 ביצה, 1 חבילה מרגרינה, 1 לבן או אשל.

לערבב היטב את כל חומרי הבצק, ולהכניס למקרר לשעה בערך. לחלק את הבצק לשניים. חלק אחד להכניס בחזרה למקרר לפעם הבאה. את החלק הראשון לרדד ולשטוח על תחתית של תבנית מס' 26.

עכשיו למילוי: 2 כוסות קרוטונים (קוביות לחם אפוי), 2 גביעי קוטג', 2 ביצים, 3 שיני שום כתושות, חופן פטרוזיליה קצוצה. מערבבים את כל חומרי המילוי ומכסים את הבצק שבתבנית. מכניסים לתנור מחומם על חום בינוני, כ-200 מעלות צלזיוס, ואופים כ-25 דקות. (מוציאים מהתנור ושופכים על המאפה שמנת חמוצה אחת.

פינת החי

קפה ואכלתי פרוסה, ומייד הבנתי שמהו חמור ביותר קרה לי: לא הרגשתי את ההקרכה. מאז עברו שנים. יום-הכיפורים זה כיף. אפשר לא לבשל למישפחה, לא לרחוץ כלים, לא לערוך ולפנות את השולחן 15 פעם ביום. יש זמן לקרוא ספר, אפשר לטייל עם הילדים על הכביש, אפשר לא לשמוע חרשות כל שעה, והכי חשוב הוא שאדם כריא, שברך כלל אוכל טוב, גם לא מרגיש שום רעב אחרי יום אחד של צום. ובסוף הצום, מול הראי אנחנו גם ניראים יותר רויס. לכן, הצמים, תפסיקו לעשות רושם של גיבורים. ואתם, הלא-צמים, תרדו לכם שהצמים סתם עוברים עליכם בעיניים ומבקשים סימפאטיה לחינם.

הבליוף

את הגילוי הזה גיליתי כבר לפני שנים, כשצמתי ביום-הכיפורים. כפעם הראשונה, אבל אז עוד הייתי צעירה ומחונכת היטב, וזאת היה לי אומץ להגיד את האמת בפומבי.

עכשיו אני גדולה ואמיצה, וגם לא איכפת לי להסתכסך עם מי שמעוניין, ולכן אספר לכל הלא-צמים ביום-הכיפורים, איך הצמים מרמים אותם כבר שנים.

כשהייתי קטנה ידעתי (הסבירו לי את זה היטב) שאנשים הצמים ביום-הכיפורים עוברים יסורים קשים. הם נחלשים, יש להם כאב-ראש איומים וכאב-בטן מוזעזע, הם צריכים לנוח כל היום במיטה ולפעמים אפילו עם איזה סמרטוט רטוב על המצח הקורח. שבוע לפני יום-הכיפורים כבר צריך לרדם עליהם, ושבוץ אחרי צריך לשאול אותם איך עבר עליהם הצום, וצריך להיות נחמדים אליהם במיוחד, כי הם עברו את התופת.

אחר-כך, יום אחד, לא זוכרת בדיוק למה, החלטתי גם אני להיות בין גיבורי ישראל ולראות איך עוברים את הגיהנום בגוף ובנפש. החלטתי ועשיתי. צמתי ביום-הכיפורים.

לעזרת העם

יש כנראה אשר ברגע שהם מגלים שלבן שיחם יש מקום ריק בעיתון, בו מותר לו לכתוב, פחות או יותר, מה שהוא רוצה, מייד הם מפסיקים לברך אותו לשלום ולשאל מה שלומו, ובמקום זה הם מייד שואלים אותו: „נו, מתי תמכתי עלינו קצת בעיתון?“

אולם אנשים, בדרך כלל, בכלל לא מתכוונים שיעשו עליהם פרופיל או שיספרו את סיפור חייהם. מה שהם רוצים זה שיכתבו על חנות הירקות שלהם, או המכולת שלהם, או החנות לכליכית, או על ההמצאה המהפכנית של הבת שלהם שהיא במיקרה רופאה והמציאה שיטת

קניה לילית

גמור שלא אצטרך לקיימן, כי ימות-המשיח עוד רחוקים. אבל אז קרה המיפנה. בורג הודיע כמעט בכיטחון שהוא מתפטר, וימות-המשיח התקרבו בשני צעדים. אחר-כך, מהשוונג, הם התקרבו בעוד שניים. ואם הבטחת — אני מקיימת. ההיפרכה-הפר המחורש, זה שעד לשיפוצים ההיסטוריים, בחצי מיליון דולר, קראו לו היפר שוק (ליד איצטדיון יד-אליהו), פתח את שערי לקוח עד השעה 12 בלילה, כל ערב (מלבד ליל שבת, כמובן) בכל אחד מימות השנה. שלוש

רפיו חרישה נגר נזלת — לקחת שני אספירינים במקום אחד. מי היה מאמין? יש כאלה המוכרים אצלם בחנות-הרהיטים מיטה ב-200 שקל במקום ב-208, שהוא המחיר הרישמי, ומייד נרמה להם הבקשה המרהימה „תכתבי עלינו כמה מילים. יש לנו תערוכה חדשה.“

המעוניינים יתקשרו לטלפון 661619 (03). אגב, פוגי היא לא ממש גיועית. היא תערוכת של שנאוצר ננסי וקולי. אבל גוע זה לא חשוב.

הגורה הקטנה (בת חורשיים וחצי) מרגישה שקורה משהו מאוד לא בסדר. מה שקורה הוא שבעל הבית שלה, ילד נחמד בן 12, נוסע מכאן ואינו יכול לקחת את פוגי הקטנה איתו. אבל לפני שהוא נוסע, הוא מאוד מבקש מאנשים שאוהבים בעלי-חיים שיתנו לפוגי בית חם ואוהב כמו שהוא נתן לה.

פינת בניהודה

לפני שבועיים תיארתי לפניכם, קוראים יקרים, את חבלי השירה בצ'יבור שלי, ותוך כדי כתיבה אפילו לא ידעתי שכגורל היוזף שלי בשירה, כן גודל היוזפים שלי בעברית. האקדמיה ללשון העברית הודרה לשלוח לי כמה מונחים מוסיקאליים בשפתנו, והנה הם לפניכם.

אחדית	סולו
אחדית	סולן
אחדתנית	סולנית
דואית	דואט
סלפית	פאלסט
תצרום	קאקופוניה
מיפע	רסיטאל

פעמים כיפקדיי, בבקשה. ואם בניסים אנחנו עוסקים, הנה עוד אחד. תיבות-הדואר של אורחי תליאביב והסביבה חילקו חוברת המספרת על שיחורר האשה האמיתי. משעה 5 אחרי-הצהריים יכולה כל גברת (מותר גם לגברים) לצלצל לטלפון 03-246980 ולהזמין ארוחה באחת משש מוסעדות תליאביביות, ותוך חצי שעה בערך יגיע שליח עם הסחורה החמה.

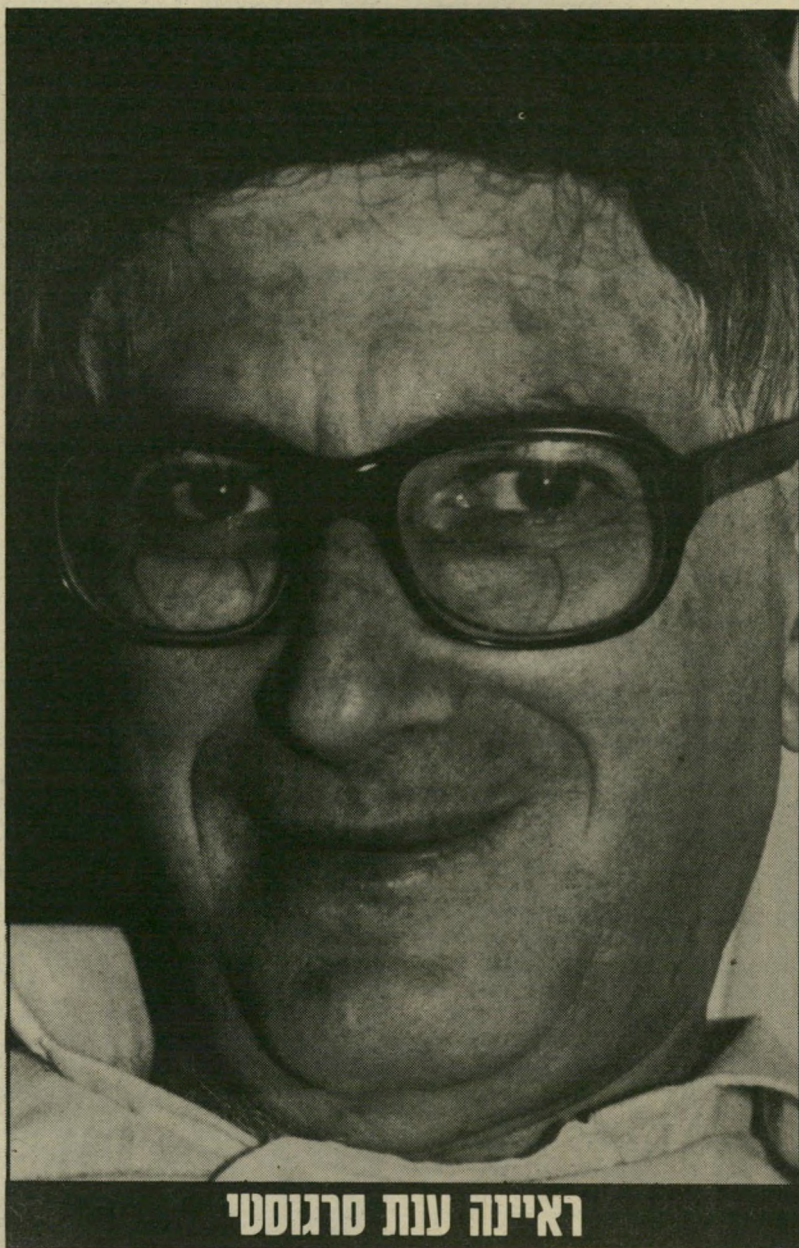
בחוברת יש רשימת המנות הנמכרות בכל אחת מהמוסעדות וליד כל מנה המחיר שלה. עבור המיטלוח כולו ישלם הלקוח תוספת 4 שקל. כדי לראות איך העניין פועל, טילפנתי וביקשתי שישלחו לי המבורגר אחד, רג אחד בלחמניה, טבעות-בצל ומנת צ'יפס. תוך 27 דקות היה אצלי בחור סימפאטי, שמלבד הארוחה הביא גם מפיות וגם כרטיסי-הגדרה המצורפים לארוחה במיסערה ממנה הזמנתי. עוד שלוש פעמים כיפקדיי. יכול להיות שבכל זאת המשיח יבוא.

דויד ("דייב") קימחי, המנכ"ל הוצא של משרד החוץ, מספר על האופן שבו נודע לו על הכוונה להחליפו, על עבודתו עם אברהם טמיר, מחליפו, על עבודתו במשרד החוץ, על עלייתו מבריטניה לפני 40 שנה ועל תוכניותיו

„מאוד אהבתי את חפקיד מנכ"ל משרד החוץ, ואילו היו מציעים לי להמשיך בחפקיד הייתי ממשיך“

„הצעה מהמיפלגה הנכונה שותבטיח פעילות, יכלה לפתוח אותי“

„הייתי מעדיף לשמוע על הכוונה להחליף אותי משימעון פרס ולא מהרד"י“

ראיינה ענת סרגוסטי

„בצעירותי קיוויתי להיכנס למשרד החוץ, ניסיתי להקבל לבית ספר לדיפלומטים, אבל לא קיבלו אותי“

„אני לא איש ליכוד, ולכן גם לא חשבתי לעבור למשרד ראשי הממשלה“

„בינתיים אני מכין הרצאות. הריקנות תבוא אחר כך, כשלא יהיו שיחות מלפון, ואז יהיה מוזר“

תמיד חלמתי על

תפקיד המנכ"ל!"

שבה נעשו החילופין במשרד החוץ. בוקר אחד נודע לקימחי מן הרדיו כי שיממון פרס. שר החוץ החדש. אינו מתכוון עוד להשתמש בשרותיו של מנכ"ל המשרד. וכי הוא עומד להחליפו ולמנות במקומו את אברהם ("אברהם") טמיר, שהיה מנכ"ל משרד ראשי הממשלה. קימחי מספר שלא הופתע מהכוונה הזאת, אבל היה מעדיף שהדברים יגיעו אליו מפי ראשי הממשלה פרס, ולא מפי הרדיו. קימחי עלה לארץ ב-1946 מאנגליה, כשהיה בן 18. הנער בן הזקונים - אחרי שמונה אחים ואחיות, היה הראשון מבני

ואינו מנדב אינפורמציה אישית, עד שמי גיעים לנושאי משרד החוץ. בהם הוא שמח לדבר. אם רוצים ממנו תשובה בנושא מסוים, יש לשאול את השאלה בבהירות ובמדויק, ואז התשובה היא כן או לא. הוא אינו מספר סיפורים, אינו מורח מילים, אינו גולש לנושאים צדדיים. וגם כשהוא עונה, הוא מקפיד לנסח את דבריו כך שלא יפגעו באיש. שיהיו זהירים ומאוד מאוד דיפ-לומטיים. עם זאת, מי שיבחן את תשובותיו ויתעמק בין השורות, ישים לב לכמה דיעות מאוד מוגדרות שיש לאיש על המערכת הפוליטית, על עמיתיו לעבודה, על הדרך

של הממשלה החדשה בכנסת והצגתה לפני הנשיא, יומיים לפני החילופין הרישמיים במשרד החוץ. הודיע קימחי למזכירות המשרד כי הוא נמצא בבית, אם יצטרכו אותו. במוצאי השבת, כשטילפנתי לקבוע איתו פגישה לראיון, עדיין לא ידע אם יצטרך לנסוע בבוקר לירושלים או לא. הוא לא נסע ונשאר בבית השקט ברמת השרון. ביום השלישי תיכנן לנסוע בפעם האחרונה למשרד החוץ להעביר את המפתחות ליוורשו. אברהם טמיר. קימחי הוא מרואיין גרוע. הוא מקמץ במילים, אינו מרחיב בתשובות על שאלות.

דויד קימחי, המכונה בפי כל דייב, עוד לא עיכל את העובדה שמהשבוע הוא נשאר כמעט מחוסר עבודה. שכמות הטלפונים שייגיעו לביתו תלך ותפתח עם הימים, שהוא כבר לא יצטרך להודיע לאיש, חוץ מבני משפחתו, היכן הוא נמצא בכל רגע ורגע, שהוא לא יצטרך עוד לתאם פגישות, להכין הכנות, לקבל אחריות ולהשתתף בהחלטות חשובות. מהשבוע הופך קימחי, שלא ברי צונו, לאיש פרטי שעיתותיו בידיו, שהדרך בפניו פתוחה לגבי המשך עתידו המיקצועי, אולי הפוליטי. ביום הראשון בבוקר, יום לפני השבעה

(המשך מעמוד 35)

מישפחתו שעשה את הצעד הציוני והצטרף אל המדינה שבדרך. עד היום יש לו מיבטא אנגלו-סכי כבד, שממנו, כך סיפר, ניסה פעם להיפטר, ללא הצלחה.

הוא הגיע לירושלים ושם פגש באחד הימים חבר שלו לכיתה, שעמד לבוש מדי הצבא הבריטי וניצב מאחורי גדר-התייל של מה שכונה באותם הימים בווינגרד (על שם שר החוץ הבריטי של אותם ימים ארנסט בוויין) - המקום שבו התבצרו

"ניסיתי כעם לאבד את המיבטא הזר שלי. הייתי עומד מול הראי ומנסה לשנות את צורת הכתב, אבל זה לא עזר"

הבריטים בתוך ירושלים. קימחי עמד מן הצד השני של גדר-התייל הזו וזו, לדבריו, הייתה אחת הפגישות המוזרות ביותר שלו. אחרי מילחמת-העצמאות היה במשך תקופה לא ארוכה עורך-לילה ביומון ג'רוסלם פוסט. בימים למד לימודי מוזיקה-תיכון באוניברסיטה העברית בירושלים. זמן לא רב אחר-כך כתב, ביחד עם אחיו, את הספר משני צידי הגיבעה על מילחמת-העצמאות. הספר הפך לרב-מכר.

פרק שלם בחייו של קימחי, רב שנים (24) וכנראה גם רב פעילות עלומות חובקות-עולם, נשאר חסוי וכזה יישאר, כנראה, עוד

שהוא אל הסלון בחוט ארוך מחדר אחר. צילצל ביום הראשון בבוקר פעמים רבות. מקצת המטלפנים היו ידידים שהתעניינו בשלומם של המנכ"ל העוזב. לקימחי בת גדולה, תמר (27), מנישואין קודמים, ושלושה ילדים מנישואיו הנורכיים - שרון, חיילת בת 19, ישי, בן 16 ומיה, הקטנה, בת 14 וחצי. רות, אשתו, היא ילידת מצרים, שעלתה ארצה עם הוריה כשהיתה ילדה בת 5. גם היא, כמוהו, אינה דוברת ערבית, והשפה שרכשה במצרים היתה השפה הצרפתית.

בגלל דבריו הקמצניים קימחי עושה רושם של איש-מעשה נמרץ. הוא אפילו אמר בבירור שהוא אינו עייף מן העבודה במשרד-החוץ. למרות העובדה שחוף מוולטר איתן, המנכ"ל הראשון של המשרד, קימחי הוא המנכ"ל שהחזיק הכי הרבה זמן בתפקיד זה. והוא אינו מצטער אפילו על רגע אחד.

במשך חודשים רבים הורגל עם ישראל לשמוע את שמו של קימחי בנשימה אחת יחד עם אברהם טמיר, מנכ"ל משרד ראש-הממשלה ומחליפו של קימחי במשרד-החוץ. קימחי אמר שהם היו כמעט כמו תאומים סיאמיים. עד שהגיע הרגע שקימחי היה צריך לפנות את מקומו לטמיר. בגלל מה שכונה "אילווצים קואליציוניים", והוא נאלץ ללכת הביתה.

● אז מה, אתה מובטל עכשיו?

אני דווקא עסוק בכתיבת הרצאות שאני עומד לתת בחו"ל בשבוע הבא.

● כן, אבל זהו עיסוק זמני.

כן.

טמיר וקימחי עם פרס ומובארכ* למדונו להכיר זה את זה היטב

● ומה יהיה אחרי-כך?
אינני יודע. כשאחזור, אבדוק אפשרויות ואחליט.

● יש אפשרות שתחזור למשרד-החוץ?

בשכר - לא.

● למה?

אני מרמזין לעצמי עכשיו את מה שקורה במשרד-החוץ. ואני רואה את המישרד כמו סירה שברירת ששמים עליה מאה טון מישקל עורף - אז שגם אני אהיה חלק מן המישקל הזה?

● בכל זאת, היית שם שש שנים.

אבל עכשיו מביאים לשם שני שרים, סגד-שר או משהו כזה, יועץ מדיני שיהיה מאוד פעיל ומנכ"ל.

● הציעו לך להיות שגריר. יכול להיית שתקבל את ההצעה?

לא. מסיבות אישיות אני לא רוצה להיות שגריר.

● יש אפשרות שתלך לפוליטיקה?

זו שאלה קשה. זה לא בלתי-אפשרי.

● זהו ניסוח מאוד זהיר.

לא סיכמתי לעצמי ואני לא רוצה לומר שאין כל סיכוי.

● חשבת על זה?

כן.

● קיבלת הצעות?

לא.

* באמצע, ליד קימחי, שגריר מצריים בישראל, מוחמד בסיוני.

● לא קיבלת הצעות ממוסלגות שור?
נור? למה?

הם כנראה תחת הרושם שאני לא פוליטי, כך שלא פנו. אבל לא הייתי נכנס מייד לפוליטיקה, הייתי רוצה לצאת קצת החוצה. כבר כמעט 30 שנה שאני עוסק בשרות המדינה, אני רוצה לראות איך נראה העולם מבחוץ לפני שאני נכנס שוב.

● אילו היתה הצעה קונקרטיה, היית שוקל אותה בחיוב?

תלוי ממי ותלוי איזו הצעה.

● איזו הצעה יכלה לפתות אותך?
(השאלה גרמה לקימחי לשתיקה ארוכה ורק אחריה ענה).

הצעה מהמפלגה הכוונה, שתבטיח פעילות. תפקיד של חבר-כנסת יכול להת-

אים להגדרה הזאת?

כן.

● היית רוצה להישאר במישרד-החוץ כמנכ"ל?

אני מאוד אהבתי את התפקיד, ואני מניח שאילו היו מציעים לי להמשיך בתפקיד - הייתי ממשיך.

● נפגעת אישית מכך שלא הציעו לך?

לגמרי לא. ציפיתי לזה. תיארתי לעצמי שיהיו קשיים פוליטיים, או נכון יותר לומר קשיים קואליציוניים. ידעתי שלשמעון פרס אין שום דבר נגדי אלא להיפך, ואני משוכנע שהיינו יכולים לעבוד יחד.

● ובכל זאת, על הכוונה להחליף אותך נודע לך מהעיתונים?

נודע על הכוונה מהעיתונים כי כך זה קרה, אבל לא הופתעתי במיוחד. הייתי מעדיף לשמוע את זה ישירות משמעון פרס ולא מהדיו.

● והוא קרא לך להסביר?

כן, והוא הסביר.

● מה הוא אמר?

הוא נתן לי הרבה מחמאות, הדגיש שיש לו אמון מלא בי, שהוא היה מאוד רוצה שנעבור יחד, אך יש אילווצים קואליציוניים, ולכן הוא נאלץ לעשות את מה שהוא עושה.

● לא חיבת ששמיר יציע לך משהו בהמשך?

הודעתי מזמן שאין לי שום רצון לעבור למישרד-ראש-הממשלה.

● אתה פוחד שיהיה לך חשבת שיש שמיר, או באישי-ליכוד?

אני לא אישי-ליכוד, ולכן גם לא חשבת שיש מקום בשבילי לעבור למישרד-ראש-הממשלה.

● הייתה הצעה כזאת?

לא. כי הבהרתי שאני לא רוצה.

● דיברת לפני כמה ימים על פרי ליטויציה של משרד-החוץ, הרי גם אותך הביאו מבחון לתפקיד המנכ"ל.

אבל לא הביאו אותי מסיבות פוליטיות. אילו הייתי חבר-מפלגה, אפשר היה לומר שזו פוליטיזציה, אבל הכירו - בצדק או שלא בצדק - בכישורים שלי, ובחרו בי לתפקיד. אלה שני דברים שונים.

● אתה חושב שלאיש פוליטי לא יכולים להיות כישורים מיקצועיים?

אני לא אמרתי את זה ולא התכוונתי למיקרה שלי או של טמיר. יש לו הרבה כישורים.

● אתם הסכמתם בזמן האחרון לצמד בלתי-נספר.

תאומים סיאמיים.

● זה רק נראה כך באופן חיצוני, או שיש לזה גם צד פנימי-אישי ביניכם?

עברנו יחד במשאומתן על טאבה, במשך ומתן עם הלבנונים, כמה שכונה הסכם ה-17 במאי, ובמשאומתן על הכוח הרב-לאומי. הרבה מאוד עבודה אינטנסיבית יחד, כך שלמדנו להכיר זה את זה היטב ועכברנו יחד.

● הסכמתם גם חברים אישיים, מחוץ למיסגרת העבודה?

אינני יודע איך אברשה ישיב לשאלה זו, במיוחד אחרי כל הנושא שהוא הפך להיות יורשי במישרד-החוץ.

● ביקרת פעם בביתו, הוא הזמין אותך לחתונה שלו?

לא.

● היו לכם פגישות מחוץ למיסגרת העבודה?

הוא ביקר אצלי כמה פעמים כאן, בבית.

● הוא התנצל לפניך על שהוא מחליף אותך בתפקיד, דיברתם על זה?

היתה שיחה טלפונית קצרה בינינו, כאשר בירכתי אותו על מינויו ועל נישואיו, וסיכמתי איתו את סידורי החפיפה, ואז הוא אמר לי שהוא מקווה שאני לא חושב שהוא היה מאחורי מה שקרה.

● זהו?

כן.

● ציפית ליותר?
לא.

● משום שאתה מכיר את טמיר?
כן.

● במבט לאחור, אתה מצטער שעיזבת את המוסד ויצאת החוצה?

לחלוטין לא.

● גם לולא הציעו לך את תפקיד מנכ"ל-החוץ, אתה חושב שבכל מיקרה היית עוזב את המוסד?

אני לא בטוח, אבל עובדה ששמיר הציע לי.

● אתה מיוודד עם יצחק שמיר?
יש הערכה הדדית. כואי נגיד ככה.

● גם במוסד?
כן.

● ואם נלך עוד יותר אחורה - אתה מצטער שהלכת למוסד?

לא. נהניתי מאוד ממה שעשיתי.

● לא חשבת על קריירה אחרת, של עיתונאי או של סופר?

לא.

● יש סיכוי שתחזור לעיתונות?
אינני יודע.

● הכל פתוח בפניך ושום דבר עדיין לא ברור לך?

עברתי עד לפני שבוע בטמפו מלא כמנכ"ל מישרד-החוץ, ולא עסקתי בהכנות של מה שיהיה אחרי זה. עכשיו אני אתחיל לעשות סידורים. בינתיים הכל פתוח.

● הטילו דווקא עליך את ניהול המשאומתן עם מצרים בגלל סיבה מיוחדת?

אני חושב שזה טיבעי שיטילו עליי, כמנכ"ל מישרד-החוץ.

● אהבת את זה?

כן.

● כמה פעמים היית במצריים?

עשרות. כשהייתי ראש ממשלת המשאומתן לכוח הרב-לאומי, ביקרתי באותה שנה 13 פעמים במצריים. חוץ מאותה שנה הייתי עוד עשרות פעמים.

● זו הרגשה של שליחות?

כן. אם את רוצה, אני מאמין בלב ובנפש בצורך להדק את הקשר עם המצרים ולחזק את השלום עם מצריים. אנחנו חלק מהמירוץ-התיכון במלוא מובן המילה, ומה יותר חשוב מאשר לחזק את השלום עם המדינה הערבית הגדולה ביותר?

● אתה מרגיש שאתה מכיר את העם המצרי, אוהב אותו?

בהחלט כן.

● בארץ לא בליכך אוהבים אותם.

אני יודע. אני מבדיל בין מצריים כמדינה, ובין כמה פקידים שלא כולם בעד השלום, ולעיתים הרעיה שישאר מקבלת על מצריים היא רעיה שנוצרת מהמגע עם הפקידים הקיצוניים נגדנו, ולא מהיחסים ומהמגע עם מצריים כמצריים.

● היה קשה לנהל איתם משאומתן?

לא.

● הם היו עקשניים.

הם מאוד עקשניים. והם טובים מאוד. יש להם אנשים בהחלט מיקצוענים מאוד, וזה לא היה קל מהבחינה הזאת. יחד עם זאת, מבחינת הכנסת אורחים ואווירה נינוחה וידידותית, לא היתה בעיה בדרך-כלל.

● יצרת איתם קשרים מחוץ לקיש רייעבודה? נסעת לבקר אותם?

נסעתי עם המישהפה וכל הילדים במכונית, ובילינו חופשה נחמדה במצריים.

● ביקרת חברים שם?

כן.

● היית אצל מישהו מהם בבית?

בהחלט.

● נולדת באנגליה והתגלגלת לישי ראל. אלו שני עולמות שונים?

בהחלט.

● אתה כבר הרבה שנים פה, אך יש לך עדיין מיבטא דר מאור חזק.

ניסיתי פעם לאבד אותו. הייתי עומד מול הראי ומנסה לשנות את הפה שלי כשאני מדבר כדי להעלים את המיבטא, אבל זה לא עזר.

● המיבטא הזה הפריע לך?

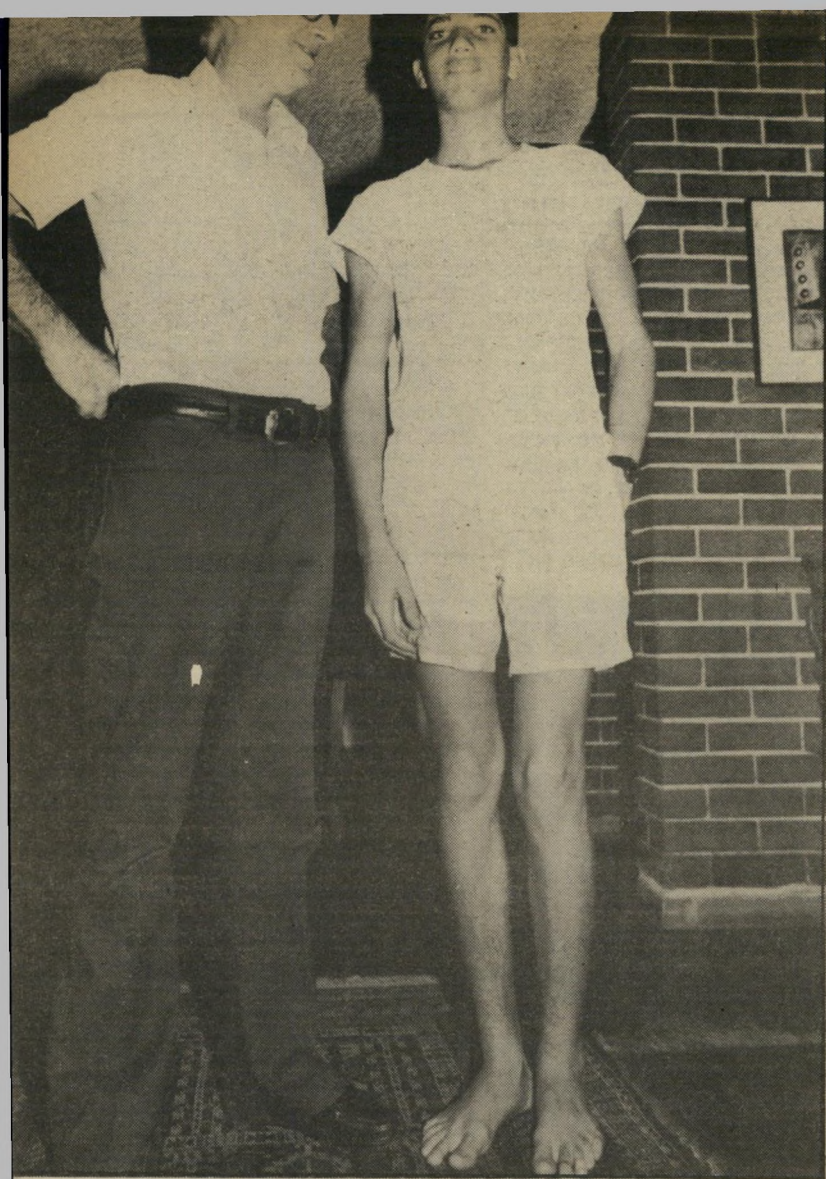
פעם כן. אפילו ניסיתי לדבר עם חית ועין גרונות, כדי להתגבר על זה, אבל אי-אפשר כנראה לעשות משהו נגד המיבטא.

● וזהו מעניין המיבטא. אתה חושב שהתמזגת במיוחד-היתכונ?

לחלוטין. אחרת לא הייתי מחזיק מעמד כאן.

● כשאתה נוסע לאנגליה, אתה מריגיש שאתה מגיע הביתה?

חס וחלילה.

קימחי, עם בנו ישי, בביתו, ברמת-השרון.
הוריי לא כעסו עליי, כשהודעתי שאני עולה.

● **יותר קל לך לדבר אנגלית מאשר עברית?**
לא. אני חושב בעברית. ניסיתי פעם לדבר אנגלית עם הילדים, כדי שהם ילמדו את השפה, אבל זה לא הלך.
● **הם לא רצו?**
לא. אני לא יכולתי. זה היה בלתי-אפשרי בשבילי.
● **עליהם לארץ מסיבות ציוניות?**

„אני רואה את מייסד החוץ עכשיו כמו סידה שבדידית שעומים עליה מאה טון מישקל עודף, ואני לא אהיה חלק מן המישקל הזה”

כן. עליתי בגיל 18, אחרי חצי שנה שהייתי שם בקיבוץ הכשרה.
● **עליהם לבר?**

כן.
● **אתה זוכר מחשבות שגרמו לך לעלות לארץ?**
החלטתי בגיל מאוד צעיר, כשהייתי בן 9, שאני עולה לארץ.
● **למה?**

כך התחנכתי. אבי חנך אותי בדרך הזאת, הרגשתי מאוד יהודי, למרות זה שאני לא בא מבית דתי, אלא מסורתי. הרגשתי שזה העם שלי ואני חושב שאני צריך להיות שם.
● **זה קרה בעיקבות מילחמת-העולם השנייה?**
לא. פשוט כך התחנכתי בבית והייתי בתנועת נוער ציונית, בהבונים.
● **המישקל שלך לא עלתה ביחד איתך?**

יש לי אח שעלה ארצה במלחמת-העצמאות במסגרת מח"ל (מתנדבי חו"ל) ונשאר, אחות שעלתה באותו הזמן ונמצאת כאן. הוריי עלו אחרי מלחמת-העצמאות. אחות אחרת עלתה כאחות רפואית, אבל אחרי שהתחתנה כאן עזבה עם בעלה בחזרה לאנגליה.
● **אבל אתה היית החליין?**

כן.
● **הוריי כעסו כשהודעת להם שאתה עולה לישראל?**
הם לא כעסו. הם הצטערו שאני עוזב, אבל לא כעסו. בסך-הכל הם הבינו.
● **הם ניסו להשפיע עליך להישאר?**
לא.
● **היה אז בלגאן גדול בארץ כשי הגעת?**

מאוד.
● **זה לא הבחיל אותך?**
לא. אפילו ספגתי מכות פעם מפליטים, לפני שהם עזבו. זה היה חלק מהאוירה.
● **זה קצת שוק להגיע למקום בלי-כך שונה?**

כן, זה לא היה קל, אין ספק.
● **אתה זוכר את היום הראשון שלך בישראל?**

כן. הייתי בהלם. באתי באוניה ונסעתי ישר לירושלים, כדי לבקר מכרים של אחי, ואז היה בריוק עוצר ונאלצתי להישאר ללון באותו מקום. למחרת הבריטים ערכו חיפוש, וזה היה המגע הראשון שלי עם השלטון הבריטי בארץ. זמן קצר אחר-כך נפגשתי עם חייל בריטי שהיה חברי לכיתה באנגליה. נפגשנו משני צידי גדר-תייל, כשהוא היה בתוך מה שנקרא אז בונינגרד בירושלים ואני הייתי בחוץ. זו הייתה אחת הפגישות המזוירות ביותר שהיו לי, וזה המחיש לי את המצב המזויר של ירושלים באותם הימים.
● **נשאת דרכון בריטי?**

כן. אבל זה לא עזר לי הרבה, כי נשארתי באופן בלתי-ליגאלי.
● **אבל לא הגעת על אוניית-ימי פילים בלתי-ליגאלית?**

היתה לי אשרת סטודנט לחצי שנה, וכעבור חצי שנה נעשיתי בלתי-ליגאלי.
● **היתה לך בעיה של זהות, בגלל המוצא הבריטי שלך?**
לא. לא היו בעיות. אחר-כך הלכתי ללמוד חקלאות בירושלים והצטרפתי להגנה, הייתי ביחידה הירושלמית. אחר-כך, כשהתחילו המי אורעות, התגייסתי כמובן.
● **ומה עשית אחרי המלחמה?**
החלטתי שחקלאות זה לא בשבילי.
● **למה?**

אולי משום שנפצעתי במלחמה?

● **איפה?**

בכיווש דיר אבוטור נפצעתי בידך. ואז התחלתי ללמוד מיוחדית-יכון בזמן החרש ומרעיי המדינה.

● **מתוך כוונה מסוימת?**

נושאים פוליטיים מאוד עניינו אותי, וקיוויתי להיכנס למשרד-החוץ.

● **איך ניסית?**

ניסיתי להתקבל לבית-ספר לדיפלומטים עוד קודם, ולא הלך לי.

● **למה?**

אולי כי לא ידעתי עברית. אינני יודע.

● **ואז עבדת ב.ג.רוסלם פוסט, ואחר-כך כתבת ספר על מלחמת-העצמאות ואז הצטרפת למוסד?**

כן.

● **אני מבינה שאי-אפשר לשאול איך הצטרפת למוסד?**

על המוסד בכלל אי-אפשר לשאול.

● **אז על כמה שנים אנחנו מודלגים? הרבה, עד למנכ"ל משרד-החוץ ב-1980.**

■ ■ ■

● **מה חשבת שתהיה בשתהיה גדול?**
לא. זוכר. הרבה דברים. ידעתי שאני עולה ארצה, זה היה ברור. חשבת שאלך לקיבוץ, ולכן למדתי חקלאות. אחרי המלחמה זה כבר לא נראה לי.

● **אמא שלך רצתה שתהיה דוקטור?**
לא. אל תשכחי שהייתי תשיעי במישפחה. אני הייתי בן-הקוננים מתוך תישעה אחים ואי-חיות.

● **היית מופנק?**

לא.

● **כשהגעת לארץ, לא הצטרפת ונבית הלת וחשבת: מרוע הייתי צריך לברא הנה?**
לא.

● **אז איך אתה מרגיש ביום הראשון בלי עבודה, זו הרגשה של ריקנות?**
לא. אני צריך להכין את ההרצאות שנקבעו הרבה זמן מראש. הריקנות תבוא אחר-כך כשלא יהיו שיחות-טלפון, ואז יהיה מוזר.

● **אתה פוחד מזה?**
אני מספיק מכיר את עצמי כדי לדעת שאמצא דרך למלא את החלל.

● **כל השנים היית במתח-עבודה גבוה, ועכשיו יש פיתאום נפילת-מתח חרה ופיתאומית.**

זה נכון, ולכן אני מפחד מזה.

● **ערכו לך מסיבת פרידה במישרד-החוץ?**
כן.

● **היה עצוב?**

כן. אני מניח שכן. אני אהבתי מאוד את העבודה במישרד-החוץ. וזה היה גם די הרבה שנים.

● **בדרך-כלל מינויים של מנכ"לים במישרד הם מינויים פוליטיים?**

לא. היו גם מינויים מתוך המישרד, אבל היו גם הרבה מבחוץ.

● **כשנכנסת לעבוד לא היתה לך הרגשה לא נוחה של אחד שבא פיתאום מלמעלה?**

במובן מסוים כן, אבל הייתי גם עובד-מדינה. זה לא כמו אחד שבא פוליטית. המוסד ומישרד-החוץ איכשהו דומים מבחינה זו. היות והייתי עובד-מדינה, ההרגשה אחרת.

● **עובדי המישרד לא התנגדו למינוי מבחוץ?**
לפי ההסכם איתם, כל שר רשאי להביא איתו מזכירה, נהג, ראש-לישכה ומנכ"ל. לארבעת התפקידים האלה הוצע לא יכול להתנגד.

● **למה הסכמת לקבל את התפקיד? תמיד חלמתי על התפקיד הזה. זה תפקיד נהדר מכל הבחינות.**

● **תקופה ארוכה היית בעצם שר חוץ דה-פקטו, כששמיר היה גם ראש-הממשלה.**
נכון.

● **היה לך אז יותר מרחב פעולה? בהחלט. היה לו פחות זמן לעסוק במישרד-החוץ.**

■ ■ ■

● **מה אתה חושב שהשאלה האחרת במישרד-החוץ מבחינת המדיניות?**

השאלה גישה יותר ביצועיסטית לנושאים, וניסיתי לתנן את העובדים לגישה הזאת. דבר שני, ניסיתי להחדיר הרגשה של יותר חשיבות עצמית מבחינת המישרד, לא מבחינת האנשים.

● **מה זאת אומרת?**
מישרד-החוץ חייב להיות יותר פעיל בקביעת מדיניות, ואני חושב שלמישרד-החוץ יש תפקיד מאוד נכבד בקביעת מדיניות, דבר שלא היה קיים כעבר, כי חוץ היה מישני למערכת הביטחון.

הרבה השלישי, ניסיתי להגביר את חשיבות העולם השלישי. אסור שישראל תראה את עצמה כספחה של ארצות-הברית ואירופה, ואסור שתיווצר תדמית כזו של ישראל בעולם. וכמה שיש יותר יחסים עם העולם השלישי — מישקלה הסגולי של מדינת ישראל עולה. ניסיתי לתרום את חלקי לקידום השלום עם ארצות-ערב. אני מאמין בזה מאוד.

● **דבר אחרון: ניסיתי לפעול במידת יכולתי נגד האפרטהייד בדרום-אפריקה ולטפח גישה אנטי אפרטהייד בישראל.**

● **אתה חושב שהצלחת בזה?**
אני חושב שתרמתי לאווירה שנוצרה, שהיא נגד האפרטהייד.

● **ובכל זאת, ישראל ממשיכה לסחור עם דרום-אפריקה.**

כל העולם סוחר עם דרום-אפריקה, כולל מדינות נאורות כמו שוודיה.

● **זה לא אומר שזה בסדר.**
לא. אבל זו השאלה, אם אנחנו סוחרים או לא.

אנחנו כמדינה חייבים להיות נגד כל תופעה של גיוענות, בין אם זה בדרום-אפריקה ובין אם זה כאן, בישראל.

● **לא מפריע לך שחלק גדול מן הקשרים של ישראל עם מדינות העולם השלישי נעשה דרך מכירת נשק למדינות האלה?**

אני לא חושב שזה נכון. משיב — מחלקת שיתוף פעולה בינלאומי במישרד-החוץ — יש לה חלק נכבד ביותר בכך שישראל מוכרת כמדינה שיש לה יכולת כמעט ייחודית בנושאים כמו חקלאות באזורים צחיחים, ניצול נכון של מים וכו'. והדברים האלה הם בהחלט החלק החשוב בפעילות שלנו.

● **מכירת נשק זה נושא פיקאנטי, זה סיפור שמפשים. לא מחפשים את הסיפור של החקלאי שנמצא בשדה, לכן מבליטים את הנשק ולא את החקלאות.**

חוץ מזה, יש בישראל כל מיני אלופי-מישנה במל"ש שמוכרים נשק, ואין שליטה על זה.

● **הם מוענים שזה הדבר היחיד שהם יודעים לעשות, ושלא דואגים להם לעבודה אחרת.**

אם הם מוכשרים, הם ימצאו עבודה. מי שלא מוכשר, לא ימצא עבודה. כך זה תולך.

● **ובכל זאת, צריך לשנות את התרמית של ישראל כמוכרת נשק.**

מנסים לשנות תרמית. משיב עושה פעילות בלתי-רגילה. הם פעילים גם בארצות שאין לנו יחסים דיפלומטיים איתם. ובאפריקה יודעים מה שאנחנו עושים.

● **אתה מבקר הרבה באפריקה?**
כן, אפשר לומר.

● **יש מקום שלא היית בו?**
כן, במזרח אירופה.

● **אתה אוהב לטייל?**
כן.

● **לכן בחרת בתפקידים שהנסיעות הן חלק מהם?**
אני אוהב את הפעילויות שהן חלק מהנסיעות, אני לא בטוח אם אני אוהב לנסוע סתם, לראות מקום יפה.

● **איוו נסיעה הכי ריגשה אותך בשש השנים האחרונות?**
הנסיעה הראשונה למצרים. מייד אחרי בואו של סאדאת לישראל.

● **היית אז מנכ"ל?**
לא.

● **באיזו מסיגרת נסעת?**
נסעתי במסיגרת לא של מישרד-החוץ, כך לנסות לארגן פגישות כהמשך לביקור שני סאדאת.

● **אתה מרגיש שפגישת פרס מובארכ היא הישג אישי שלך?**

אני חושב שזה הסיום של המשאומתן עי טאבה, וזה היה מאוד דרמאטי, כי בעצם סיימנו את המשאומתן ביום הרביעי בערב. כשביום החמישי התחילה הפיסגה. אני חושב שזה תרם לקיומה של הפיסגה.

● **במבט לאחור נראה שהמשא ומתן על טאבה היה יותר חשוב מן הפיסגה.**

שני הדברים היו חשובים, אבל הפיסגה נתנו ביטוי לאווירה חדשה, לסיום המשאומתן, ועצו העובדה ששני המנהיגים נפגשו. לפגישת יי משמעות מאוד גדולה.

● **לא היה לך מוזר לומר לעמוד ע המירפסת באלכסנדריה ביחד עם כל עו ישראל בערך?**

מאוד.

● **מה היית רוצה לומר שלא שאלת אותך?**

אני חושב שכיסית הכל. הייתי רוצה שתוריי איוה 70 אחוז מהראיון.

● למפיק ולמראיין זוהר בהלול, על תוכניתו נקודת-מוצא שבה ריאיון בוזמנית, בשתי שפות, שלוש נשים יהודיות ושלוש נשים ערביות, על בעיות הפמיניזם. היתה זאת תוכנית מעולה אחר — תוכנית לרדוגמה לישראל כפי שהיתה צריכה להיות, מדינה השואפת לשוויון בין גברים ונשים ובין יהודים וערבים.

בהלול דיבר ערבית עם היהודיות וערבית עם הערביות, וכל אשה דיברה בשפתה (היה תרגום סימולטני לנשים היהודיות. הערביות לא היו זקוקות לכך). כאשר דיברה יהודיה, הופיע על המיקרופון תרגום לערבית. כך נוצר קהל דו-לשוני ודרמטי.

רמת-הריון היתה מרשימה. כל שש הנשים היו אינטליגנטיות ואמרו דיברייטעם. כאשר הערביות מוסיפות את המימד החברתי-פוליטי הן מיוחדות שלהן לבעיה הכללית (הנשים הערביות הן מיעוט בתוך מיעוט).

יחד עם הצל"ש למפיק-מראיין, מגיע צל"ג להנהלת הטלוויזיה, על שהיגלה תוכנית כזאת לשעה של צפייה נמוכה (18.32), ולטלוויזיה בערבית בלבד. בשל ערכה החינוכי הרב חובה לשררה מחדש בשעת צפייה גבוהה, ובטלוויזיה הערבית דווקא.

סודות האימפריה

● לגדי סוקניק, הכתב הכלכלי של קול-ישראל, שפירסם את הנתונים שיועזו את המדינה על משכורות-העתק של ראשי הבנקים בישראל. סוקניק הצליח לאתר עוד מוקד של מידע על הסודות החסויים של האימפריה הבני קאית, ובסיועו של הפרופסור התל-אביבי אריה גלוברון הפיץ את הנתונים והחדרים היטב לתודעה הציבורית. הוא העניק נשק רביעוצמה בידי הציבור, המתקשה להעמיד את הבנקאים על מקומם, בעיקבות מפולת מניות-הבנקים ותוצאותיה, דרך רוח בייסקי ועד מאזני הבנקים הבלתי-מרשימים של היום.

ואף-על-פי-כן ממשיך

● לניסים מישעל, "כתבנו בוושינגטון", שעלה על דרך-המלך ואינו מפסיק לשלוח כתבות-לוויין למולדת. מקצת אנשי מחלקת

כתב סוקניק
נתונים מזעזעים, סודות חסויים

החדשות של הטלוויזיה הישראלית אינם אוהבים במיוחד את מישעל, ועל רקע זה ניסו להפיץ שמועות שונות כאילו הוא אינו מתאים לתפקיד בארצות-הברית, וכי אינו מסוגל להסתדר בבירה האמריקאית. אחרי תקופה קצרה של הסתגלות לארץ חדשה, התחיל מישעל לתפקד כרג במים. הוא סיקר באינטנסיביות את ביקוריהם של ראשי הממשלה ושרי הממשלה השונים, שהגיעו לארצות-הברית בעת האחרונה, ובנוסף לזה מתמיד לשלוח גם כתבות בנושאים אמריקאיים מובהקים, המעניינים גם את הציבור בארץ. מישעל הצליח לקשור קשרים במישרי הממשלה האמריקאית, ובגלל זה ניתן לו לצלם בתוך מישרי-החוק — דבר שאותו מתקשים להשיג אפילו ציוותי טלוויזיה אמריקאיים.

שדר אנסקי
לא הפעם הראשונה

במשך שנים רבות בלה ברעם, גם היא מוותיקות קול-ישראל. ומאז שפרשה לפני שנתיים, אין מנהל למחלקה, למיכר שייפתח יגש גם ערן דניאל, אחד הבכירים במחלקה, וסיכויי לזכות בתפקיד אינם טובים.

מאחורי המיקרופון

אין יותר הסכם

אלכס אנסקי, שדר גלי-צה"ל, ששידר במשך שנים את התוכנית שבע-אפס-שבע וצבר פופולריות רבה, עזב את גלי-צה"ל לטובת קול-ישראל. הוא ישר שם תוכנית דומה, באותה השעה, ברשת גימל. מסתבר שבעבר היה הסכם בלתי-כתוב בין גדיעון לביארי, מנהל הרדיו, לבין רון ביישי, שהיה מפקד גלי-צה"ל. שאיש מהם לא יקח עובד מעמיתו. ההסכם, כנראה, לא קיים עוד, וכך ראה את עצמו לביארי חופשי לחטוף את אנסקי מן התחנה הצבאית. בגל"ץ מחפשים תשובה הולמת לצעד זה.

נחמן שי, מפקד גל"צ הנוכחי, פנה למיכנה

מכונית במידבר

שוטר ממישטרת עזה טילפן לפני כמה שבועות למחלקת-החדשות של קול-ישראל בירושלים ושאל על מכונת מסוג פז 504, שבמיספרה נקב. הוא שאל אם מכונת זו שייכת לגדיעון לביארי, מנהל הרדיו. השוטר הסביר כי אנשי הסיירת הידוקה מצאו מכונת זו נטושה בחולות-הנגב. העורך שענה לטלפון ביקש לברוק את הדבר, וצילצל לביתו של מנהל הרדיו. לביארי הודיע שרק כמה רקות קורם לכן התנה את מכונתו ליד הבית, ולא יתכן שהיא נגנבה והגיעה לנגב בזמן כה קצר. מסתבר שמכונתו של לביארי נגנבה כמה שבועות קודם כל המיסמכים והרשי

שוד

העגבניות

מנשה (מושיק) טימור עורך מזה תקופה ארוכה עריכר-איונות ברחבי-הארץ. בשבוע שעבר, ביום השלישי, היה טימור אמור לראיין בחיפה. הוא ביקש מבר-מלה מנשה, הכתבת החרוזה והגמרת של קול-ישראל לענייני מישטרה ופליטים, להופיע ולהתראיין. כרמלה הסכימה, אך הודיעה לטימור שהכל תלוי במצב האירועים באותו ערב, והוזהרה אותו שאם יהיו דברים חשובים בתחום הסיקור שלה היא תבטל את הופעתה. טימור הסכים לתנאי, והיה בטוח ששום דבר לא יקרה.

טימור טעה. זמן קצר לפני שהשניים היו אמורים לצאת לדרך, הודיעה לו כרמלה שהיא מבטלת את הופעתה. מסתבר שבשעה 7 וחצי הודיעו לה על שוד המילטשתי יהלומים. כרמלה לא היססה ונסעה מייד למקום-האירוע.

יבון, יו"ר רשות-השידור, ושאל אותו איך יתכן לגנוב כך אנשים מתחנה לתחנה, ואם קול-ישראל החליט להכריז מלחמה גלויה על גלי-צה"ל. יבון ענה לו שלרעתו הראשונים אשר פתחו במלחמה היו דווקא אנשי גל"צ, כאשר התחילו בשידור יומני-חדשות בצורות שונות החל מן השעות המוקדמות של הבוקר.

אנסקי, מקפיד שלא להגיב ישירות על חרושת-השמועות סביב מעברו מתחנה לתחנה, אך מנסה לעורר את הרושם כאילו אנשי קול-ישראל הם שפנו אליו. אך האמת היא שהוא פנה לקול-ישראל — ולא היתה זו הפעם הראשונה שהוא עשה זאת. לפני כמה שנים, עוד בזמן שמפקד גלי-צה"ל היה צביקה שפירא, פנה אנסקי לרדיו הממלכתי, ניהל משאומתן סורי, אך התחרט ברגע האחרון ונשאר בגל"צ.

לנסוע או לא לנסוע

מייק הולר, כתב קול-ישראל לענייני חקלאות, לא היה מעולם בחו"ל. השנה החליט, סוף-סוף, לנסוע בפעם הראשונה ולראות את ארצות-העולם. חבריו שייכנעו אותו שכדאי לו. הוא הבטיח לאשתו, והתחיל בסיידורים. מכיוון שהולר אינו אוהב מעליות או מטוסים, סידרה לו חברת אגרקסקו נסיעה מיוחדת באונייה. אך גם אחרי שהכריז על נסיעתו באונייה כולם, עדיין קיווה הולר עד הרגע האחרון שמשוה ישתבש והוא "יאלץ" לבטל אותה. למרבה צער, הכל הלך חלק. הרדיו הסכים לאשר לו את הנסיעה ואפילו את הוצאות האש"ל הכרוכות בה, והוא אמור היה להפליג בשבוע שעבר.

מנהל לביארי
מיסמכים גנובים

יונות, ומישוה השתמש בניידות אלה כדי להלכין מכונת גנובה אחרת מאותו הסוג. הוא הצמיד למכונת הגנובה את מיספרי-הרישוי של מכונתו של לביארי, שניידותיה היו בידיו, וכך חשב למכור אותה. לרוע מזלו, הוא נתקע איתה אישם בנגב ונטש אותה.

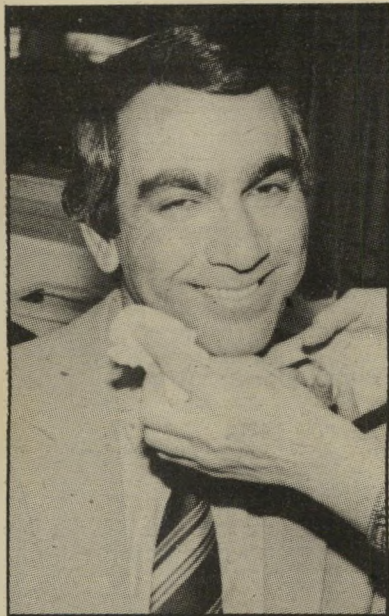
כתבת מנשה
ברגע האחרון

טימור לא איבד את עשתונותו, והתקשר למייק הולר. הולר היה כתב הרדיו לענייני מישטרה לפני מנשה. הוא הסכים להופיע במקומה בעריכר-איונות, והסביר שבתחום הסיקור שלו — חקלאות — יכול להתרחש לכל היותר שוד עגבניות או בצלים.

סוף טוב, הכל טוב: לשימחתו הרבה, מצא הולר לבסוף תירוץ כלשהו, וכיטל את הנסיעה.

כיסאות מוסיקאליים

דליה יאירי, ששבה לקול-ישראל אחרי ששהתה עם בעלה בשליחות בחו"ל, התחילה לערוך את יומן-השבוע של הרדיו, המשודר מדי שבת בבוקר. יאירי המוכשרת מחליפה את דויד ויצטום. הוא היה "כתבנו באירופה", לפני שהחליף אותו ישראל סגל מן הטלוויזיה.

כתב מישעל
כמו דג במים

ויצטום הוא תרומת הרדיו לטלוויזיה, אחרי שמאיר שלו עבר מהטלוויזיה לרדיו, כעקבות סיכסוך שהיה לו עם חיים יבין, המנהל. שלו יתחיל לשרת תוכנית שבועית אישית מייד אחרי חג-הסוכות, בכל יום שישי, ב-6 בערב.

חוזרים ללימודים

האוניברסיטה המשוורת חוזרת אל גלי-האתר. התוכנית, המשודרת בגל"ץ והחוגגת בימים אלה עשור, יצאה לחופשה, כמו בסיום כל טרימסטר, ועם חידוש שנת-הלימודים האוניברסיטאית היא שבה אל המאזינים מייד אחרי סוכות, בכל בוקר ב-6 (ובשידור החוזר ב-9 וחצי בערב).

בתחנה מתכננים מסיבת-עשור, אך זו תתקיים רק אחרי שתירצה יובל, עורכת המישר. במשך כל השנים, תשוב מחופשת-הלידה שלה. יובל נמצאת בחודש האחרון להריונה.

הנולדים לטרימסטר הקרוב הם: ביום הראשון — אתגרם ופריצות-דרך במדעי-התעופה, מגיש פרופסור שמואל מרחב; ביום השני — על תפיסת הנס במיקרא, מגיש הר"ר יאיר זקוביץ. ביום השלישי — דרמה יוונית, מגיש המשורר אהרון שבתאי. ביום הרביעי — העידן הגרעיני, מגיש הר"ר אבנר כהן. וביום החמישי — הפסיכולוגיה של החלומות, מגיש הפרופסור צבי גיורא.

בתוליה שזל הגב' קלצ'ינסקי

הצייר אנדרה קלצ'ינסקי (50) אביהן של סמדר ושרון קלצ'ינסקי, נשא לאשה שחקנית צעירה ויפה בת 19. העם בישראל התגבר על הבשורה הזאת ועבר לסדר היום. אבל קוראי מדורי הרכילות, ובמיוחד אותם שקראו את הראיון שהעניקו בנייהווג ללאשה, נדרמו מהסקופ. לא כל יום מכריזה שחקנית יפה, בוגרת

תמונת ריקה שבידי דיוויד
שחזיר את דמיה הפלה

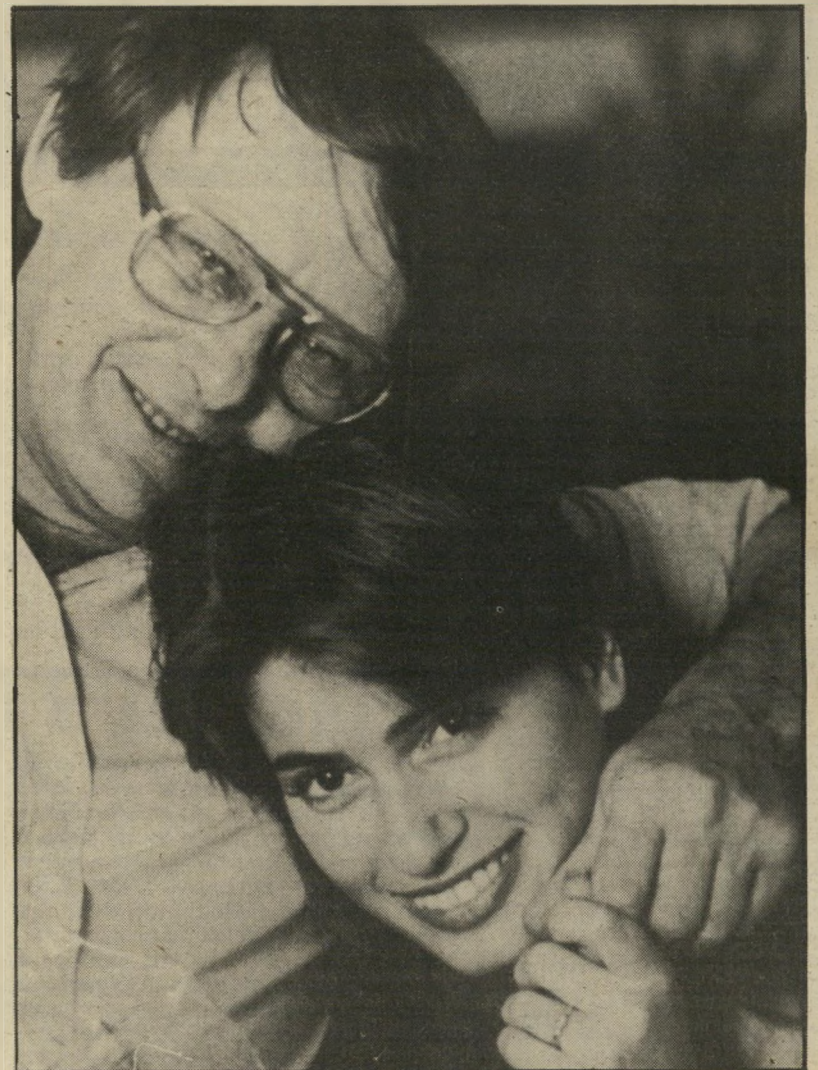
בת 19, בדראמאיות: "הייתי בתולה עד שהכרתי את בעלי".
אבל גם על הגילוי הזה התגבר העם. כל מי שקרא את הידיעה בעיתון הצליח, בכל זאת, להירדם בלילה.
רק בדירה אחת, בתל-אביב, דלק האור כל הלילה. בחור צעיר אחד התהפך מצד אל צד ולא הצליח להירגע. הוא לא נרדם עד אור הבוקר. בבוקר הוא קם, נתן לעצמו מכה בראש, ואמר לעצמו, במבטא מאוד אמריקאי: "איזה אידיוט

הייתי, איך סידרו אותי?"
דיוויד טרנר, בן 27, אמריקאי-בריטי, סיפר ל"העולם הזה" את סיפורו:
אני גר בארץ כבר שבע שנים. קצת עובד וקצת לומד. שני הוריי הם פסיכיאטרים, והם הקימו קרן על שמי, שבעורתי אני חי בארץ לא רע.

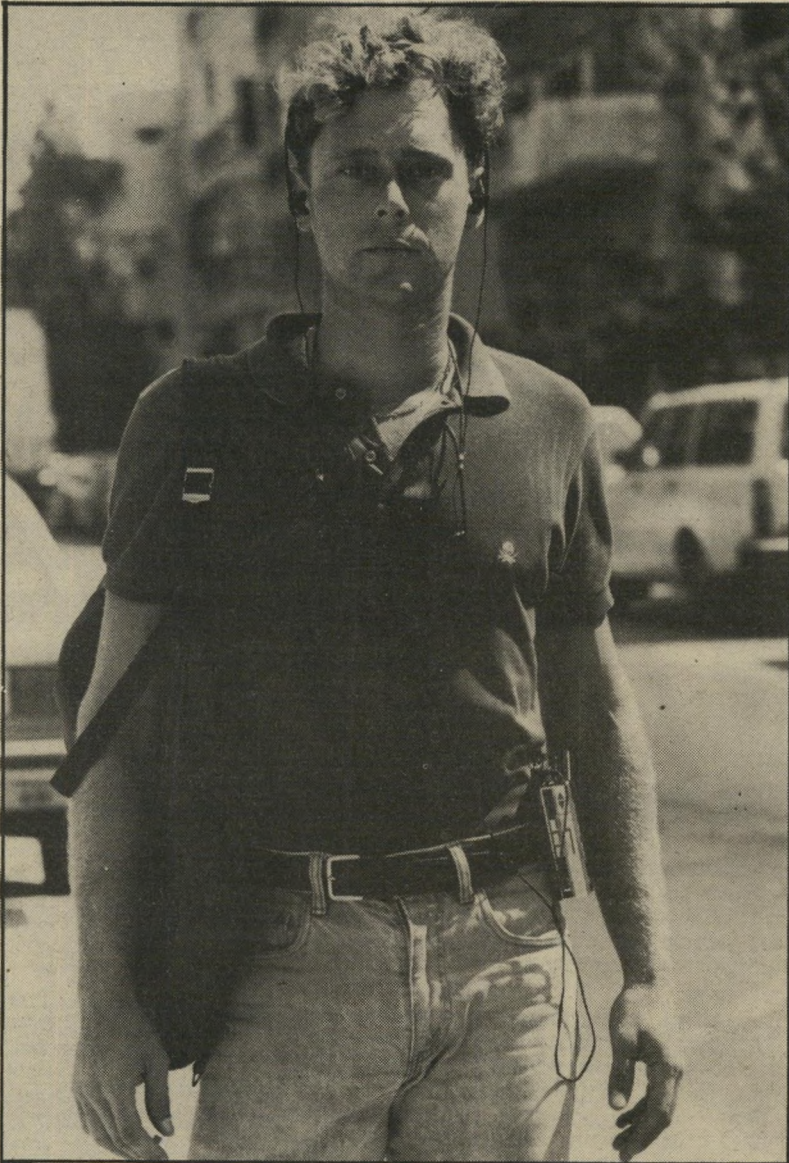
את ריקה אגסי, היום גברת קלצ'ינסקי, פגשתי בשפת היס ב'4 ביוני 1986. מצאנו חן האחד בעיני השני ונדברנו להיפגש שוב. כבר למחרת הלכנו לקולנוע, ואחרי הקולנוע הוחלט שהיא עוברת לגור אצלי.

התאהבתי בה. היא נראתה לי עדינה וזקוקה לפינוק ולטיפול. ברגע שעברה לגור אליי, התחלתי להתייחס אליה כאל שותפה. היו לה איזה בעיות מישפטיות בגלל תאונת-דרכים שבה היתה מעורבת, אז לקחתי אותה לעורך-הדין שלי. אחר-כך היו לה בעיות עם השניים והחניכיים, ולקחתי אותה לרופא-השיניים שלי. מוכן שאני שילמתי עבור כל הרברים האלה.

היא החזירה לי ברברים קטנים. יש לי יומן שבו אני רושם את תוכניותיי ואת מה שעבר עליי. אני מביט ביומן הזה כמה פעמים ביום. כשהייתי פותח את היומן, הייתי מגלה שריקה כתבה שם: I LOVE YOU. וזה שימח אותי.

הארון והגברת קלצ'ינסקי
הייתי בתולה עד שהכרתי את בעלי

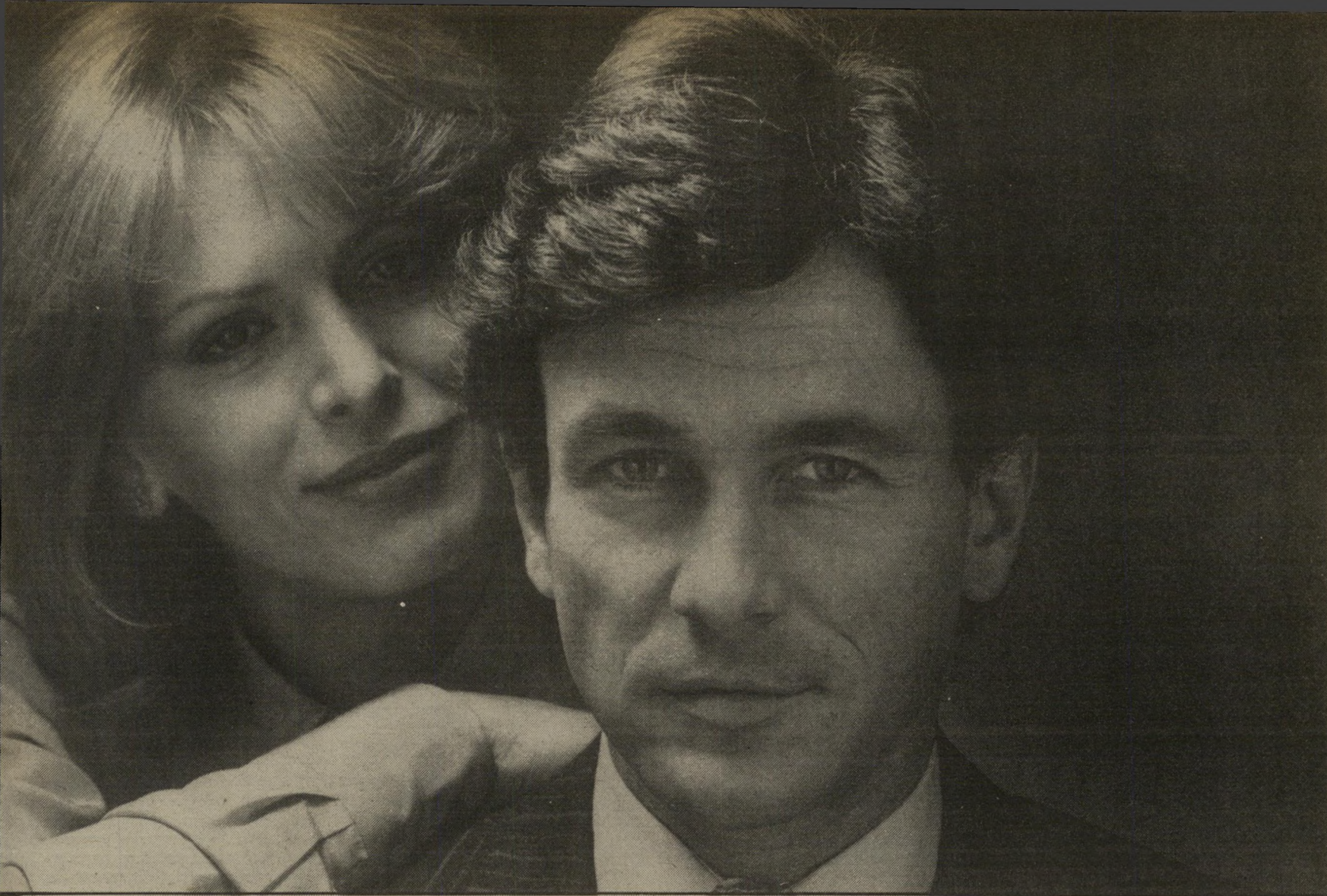

דיוויד טרנר

איזה פרצוף יש לי היום בעיני החברים שלי?

נכנסה להיסטריה ובכתה בטלפון. ביטלתי את כל התוכניות שלי, לא נרשמתי ללימודים וחזרתי הביתה, כדי להיות איתה ולתמוך בה.
הלכנו ביחד לרופא שביצע בה הפלה. שילמתי עבור ההפלה, כמוכן. כלומר, נתתי את הכסף לריקה, כדי שהיא תיתן לרופא.
אחרי ההפלה הבאתי אותה הביתה, טיפלתי בה ופינקתי אותה. כמה ימים אחרי ההפלה היא אמרה שהיא רוצה ללכת לאמא שלה. לקחה את הבגדים שלה והלכה. ככה היא נעלמה מחיי.
נפגשתי. אבל הייתי בולע את הפגיעה אילולא ההכרה שהיתה בתולה עד לפני חודשיים. כשפגשה את אנדרה קלצ'ינסקי, בעלה.
איזה פרצוף יש לי היום בעיני החברים שלי, שבהיערי מהארץ ריקה היתה מטלפנת להם שלוש פעמים ביום ומספרת להם שהיא כהריון ממני? ובכלל, אם היא בתולה, אני מבקש בחזרה את הכסף ששילמתי עבור ההפלה, ואולי גם פיצויים על שאני מרגיש מרומה ומנוצל.
מעניין מה חושבים עליי החברים שלי. בחור צעיר מטפל ומפנק ומשלים הפלה לגברת בתולה. מי שמע דבר כזה?

גיליתי מהר מאוד שאין לה בכלל ירידים, והיא נעשתה לגמרי תלויה בי. זה קצת הבהיל אותי. התחלתי להציג אותה לפני החברים שלי.
ואז קרה דבר מאוד משונה. כבר בפגישה הראשונה ריקה היתה מספרת להם פרטים לגמרי אינטימיים מהחיים שלה, כמו למשל מה קרה לה עם גבר בגיל 16, ואיך אמא שלה בדקה לה את הבתולים. החברים שלי חשבו שהיא קצת משר געת, אבל אני אהבתי אותה, ולכן החלטתי שזהו מסר שאומר: אני זקוקה לעזרה!
באותה תקופה תיכננתי נסיעה לאנגליה, כדי לפגוש את אמי וכדי לברר אפשרויות של לימודים בלונדון. שלושה ימים לפני הנסיעה שלי הודיעה לי ריקה שהיא חושבת שהיא כהריון. קבענו שהיא תלך לרופא ותעשה בדיקות, ואני אסע לאנגליה רק לשבועיים ואחזור לטפל בבעיה, אם תהיה. אני נסעתי והיא נשארה בדירה שלי עם החתול שלי ועם חמש המחאות ריקות, חתומות על ידי, כדי שיהיה לה כסף למיקרה חירום.
ראגתי לה. התקשרתי כל יומיים-שלושה. אחרי שהיא קיבלה את תוצאות הבדיקה, היא

בחנו את נשואיכם

1. האם אתה מקפיד לשים כל דבר במקומו (נקודה אחת) או אינך מרגיש בנוח בבית מסודר (שתי נקודות).
2. אתה מעדיף שסדר יומך יהיה לפי תוכנית קבועה מראש (נקודה אחת) או נוטה להתאים את סדרהיום למצב בים ולמצבירהות המשתנים (שתי נקודות).
3. אתה מתעצבן אם סדר יומך משתבש בעיקבות אירוע בלתי צפוי (נקודה אחת) או אתה שמח על השינויים ועל שבירת השיעמום היומיומי (שתי נקודות).
4. האם יש לך משהו נגד אירועים בלתי צפויים (נקודה אחת) או אתה נהנה מההתמודדות עם אירועים בלתי צפויים מראש (שתי נקודות).
5. האם אתה סומך על טעמי האיש בלבד? — בנושא זה חסר לי תמיד קצת ביטחון עצמי (נקודה אחת) — אני בטוח לחלוטין בטעמי בלבד (שתי נקודות).
6. כיצד אתה מגיב כאשר משתנים לפתע מצבים או יחסים בתחום חיך הצר, באופן בלתי צפוי לגמרי?

- אני רואה שינויים כאלה, כדרך כלל, בעין רעה, וקשה לי מאוד להירגע (נקודה אחת) — שינויים כאלה לא מזוים לי, ועד מהרה אני מגלה מה עומד מאחוריהם (שתי נקודות).
7. מה קורה כאשר העניינים אינם הולכים כפי שציפית? — במיקרה זה עובר לי החשק להמשיך ולעסוק באותם עניינים (נקודה אחת) — אני ממשיך בשלי, בתיקווה שכסופו של דבר יסתדרו העניינים בכל זאת (שתי נקודות).
8. האם אתה שולט בריג-שותיך? — קל לנחש את דיעותיי וריגשורי

- תי, אינני מצליח להסתיר אותם (נקודה אחת) — בדרך כלל יש לי שליטה מלאה על עצמי, ואינני חושף את ריגשותיי (שתי נקודות).
9. כיצד אתה מגיב בהיזכר בחוויות לא נעימות ומשמילות? — אני נכנס לריכאון כשאני חושב על חוויות אלה (נקודה אחת) — מכיוון שזה כבר מאחוריי, לא מפריע לי להיזכר במיקרים אלה (שתי נקודות).
10. כיצד אתה רואה את מעמדך אתה? — לעיתים העולם כולו שנוא עליי. יש לי תחושה שזה לא משנה אם

- אני קיים או לא (נקודה אחת) — אני סבור כי יש הרבה דברים טובים עלי אדמות, וגם אני, כאדם חי, מייצג ערך (שתי נקודות).
11. בנייה אדם מתחלקים לטיפוסים: ערב ולטיפוסים: בוקר. לטיפוסים: ערב לא איכפת לי לכת לישון מאוחר, אבל הם מתעוררים, למחרת, בקושי. לטיפוסים: בוקר, לעומת זאת, אוהבים להקדים לישון, ולכן מרגישים עצמם, למחרת, רעננים במיוחד. לאיזה סוג אתה שייך? — לטיפוסים: ערב (נקודה אחת)

- לטיפוסים: בוקר (שתי נקודות).
12. כיצד אתה מחליט בשאתה עורך קניות? — לעיתים קרובות בצורה אימפולסיבית (נקודה אחת) — אני מתכנן את קניותי מראש, בזהירות (שתי נקודות).
13. כיצד אתה נוהג בחפ-צידי? — אני נוהג בהם בזהירות ומרבה להשתמש בהם (נקודה אחת) — לעיתים קרובות נמאסים עליי כמה מחפצי, ואני משליך אותם, או שם אותם בצד (שתי נקודות).
14. מה דעתך? — עיסוקי חשוב לי מאוד. כשהוא גוזל לפעמים מזמני החופשי, זה חבל, אבל אין מה לעשות (נקודה אחת) — עיסוקי הוא בשבילי פרנסה בלבד. החיים הפרטיים הם החשובים (שתי נקודות).
15. מה אתה עושה בזמנך הפנוי? — לעיתים קרובות עובר שעות נוספות, או רוכש השכלה (נקודה אחת) — אני נהנה להתבטל (שתי נקודות).
16. כיצד אתה מתנהג בחברה? — אני מנצל את הזמן לביילוי או עוסק בתחביב (שלוש נקודות).
17. כיצד אתה מתנהג כאשר משתף פעיל ותורם לשיחה (נקודה אחת) — אני מרבה לשחק (שתי נקודות).

איך לעשות זאת ב-12 שאלות

לכל אדם נשוי יש מושגים משלו על הצלחת נשואיו. אם הם עולים יפה או לא. אלה הם, כמובן, מושגים סובייקטיביים. מי שמשתוקק לקבל הערכת-מצב אובייקטיבית יותר על נשואיו, כדאי לו לערוך לעצמו, ולבן-זוגו, את מיבחן-הנישואין המדעי, שהורכב על-ידי מכון מחקר אירופי נודע. 121 שאלות המיבחן-העצמי מתחלקות לשתי קבוצות: 29 השאלות הראשונות, להן קבע המיבחן מראש, לפי תשובות-הברירה הנתונות, את מיוספר הנקודות האפשריות לכל שאלה, ו-92 השאלות האחרות, להן יכול הנבחן לברור לעצמו אחת מחמש תשובות אפשריות הנראות לו — מ-100 בחלט (נקודה אחת) עד, בחלט לא (חמש נקודות). כדי למנוע מעשי רמייה עצמית הוסתרו בין השאלות שאלות החוזרות כאילו על עצמן, וגם

ניקוד התשובות

שלה

נא סמן בכל שאלה משאלה מס' 1 עד שאלה מס' 29 מיספר הנקודות המתאים. לשאלות 30 עד 121 - סמן לפי לוח הניקוד שלמטה:

5	4	3	2	1
בהחלט לא	כנראה לא	לא כן ולא	כן כנראה	בהחלט כן

1	1 2
2	1 2
3	1 2
4	1 2
5	1 2
6	1 2
7	1 2
8	1 2
9	1 2
10	1 2
11	1 2
12	1 2
13	1 2
14	1 2 3
15	1 2 3
16	1 2
17	1 2 3
18	1 2
19	1 2 3
20	1 2 3
21	1 2
22	1 2
23	1 2
24	1 2
25	1 2 3
26	1 2 3
27	1 2 3
28	1 2
29	1 2 3 4 5

30	1 2 3 4 5	45	1 2 3 4 5	60	1 2 3 4 5	75	1 2 3 4 5
31	1 2 3 4 5	46	1 2 3 4 5	61	1 2 3 4 5	76	1 2 3 4 5
32	1 2 3 4 5	47	1 2 3 4 5	62	1 2 3 4 5	77	1 2 3 4 5
33	1 2 3 4 5	48	1 2 3 4 5	63	1 2 3 4 5	78	1 2 3 4 5
34	1 2 3 4 5	49	1 2 3 4 5	64	1 2 3 4 5	79	1 2 3 4 5
35	1 2 3 4 5	50	1 2 3 4 5	65	1 2 3 4 5	80	1 2 3 4 5
36	1 2 3 4 5	51	1 2 3 4 5	66	1 2 3 4 5	81	1 2 3 4 5
37	1 2 3 4 5	52	1 2 3 4 5	67	1 2 3 4 5	82	1 2 3 4 5
38	1 2 3 4 5	53	1 2 3 4 5	68	1 2 3 4 5	83	1 2 3 4 5
39	1 2 3 4 5	54	1 2 3 4 5	69	1 2 3 4 5	84	1 2 3 4 5
40	1 2 3 4 5	55	1 2 3 4 5	70	1 2 3 4 5	85	1 2 3 4 5
41	1 2 3 4 5	56	1 2 3 4 5	71	1 2 3 4 5	86	1 2 3 4 5
42	1 2 3 4 5	57	1 2 3 4 5	72	1 2 3 4 5	87	1 2 3 4 5
43	1 2 3 4 5	58	1 2 3 4 5	73	1 2 3 4 5	88	1 2 3 4 5
44	1 2 3 4 5	59	1 2 3 4 5	74	1 2 3 4 5	89	1 2 3 4 5

90	1 2 3 4 5
91	1 2 3 4 5
92	1 2 3 4 5
93	1 2 3 4 5
94	1 2 3 4 5
95	1 2 3 4 5
96	1 2 3 4 5
97	1 2 3 4 5
98	1 2 3 4 5
99	1 2 3 4 5
100	1 2 3 4 5
101	1 2 3 4 5
102	1 2 3 4 5
103	1 2 3 4 5
104	1 2 3 4 5
105	1 2 3 4 5
106	1 2 3 4 5
107	1 2 3 4 5
108	1 2 3 4 5
109	1 2 3 4 5
110	1 2 3 4 5
111	1 2 3 4 5
112	1 2 3 4 5
113	1 2 3 4 5
114	1 2 3 4 5
115	1 2 3 4 5
116	1 2 3 4 5
117	1 2 3 4 5
118	1 2 3 4 5
119	1 2 3 4 5
120	1 2 3 4 5
121	1 2 3 4 5

- 56. בן-דוד ואני מבינים איש את רעהו בכל.
- 57. כאשר יש לי רעיה או תחושה שונה משל בן-דוד, אינני מגלה לו זאת, כי אני חושש פן יכעס.
- 58. אין לי מושג מי משנינו צריך להיות אחראי לחשבון הוצאותינו.
- 59. בן-דוד ואני תמיד מידעים כיצד יש לבלות חופשות ושעות-פנאי.

- 51. אנחנו, בדרך כלל, תמיד רעים כיצד להוציא את כספנו.
- 52. אינני סבור שזה חשוב לנסות טכניקות מיניות יוצאות-דופן עם בן-דוד.
- 53. אם מתחשק לה, מותר לה לאשה לעבוד יום שלם מחוץ לבית.
- 54. בן-דוד חש ומבין כל מצב רוח שלי.
- 55. לבן-דוד אין, כנראה, די זמן או כוח כדי לתכנן משהו, יחד איתי, לשעות הפנאי.

- כלפי, מבחינה מינית, בצורה לא הוגנת.
- 47. מן הראוי שלשני בני-הזוג תהיה גישה זהה לענייני רת ומסורת.
- 48. אני מאוד לא שבע-רצון מהתפתחות יחסינו להוריי ולקרוביי.
- 49. הקינאה של בן-דוד עולה לי לפעמים על העצבים.
- 50. כשיש לנו בעיות, קורה שבן-דוד נאלם ומשאיר לי לצאת מהבית לבד.

- 17. האם אתה נזהג להצטרף לפעילות חברתית? — כן (נקודה אחת)
- אני פוסח על הסעיפים, אפילו כשמסכנים אותי להצטרף (שתי נקודות)
- אם הכוונות וההרכב של החברה מעניינים, אשקול אם להצטרף (שלוש נקודות)
- 18. אם נחלק את בני האדם לשתי קבוצות, למי מהן, לדעתך, אתה משתייך? — למי שמתאמצים דרך-קבע להגיע לצמרת, ומשיגים תמיד את מטרותיהם (נקודה אחת)
- למי שתחרותיות אינה חשובה להם, ואם כי הישגים אינם משאירים אותם אדישים, הם גם לא חשובים להם באופן מיוחד (שתי נקודות)
- 19. כמה חברים קרובים יש לך? — רבים (נקודה אחת)
- בכלל לא (שתי נקודות)
- מעטים (שלוש נקודות)
- 20. כיצד אתה מסתדר עם חברים לעבודה? — אני מסתדר עם כל אחד (נקודה אחת)
- אני מעדיף להסתגר עם עצמי (שתי נקודות)
- עם אחרים מסתדר, עם אחרים פחות (שלוש נקודות)
- 21. לגבי ריגשותיך הכי מוזסם ביותר: — אינני מסוגל לשמור אותם לעצמי, וקיים בי הצורך לשתף בהם אדם קרוב (נקודה אחת)
- אינני מסוגל לחלוק בהם עם איש, יהיה קרוב אליי כמה שיהיה (שתי נקודות)
- 22. עד כמה אתה עומד על דעתך, כאשר אתה משוכנע שאתה צודק? — אני מוכן לפשרות, להחשב בזולת (נקודה אחת)
- לא איכפת לי כלום, אני אינני משנה את דעתי (שתי נקודות)
- 23. כיצד אתה מעדיף לעסוק בתחביבך או לבלות את שעות הפנאי שלך? — בחברת אחרים (נקודה אחת)
- לבד (שתי נקודות)
- 24. איזה מישקל אתה מייחס ללבוש, לנעליים ולאביזרים? — אני משתדל להתלבש כפי שצריך ומקפיד על התאמה בין פריטי הלבוש (נקודה אחת)
- לעניין זה אין הרבה חשיבות בעיניי (שתי נקודות)
- 25. האם יש לך תקציב אישי מוגדר? — אני רושם את כל הוצאותיי בקפדנות (נקודה אחת)
- אני חי ללא חשבון (שתי נקודות)
- 26. מדי כמה זמן אתה מנקה את ביתך ומסדר את חפצייך האישיים? — לעיתים קרובות, כי אני סובל כאשר לא הכל נקי ומסודר (נקודה אחת)
- לעיתים רחוקות (שתי נקודות)
- מדי פעם, אך שמדמן (שלוש נקודות)
- 27. אתה עושה משהו

בועז מנס

- 33. אין לי שום בעיה לחשוף לפני בן-דוד את ריגשותיי האמיתיים.
- 34. לעיתים הייתי שמח אילו בן-דוד היה יותר נדיב בנושאים כספיים.
- 35. אין לי כל בעיה לשוחח עם בן-דוד על נושאים-מין.
- 36. כאשר אני חושב על קרובי של בן-דוד, אני, לעיתים, לא מרגיש בנוח.
- 37. זה מטריד אותי כאשר בן-דוד אומלל, או מסתגר בתוך עצמו.
- 38. הייתי שמח אילו בן-דוד היה מעשן פחות או/ו שותה פחות אלכוהול.
- 39. אין לנו מושג ברור כמה כסף אנחנו יכולים להוציא לחודש.
- 40. זה מרכא אותי לחשוב שיתכן ובן-דוד עלול לא להיות מעוניין בי מבחינה מינית.
- 41. מובן שלכל אחד מבני-הזוג תחושה-אחרת האישיים שלו, אבל החלטות נכבדות חייב לקבל, לדעתי, הגבר.
- 42. זה לא מוצא חן בעיניי שבן-דוד מאחר, לעיתים קרובות, לפגישות.
- 43. אנחנו כליך מתאימים איש לרעהו, כפי שרק שני בני-אדם יכולים להתאים זה לזה בעולמנו.
- 44. אינני רואה בזה רע שהאשה היא הנוסלת את הכבודה בין בני-הזוג.
- 45. בן-דוד מעיר לפעמים השפלה.
- 46. לעיתים מתנהג בן-דוד

- אני מוכן לפשרות, להחשב בזולת (נקודה אחת)
- לא איכפת לי כלום, אני אינני משנה את דעתי (שתי נקודות)
- 23. כיצד אתה מעדיף לעסוק בתחביבך או לבלות את שעות הפנאי שלך? — בחברת אחרים (נקודה אחת)
- לבד (שתי נקודות)
- 24. איזה מישקל אתה מייחס ללבוש, לנעליים ולאביזרים? — אני משתדל להתלבש כפי שצריך ומקפיד על התאמה בין פריטי הלבוש (נקודה אחת)
- לעניין זה אין הרבה חשיבות בעיניי (שתי נקודות)
- 25. האם יש לך תקציב אישי מוגדר? — אני רושם את כל הוצאותיי בקפדנות (נקודה אחת)
- אני חי ללא חשבון (שתי נקודות)
- 26. מדי כמה זמן אתה מנקה את ביתך ומסדר את חפצייך האישיים? — לעיתים קרובות, כי אני סובל כאשר לא הכל נקי ומסודר (נקודה אחת)
- לעיתים רחוקות (שתי נקודות)
- מדי פעם, אך שמדמן (שלוש נקודות)
- 27. אתה עושה משהו

ניקוד התשובות

שלו

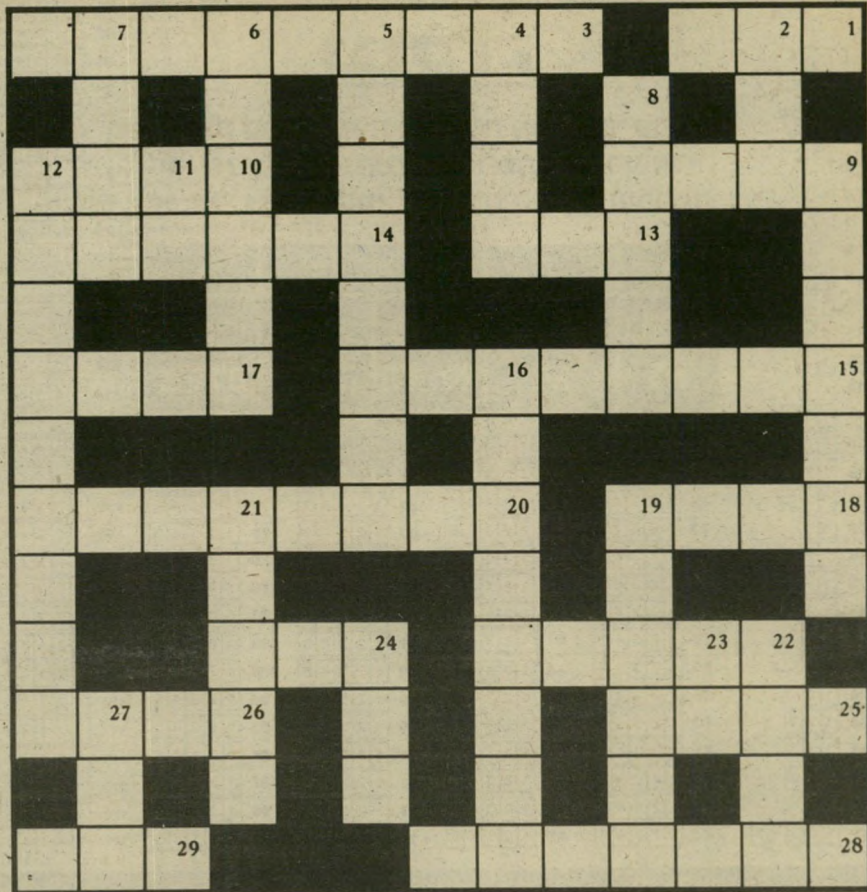
נא סמן בכל שאלה משאלה מס' 1 עד שאלה מס' 29 מיספר הנקודות המתאים. לשאלות 30 עד 121 - סמן לפי לוח הניקוד שלמטה:

5	4	3	2	1
בהחלט לא	כנראה לא	לא כן ולא	כן כנראה	בהחלט כן

1	1 2
2	1 2
3	1 2
4	1 2
5	1 2
6	1 2
7	1 2
8	1 2
9	1 2
10	1 2
11	1 2
12	1 2
13	1 2
14	1 2 3
15	1 2 3
16	1 2
17	1 2 3
18	1 2
19	1 2 3
20	1 2 3
21	1 2
22	1 2
23	1 2
24	1 2
25	1 2 3
26	1 2 3
27	1 2 3
28	1 2
29	1 2 3 4 5

30	1 2 3 4 5	45	1 2 3 4 5	60	1 2 3 4 5	75	1 2 3 4 5
31	1 2 3 4 5	46	1 2 3 4 5	61	1 2 3 4 5	76	1 2 3 4 5
32	1 2 3 4 5	47	1 2 3 4 5	62	1 2 3 4 5	77	1 2 3 4 5
33	1 2 3 4 5	48	1 2 3 4 5	63	1 2 3 4 5	78	1 2 3 4 5
34	1 2 3 4 5	49	1 2 3 4 5	64	1 2 3 4 5	79	1 2 3 4 5
35	1 2 3 4 5	50	1 2 3 4 5	65	1 2 3 4 5	80	1 2 3 4 5
36	1 2 3 4 5	51	1 2 3 4 5	66	1 2 3 4 5	81	1 2 3 4 5
37	1 2 3 4 5	52	1 2 3 4 5	67	1 2 3 4 5	82	1 2 3 4 5
38	1 2 3 4 5	53	1 2 3 4 5	68	1 2 3 4 5	83	1 2 3 4 5
39	1 2 3 4 5	54	1 2 3 4 5	69	1 2 3 4 5	84	1 2 3 4 5
40	1 2 3 4 5	55	1 2 3 4 5	70	1 2 3 4 5	85	1 2 3 4 5
41	1 2 3 4 5	56	1 2 3 4 5	71	1 2 3 4 5	86	1 2 3 4 5
42	1 2 3 4 5	57	1 2 3 4 5	72	1 2 3 4 5	87	1 2 3 4 5
43	1 2 3 4 5	58	1 2 3 4 5	73	1 2 3 4 5	88	1 2 3 4 5
44	1 2 3 4 5	59	1 2 3 4 5	74	1 2 3 4 5	89	1 2 3 4 5

90	1 2 3 4 5
91	1 2 3 4 5
92	1 2 3 4 5
93	1 2 3 4 5
94	1 2 3 4 5
95	1 2 3 4 5
96	1 2 3 4 5
97	1 2 3 4 5
98	1 2 3 4 5
99	1 2 3 4 5
100	1 2 3 4 5
101	1 2 3 4 5
102	1 2 3 4 5
103	1 2 3 4 5
104	1 2 3 4 5
105	1 2 3 4 5
106	1 2 3 4 5
107	1 2 3 4 5
108	1 2 3 4 5
109	1 2 3 4 5
110	1 2 3 4 5
111	1 2 3 4 5
112	1 2 3 4 5
113	1 2 3 4 5
114	1 2 3 4 5
115	1 2 3 4 5
116	1 2 3 4 5
117	1 2 3 4 5
118	1 2 3 4 5
119	1 2 3 4 5
120	1 2 3 4 5
121	1 2 3 4 5

מאורז:

- (1) בן בכרי לא צם
- (3) שומה לתקיף, נטולת חשיבות
- (4,5) לחלוטין
- (9) כל העם סרום
- (10) יוחזק חוק נגד מינהג הקופים

פתרון תשבוצופ 2561

מאורז:

- (13) היש רכב בזהב?
- (14) זכו, מלאכתם נעשית ביד
- (15) כשאין מים ומתים בצמא, נחוץ לשוב כל הדרך חזרה
- (17) במבט לאחור המחשבה מצערת
- (18) פגישה עם משהו נוסף
- (20) העשר מאיים על השכונה הירושלמית
- (22) ההוראה לגיל בלבלה לו את השכל
- (24) למרות שנישטשו קמעה, עדיין הם מלאי הוד
- (25) תנוחי עד שיבוא אליהו
- (26) נחש בפתח
- (28) ציפורים עכשיו כבר חופשיות
- (29) חזרו סחוסים מההפלגה

- (4) פייטר שירר וחזר — ירוחם
- (5) עם קשרים הרוטציה בקפ
- (6) אין כל אמת, אמרה, בשמועה
- (7) סודו יוסגר לכומר
- (8) החלף, למרות שהתרגל
- (9) חילקו דם על-פי בקשה
- (11) לא כבר במשקל
- (12) נראה כי ברדוד לא יוכה להגיע
- (16) מחר יחוסו על עוד מי שבידו סודות-מדינה
- (19) שחורים ולבנים משני המינים במישחק
- (21) שים עין על הרובה, לבטחון
- (22) תהילה לח"כ
- (23) קשיש חזר
- (24) עמר על הראש ולחלוחית בעיניו
- (27) קריאה רומשמעית

אכילגיל ינאי

(המשך מעמוד 41)

60. לעיתים לא נראה לי כאשר בך זוגי מרבה לבלות בחברת ידידיו.
61. גישות לדת ולמסורת אינן ממלאות תפקיד ביחסינו.
62. זה מרכא אותי לפעמים שכך זוגי מעוניין בעניינינו שונים מאלה שאני מעוניין בהם.
63. זה מפריע לי שאינני יכול להוציא כסף ללא הסכמת בך זוגי.
64. כאשר אנחנו רבים, זה מסתיים, בדרך כלל, בכך שאני חש האשם.
65. בך זוגי כאמת יודע להקשיב.
66. כאשר יהיו לנו ילדים, זה יהיה בעיקר תפקיד האשה לגדלם.
67. לעיתים לא נעים לי איך שבך זוגי נוגע בי או אווזו בי בפומבי.
68. קשה לי להאמין שקיים עוד זוג שאצלו הדריקיום הוא יותר הרמוני מאשר אצלנו.
69. לעיתים נרמה לי שמרי בותינו הקטנות נמשכות ונמשכות, ושלעולם לא תיפסקנה.
70. גם אילו יכולתי לבחור בין כל בני-האדם עלי אדמות, לא הייתי מוצא בך זוגי טוב משלי.

71. אינני סבור שיש לקיים את מיצוות-הדת על כל דיקרוקיהן.
72. מושגי על בילוי שעות-הפנאי שונים משל בך זוגי.
73. לגבי השימוש באמצעי-מניעה, אני שבערצון מאוד מהחלטתנו המשותפת.

74. ייתכן מאוד שכמה מקרובינו או ידידינו אינם מאושרים מכך שאנחנו נשארים ביחד.
75. לעיתים יש לנו חילוקי-דעות רציניים ביותר על נושאים שהם, למעשה, חסרי-חשיבות למדי.
76. איאפשר להגדיר את קשרי לבך זוגי כאידיליה מושלמת.
77. לעיתים עולים לי מצב-הרוח של בך זוגי על העצבים.
78. נכון שבחיי-הגישוואן יש לכל אחד מבני-הזוג תחומי-אחריות משלו, אולם לדעתי כדאי שהחלטות נכבדות יתקבלו במשותף.
79. לעיתים אינני יכול לבקש מבך זוגי מה שבעצם הייתי רוצה לבקש ממנו.
80. לבך זוגי יש כל התכונות שאני מצפה שיהיו לשותפי-לחיים.

81. מוצא מאוד חן בעיני כיצד אנחנו מבליים את זמננו הפנוי, וננקודה זאת אנחנו משלימים איש את רעהו.
82. נרמה לי שבך זוגי קשור מדי במישפחתו.
83. אני תמיד מאושר מחדש עד כמה אנחנו מבינים איש את רעהו מבחינה מינית.
84. לעיתים ככלל לא נראית לי ההתנהגות של בך זוגי בחברה.
85. אני מאוד שבערצון מן הדרך שבה בך זוגי ואני מדברים איש עם רעהו.
86. כאשר אנחנו מתווכחים על נושא כלשהו, יש לי לרוב תחושה שבך זוגי מבקש לכפות את דעתו עליי.
87. מצבנו הכספי ממש מאמלל אותי, ואני חי גם תחת הרושם שהוד לטותינו המשותפות בעניין זה הן, לעיתים, אינן ההחלטות הנכונות.
88. אני ממש מאושר עד כמה שבך זוגי רואג לי.
89. נראה לי שזה חשוב שתהיה לנו גישה זהה לנושא דת ומסורת, כי זה דבר הממלא תפקיד נכבד בשותפות בריקייא.

90. בך זוגי מחבב את כל האנשים שאיתם אני מיווד.

91. יחסינו יכלו להיות יותר מאושרים מכפי שהם.

92. כאשר אנחנו רבים בבעיות שונות, יש לי ההרגשה שבך זוגי מבין אותי.

93. לעיתים אני מוטרד מן המחשבה שבך זוגי עלול לקיים יחסי-מין גם מחוץ למיסגרתנו המשותפת.

94. חוששני שבני שתי מישפחותינו מנסים להפריד בינינו.

95. לעיתים נרמה לי שבך זוגי תלוי בי יותר מדי.

96. חשוב להבליט הרבה יותר את זכויות הגשים בחברה ובמישפחה.

97. קורה מדי פעם שקשה לי להאמין למה שבך זוגי מספר לי.

98. אני סבור שלמרות כל עניין שיחורר-האשה, מקומה של האשה הוא בכל זאת בבית.

99. בכמה נושאים בך זוגי עקשן מדי.

100. לעיתים אני סבור כי בך זוגי שתלטן מדי.

101. אין דבר בשטח המיני שלא הייתי מנסה אותו אילו בך זוגי היה מבקש זאת ממני.

102. אני מחבב את כל האנשים שבך זוגי מיווד עימם.

103. בך זוגי מרבה לבקר את הוולת והוא רואה הרבה דברים באור שלילי למדי.

104. כאשר מתעוררות בינינו בעיות, אני יכול לומר לבך זוגי כל מה שמציק לי.

105. כאשר שנינו עובדים מחוץ לבית, על הגבר לעסוק בעבודת הבית כמו האשה.

106. בך זוגי העדיף תמיד לקיים יחסים בשעות היום.

107. הייתי רוצה שבך זוגי ישתף אותי לעיתים יותר קרובות בהרגשיו תיו.

108. כאשר צצות בעיות, שנינו תמיד מצליחים לטפל בהן ולקבל את ההחלטות הדרושות.

109. סיכמנו בנושא החיסכון ואני שבערצון מן הסיכום.

110. אנחנו לא מדברים איש עם רעהו כמו שצריך, ואני חש שבך זוגי איננו מבין אותי.

111. אני סבור שאנחנו, בך זוגי ואני, צריכים לבלות את כל זמננו הפנוי ביחד.

112. יחסינו הם בשבילי דבר הבא מעצמו, ואין צורך לדבר על כך מראש.

113. ככלל לא מוצא חן בעיני כאשר בך זוגי נפגש עם ידידים מבני המין השני.

114. אם קיימת בעיה כלשהי, מוטב שהאשה תוותר, מאשר הגבר.

115. אני חש, בדרך כלל, כי בך זוגי שווהנפש לחילוקי-הדעות בינינו.

116. עשינו חשבון די מדויק של מצבנו הכלכלי לטווח הארוך.

117. לעיתים זה מפריע לי שבך זוגי מצפה ממני להתנהגות מינית שאינני רוצה בה.

118. הייתי עושה מאמץ גדול כדי לא להישאר לעולם לבד.

119. לעיתים אני ממש מרגיש אנוס לקחת חלק באירועים המשמחים את ליבו של בך זוגי בלבד.

120. שותפותנו המינית היא, מצד, מושלמת מכל הבחינות.

121. ללא בך זוגי אין לי חרוה אמיתית בחיים.

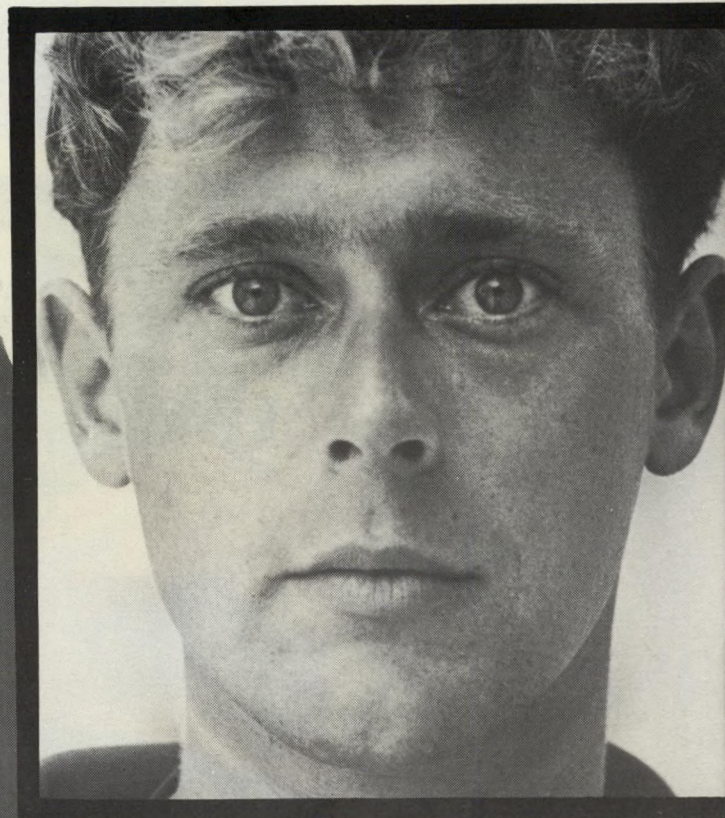
רוצה עכשיו אדום זהב

העולם הזה

אשתו של אנדרה קלצ'ינסקי טענה

שהתחתנה בתולה, אך ידידה הקודם טוען:

היא

היתה

בהריון